

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ)
KORUMA VE RESTORASYON SORUNLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

BARIŞ DOĞUŞ TURHAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON PROGRAMI**

**DANIŞMAN
YARD. DOÇ. DR. AYNUR ÇİFTÇİ**

İSTANBUL, 2011

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ)
KORUMA VE RESTORASYON SORUNLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

BARIŞ DOĞUŞ TURHAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON PROGRAMI**

**DANIŞMAN
YARD. DOÇ. DR. AYNUR ÇİFTÇİ**

İSTANBUL, 2011

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ)
KORUMA VE RESTORASYON SORUNLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Barış Doğuş TURHAN tarafından hazırlanan tez çalışması 04.04.2012 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Yard. Doç. Dr. Aynur ÇİFTÇİ

Yıldız Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Yard. Doç. Dr. Aynur ÇİFTÇİ

Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Nadide SEÇKİN

TC Maltepe Üniversitesi

Prof. Dr. İlknur Kolay Aktuğ

İstanbul Teknik Üniversitesi

ÖNSÖZ

Beşiktaş ilçesi Çırağan Caddesi üzerinde yer alan ve günümüzde Beşiktaş Kız Lisesi olarak kullanılan Çırağan Sarayı Harem Dairesi batılılaşma etkisindeki 19. yüzyıl Osmanlı mimarisinin son dönem saray yapılarına bir örnektir.

Bu çalışmada özellikle 20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren hızla bozulan ve tahrip edilen boğazın tarihi dokusunun önemli yapılarından biri olan Çırağan Sarayı Harem Dairesi'nin koruma sorunları üzerine bir araştırma yaparak hakkında fazla kaynak ve bilgi bulunmayan yapının belgelenmesi ve korunmasına katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada, hazırlık aşamasından sonuna kadar olumlu eleştirileri ile çalışmaya katkıda bulunduğu için başta tez danışmanım, Sayın Yard. Doç. Dr. Aynur ÇİFTÇİ olmak üzere Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Rölöve-Restorasyon Anabilim Dalı öğretim üye ve yardımcılara teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarım sırasında bana her konuda yardımcı olan Beşiktaş Kız Lisesi müdürleri Sayın Bilal İsmailoğlu ve Sayın Mustafa Karaer olmak üzere tüm Beşiktaş Kız Lisesi çalışanlarına teşekkür ederim.

Rölöve ölçümlerim sırasında bana yardımcı olan Büşra TEMELLİ, Davut HARTAVİ, Faruk TEMELLİ ve Gökhan KAHYAOĞLU'na ayrıca teşekkür ederim.

Benden her türlü desteği ve anlayışı esirgemeyen annem Rahime TURHAN, babam İlhan TURHAN, teyzelerim Demet ARAS, Ayşe KARABULUT ve Fatma GÖNENÇ ile T.C. Maltepe Üniversitesi'nden hocam Sayın Yard. Doç. Dr. Semra TOKAY'a teşekkür ederken en kıymetli varlığım olan kardeşim Yiğit TURHAN'ı şükranla anmak isterim.

Ağustos, 2011

Barış Doğu TURHAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KISALTMA LİSTESİ.....	Vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	Viii
ÇİZELGE LİSTESİ	X
ÖZET	xi
ABSTRACT.....	xiii
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ	1
1.1 Literatür Özeti	1
1.2 Tezin Amacı	2
1.3 Orijinal Katkı.....	3
BÖLÜM 2	5
BEŞİKTAŞ İLÇESİ'NDE YERLEŞİMİN TARİHÇESİ.....	5
2.1 Osmanlı Dönemi'nde Yerleşim	6
2.2 Cumhuriyet Dönemi'nde Yerleşim.....	12
BÖLÜM 3	15
19.YY. İSTANBUL SARAYLARI'NDA HAREM YAPILARI.....	15
3.1 Dolmabahçe Sarayı Harem Dairesi	17
3.2 Beylerbeyi Sarayı Harem Dairesi.....	21
3.3 Yıldız Sarayı Harem Dairesi	24
3.4 Çırağan Sarayı'nın Harem Dairesi	26
3.4.1 II.Mahmud Dönemi (hd 1808-1839) Ahşap Çırağan Sarayı	27
3.4.2 Abdülaziz Dönemi (hd 1861-1876) Kâgir Çırağan Sarayı	30
3.4.2.1 Tarihçe.....	30
3.4.2.2 Mimari Özellikler	36
3.4.2.3 Çırağan Sarayı'nın Diğer Yapıları	37
Yaverler Binası.....	37

Ağalar Dairesi	38
BÖLÜM 4	40
BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) MİMARİ ÖZELLİKLERİ.....	40
4.1 Tarihçe	40
4.2 Plan Özellikleri.....	41
4.2.1 Zemin Kat (+1.30 kotu) Planı.....	42
4.2.1.1 A Bölümü	42
4.2.1.2 AB Bölümü.....	44
4.2.1.3 B Bölümü	44
4.2.1.4 BC Bölümü	45
4.2.1.5 C Bölümü	46
4.2.1.6 CD Bölümü.....	48
4.2.1.7 D Bölümü.....	49
4.2.1.8 DE Bölümü.....	50
4.2.1.9 E Bölümü	51
4.2.2 Birinci Kat (+4.60 kotu) Planı.....	53
4.2.2.1 A Bölümü	53
4.2.2.2 AB Bölümü.....	55
4.2.2.3 B Bölümü	55
4.2.2.4 BC Bölümü	56
4.2.2.5 C Bölümü	56
4.2.2.6 CD Bölümü.....	58
4.2.2.7 D Bölümü.....	59
4.2.2.8 DE Bölümü.....	60
4.2.2.9 E Bölümü	60
4.2.3 İkinci Kat (+10.00 kotu) Planı	62
4.2.3.1 A Bölümü	62
4.2.3.2 AB Bölümü.....	64
4.2.3.3 B Bölümü	64
4.2.3.4 BC Bölümü	65
4.2.3.5 C Bölümü	65
4.2.3.6 CD Bölümü.....	67
4.2.3.7 D Bölümü.....	67
4.2.3.8 DE Bölümü.....	68
4.2.3.9 E Bölümü	68
4.3 Cephe Özellikleri	70
4.3.1 Kuzeydoğu Cephesi	70
A ve E Bölümleri	71
AB, B, BC ve CD, D, DE Bölümleri	71
C Bölümü.....	72
4.3.2 Kuzeybatı Cephesi	73
X ve Z Bölümleri	73
Y Bölümü	73
4.3.3 Güneybatı Cephesi	74
A ve E Bölümleri	74
AB, BC, CD ve DE Bölümleri.....	75

B ve D Bölümleri.....	75
C Bölümü.....	76
4.3.4 Güneydoğu Cephesi.....	76
X ve Z Bölümleri.....	76
Y Bölümü.....	77
4.4 Yapım Tekniği ve Malzeme.....	77
BÖLÜM 5.....	80
BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RESTİTÜSYON ÖNERİSİ.....	80
5.1 Plan Özellikleri.....	83
5.1.1 Zemin Kat Planı.....	83
5.1.2 Birinci Kat Planı.....	87
5.1.3 İkinci Kat Planı.....	91
5.2 Cephe Özellikleri.....	94
BÖLÜM 6.....	95
BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RESTORASYON ÖNERİSİ.....	95
BÖLÜM 7.....	100
GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	100
KAYNAKLAR.....	105
EK-A.....	110
BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİV BELGELERİ.....	110
EK-B.....	130
ANTOİNE PERPIGNANI’NİN ÇİZİMLERİ.....	130
EK-C.....	135
HADEL MÜHENDİSLİK BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ YERALTI SU DÜZEYLERİ HAKKINDA TEKNİK RAPOR.....	135
EK-D.....	140
BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ(ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) FOTOĞRAF ALBÜMÜ.....	140
EK-E.....	191
BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ(ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RÖLÖVE PROJESİ.....	191
EK-F.....	219
BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ(ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RESTİTÜSYON PROJESİ.....	219
EK-G.....	230
BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ(ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RESTORASYON PROJESİ.....	230

ÖZGEÇMİŞ.....	241
---------------	-----

KISALTMA LİSTESİ

hd.	hanedanlık dönemi
yy.	yüz yıl
bkz.	bakınız
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
v.b.	ve benzeri
BOA	Başbakanlık Osmanlı Arşivi

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. 1	Ağalar Dairesi (Four Seasons)-Beşiktaş Kız Lisesi-Çırağan Sarayı Yapıları. (Mayıs 2011)	1
Şekil 2. 1	Tarihsiz Bir Haritada Ortaköy-Beşiktaş Yerleşimi [14].	7
Şekil 2. 2	1786 Tarihli Kauffer Haritasında Beşiktaş Sahili [16].	8
Şekil 2. 3	Çırağan Sahil Sarayı ve Şekildeki Diğer Yapıların Listesi [17].	9
Şekil 2. 4	1800-1830 Yılları Arasında Boğaziçi'nde Yerleşimi Gösteren Harita [18].	10
Şekil 2. 5	1918 Tarihli (Necip Bey) Haritası'n'da Beşiktaş Yerleşimi [22].	12
Şekil 2. 6	Beşiktaş Sahili ve Saray Yapılarının Günümüzdeki Durumu [28].	14
Şekil 3. 1	Topkapı Sarayı Vaziyet Planı [35].	17
Şekil 3. 2	Dolmabahçe Sarayı. (Ağustos 2008)	18
Şekil 3. 3	Dolmabahçe ve Çırağan Sarayları 1844 Tarihli Moltke Haritası [16].	18
Şekil 3. 4	Dolmabahçe Sarayı'nın Vaziyet Planı [38].	19
Şekil 3. 5	Dolmabahçe Sarayı Harem Dairesi Planı [42].	20
Şekil 3. 6	Beylerbeyi Sarayı. (Temmuz 2007)	21
Şekil 3. 7	Beylerbeyi Sarayı Kompleksi Vaziyet Planı [46].	22
Şekil 3. 8	Beylerbeyi Sarayı'nın Kat Planları [47].	23
Şekil 3. 9	Yıldız Sarayı'nın Vaziyet Planı [53].	25
Şekil 3. 10	Yıldız Sarayı Harem Yapıları Planı [55].	25
Şekil 3. 11	1836 Tarihli Hellert Kauffer Haritası'nda Beşiktaş Sahili [16].	27
Şekil 3. 12	William Hary Bartlett Tarafından 1838'de Yapılan Gravürde Ahşap Çırağan Sarayı'nın Tepeden Görünüşü [61].	28
Şekil 3. 13	1844 Tarihli Moltke Haritası'nda Çırağan Sarayı [16].	28
Şekil 3. 14	Thomas Allom'un 1839 Tarihli Gravürü'nde Ahşap Çırağan Sarayı'nın cepheden görünüşü [61].	29
Şekil 3. 15	II. Mahmud dönemi Çırağan Sarayı. Mıgırdiç imzalı tablo [66].	30
Şekil 3. 16	1909 Tarihli Bir Haritada Beşiktaş Yerleşimi ve Şehzade Sarayları Olarak Gösterilen Çırağan Sarayı [16].	31
Şekil 3. 17	1910'da Çırağan Sarayı'nda Çıkan Yangında Söndürme Çalışmaları [83].	33
Şekil 3. 18	1910'Çırağan Sarayı'nın Otel Olarak Kullanımı İçin Yapılan Restorasyon Öncesindeki Durumu [86].	34
Şekil 3. 19	1918 Tarihli Necip Bey Haritasında Dolmabahçe-Ortaköy Arasındaki Yapılar [22].	35
Şekil 3. 20	Çırağan Sarayı'nın cephe Süslemeleri [91].	36
Şekil 3. 21	Çırağan Sarayı (Nisan 2004).	37

Şekil 4. 1	Beşiktaş Sahili 1925 Tarihli Mamboury Haritası'nda "Yanarak Yıkıldığı"	
	Belirtilen Çırağan Sarayı [16].	40
Şekil 4. 2	Beşiktaş Kız Lisesi.(Aralık 2008)	41
Şekil 4. 3	Beşiktaş Kız Lisesi 227 no'lu Mekân.(Turhan, 2011)	78
Şekil 6. 1	Tarihi dokuda bir yapının avlusuna asma germe sistemle yapılan çok amaçlı salon örneği (Tallinn, Estonya, Aynur Çiftçi, 2011).....	99

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 3. 1 Aile Eliti Tablosu.....	15
Çizelge 3. 2 19. Y.Y. İstanbul Sarayları ve Haremleri Karşılaştırma Tablosu	39
Çizelge 5. 1 Zemin Kat (+1.30 Kotu) Planı (Özgün Mekânların İşlev Analizi)	84
Çizelge 5. 2 Zemin Kat (+1.30 Kotu) Tavan Planı (Özgün Mekânların İşlev Analizi).....	85
Çizelge 5. 3 Birinci Kat (+4.60 Kotu) Planı (Özgün Mekânların İşlev Analizi)	88
Çizelge 5. 4 Birinci Kat (+4.60 Kotu) Tavan Planı (Özgün Mekânların İşlev Analizi).....	89
Çizelge 5. 5 İkinci Kat (+10.00 Kotu) Planı (Özgün Mekânların İşlev Analizi).....	92
Çizelge 5. 6 İkinci Kat (+10.00 Kotu) Tavan Planı (Özgün Mekânların İşlev Analizi)	93

**BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ)
KORUMA VE RESTORASYON SORUNLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Bariş Doğuş TURHAN

Mimarlık Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Aynur ÇİFTÇİ

19. Yüzyılda batılılaşma etkisi altındaki Osmanlı Devleti birçok alanda olduğu gibi mimaride de Avrupa'daki bazı anıtsal yapıları örnek almıştır. 19. yy.'da saray mimarı Serkis Balyan'a inşa ettirilen ve günümüzde Beşiktaş Kız Lisesi binası olarak kullanılan Çırağan Sarayı Harem Dairesi, tarihsel değeri ve mimari özellikleri ile dönemini yansıtan korunması ve incelenmesi gereken değerlere sahip nitelikli bir yapıdır.

Daha önce çeşitli araştırma ve bilimsel çalışmalara konu olan ve 1992 yılında restorasyonu yapılarak günümüzde otel olarak kullanılan Çırağan Sarayı yapılarından Harem Dairesi (Beşiktaş Kız Lisesi) hakkında kapsamlı bir çalışma bulunmamaktadır. Ayrıca bu yapı ile ilgili bilgi ve belgeler sınırlıdır.

Bu nedenle çalışmada Çırağan Sarayı Harem Dairesi'nin (Beşiktaş Kız Lisesi) bulunduğu bölge ve yapının günümüzdeki durumu, 19. yy.'da İstanbul'da inşa edilen diğer saray yapıları ve harem daireleri ışığında incelenmiştir.

Giriş bölümünde, konu ile ilgili kaynaklar, çalışmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgi verilmiş ve Çırağan Sarayı Harem Dairesi genel olarak tanıtılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Beşiktaş İlçesi'ndeki yerleşimin tarihçesi hakkında bilgi verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise 19. yy.'da İstanbul'da inşa edilen diğer saray yapılarının haremeleri karşılaştırma yapmak amacıyla incelenmiştir.

4-7 bölümlerde ise Beşiktaş Kız Lisesi'nin (Çırağan Sarayı Harem Dairesi) rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin bilgilerine yer verilmiştir.

Restorasyon önerisinde yapılan tespitler ve toplanan veriler değerlendirilerek, mimari mirasımızın bir parçası olan bu yapının gelecek kuşaklara özgünlüğünü koruyarak aktarılabilmesi için yapılması gerekenler üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Beşiktaş, 19. yy. İstanbul Sarayları, Harem Dairesi, Çırağan Sarayı, Çırağan Sarayı Harem Dairesi, Beşiktaş Kız Lisesi

ABSTRACT

BEŞİKTAŞ HIGH SCHOOL FOR GIRLS (“HAREM” OF THE ÇIRAĞAN PALACE) A RESEARCH FOR ITS CONSERVATION AND RESTORATION

Bariş Doğuş TURHAN

Department of Architecture
MSc. Thesis

Advisor: Assist. Prof. Dr. Aynur ÇİFTÇİ

Ottoman Empire under influence of westernization in 19th Century took some patterns about monumental building as many fields. Çırağan Palace Harem Department which was made Serkis Balyan build and was used as Beşiktaş Girls’ High School in this time is a monumental building which reflect its age with historical values and architectural features and needs to be investigated and to be protected.

It hasn’t been a detailed research Çırağan Palace Harem Department (Beşiktaş Girls’ High School) which is a model to various scientific researches and works before. Besides information and documents about this building are limited.

Therefore in this study it is observed the Çırağan Palace Harem Department's (Beşiktaş Girls’ High School) current status with it's region under the influence of the other 19 th century palace buildings and harem department which were built in İstanbul.

In the introduction part, it had been given information about aim of the research and Çırağan Palace Harem Department has been presented in general.

In the second part of the research, it had been given information about historical and geographic features of Beşiktaş Township.

In the third part, 19 th century Harems of other palace buildings which were built in İstanbul had been examined to make comparisons in detail.

In the parts 4 from 7, there were given Çırağan Harem Department’s information of survey drawing, restitution and restoration projects.

Determination and information at the restoration proposal has been evaluated and it has been insisted about what to do for transmitting to future generations while preserving the authenticity of this building which is a part of our architectural heritage.

Key words: Beşiktaş, The Palaces of The Istanbul Which were Built in 19. Century, Zenana, The Zenana of Çırağan Palace, Beşiktaş High School for Girls.

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1 Literatür Özeti

19 yy.'da inşa edilmiş Çırağan Sarayı Osmanlı Hanedanı'nın konaklama için seçtiği Beşiktaş-Ortaköy arasındaki kıyı şeridi üzerindeki önemli anıtsal yapılardan biridir. Çırağan Sarayı Harem Dairesi ana saray yapısından sonra sarayı oluşturan yapılar arasında günümüzde mevcut ikinci büyük boyutlu yapıdır.

Şekil 1. 1 Ağalar Dairesi (Four Seasons)-Beşiktaş Kız Lisesi-Çırağan Sarayı Yapıları.(Mayıs 2011)

Günümüzde Beşiktaş Kız Lisesi olarak kullanılan Çırağan Sarayı Harem Dairesi, Beşiktaş İlçesi Çırağan Caddesi üzerinde güneybatısındaki Four Seasons Oteli ile kuzeydoğusundaki Çırağan Oteli arasındaki alanda yer almaktadır.

Çırağan Sarayı kompleksi ve ana saray yapısı ile ilgili bilimsel çalışmalar yapılmış ancak Harem Dairesi tarihsel değeri ve mimari özellikleri açısından ayrıntılı olarak incelenmemiştir.

Taranan yazılı kaynaklar (19. yy.'da yaşamış döneme tanıklık eden kişilerin yazdığı anılar¹, 19. yy.'da inşa edilmiş saraylarla ilgili kitaplar², makaleler, bildiriler ve tezler³), 19. yy fotoğrafları ve 19.-20. yy.'a ait haritalar üzerinde araştırmalar yapılarak harem dairesinin özgün mimarisinin tespitine çalışılmıştır.

1.2 Tezin Amacı

Kültürel ve mimari mirasımıza gereken ilgi ve özenin yeteri kadar gösterilmediği günümüzde korunması gerekli kültür varlıklarının ve özellikle anıtsal yapıların belgeleme çalışmalarının önemi daha da artmaktadır. Bu çalışmadaki amaç günümüze özgünlüğünü bazı kayıplarla koruyarak ulaşabilen bu yapının bozulma nedenleri ve koruma sorunlarını araştırarak çizim ve fotoğraflarla belgelemek ve gelecekte yapılacak restorasyon çalışmasına katkıda bulunmaktır.

Çalışma 10283 m²'lik bir alana yapılan ve farklı işlevli olarak inşa edilmiş ve günümüze bazı yapıları ulaşabilmiş Çırağan Sarayı kompleksinin üç katlı, kâgir harem binası ve bahçesindeki bazı mimari öğelerin incelenmesi ile sınırlandırılmıştır.

Tez çalışması, yedi bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm çalışma ile kaynaklar, çalışmanın amacı ve kapsamının belirtildiği giriş bölümüdür.

¹ Tezde özellikle restitüsyon yaparken en çok ahşap Çırağan Sarayı'nı anlatan Leyla Saz'ın kitabından yararlanılmıştır.

² TBMM Milli Saraylar Yayınları'ndan son çıkan Harem ve Cariyelik kitabının Dolmabahçe Sarayı'nın harem bölümünün mekânlarının işlevleri hakkında ayrıntılı bilgiler içermektedir.

³ Sadece Yıldız Sarayı'nın Kadın Efendiler Dairesi ile ilgili yapılmış tekil bir çalışma (yüksek lisans tezi) ve Beylerbeyi ve Çırağan Sarayları ile ilgili yapılan tezlerin adı geçen sarayların genel mimari özellikleri üzerine çalışmalardan faydalanılmıştır.

İkinci bölümde Beşiktaş ilçesindeki yerleşimin tarihçesi hakkında bilgiler verilerek sarayın inşa edildiği bölge ve yakın çevresi tanıtılmıştır.

Üçüncü bölümde 19. yy.'da İstanbul'da inşa edilen Sarayların Harem yapılarının mimari özellikleri incelenerek restitüsyon projesinde değerlendirilmek üzere sarayların harem daireleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Dördüncü bölümde, Beşiktaş Kız Lisesi'nin (Çırağan Sarayı Harem Dairesi) tarihsel geçmişi ve bugünkü durumu incelenmiş, rölövesi alınan yapının bozulmaları saptanarak plan, cephe özellikleri ve yapım sistemi başlıkları altında mimari özelliklerine değinilen analitik bir belgeleme yapılmıştır.

Beşinci bölümde, yapılan araştırmalar ışığında Beşiktaş Kız Lisesi (Çırağan Sarayı Harem Dairesi) ilk inşa edildiği dönemdeki özgün durumuna ilişkin tespitler yapılmasına çalışılmıştır.

Altıncı ve son bölümde ise Beşiktaş Kız Lisesi'nin (Çırağan Sarayı Harem Dairesi) bozulmasına neden olan sorunların ortaya konması ve yapının korunmasına yönelik çözüm önerileri ve ilkeler getirilerek, kültür mirası bu yapının gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için yapılması gerekenler üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri ve bozulma analizlerinin hazırlanması için lazerli ölçüm cihazı ve Autocad programı kullanılmıştır.

1.3 Orijinal Katkı

Çırağan Sarayı harem dairesinin Ortaköy-Beşiktaş sahil şeridinde bulunan diğer kültür varlıklarına görece daha iyi korunarak günümüze kadar gelmesinin bir nedeni deniz cephesinin kısa olmasından dolayı Boğaz ön görünümünde etkin bir görünümünün olmaması olabilir. Bir diğer neden ise MEB'e bağlı okul olarak kullanılan yapının yöneticilerinin korumacı yaklaşımlarıdır. Bu olumlu etkenlere rağmen yapıda işlev değişikliği kaynaklı bazı önemli sorunlar tespit edilmiştir. Yapının özgün mimari özelliklerinin büyük ölçüde korunarak günümüze ulaşmış olması, günümüz şartlarındaki

sorunlarının belirlenerek çözüm önerilerinin sunulması, yapının korunması ve gelecek nesillere aktarılabilmesi açısından önemlidir.

Bu çalışmada bozulma sorunları tespiti için rölövesi alınan yapının, restitüsyon önerisinin çizilebilmesi için ise Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde¹ dijital ortamda yapılan katalog taramasında Çırağan Sarayı Harem Dairesi'yle ilgili iki adet, Çırağan Sarayı ile ilgili ise doksan bir adet belgeye ulaşılmıştır.

Yapıdaki bozulmalar ahşap doğramalar, tual kaplı tavanlardaki bezemeler, betonarme olarak yenilenen birinci kat döşemesi ve merdivenlerde yoğunlaşmaktadır.

Yapının özgünlüğünü bozmadan okul işlevini devam ettirmesi öngörülmüş ve okul müdürü Sayın Mustafa Karaer'den alınan ihtiyaç programı göz önünde bulundurularak restorasyon projesi hazırlanmıştır.

Yapının ilgili Koruma Kurul'undan alınacak izinler doğrultusunda restore edilmesi ve daha sağlıklı bir şekilde varlığını sürdürmesi için periyodik bakımlarının aksatmadan yapılarak korunması gerekmektedir.

¹ Başbakanlık Osmanlı Arşivindeki katalog taramaları 25-26 Ağustos 2011 tarihinde yapılmıştır.

BEŞİKTAŞ İLÇESİ'NDE YERLEŞİMİN TARİHÇESİ

Çırağan Sarayı ve ek yapıları günümüzde İstanbul İli, Beşiktaş İlçesi'nde bulunmaktadır.

Bizans döneminden önce toplu yerleşime rastlanmayan Beşiktaş'ta eski çağda Apollon Korusu, Ortaköy'e yakın alanda ise Rodoslu gemicilerin sığınak limanı bulunduğu yönünde bilgiler mevcuttur [1].

Beşiktaş'ın belgelendiği en eski tarihli kaynak M.Ö. 2. ya da 3. yy'da Bizantion'lu Dionisios'un yazmış olduğu "Anaplus Bosporu" adlı eserdir. Eserde Rodos'tan Bizantion'a gelen gemilerin "Iasonion" ile "Arheion" olarak tanımlanan Beşiktaş arasına demir attığı bilgisi vardır [2].

Beşiktaş yöresi Bizans döneminde "Dipokionion" veya "Kionia" olarak tanınmaktadır. Kaynaklarda bu devirde kıyıda bulunduğu varsayılan iki dikili sütundan dolayı bu isimlerin verildiği yönünde bilgiler vardır [3].

13. yy. başlarında İstanbul'u işgal etmek isteyen Venedik deniz kuvvetlerinin bir kısmı Beşiktaş'ta karaya çıkmış ve İstanbul'u kuşatmaya başlamıştır. Bu dönemde "Rhodakinion" denilen Çırağan Sarayı civarındaki ağaçlı yamaçlara "Dionysios" adı verilmiştir [4].

Evliya Çelebi'ye göre ise eski zamanda Beşiktaş, Taş Beşik anlamına gelen "Kona Petro" adıyla anılmaktaydı. Bu adı almasına Yaşka adında bir rahibin yaptırdığı büyük bir kilise için, Hazret-i İsa'nın çocukken içinde yıkandığı, Kudüs'ten getirilen taş beşiğin neden olduğu bilgisi vardır [5].

Bizans döneminde Beşiktaş kıyılarında 3 önemli yapı vardı. Bunlar; Anaplus'ta Ayios Mihael Kilisesi, Ayios Mamas Saray Kompleksi ve Fokas Manastırı idi.

Bizans döneminde Tophane'den Beşiktaş' a kadar olan alanda bir yerleşim oluşmaya başlamıştır. Semavi Eyice'nin Bakırköy civarlarından Aya Mama Çiftliği'ne bağlanabileceğini belirttiği "Hagios Mamas" adlı yerleşmenin de Dolmabahçe ile Beşiktaş arasında bulunduğu kabul edilmektedir. Bizans döneminde Boğaziçi kıyıları arasında en büyük yerleşmenin burası olduğu varsayılmaktadır [6].

Bizanslılar zamanında Boğaziçi'nde çoğuna denizden ulaşılan küçük köyler vardı. Bunların en önemlileri; "St. Mamas" (Beşiktaş), "St. Phocas" (Ortaköy), "Brochtoi"(Kandilli) ve "Sophianae" (Çengelköy) idi. Bizans döneminden günümüze ismi koruyan iki Boğaz yerleşmesi ise Tarabya (Therapia) ve İstinye (Stenia)'dir [7].

2.1 Osmanlı Dönemi'nde Yerleşim

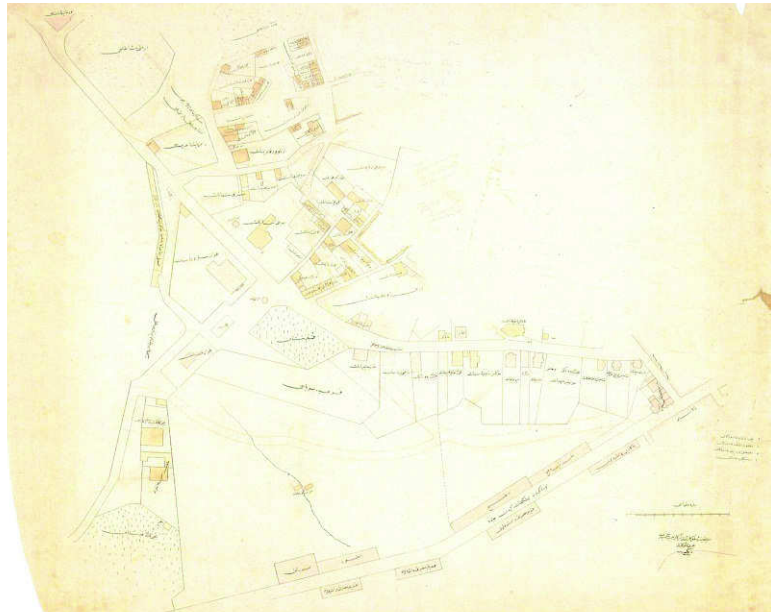
Deniz kıyısındaki bu alana Osmanlı döneminde Beşiktaş adının verilmesinin bir diğer nedeni İstanbul' un fethi ile bu bölgenin denizcilik açısından bir merkez haline gelmesidir. Denizcilik terminolojisinde "beşiktaşı", "gemi beşiği", kızak üzerine kurulan yatak anlamına gelir. Beşiktaş'ta sahil üzerinde taş sütunlar çevresinde gemi beşiği bulunduğu ve bu nedenden dolayı buraya "Beşiktaşı" denildiği kabul edilir. "Beşiktaşı" terimi halk arasında zamanla değişerek "Beşiktaş" halini almıştır [8].

İstanbul 1453 yılında fethedildiğinde, Beşiktaş küçük bir köydür. Fatih döneminde (hd. 1451- 1481) [9], padişahın Tuzcubaşısı Tuz Baba'nın kabri ve Ekmekçibaşısı'nın mescidinin yapılması ile Beşiktaş giderek Osmanlı yerleşimi görünümü almaya başlar [10].

Fetihten sonra, Osmanlı Donanması sefere çıkarken Kaptan Paşa'nın emri altında, Dolmabahçe ve Beşiktaş önlerinden hareket edildiğinden Kaptan Paşa'nın Yalısı da Beşiktaş'ta idi. II. Beyazıt döneminde (hd. 1481- 1512) bu yalı padişahların çok rağbet ettiği, sonraları içine farklı zamanlarda köşk ve yalıların inşa edildiği Beşiktaş Bahçesi'ne dâhil idi [4].

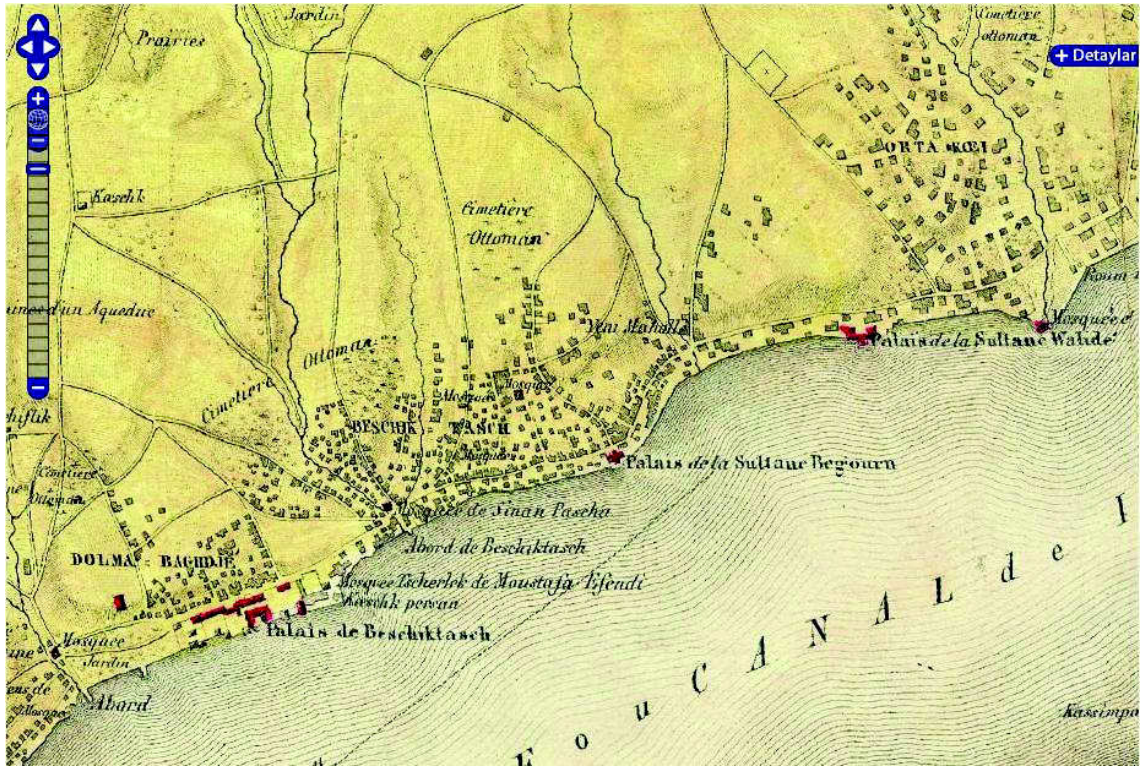
Kanuni Sultan Süleyman döneminde (hd. 1520- 1566) Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa'nın burada yer alan bir yalıda oturması sebebiyle Beşiktaş daha da önem kazanmıştır [11]. Padişahın sütkardeşi Şeyh Yahya Efendi'nin Beşiktaş sırtlarında yaptırdığı tekkede yaşaması ve buraya defnedilmesi ile burası sonraları Hızırlık adı ile anılmış ve Beşiktaş'ın önemli bir mesiresi olmuştur [8].

Barbaros Hayreddin Paşa 1546 yılında ölümünden önce donanma mensuplarının kendisini ziyaret edebilmeleri için Beşiktaş'taki Odun İskelesi' ne defnedilmeyi vasiyet ettiğinden burada Mimar Sinan tarafından 1541- 1542'de türbesi yapılmıştır. Rumeli ile Anadolu arasında sevk edilen askerlerin geçit yeri olarak önem kazanan bu iskelenin başında ayrıca yolcular için bir han olduğu bilgisi vardır. 1553'te vefat eden Kaptan-ı Derya Sinan Paşa tarafından Mimar Sinan'a yaptırılan, 1555 yılında tamamlanan Sinan Paşa Camisi ise buradaki diğer önemli yapılardan biridir. Kaptan-ı Derya Sinan Paşa camiden başka imaret, mektep ve büyük bir çiftte hamam yaptırmıştır. Evliya Çelebi'ye göre Sinan Paşa Camisi'nin bir köşesinde de Şeriye Mahkemesi bulunmaktaydı [12]. Evliya Çelebi Seyahatnamesinde, Beşiktaş'ta kırk sıbyan mektebi, bir darülkurra, üç hamam ve yetmiş civarında dükkânın var olduğunu ayrıca Yahya Efendi Mesiresi, Mevlevi Tekkesi, Hazreti Yahya Türbesi ve İskele başında bir kervansarayın olduğunu ifade eder [13].

Şekil 2. 1 Tarihsiz Bir Haritada Ortaköy-Beşiktaş Yerleşimi [14].

Çırağan bölgesinin devamı olan Ortaköy’de Defterdarburnu Camisi (1661) ile Sadrazam Kara Ahmed Paşa’nın Kethudası Hüsrev Kethüda tarafından Mimar Sinan’a yaptırılan hamamın inşa edilmesi kıyıda ayan ve eşraf yalıları, dere içinde ise bir Müslüman mahallesinin oluşu 17. yy.’da bölgede Osmanlı yerleşiminin yoğunlaştığını gösterir [15].

Şekil 2. 2 1786 Tarihli Kauffer Haritasında Beşiktaş Sahili [16].

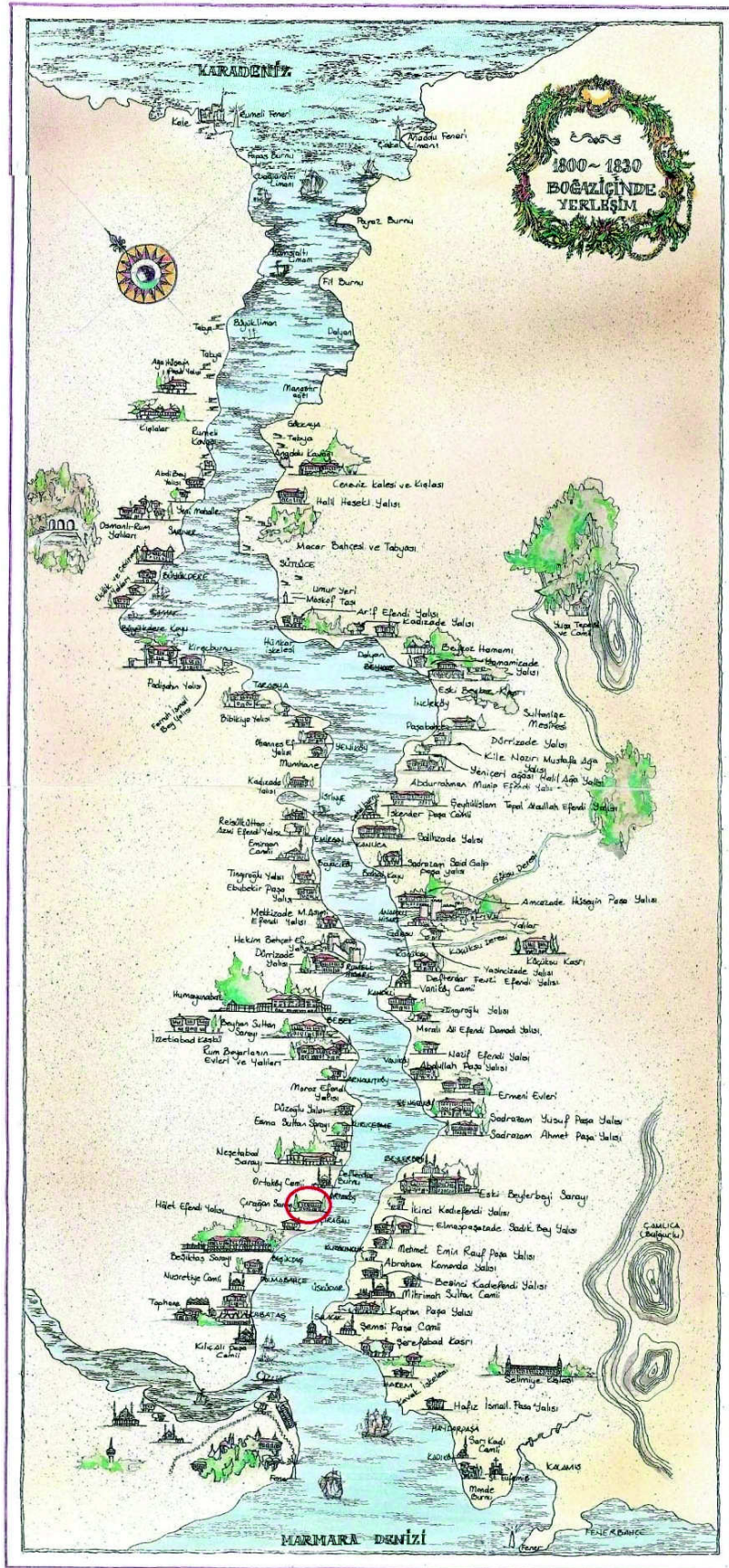
1786 tarihli Kauffer Haritası da sahildeki yerleşimin varlığını doğrular.

Kurbinde Mevlevihane Dergâhı	Çırağan Sahil saray-ı hümayunu	Kadıasker müteveffa Muhtar Efendi kerimesinin yalısı	Karahisarizade Silahşörü Hassa Süleyman Bey kullarının yalısı	Müderresin-i kiramdan Tarakçızade Tahir Efendi'nin yalısı	Mustafa Ağa kullarının yalısı müsteciri Kavanozzade Ağa kulları
Kurbinde Yahya Efendi deresi ve iskelesi	Genç Mehmet Paşazade elhac İbrahim bey kullarının yalısı	Mabeyin-i Hümayun	Kuzat-ı kiramdan Ahmet Efendi kullarının yalısı	Kurbinde Fatma Hanım cariyelerinin yalısı	Melek Paşa Hazine-darı halilesinin yalısı
Ragıp Paşa kerimesi hanım cariyelerinin yalısı müsteciri Behçet Bey kulları	Kaftanağası halilesinin yalısı müsteciri Kapıcılar Kethüdası ağa kulları	Sabık Galata Mollası Şerif Efendi kullarının yalısı	Hüseyin Haseki kullarının yalısı	Durak paşazade Abdî bey kullarının yalısı	Melek paşazade Kadri bey kullarının diğer yalısı
Hüseyin paşa hemşiresi hanımın yalısı	Şaban Halife Cami-i Şerifi	Valide Sultan Efendimiz Hazretlerinin kethüdası Seyyit Mehmet Efendi kullarının yalısı	Kurbinde salhane-i gânem ve mumhane	Kurbinde Aralık iskelesi	Kurbinde Keresteci Bogos zimminin hane ve dükkânı
Melek Mehmet Paşazade Kadri Bey kullarının yalısı ve kayıkhanesi	Dühan bezirgânı Ömer Ağa kullarının hanesi ve kayıkhanesi	Emin Efendinin yalısı müsteciri sabık başçavuş ağa kulları	Cab-i vâkıf Ahmet Efendi kullarının kahvesi	Gencalızade Ahmet Ağa kullarının kahvesi	Kurbinde Ortaköy iskelesi

Şekil 2. 3 Çırağan Sahil Sarayı ve Şekildeki Diğer Yapıların Listesi [17].

19. yy.'a tarihlenen Bostancıbaşı Sicillerine göre Çırağan Sahili'nde de Ortaköy sahilindeki gibi bir yerleşim vardır. Mevlevihane Dergâhı ve Kadıasker Müteveffa Muhtar Efendi Kerimesinin Yalısı, ilk yapılan ahşap Çırağan Sarayı'na komşu yapılardır.

Şekil 2. 4 1800-1830 Yılları Arasında Boğaziçi'nde Yerleşimi Gösteren Harita [18].

Şekil 1.5'deki 1800-1830 yılında Boğaziçi'ndeki yerleşimi gösteren haritada Beşiktaş-Ortaköy kıyı şeridinde Beşiktaş Sarayı, Halet Efendi Yalısı, Çırağan Sarayı, Neşetabad Sarayı, Esmâ Sultan Sarayı'nın bulunduğu görülmektedir.

II. Mahmud dönemine (hd. 1808- 1839) kadar padişahlar tarafından kullanılan, ahşap yapım tekniğinde inşa edilen Beşiktaş Sahil Sarayı, Sultan Abdülmecid döneminde (hd. 1839- 1861) idari ve ekonomik sorunlar nedeniyle gereken ilgi ve onarımı görmeyerek harap olmuştur. Sultan Abdülmecid tarafından yıktırılan Beşiktaş Sahil Sarayı yerine 1855 tarihinde inşası biten Dolmabahçe Sarayı yaptırılmıştır [19].

Boğaziçi'ndeki en görkemli yapılardan biri olan ve ahşap olarak inşa edilen ahşap Çırağan Sarayı, Gülersoy'a göre 1600'lü yıllarda yapılmıştır. Saray IV. Sultan Murad (hd. 1623- 1630) tarafından kız kardeşi Kaya Sultan'a hediye edilmiştir. Daha sonra Damat İbrahim Paşa'nın karısı Fatma Sultan için yenilediği Ferahabad veya Çırağan Kasrı, burada düzenlenen eğlencelerle tanınmıştır [20].

Beşiktaş'ın arka tarafındaki yeşil vadide bir zamanlar mesire yeri olan İhlamur 'da ise padişahların sık sık gittiği 1849- 1855 yılları arasında inşa edilen İhlamur Kasrı bulunur [11].

Abdülaziz döneminde (hd. 1861- 1876) kurulan Vişnezade Mahallesi ile Beşiktaş'ın sınırları büyümüş, Yıldız Sarayı'nın inşasından sonra, Maçka'nın altından Dolmabahçe ve Teşvikiye'ye doğru Beşiktaş ilçe sırtlara yayılmış ve İhlamur çevresi konaklarla dolmuştur [21].

Şekil 2. 5 1918 Tarihli (Necip Bey) Haritasın'da Beşiktaş Yerleşimi [22].

Beşiktaş'ta 19. yy.'da cami odaklı, külliye, saray, han, hamam ve benzeri yapıların yanı sıra, Batılılaşma döneminin etkisi ile okul, kışla, yönetim yapıları, iskele gibi farklı işlevli yeni yapılar inşa edilmiştir. Bu yapılardan ayrı olarak Dolmabahçe Sarayı mensupları için 1853 yılında inşa edilen Akaretler Sıra Evleri ise biçimlenişi ile ahşap konut dokusundan farklı kâgir bir konut yapısı tipi olarak ortaya çıkar [23].

2.2 Cumhuriyet Dönemi'nde Yerleşim

Beşiktaş, 1930'dan önce Beyoğlu İlçesi'ne bağlı bir bucak iken imar ve nüfus hareketlerinin yoğunluğu bakımından gösterdiği gelişme üzerine idari açıdan 1930 yılında ilçe haline getirilmiştir. İlçenin yüzölçümü 12.6 km²'dir. Sahil uzunluğu ise 8.375 m kadardır. Çırağan Sarayı ise 76360 m²'lik bir alanı kapsar.

Çırağan Sarayı Beşiktaş'ı oluşturan 21 mahalleden biri olan Yıldız Mahalle'sindedir. Diğer mahalleleri ise; Abbasağa, Akatlar, Arnavutköy, Balmumcu, Bebek, Cihannüma,

Dikilitaş, Ertuğrul, Etiler, Konaklar, Kuruçeşme, Kültür, Levent, Mecidiyeköy, Ortaköy, Muradiye, Nispetiye, Sinanpaşa, Türkali, Vişnezade olarak sıralanır [24].

Beşiktaş ve çevresinin görünümü Cumhuriyet dönemi imar hareketleriyle değişmeye başlamıştır. Barbaros Hayreddin Paşa Türbesi'nin etrafındaki binalar kaldırılmış, karşısına (1941- 1943)'te Barbaros Hayreddin Paşa Heykeli dikilmiş ve çevresi meydan olarak düzenlenmiştir. İstanbul genelinde olduğu gibi bu imar hareketleri sırasında pek çok tarihi eser yok edilmiştir. 1956 yılında uygulanan istimlak ile Mimar Sinan eseri 1555 tarihli Köprü Hamamı yıkılmış, cadde üzerinde bulunan Hasan Paşa Karakolu da Barbaros Türbesi'nin önü açılırken kaldırılmıştır [25].

1979 tarihli kaynağa göre Beşiktaş'ta 15 mescit ve 5 cami, tekke, ziyaretgâh, çeşme ve hamamlar bulunmaktaydı. Mescitler arasında; Kazasker Vişnezade Mehmet İzzeti Efendi'nin yaptırdığı mescit, Çanaklı Liman mescidi, Kılıç Ali Paşa İskelesi Mescidi, Deli Birader şöhretiyle tanınmış Gazali Mehmet Efendi'nin inşa ettirdiği mescit ile Beşiktaş'ta Çırağan Sarayı'na bitişik iken bir ara Maçka' ya taşınıp, sonra tekrar sarayın arkasına getirilen ve Sadrazam Ohrili Hüseyin Paşa tarafından kurulan Beşiktaş Mevlevihane'si ve mescidi sayılabilir. Bektaşilerden Karaabalı Mehmet Baba'nın Kanuni Sultan Süleyman'a rica etmesiyle Beşiktaş'ta yaptırılan Süleymaniye Camisi ise Süleymaniye Mahallesi ile aşağısındaki Kara-Bali bahçelerine inşa edilmiştir [26].

Günümüzde büyük ölçüde yüksek katlı apartmanların yanı sıra çok sayıda işyerinin de bulunduğu kalabalık bir semt olan Beşiktaş, aynı zamanda Üsküdar ve Kadıköy ile olan deniz bağlantısı ve Beyoğlu Sur içi İstanbul ile Boğaziçi arasındaki konumu nedeniyle önemli bir yerleşim dokusu ve geçiş merkezidir [27].

Beşiktaş-Ortaköy sahil şeridi eğitim kurumlarının kullanımındaki kültürel varlıkların yanı sıra açılan oteller nedeniyle turizm faaliyetleri açısından da hareketli hale gelmiştir.

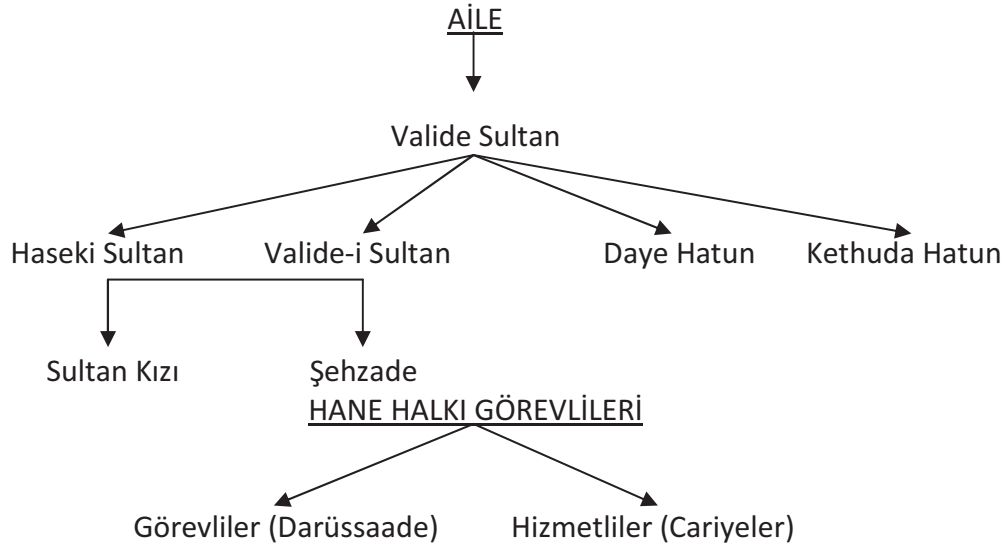

Şekil 2. 6 Beşiktaş Sahili ve Saray Yapılarının Günümüzdeki Durumu [28].

19.YY. İSTANBUL SARAYLARI'NDA HAREM YAPILARI

Harem sözlük anlamıyla bir mabet ya da kutsal alandır. Harem genel girişin yasak ya da denetim altında olduğu ve içinde belirli kişilerin ya da belirli davranış biçimlerinin yasak olduğu bir mekânı ima eder. Harem bir saygı terimidir, dinsel saflık ve şeref kavramlarını hatırlatır, insanı zorunlu bir temennaya davet eder. Sadece bir ailenin kadınları bağlamında kullanıldığında belli bir cinsiyet ifade eder [29]. 16-17. yy.'larda haremın sosyal yapısı ve hiyerarşik düzeni oturmuştur. Aşağıdaki tablo haremın bu düzenini şematik olarak göstermektedir.

Çizelge 3. 1 Aile Eliti Tablosu

Harem bölümü mekân olarak 16-17. yy.'larda bir kimlik kazandığından öncelikle bu bölümde kısaca Topkapı Sarayı'nın Harem Dairesi'ne değinilmiştir. Sonrasında 19. yy.'da inşa edilen İstanbul'daki saray yapılarının haremeleri incelenmeye çalışılmıştır. 19. yy'a gelindiğinde haremdeki görevliler arasındaki hiyerarşik düzenin daha da

çeşitlendiği görülmektedir¹. 15. yy.'dan 19. yy'a kadar Osmanlı devletinin yönetim merkezi olan Topkapı Sarayı'nda Harem bölümü Sarayın ikinci avlusunda yer alan ve farklı işlevli birimlerden meydana gelmiş bir komplekstir. Büyüklük ve ihtişam bakımından hareme Valide Sultan Dairesi hâkimdi. Daire büyük bir salon ve biri yatak diğeri de dua odası olarak kullanılan küçük odalardan oluşmaktaydı. Valide Sultan'ın merkezde yer alan dairesi haremi iki ayrı alana bölüyordu. Onun odalarıyla Karaağaların bölümü arasında cariyelerin bölümü, valide odalarının diğerk tarafında ise padişah ve genç şehzadelerin daireleri yer alırdı. Valide Sultan'ın dairesi konumuyla haremi "hizmet kanadı" ve "aile kanadı" olmak üzere ikiye bölmekteydi. Merkezi konumu her iki tarafı da özenle gözaltında tutmasına izin veriyordu. Haremin her köşesine ulaşma olanağının olması, onun harem kurumunun yöneticisi ve sultan ailesinin koruyucusu rollerinin somut kanıtıydı. Haremin fiziksel yapısı buranın hâkim sakininin padişah değil de valide sultan olduğu kanısını uyandırmaktaydı.

Haremin her kanadında önde gelen kadınlar için az sayıda küçük zarif daireler vardı.

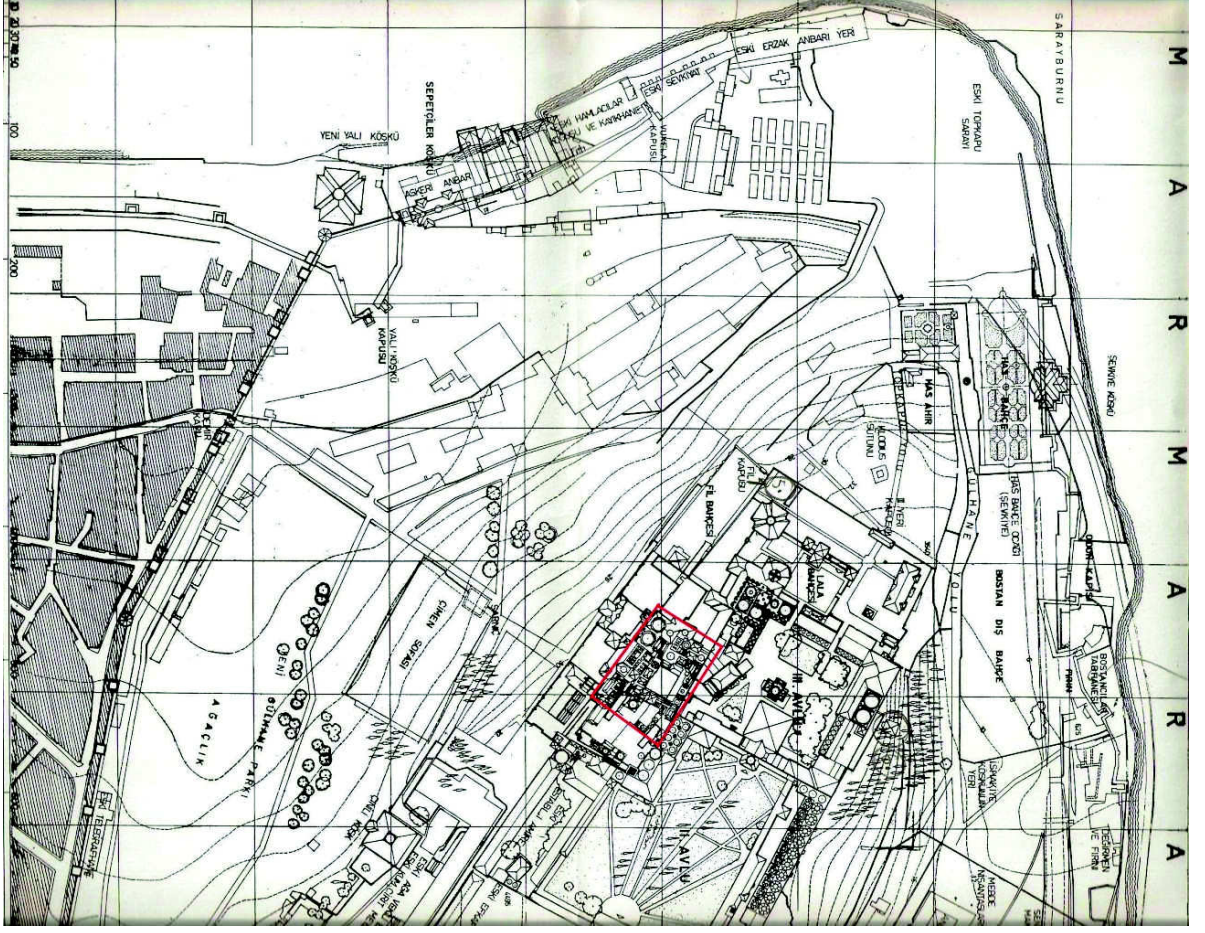
Hanedan ailesi üyeleri için harem bir ikametgâh iken. Sultan ailesinin hizmetkârları için bir eğitim kurumu idi [30].

İstanbul'un 1453'teki fethinden 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar geçen süreçte Topkapı Sarayı Osmanlı İmparatorluğu'nun idare merkezi olarak kullanılmış ve Osmanlı Padişahları burada yaşamışlardır [31].

Topkapı Sarayı² Sultan Abdülmecid zamanında (hd. 1839- 1861) yaşlı Harem mensupları ve Enderun Ağalarının ikametine ayrılmıştır [32].

¹ Cariyelik Hiyerarşisi, harem görevlileri hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. [33].

² Daha detaylı bilgi için bkz. [34].

Şekil 3. 1 Topkapı Sarayı Vaziyet Planı [35].

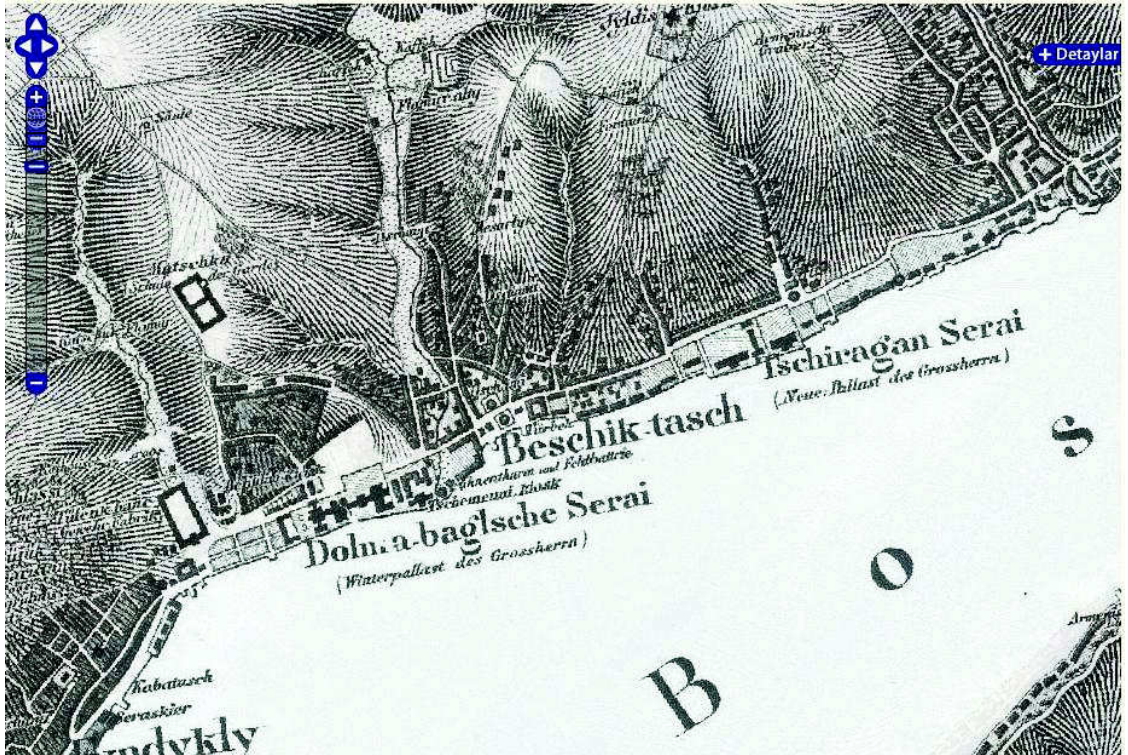
Topkapı Sarayı, saray halkının Dolmabahçe Sarayı, Yıldız Sarayı ve diğer saraylarda yaşamaya başlamasıyla tenhalaşmıştır [36].

3.1 Dolmabahçe Sarayı Harem Dairesi

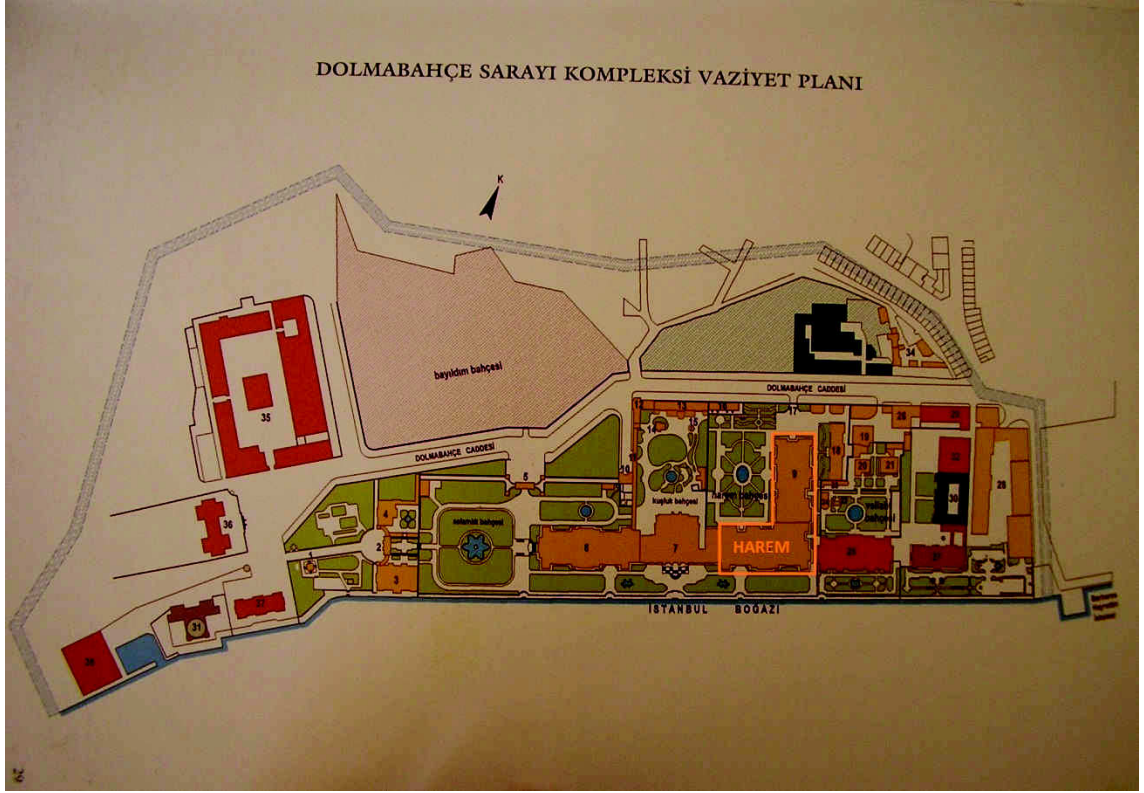
Sultan I. Abdülmecid (hd 1839- 1861) tarafından yaptırılan saray Avrupa'daki mimari üsluplarının bir karışımı olarak, Garabet Amira Balyan ve oğlu Nigoğos Balyan tarafından 1842- 1856 yılları arasında inşa edilmiştir [37].

Şekil 3. 2 Dolmabahçe Sarayı. (Ağustos 2008)

Şekil 3. 3 Dolmabahçe ve Çırağan Sarayları 1844 Tarihli Moltke Haritası [16].

Şekil 3. 4 Dolmabahçe Sarayı'nın Vaziyet Planı [38].

Dolmabahçe Sarayı yapım tekniği, malzeme ve cephe biçimlenişi açısından batı tipi saraylar örnek alınarak inşa edilmiştir [39].

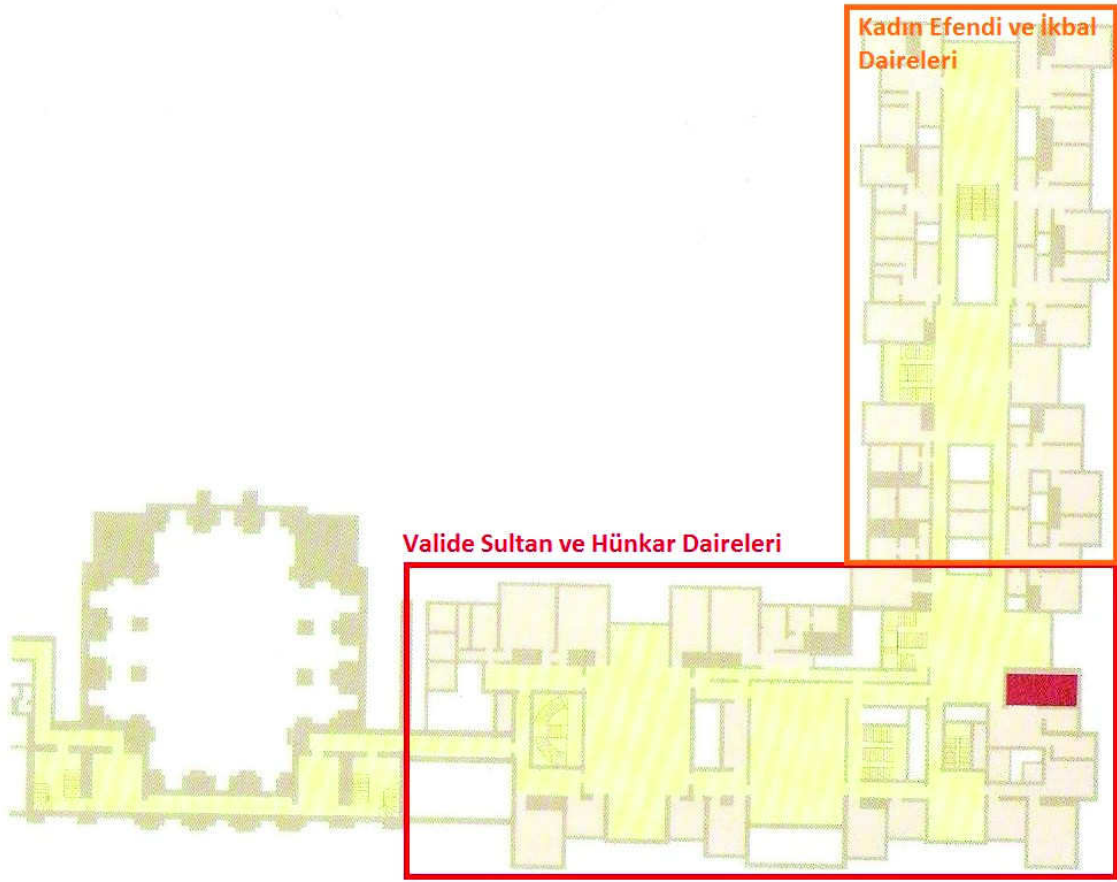
Sarayın orta bölümünde yüksek bir Merasim Dairesi ve buna koridorlarla bağlı Mabeyin-i Selamlık veya Hünkâr Dairesi ile Harem Dairesi vardır. Harem dairesinin sonunda ise Veliaht Dairesi bulunur [40].

Muayede (bayramlaşma, tören) Salonu boyutları ve konumuyla sarayın merkezidir. Ancak iki yanında bulunan Resmi ve Hususi Daire binaları ile tam bir bütünleşme göstermediği için farklı bir tasarım anlayışını yansıttığı düşünülebilir.

Hususi Daire, Hünkâr Dairesi ve haremi kapsar. Bu kısım planı, mekân örgütlenişi ve iç dolaşımı açısından sarayın en karmaşık bölümüdür¹. Harem bölümü denize dik doğrultuda sarayla L biçiminde birleşecek şekilde tasarlanmıştır. Harem bölümünde

¹ Dolmabahçe Sarayı'nda Hünkâr Dairesi ile Harem-i Hümayûn'un plan düzeni ve mekânların işlevleri hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. [41].

büyük ortak mekânlar birbirine çift koridorlar ile bağlanmış, aralara servis ve aydınlık hacimleri yerleştirilmiştir [39].

Şekil 3. 5 Dolmabahçe Sarayı Harem Dairesi Planı [42].

Bir bodrum kat üstünde iki katlı olarak inşa edilen Harem Dairesi'nde, deniz tarafındaki alt ve üst katlardaki ikişer büyük salon etrafında ki "Daire-i Husûsî"lerden biri padişah, diğeri Valide Sultan için düşünülmüştür. Padişahın bölümü ile harem arasında Topkapı Sarayı Haremi'nde olduğu gibi, Valide Sultan Dairesi'ne yer verilmiştir. Daire-i Husûsî'deki "Pembe" ve "Mavi" salonlar hareme özgü törenler, bayramlaşmalar, düğünler ve mevlitler için tasarlanmıştır.

Kadınefendiler Dairesi, mimari olarak, denize cephesi olmayan Harem'deki tek bölümdür. Kadınefendiler Daireleri toplam sekiz daireden oluşmaktadır. Bu dairelerden Hünkâr Dairesi'ne, Valide Sultan Dairesi'nden geçilerek ulaşılabilirdiği gibi Valide Sultan

Dairesi'ne görünmeden Hünkâr Dairesi'ne geçiş sağlayan çok özel bir koridor da bulunmaktadır [43].

Dolmabahçe Sarayı Harem'inin Cariyeler Dairesi de denin bölümü, alt katta, deniz cephesinde altı odalı bir sofalı büyük bir köşe daire ile bu dairenin ekseni üzerinde üç odalı dört, iki odalı bir daireyi; karşı sırada da bahçeye bakan dört odalı bir köşe daire ile üç odalı iki daireyi, ayrıca saray geleneğinde dışı odası yemek odası denin tek odaları, hamam, tuvalet, kiler ile denize bakan ayrıca iki odayı kapsamaktadır. Aynı plan üst katta da tekrarlanmıştır¹ [44].

3.2 Beylerbeyi Sarayı Harem Dairesi

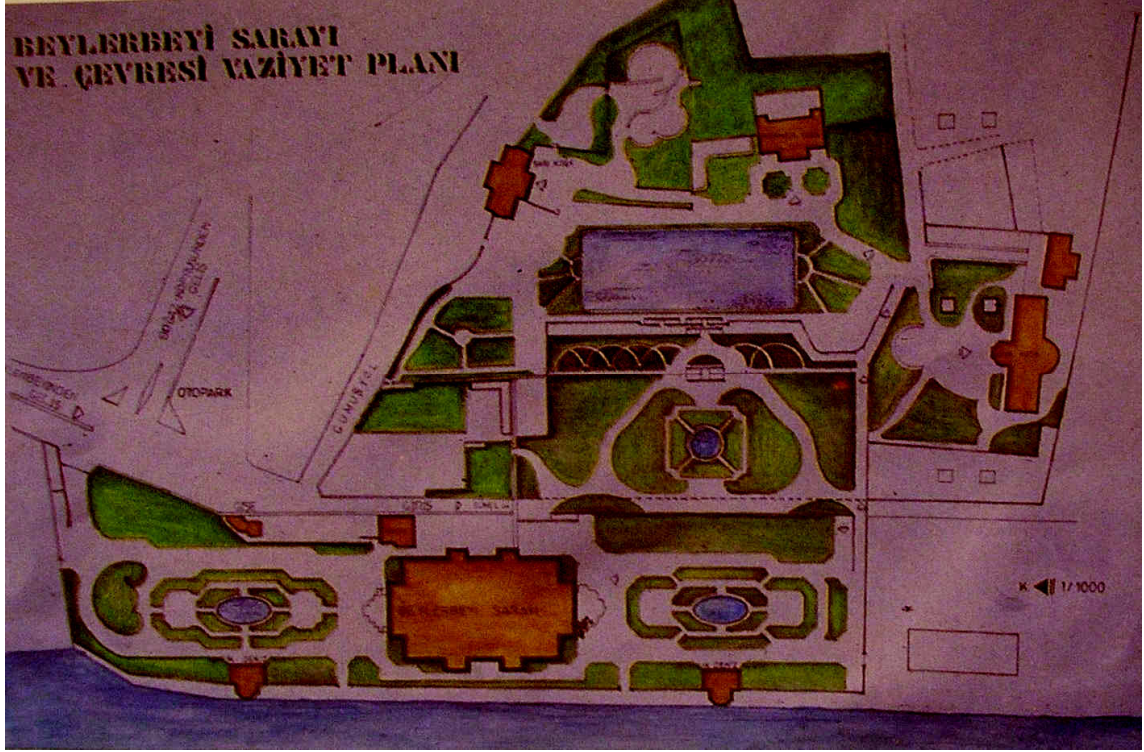
Beylerbeyi Sarayı, İstanbul Boğazı'nın Anadolu yakasında, Üsküdar İlçesi'nde aynı adla anılan semtte bulunan geniş bir bahçe içerisinde ana yapısı ile ona bağlı yapılar ve köşklere oluşan bir saray kompleksidir.

Şekil 3. 6 Beylerbeyi Sarayı. (Temmuz 2007)

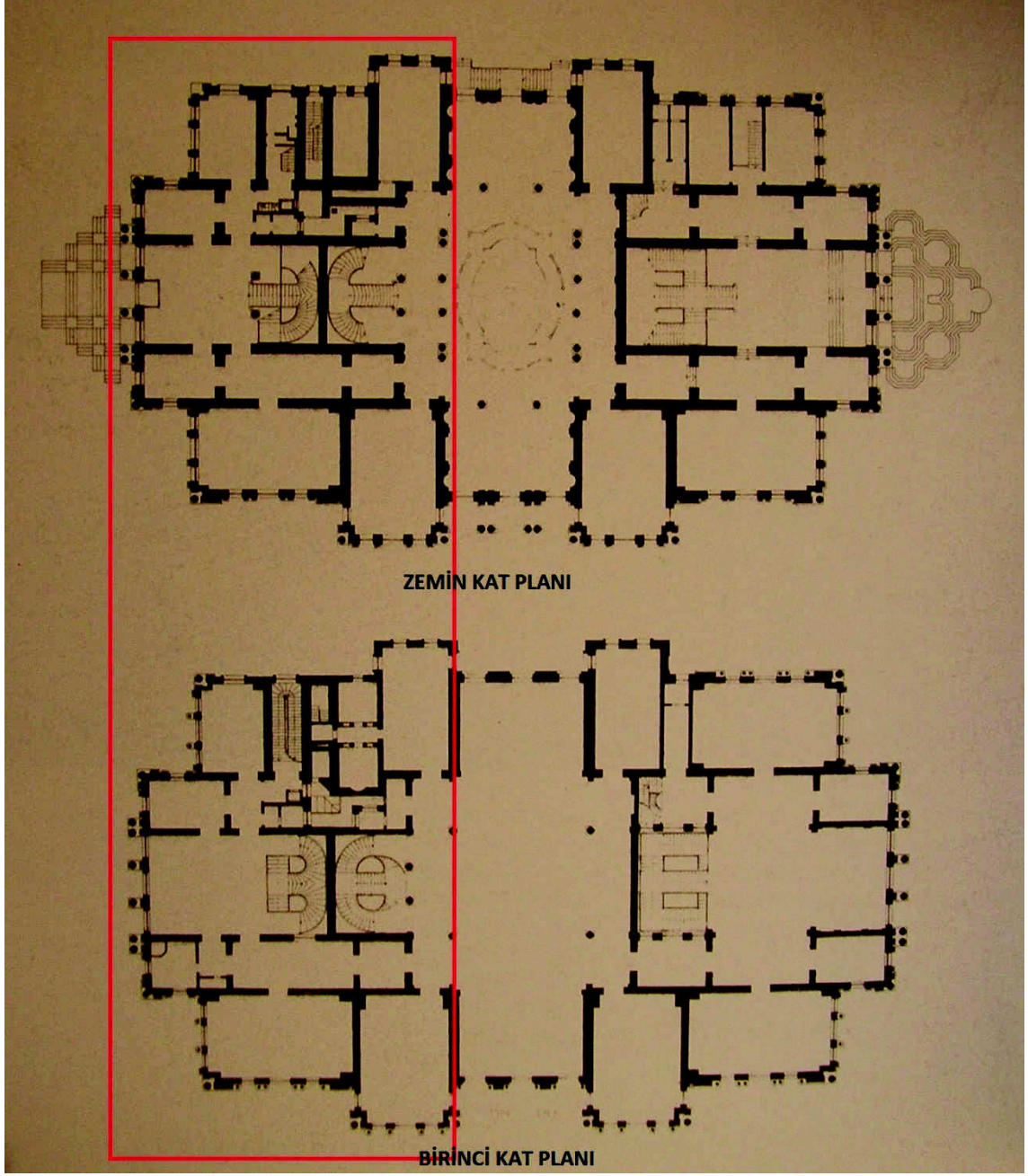
¹ Dolmabahçe Sarayı'nın Cariyeler Dairesi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. [45].

Sultan Abdülaziz (hd 1861-1876) döneminde yaptırılan saray, arşiv belgelerinde 'Mabeyn-i Hümayun Başmimarı' olarak geçen ve daha sonra ünvanı 'Sermimar-ı Devlet' olan Sarkis Balyan ile kardeşi hassa mimarı Agop Balyan tarafından tasarlanıp, gerçekleştirilmiştir. Sarayın yapımı, 1864'te tamamlanmış, eşyasının seçimi, yapımı ve yerleştirilmesi bittiğinde 21 Nisan 1865'te, Sultan Abdülaziz, Beylerbeyi Camisi'ndeki Cuma namazı sonrasında törenle yeni saraya gelmiştir.

Şekil 3. 7 Beylerbeyi Sarayı Kompleksi Vaziyet Planı [46].

Saray yapısı, yüksek bir bodrum üzerine iki katlı olarak inşa edilmiş kâgır bir yapıdır. Simetrik ve aksi yal bir plana sahip sarayın güney kesimi mabeyn-i hümayun, kuzey kesimi ise Valide Sultan Dairesi olarak tasarlanmıştır [24].

Şekil 3. 8 Beylerbeyi Sarayı'nın Kat Planları [47].

Harem mekânı zemin kat ve birinci katta bir orta sofaya açılan mekânlardan oluşmaktadır¹. Valide Sultan Dairesi'nde sofa, yatak odası, misafir odası, beyaz oda, esvap odası ile dairenin sorumlu hizmetli olan hazinedarlara ait odalar bulunmaktaydı.

¹ Beylerbeyi Sarayı mimari özellikleri hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. [49].

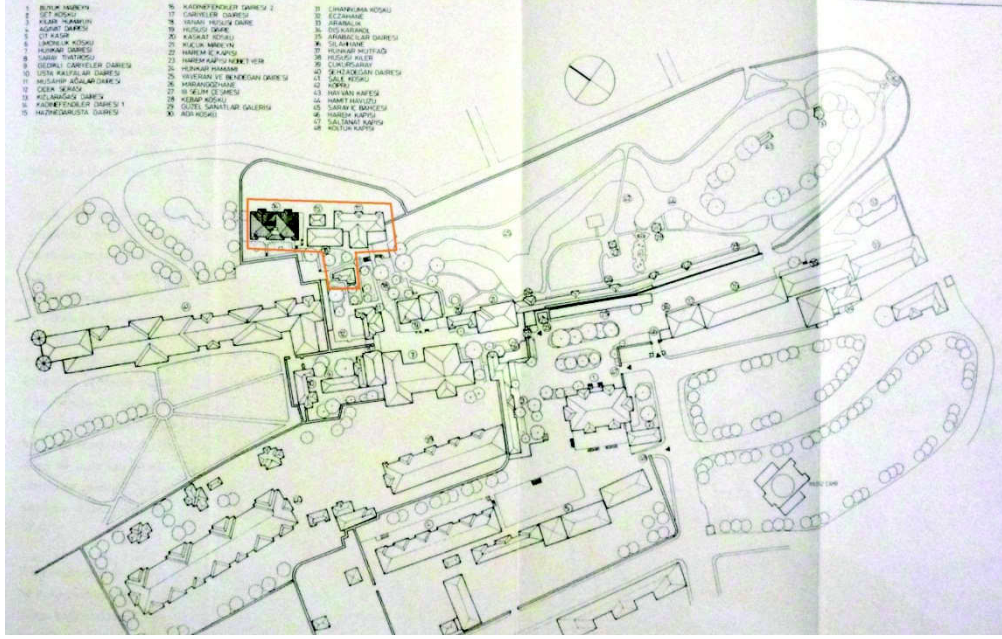
Sarayın Harem bölümünün girişinde de, Mabeyn-i Hümayun'da olduğu gibi zengin süslemeli bir salon bulunmaktadır. Kara ve deniz tarafına yerleştirilmiş odalar bu salona açılmakta, üst kata çıkış, yine bu salondan çift taraflı bir merdivenle sağlanmaktadır. Üst katta deniz tarafında koridorun sağındaki odanın valide sultana ait olduğu tahmin edilmektedir [48].

Beylerbeyi Sarayı'nın Kadınefendiler ve İkballer daireleri, ana binadan ayrı olarak ve denize paralel olarak inşa edilmiştir. XIX. yy. saraylarında Harem bölümünün ayrı olarak inşa edildiği bir başka saray Çırağan'dır. Hacı Mıgırdıç Kalfa tarafından inşa edilmiştir. Yapı, üç katlı olarak ve müstemilatı ile birlikte yarı kâgir olarak inşa edilmiştir. Harem Daireleri'nin hemen yanında Kadınefendiler Sıra Sahilhâneleri inşa edilmiştir. Bu dairelerin hemen yanında bir de hamam bulunmaktadır. İki ve üç katlı olarak inşa edilen bu sahilhâneler 1890'lı yılların sonuna doğru yıkılarak enkazın muhafaza altına alınması gündeme gelmiştir. Kadınefendilere ait sahilhânelerin tam olarak ne zaman ortadan kalktığı bilinmemektedir [50].

3.3 Yıldız Sarayı Harem Dairesi

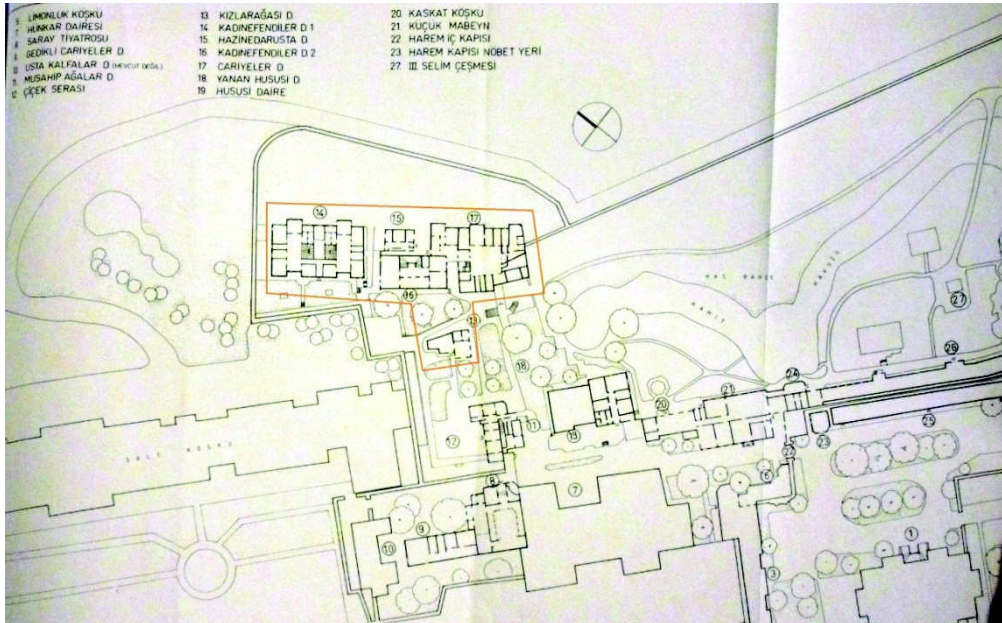
Yıldız Sarayı Beşiktaş sahilinden başlayıp kuzeybatıya doğru yükselen sırt çizgisine kadar tüm yamacı kaplayan yaklaşık 500.000 m² lik yüzölçümü olan Yıldız Parkı içindeki köşk, kasır, yönetim, koruma ve servis binalarından oluşur. Uzun bir süreçte inşa edilen bu kompleks Osmanlı saray yapılarının son örneğidir [51].

II. Abdülhamid'in uzun saltanat yılları (hd. 1876- 1909) boyunca saray ve çevresi asıl gelişimini yaşayıp, 19. yy. Osmanlı saraylarının özgün örneklerinden birini oluşturmuştur [52].

Şekil 3. 9 Yıldız Sarayı'nın Vaziyet Planı [53].

Harem'e Harem veya Valide Kapısı denilen, Hamidiye Camisi'nden yukarı çıkan yolun sonundaki kapıdan ulaşıldı. Bu kapı yalnızca Harem mensuplarının kullandığı bir kapıydı. Bu kapıdan girildiği zaman sağ taraftan, ikinci kısım olan dış bahçeye, sol taraftan ise Abdülhamid'in özel dairesi olan Saray-ı Hümayun'a ve Harem'e gidilirdi [54].

Şekil 3. 10 Yıldız Sarayı Harem Yapıları Planı [55].

Sultan ve ailesine ait olan özel bölümde Hamid Havuzu olarak bilinen yapay göl ve suyolunun oluşturduğu peyzaj, bu bölüme yazlık bir saray havası vermekteydi [54].

Ayrık nizamda yapılardan oluşan Yıldız Sarayı'nın Harem Bölümünde Kadınefendiler Dairesi¹, Sultan II. Abdülhamid tarafından (hd. 1876- 1909) yaptırılmış olup, bu daire, Sultan V. Mehmet Reşad (hd. 1909- 1918) ve Sultan VI. Mehmed Vahideddin'in (hd. 1918- 1922) saltanatları boyunca da kullanılmıştır.

Bu yapının tarihçesi hakkında kesin bir bilgi bulunmayıp, mimarı bilinmemektedir. Çeşitli kaynaklar, o dönemde padişah eşlerinin de kendileriyle birlikte Hususi Daire'de kaldıklarından bahsetmektedir. H. Z. Uşaklıgil'in "Saray ve Ötesi" adlı eserinde; Sultan II. Abdülhamid'in yakın bulundurmak istediği hanımlarının Hususi Daire'ye bitişik güzel bir binada oturdukları, uzak bulundurmak istediği artık yaşlanmış olan hanımlarının ve hizmetine ihtiyaç duyulmayan birtakım saray kadınlarının ise, Sarayın Enderun bölümünün en ucunda yer alan binalarda yerleştirildiği anlatılmaktadır.

Cumhuriyet döneminde, Harp Akademileri Binası olarak kullanılan Kadınefendiler Dairesi, günümüzde sarayın büyük bir bölümü ile birlikte Kültür Bakanlığına bağlıdır [57].

3.4 Çırağan Sarayı²'nin Harem Dairesi

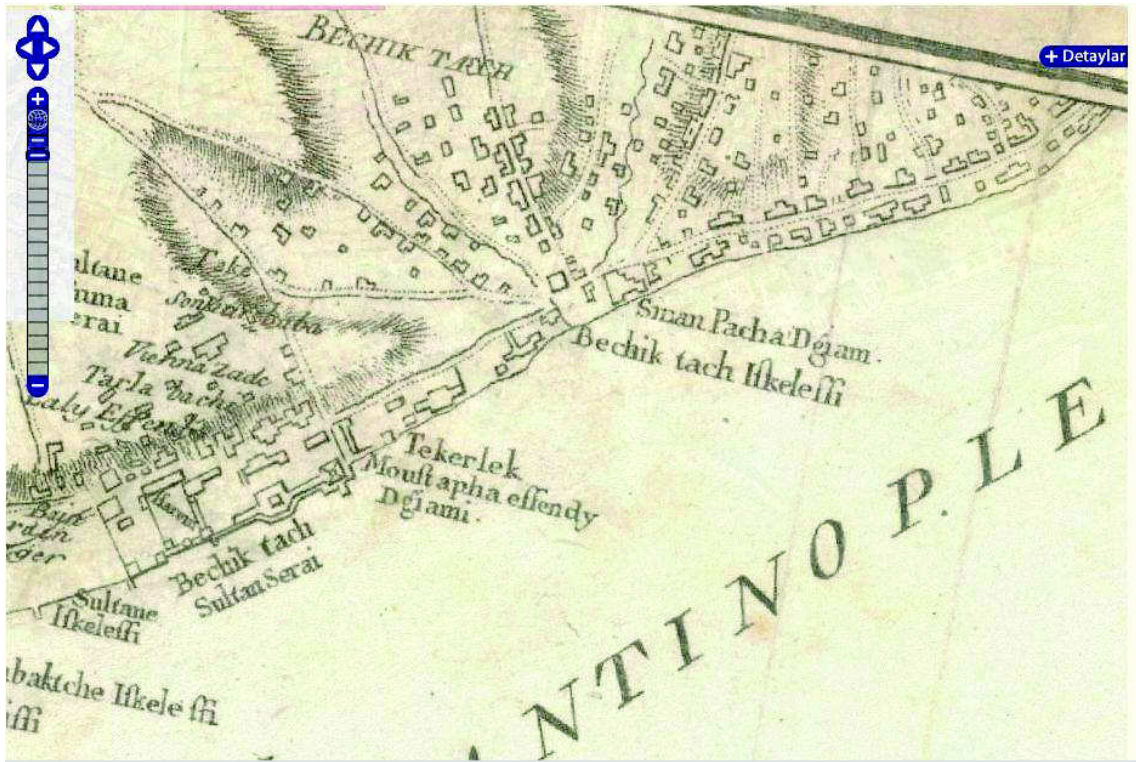
Çırağan Sarayı tarihsel süreçte iki kez yapılmıştır. Tez konusu olarak seçilen Çırağan Sarayı Harem dairesi, bu alanda 1876 yılında inşa edilen ikinci Çırağan Sarayı'nın bir yapısıdır.

¹ Daha detaylı bilgi için bkz. [56].

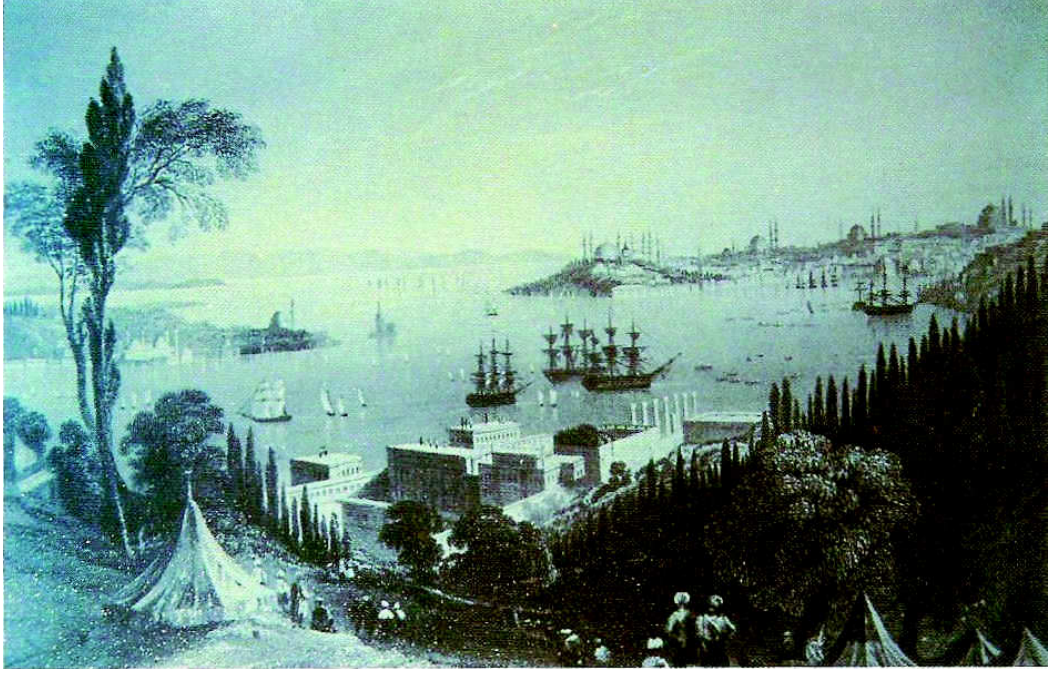
² Daha detaylı bilgi için bkz. [58].

3.4.1 II.Mahmud Dönemi (hd 1808-1839) Ahşap Çırağan Sarayı

Sultan III.Selim'den (hd 1789-1807) sonra tahta geçen II.Mahmud (hd 1808-1839) büyük bir saray yaptırmak istemiştir. Mimarlığını Ebniye-i Hassa Müdürü Abdülhalim Bey'in yaptığı Çırağan Sarayı'nın inşasına 1834 yılında başlanmıştır [59]. Sultan, sarayın arazisini genişletmek istediğinden yapının hemen yanında bulunan Hanım Kadın Mescidi ile birlikte 1775' te Mısır tüccarlarından Eğribozlu Hacı Mehmed Ağa tarafından yaptırılan mektebi ve civarındaki diğer binaları ile Beşiktaş Mevlevihanesini de yıktırmıştır [60].

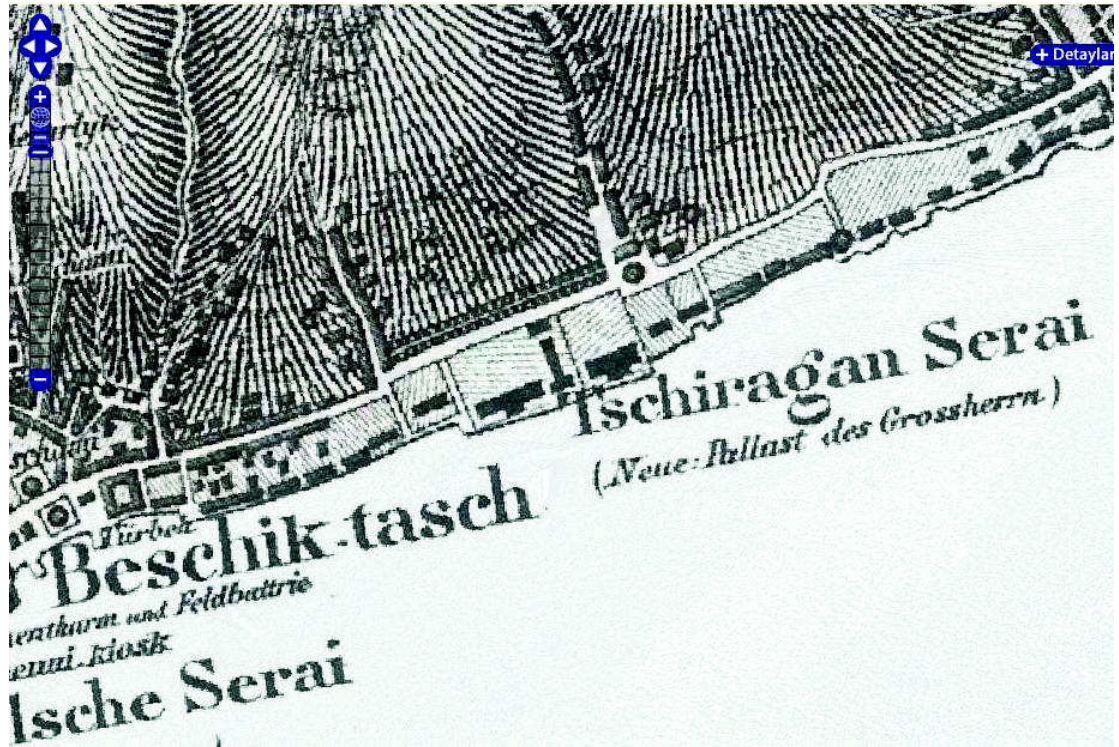

Şekil 3. 11 1836 Tarihli Hellert Kauffer Haritası'nda Beşiktaş Sahili [16].

Şekil 3. 12 William Hary Bartlett Tarafından 1838’de Yapılan Gravürde Ahşap Çırağan Sarayı’nın Tepeden Görünüşü [61].

Sultan II. Mahmud Çırağan Sarayı’nı bitmiş haliyle göremeden 1839 yılında vefat etmiştir. İnşaat ise 1841’de tamamlanmıştır [62].

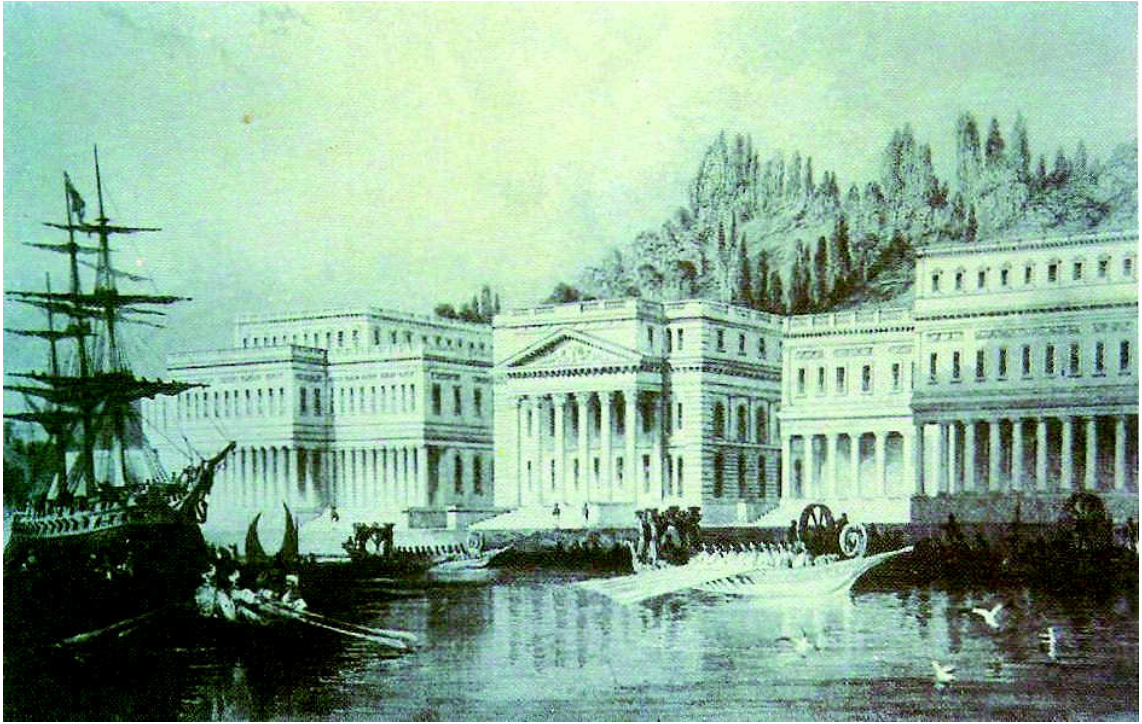

Şekil 3. 13 1844 Tarihli Moltke Haritası’nda Çırağan Sarayı [16].

II. Mahmud'un ölümünden sonra tahta geçen Sultan Abdülmecid (hd 1839-1861), kızı Naime Sultan'ın 1840'daki doğum şenliğini Çırağan Sarayı'nda yaptırmıştır. Sultan Abdülmecid, Dolmabahçe Sarayı'na taşınana kadar 16 yıl boyunca Çırağan Sarayı'nda kalmıştır [63].

Çırağan Sarayı'nın yapımıyla Osmanlı Padişahlarının tek katlı ve ayrıık yerleşimli saray yapılarında oturma geleneği sona ermiştir. II. Mahmud'un yaptırdığı Çırağan Sarayı ile Sultanlar biçimsel açıdan belirli bir bütünlüğe sahip, büyük binalarda oturmaya başlamışlardır [64].

19. yüzyıldaki yenilikleri ve değişimi yansıtan ahşap Çırağan Sarayı, mimari özellikleri açısından Batılılaşma döneminin bir ürünüdür. Yapımda üçgen alınlık, iyonik sütun başlıkları, mermer çatı korkulukları ve çoklu sütun dizileri ile batı kökenli mimari form ve süsleme öğeleri yoğun olarak kullanılmıştır [65].

Şekil 3. 14 Thomas Allom'un 1839 Tarihli Gravürü'nde Ahşap Çırağan Sarayı'nın cepheden görünüşü [61].

Şekil 3. 15 II. Mahmud dönemi Çırağan Sarayı. Mıgırdiç imzalı tablo [66].

Sarayın üç katlı ikinci ana bölümünün Daire-i Hümayun olduğu düşünülmektedir [67].

Ahşap Çırağan Sarayı¹ 1857’ de yıktırılmıştır. Sultan Abdülmecid’ in saltanat yıllarında (hd 1839-1861) Nigoğos Balyan’a bir ön çalışma yaptırılmış ancak hazinenin borçları nedeniyle bu alanda yeni bir saray inşa edilememiştir [69].

3.4.2 Abdülaziz Dönemi (hd 1861-1876) Kâgir Çırağan Sarayı

3.4.2.1 Tarihçe

Serkis Balyan’ın adı Kâgir Çırağan Sarayı’nın mimarı olarak pek çok kaynakta geçmesine rağmen, özgün arşiv belgelerinde bu bilgiyi doğrulayacak açık bir kayda rastlanılmamıştır. Çırağan Sarayı’nın inşasında görevli kalfalardan biri olarak görülen Serkis Bey, kardeşi Agop Balyan ile birlikte sarayın müteahhitliğini de yapmıştır. Serkis Balyan’a saray inşaat alanında bir resim odası oluşturulmuştur. Resim odası için alınan malzemelerden anlaşıldığına göre burası bir çizim bürosu olarak kullanılmıştır. Serkis

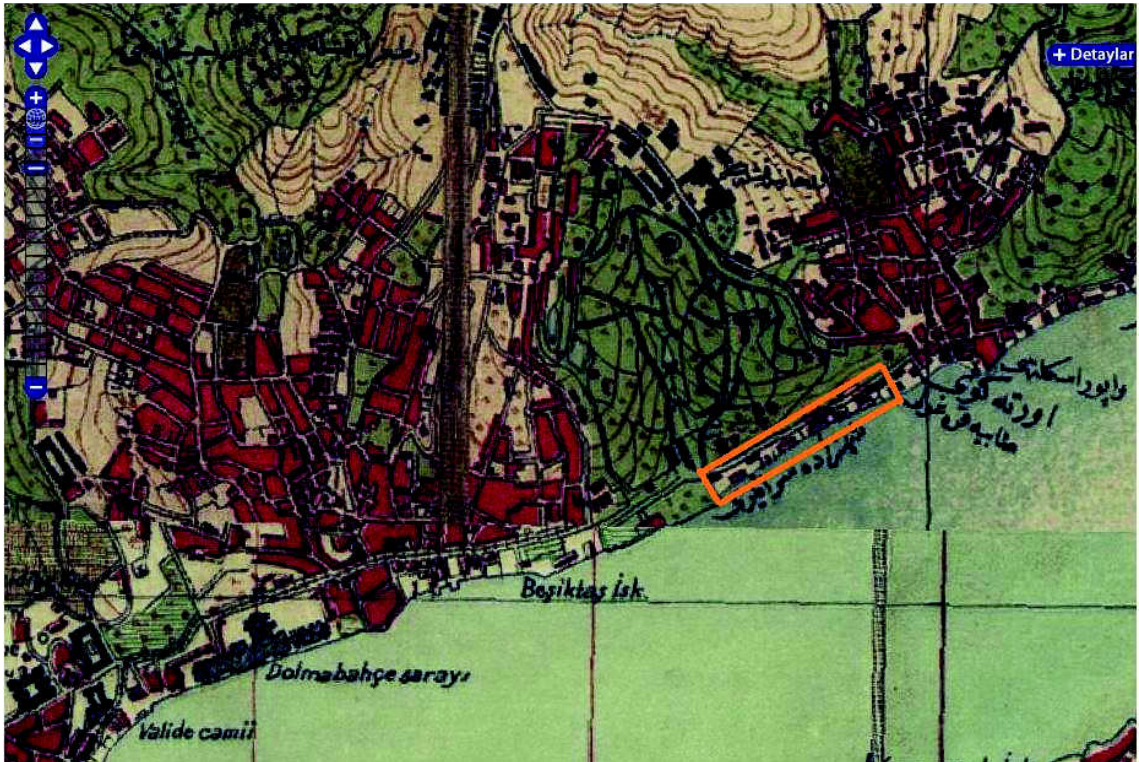
¹ Bu dönemdeki sarayın harem yaşantısı ve mimarisi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. [68].

Bey ayrıca Çırağan Sarayı'nın maketini hazırlayarak Sultan Abdülaziz'in beğenisine sunmuştur [70].

Sultan Abdülaziz Anadolu'ya yapılacak demiryolu ve İstanbul'un su ihtiyacının giderilmesi için dışarıdan alınan kredinin bir kısmını Çırağan Sarayı'nın yapımında kullanmıştır. Ancak inşaat başladıktan belli bir süre sonra ayrılan para bitmiş ve sarayın yapımı durdurulmuştur. Yerli bankerlerden faizle ve bazı mülklerin geliri karşılık gösterilerek borç alınmıştır [71].

Tüm uğraşlara rağmen saray tahmin edilen tarihten takribi on ay sonra, 27 Eylül 1871'de tamamlanabilmiştir [72].

Sultan Abdülaziz 30 Mayıs 1876'da tahttan indirilip, Dolmabahçe Sarayı'ndan Topkapı Sarayı'na gönderildikten sonra kendi isteğiyle Çırağan Sarayı'nın üst tarafındaki karakol haneye bitişik Feriye Sarayı dairelerinden birine yerleştirilmiştir. Ancak 4 Haziran 1876'da odasında bilekleri kesilmiş olarak bulunmuştur [73].

Şekil 3. 16 1909 Tarihli Bir Haritada Beşiktaş Yerleşimi ve Şehzade Sarayları Olarak Gösterilen Çırağan Sarayı [16].

Abdülaziz'den sonra tahta geçen V.Murad'ın (hd 1876-93 gün saltanat süresi) sağlık sorunları nedeniyle 31 Ağustos 1876'da Veliht Abdülhamid Efendi'nin meşrutiyeti ilan etmesi şartı ile yerine II.Abdülhamid'in tahta geçirilmesine karar verilmiştir [74].

Tahta geçen Sultan II.Abdülhamid kısa bir süre Dolmabahçe Sarayı'nda oturduktan sonra, Yıldız Sarayı'na yerleşmiştir. Sultan V.Murad ise Çırağan Sarayı'na gönderilmiş ve buradaki harem dairesinde 28 yıl hapis kalmış ve 1904 yılında vefat etmiştir.

Bakımsızlığa terk edilen Çırağan Sarayı, Sultan V.Murad'ın vefatından sonra kapsamlı bir onarımdan geçirilmiştir. Sultan II.Abdülhamid tarafından görevlendirilen Fransa'nın İstanbul Büyükelçiliği Mimarı Antoine Perpignani, Tüfengi Tahir Paşa ve Mabeyn-i Hümayun Müdür-i Sanisi İzzet Bey ile birlikte 22-25 Mart 1905 tarihinde Çırağan Sarayı'nı inceleyip, bir rapor hazırlamıştır.

Antoine Perpignani tarafından hazırlanan raporda, sarayın acilen tamir edilmesi gerektiği ve hatta iki yıl daha böyle bırakılacak olursa tamirin bile mümkün olamayacağı belirtilmiştir [75].

Onarım için gerekli kaynak arayışı içerisine girilmiş, 28 Haziran 1905 tarihinde Hazine-i Hassa Nazırı Ohannes Efendi, haftada 500 Lira paranın diğer masraflardan kesilerek sarayın tamiratına ayrıldığını belirtmiştir [76].

23 Temmuz 1908'de, II.Meşrutiyet ilan edilmiş, 27 Nisan 1909 tarihinde ise Meclis-i Mebusan'da yapılan oylama sonucu II.Abdülhamid'in tahttan indirilmesine karar verilmiştir. Sultan V.Mehmed Reşad (hd 1909-1918) tahta çıkarken, II.Abdülhamid'in Çırağan Sarayı'nda oturma isteği kabul edilmemiş, Selanik'e sürgüne gönderilmiştir [77].

Bu dönemde Çırağan Sarayı meclis binası olarak kullanılmak üzere düzenlenmiştir. Binanın tamirâtı ve süslenmesi için 20.000 Lira harcanmış ve 2 Kasım 1909 tarihinde Çırağan Sarayı yeni Osmanlı Parlamento Binası olarak hizmete girmiştir [78].

19 Ocak 1910 tarihinde bir elektrik kontağı sonucu çıkan yangında binanın sadece dış beden duvarları ayakta kalabilmiş, içi tamamen yanmıştır [79].

I. Dünya Savaşı'nın başlamasından önce sarayın otele dönüştürülmesi istenmiş ancak savaş çıkınca bu girişim unutulmuştur [80].

4 Mart 1924'te Hilafet'in kaldırılması ile İstanbul'da Osmanlı Hanedanı'na ait köşk ve saraylarda büyük bir yağma yaşanmış, sarayların tüm değerli eşyaları satılmış, Çırağan Sarayı binaları da yağmalanmıştır [81].

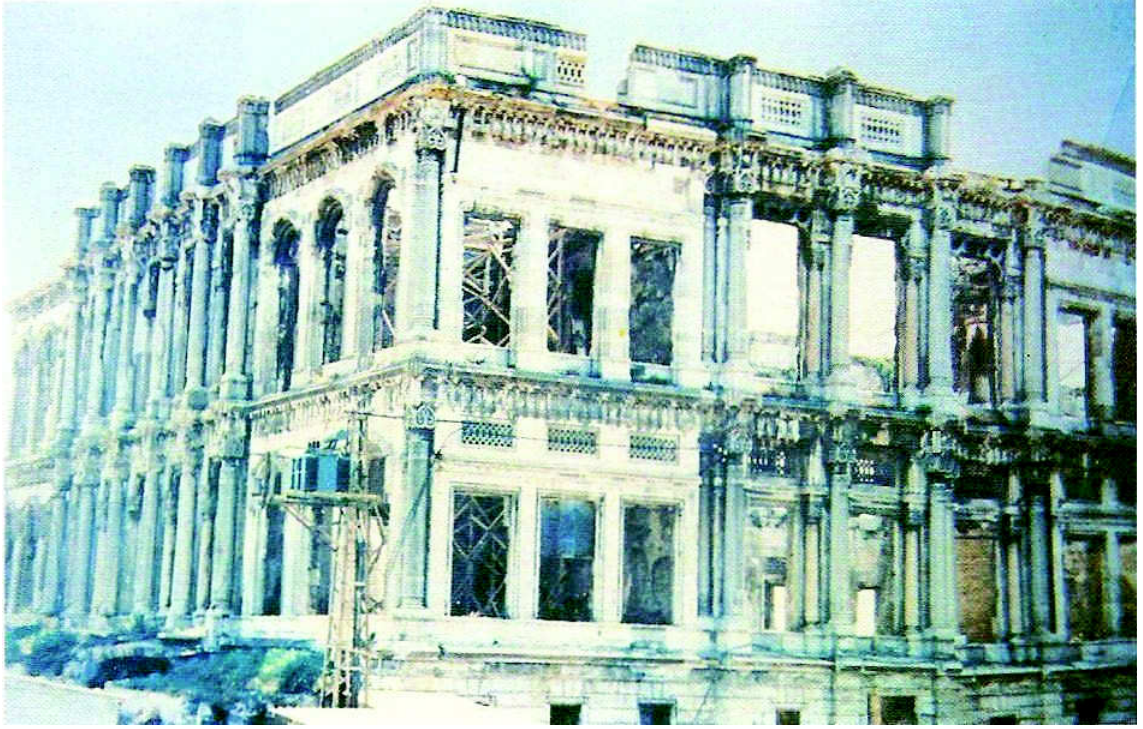
1930'larda Beşiktaş Futbol Kulübü, Çırağan Sarayı'nın bahçesindeki ağaçları keserek, futbol sahası haline getirmiştir [82].

Şekil 3. 17 1910'da Çırağan Sarayı'nda Çıkan Yangında Söndürme Çalışmaları [83].

Prof. Bonatz ve Sedad Hakkı Eldem, II. Dünya Savaşı sırasında sarayın otele dönüştürülmesi isteği ile yeniden çalışmalar yapmış fakat bu çalışmalarda bir sonuç vermemiştir [84].

1946 yılında çıkartılan bir kanun ile Çırağan Sarayı İstanbul Belediyesi'nin kullanımına verilmiştir [85].

Şekil 3. 18 1910'Çırağan Sarayı'nın Otel Olarak Kullanımı İçin Yapılan Restorasyon Öncesindeki Durumu [86].

Çırağan Sarayı'nın otel haline gelmesi zaman içinde defalarca gündeme gelmiştir. Son olarak Japon, İngiliz ve Türk firmalarının işbirliği ile 1986 yılında Çırağan Sarayı restorasyon çalışmalarına başlanmıştır. Çırağan Sarayı kompleksi 1990 yılında "Çırağan Palace Hotel Kempinski İstanbul" adı ile beş yıldızlı bir otel olarak hizmete girmiştir [87].

Saray yapısının içi betonarme olarak yenilenmiş ayrıca bahçesine kuzeydoğu yönünde altı katlı bir otel binası inşa edilmiştir [88].

3.4.2.2 Mimari Özellikler

Çırağan Sarayı; Mabeyn, Yatak, Valide Daireleri'nden oluşan büyük Saray-ı Hümayun, Harem Dairesi, Ağalar Dairesi ve çeşitli yapılar ile müstemilattan meydana gelen bir komplekstir [89].

Çırağan Sarayı'nın iç ve dış düzeni arasında üslup açısından farklılıklar vardır. Cephede klasik vurgular arasında neogotik motifler kullanılırken, iç mekânlar oryantalist bir anlayışla düzenlenmiştir [90].

Şekil 3. 20 Çırağan Sarayı'nın cephe Süslemeleri [91].

Üç kattan oluşan büyük Saray-ı Hümayun, toplam 9850 m²'lik bir alanı kaplamaktadır. Saray, bezeme açısından zengin üslup özelliklerine sahip olmasına rağmen üç sofalı geleneksel plan şeması sade ve açıktır. Binanın planı cepheye de yansır. Orta sofanın cephesi iki yandakilerden biraz daha geniş tutulmuştur. Sofaların köşelerinde bulunan boşluklar birer oda ile doldurularak plan tam bir dikdörtgen içine alınmıştır [92]. Bölümler iç aydınlıklardan ışık alan merdivenlerin iki tarafında yer alan çifte koridorlarla birbirlerine bağlanmışlardır [93].

Binaya dört cephenin akslarına yerleştirilmiş iki kollu merdivenlerle giriş sağlanır, kısa cephelerde tasarlanan merdivenler sarayın anıtsal ana giriş merdivenleridir [94].

Şekil 3. 21 Çırağan Sarayı (Nisan 2004).

3.4.2.3 Çırağan Sarayı'nın Diğer Yapıları

Çırağan Sarayı kompleksindeki diğer yapılar Yaverler Binası, Hünkâr Dairesi, Ağalar Dairesi, Harem Dairesi'dir.

Yaverler Binası

Çırağan Sarayı kompleksinde, ana yapının kuzeydoğusunda bulunan Yaverler Binası olarak tasarlanan yapı 1918 tarihli Necip Bey Harita'sında Küçük Zabıt Mektebi olarak belirtilmiştir [95].

1927-1982 yılları arasında Denizcilik Meslek Lisesi olarak kullanılan yapı günümüzde M.E.B. bağlı Ziya Kalkavan Denizcilik Meslek Lisesi adı ile eğitim işlevini devam ettirmektedir.

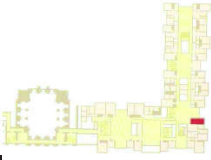

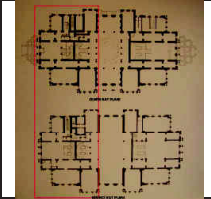

Ağalar Dairesi

Harem Dairesi'nin kuzeydoğusundaki üç katlı kâgir yapı Perpignani'nin çiziminde 60,00x23,55 m. boyutlu olarak gösterilmiştir. Çırağan Sarayı'nın yapıldığı yıllarda Ağalar Dairesi olarak kullanılan yapı, 1918 tarihli Necip Bey Haritası'nda Piyade Küçük Zabit Mektebi olarak tanıtılmıştır [95].

Cumhuriyet yıllarında ise bina İ.E.T.T'nin elektrikli aletler tamir atölyesi olarak kullanılmıştır [96].

Bkz. Ek B.4 Ağalar Dairesi detayı. (Perpignani'nin Çizimi)

Ağalar Dairesi İ.E.T.T'den alınmış, Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Devlet Konuk Evi olarak kullanılması için bir proje hazırlanmıştır. Yapının sadece dış duvarları özgünlüğünü koruyacak şekilde içi tamamen değiştirilmiştir [97]. Yapı günümüzde Four Seasons adı ile otel işlevli kullanılmaktadır.

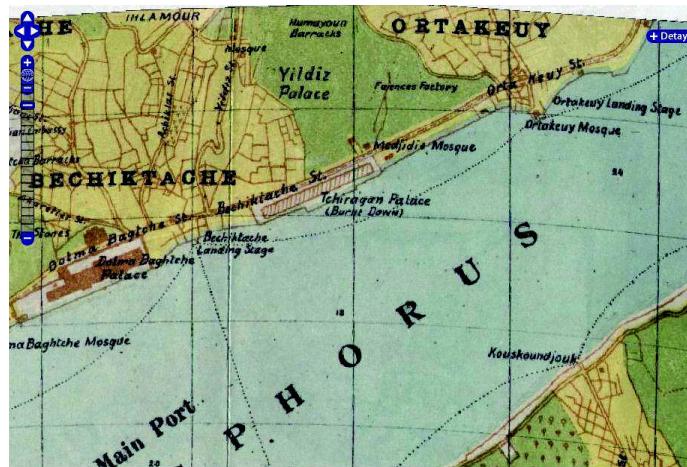
GENEL					SARAY YAPISI				HAREM YAPISI					
19. YY İSTANBUL SARAYLARI	YERİ	YAPIM TARİHİ	HAVA FOTOĞRAFI	VAZİYET PLANI	CEPHE FOTOĞRAFI	KAT SAYISI	PLAN ŞEMASI	YAPIM SİSTEMİ	HAREM YAPISI KONUSU	CEPHE FOTOĞRAFI	PLANI	KAT SAYISI	PLAN ŞEMASI	YAPIM SİSTEMİ
DOLMABAĞÇE SARAYI	BEŞİKTAŞ	1843-1855				BODRUM + 2 KAT	DİKDÖRTGEN	KAGİR	ANA SARAY YAPISINA BİTİŞİK DÜZEN			BODRUM + 2 KAT	ANAYAPIYA BİTİŞİK L ŞEKLİNDE	KAGİR
BEYLERBEYİ SARAYI	ÜSKÜDAR	1863-1865				BODRUM + 2 KAT	DİKDÖRTGEN	KAGİR	ANA SARAY YAPISI İÇİNDE ÇÖZÜMLENEN	-		-	DİKDÖRTGEN	KAGİR
YILDIZ SARAYI	BEŞİKTAŞ	19. Y.Y.			-	-	DİKDÖRTGEN	KAGİR	AYRIK NİZAM	-		-	-	KAGİR
ÇİRAĞAN SARAYI	BEŞİKTAŞ	1863-1871				3 KAT	DİKDÖRTGEN	KAGİR	AYRIK NİZAM			3 KAT	DİKDÖRTGEN	KAGİR

BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Beşiktaş Kız Lisesi (Çırağan Sarayı Harem Dairesi) 10283 m²'lik bir arazide 1697 m² taban alanı üzerine oturmaktadır. 23 metre eninde, 80 metre boyunda güneydoğu-kuzeybatı yönünde sahile dik olarak uzanan dikdörtgen planlı ve üç katlı yapının toplam alanı ise 5092 m²'dir. Bu bölümde yapı, plan kurgusu, cephe biçimlenmesi, yapım tekniği ve malzeme özellikleri açısından ayrıntılı olarak incelenmiştir.

4.1 Tarihçe

19. yy.'ın ikinci yarısında inşa edildiği düşünülen Harem Dairesi 1918 tarihli Necip Bey Haritası'nda, Çırağan Sarayı yapılarından Harem'in, V.Murad'ın oğlu Selahaddin Efendi'nin konutu olarak tanımlanmıştır [95].

Şekil 4. 1 Beşiktaş Sahili 1925 Tarihli Mamboury Haritası'nda "Yanarak Yıkıldığı" Belirtilen Çırağan Sarayı [16].

1924 yılında halifeliğin kaldırılmasından sonra yapı işlev değiştiren yapı 20. ilkokul olarak düzenlenmiş, 1937 yılına kadar Cumhuriyet'in 21. okulu olarak Türk Milli Eğitimine hizmet vermiştir.

1959-1960 Öğretim yılında "Beşiktaş Kız Lisesi" adıyla yine eğitim amaçlı kullanılan yapıda, 1993-1994 ğretim yılında karma liseye geçilmiş ve yapı "Beşiktaş Lisesi" adını almıştır. 2006-2007 ğretim yılından itibaren "Beşiktaş Anadolu Lisesi" adı altında eğitime devam eden lisenin 150 kişilik bir ğrenci kontenjanı vardır [98].

şekil 4. 2 Beşiktaş Kız Lisesi.(Aralık 2008)

4.2 Plan zellikleri

Zemin kat (+1.30¹ kotu), birinci kat (+4.60 kotu) ve ikinci kat (+10.00 kotu) olmak üzere üç kattan oluşan yapının planı kurgusal olarak güneydoğu-kuzeybatı yönünde 9 bölüme

¹ Kot lleri n bahçe zemini esas alınarak verilmiştir.

ayrılabilir. Her bölüm zemin kattan ikinci kata kadar kendi içinde bağımsız kullanım alanları olarak düzenlenmiştir.

Planı açık bir şekilde tanımlayabilmek amacıyla yapı, A, AB, B, BC, C, CD, D, DE, E olmak üzere dokuz ayrı bölüme ayrılarak incelenmiştir. A, B, C, D ve E bölümleri çeşitli mekânlardan oluşan bağımsız daireler şeklinde düzenlenmiş olup araları katlara ulaşımı sağlayan merdiven kovasının bulunduğu dikdörtgen şeklinde geçiş alanları (AB, BC, CD, DE bölümleri) bulunmaktadır.

4.2.1 Zemin Kat (+1.30 kotu) Planı

Dikdörtgen planlı yapıda 1697 m² taban alanı olan zemin kata ulaşım kuzeydoğu cephesinde altı, güneybatı cephesinde beş ve kuzeybatı cephesinde bir giriş kapısı olmak üzere toplam oniki giriş ile sağlanmıştır. Kuzeydoğu-güneybatı cephelerinde karşılıklı gelecek şekilde konumlanan üç girişten güneybatı cephesindekiler merdiven kovasının orta bölümüne ve merdivenin baş kurtarma yüksekliği altında tasarlanmıştır.

Zemin kattaki tüm mekânların tavanları, birinci katın döşemeleri betonarme olarak yenilendiğinden özgün değildir.

Z03, Z04, Z05, Z09, Z24, Z29, Z32, Z33, Z34, Z40 no'lu mekânlarda betonarme kirişler açıkça izlenmektedir.

Dış mekânlara açılan K13, K14, K30 no'lu kapılar ile iç kapıların çoğu ahşap tablalı olup özgündür. Pencereilerin birçok mekânda PVC malzemeli olarak yenilendiği Z01, Z06, Z07, Z09, Z10, Z11, Z18, Z22, Z27, Z30, Z33, Z34, Z37, Z38, Z39, Z41, Z42, Z46 no'lu mekânlarda ise ahşap malzemeli olarak değiştirildiği görülmektedir.

4.2.1.1 A Bölümü

Güneydoğu yönünde denize cephesi olan bu bölüm her iki yönde dışarı taşırılarak tasarlanmıştır. Bir orta sofaya açılan dört mekândan oluşan bu bölümün kuzeydoğu cephesinde dışardan bir girişi vardır. Girişten kare planlı Z01 no'lu mekâna ulaşılır. Günümüzde Z01 no'lu mekândan bu bölümdeki diğer mekânlara geçiş yoktur. A

bölümüne içeriden ulaşım AB bölümündeki Z32 no'lu mekândan açılan bir kapı ile sağlanmıştır. Bu kapıdan denize bakan Z33 no'lu orta sofa mekânına ve oradan denize bakan Z34 ve Z02 no'lu mekânlara geçilir. Bu bölümde batı köşesindeki ıslak hacim olduğu düşünülen Z35 no'lu mekâna ise girilememiştir (bkz. Şekil Ek D.1-D.5).

Günümüzde “Bay Wc” olarak kullanılan Z01 no'lu mekânın döşeme ve duvarları seramik (33x33 cm) kaplamalı olup tavanı sıvalı ve boyalıdır. Rölövede P27, P32, P33 numaralarıyla gösterilen çift kanatlı ahşap pencere doğramaları yenilenmiş ve K14 numaralı çift kanatlı ahşap dış kapı özgündür.

Halen “Spor Malzemeleri Odası” olarak kullanılan Z02 no'lu mekânın döşeme kaplaması seramik (33x33 cm), duvarları ve tavanı sıvalı ve boyalıdır. Bu mekânın girişinde ortada kare kâgir bir ayağa basan dört adet kemer özgün taşıyıcı sistemi gösterir. Bu bölümün arkasındaki mekânın güneydoğu duvarında 45 cm derinliğinde ve 154 cm genişliğinde günümüzde kapakları yok olmuş bir dolap nişi bulunmaktadır. K34 no'lu kapı demir malzemeli olarak yenilenmiştir.

Günümüzde “Spor Salonu” olarak kullanılan Z33 no'lu orta sofa mekânın döşeme kaplaması PVC kaplı olup duvarları ve tavanı sıvalı ve boyalıdır. Güneydoğu-kuzeybatı yönünde üç adet, güneybatı-kuzeydoğu yönünde ise iki adet betonarme giriş vardır. P34 no'lu çift kanatlı ahşap pencereler ve K33 no'lu çift kanatlı kapı ise demir malzeme ile yenilenmiştir.

“Spor Öğretmen Odası” olarak kullanılan Z34 no'lu mekânın döşeme kaplaması da PVC olup duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Güneydoğu-kuzeybatı yönünde iki adet betonarme giriş mevcuttur. P28, P29, P34 no'lu çift kanatlı ahşap pencere doğramaları yenilenmiş ve K23 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür. Mekânın kuzeybatı duvarındaki pencere ise duvar örülerek kapatılmıştır.

Diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.1.2 AB Bölümü

A ve B bölümleri arası geçiş bölümü olarak tasarlanan bu bölüm kuzeydoğu cephesindeki özgün giriş kapısından kareye yakın planlı Z03 no'lu mekâna ulaşılır. Bu mekândan ilk merdiven kovanının bulunduğu Z32 no'lu mekâna geçilir. Güneybatı cephesindeki özgün servis kapısından da ulaşılan Z32 no'lu mekânında merdiven betonarme olarak yenilendiğinden, merdiven altında küçük Z36 no'lu mekân oluşturulmuştur (bkz. Şekil Ek D.6-D.7).

Günümüzde de “Giriş Holü” olarak kullanılan Z03 no'lu mekânın döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Güneybatı-kuzeydoğu yönünde dört adet giriş vardır. K14 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı dış kapı ise özgündür.

Günümüzde de “Hol” işlevi olan Z32 no'lu mekânın döşeme, duvarları ve tavanının malzemesi Z03 no'lu mekân ile aynıdır. Bu mekânda da üst kat döşemesinin güneydoğu-kuzeybatı yönünde uzanan dört adet betonarme girişi görülmektedir.

“Depo” olarak kullanılan ve betonarme merdivenin altında duvar örülerek oluşturulan Z36 no'lu mekânın da döşeme, duvar ve tavan malzemesi Z03 no'lu mekân ile aynıdır. K27 no'lu ahşap kapı özgün değildir. Güneybatı cephesine açılan ve arka bahçeye çıkışı sağlayan çift kanatlı ahşap tablalı kapı ise özgündür.

Diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.1.3 B Bölümü

AB ve BC geçiş bölümleri arasında kalan bu bölüme Z32 ve Z29 no'lu giriş hollerinden ulaşılır. Güneybatı cephelerinde dışarı taşırılan bu bölüm ortada bir koridor ve servis hacminden oluşan çekirdek ile ayrılmıştır. Orta çekirdekteki dar Z30 no'lu servis hacminin yanında aydınlık boşluğuna yer verilmiştir. Dar koridordan B bölümünün güneybatısındaki çekirdeğin üst tarafında yer alan küçük boyutlu Z37, Z38 no'lu mekânlara geçilir. Ortadaki çekirdeğin alt tarafında ise kuzeydoğu cephesine açılan ve Z32 no'lu mekândan ulaşılan büyük Z04 no'lu mekân vardır (bkz. Şekil Ek D.8-D.14).

Günümüzde de “Koridor” olarak kullanılan Z31 no'lu mekânın döşemesi mermer (20x20 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Ancak mekânın kuzeybatı ve güneydoğu ucundaki giriş kapısı açıklıklarının kemerleri günümüzde de izlenebilmektedir.

“Boya Deposu” olarak kullanılan Z30 no'lu mekânın döşemesi büyük boyutlarda ve değişken özgün mermerlerle kaplıdır, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Aydınlatma boşluğuna açılan P35 no'lu çift kanatlı ahşap pencere doğramaları yenilenmiş ve K18 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneydoğu duvarında bir niş vardır.

Günümüzde “Bayrak Deposu” olarak kullanılan Z37 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplı olup, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. P30 no'lu tek kanatlı ahşap pencere doğramaları yenilenmiş ve K20 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Halen “Depo” olarak kullanılan Z38 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z37 no'lu mekânı ile aynıdır. P30 ve P29 no'lu tek kanatlı ahşap pencere doğramaları yenilenmiş ve K18 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

“Kazan Dairesi” olarak kullanılan Z03 no'lu mekânın döşemesi şap, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Bu mekânda da üst kat döşemesinin güneydoğu-kuzeybatı yönünde uzanan üç adet betonarme kiriş görülmektedir. K38 no'lu çift kanatlı kapı demir malzemeli olarak yenilenmiştir.

Bu bölümdeki diğer pencere doğramaları da PVC malzemelidir.

4.2.1.4 BC Bölümü

B ve C bölümleri arası geçişi sağlayan ve AB bölümüne benzer düzende tasarlanmış bu bölümde kuzeydoğu cephesindeki özgün giriş kapısından kareye yakın planlı Z05 no'lu mekâna ulaşılır. Z05 ile merdiven kovanının bulunduğu Z29 no'lu mekân arasındaki duvar diğer giriş mekânlarından farklı olarak 3 açıklıklı olarak tasarlanmıştır. Güneybatı cephesindeki özgün servis girişinden de ulaşılan Z29 no'lu mekânda merdiven

betonarme olarak yenilenince, merdiven altında küçük Z39 no'lu mekân oluşturulmuştur (bkz. Şekil Ek D.15-D.17).

Günümüzde de "Giriş Holü" olarak kullanılan Z05 no'lu mekânın döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Güneybatı-kuzeydoğu yönünde iki adet giriş vardır. Giriş kısmında döşeme 18 cm kare şeklinde yükseltilmiştir. K13 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı dış kapı özgündür.

Günümüzde de Hol işlevi olan Z29 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z05 mekânı ile aynıdır. Bu mekânda da üst kat döşemesinin güneydoğu-kuzeybatı yönünde uzanan beş adet betonarme giriş görülmektedir.

"Depo" olarak kullanılan ve betonarme merdivenin altında duvar örülerek oluşturulan Z39 no'lu mekânın döşeme kaplaması da diğer mekânlarla aynıdır. K28 no'lu tek kanatlı ahşap kapı özgün değildir. Güneybatı cephesinde arka bahçeye açılan çift kanatlı ahşap tablalı kapı ise özgündür.

Bu bölümdeki diğer pencere doğramaları da PVC malzemelidir.

4.2.1.5 C Bölümü

Yapının orta bölümünde yer alan, diğer bölümlere oranla daha büyük bir alana sahip kendi içinde bağımsız bir daire ve her iki cephede dışarı taşkın olarak tasarlanan C bölümü, ortada dar bir koridor ve servis mekânlarından oluşan çekirdekle ayrılan beş ayrı mekândan oluşmaktadır. C bölümüne BC bölümündeki Z29 no'lu mekândan ulaşılır. Orta çekirdekteki dikdörtgen planlı dar Z27 no'lu mekânın yanında aydınlık boşluğu mevcuttur. Dar koridordan çekirdeğin üst tarafından güneybatı cephesine bakan dikdörtgen planlı ve bu kattaki en büyük mekân olan Z40 no'lu bitişiğindeki küçük boyutlu Z41 no'lu mekâna ve karşısındaki kuzeydoğuya bakan Z08 no'lu mekâna geçilir. Z29 no'lu mekândan ayrıca Z26 no'lu koridor ile kuzeydoğuya bakan Z06 ve Z07 no'lu mekânlara ulaşılır. Z06 ve Z07 no'lu mekânlar arasındaki duvarın bir kısmı yıkılarak Z07 no'lu mekâna Z06 no'lu mekândan geçiş verilmiş ve Z06 no'lu mekânın güneybatısına muhdes duvar örülerek mekân küçültülmüştür. Yine Z26 no'lu

koridorundan ulaşılan Z25 no'lu mekân ise sonradan yapılan müdahale ile büyütölmüştür. Bu müdahale sırasında Z07 no'lu mekânın özğün girişi ise kapatılmıştır. Bu mekâna bitişik konumdaki aydınlık boşluğının üst tarafındaki bölüme ise girilememiştir (bkz. şekil Ek D.18-D.32).

Günümüzde de “Koridor” olarak kullanılan Z28 no'lu mekânın döşemesi mermer (20x20 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Ancak mekânın kuzeybatı ve güneydoğú uçlarında kapı ačíklıkları üzerindeki kemerler günümüzde de izlenebilmektedir.

“Elektrik Pano Odası” olarak kullanılan Z27 no'lu mekânın döşemesi büyük ve değışken boyutta özğün mermerlerle kaplanmıştır. Duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Aydınlatma boşluğuna ačílan P36 no'lu çift kanatlı ahşap pencere yenilenmiş ve K18 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özğündür. Mekânın güneydoğú duvarında bir niř vardır.

Günümüzde “Fizik Labaratuarı” olarak kullanılan Z40 no'lu mekânın döşemesi PVC kaplı olup, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Bu mekânda da üst kat döşemesinin kuzeydoğú-güneybatı yönünde uzanan dört adet betonarme kiriş görölmektedir. Ayrıca mekânın güneybatı duvarında iki adet, kuzeydoğú duvarında ise üç adet kolon bulunmaktadır. K16 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özğündür. Ayrıca mekânın güneybatı duvarında bir pencere ačíklığı arka bahçeye ačílan bir kapıya dönüştürölmüştür. Mekânın kuzeybatı duvarındaki üç adet pencere ise duvar örölerek kapatılmıştır.

“Müzık Odası” olarak kullanılan Z41 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. P30 ve P29 no'lu tek kanatlı, P27 no'lu çift kanatlı ahşap pencere doğramaları yenilenmiş ve K26 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özğündür. Mekânın kuzeydoğú duvarında bir niş vardır.

Günümüzde “Arşiv” olarak kullanılan Z08 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi Z41 no'lu mekân ile aynıdır. K25 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özğündür.

Günümüzde de “Koridor” olarak kullanılan Z26 no'lu mekânının döşeme, duvar ve tavan malzemesi Z28 no'lu mekân ile aynıdır.

“Marangoz Odası” olarak kullanılan Z25 no'lu mekânın döşeme kaplaması şap, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Mekânda kapının bulunduğu duvar kaldırılarak Z26 no'lu mekâna yakın bir başka kapı oluşturulmuştur ve Z07 no'lu mekâna ulaşımı sağlayan kapı kapatılmıştır. Aydınlatma boşluğuna açılan P41 no'lu çift kanatlı ahşap pencere ve K32 no'lu tek kanatlı ahşap kapı yenilenmiştir. Mekânın Kuzeybatı ve Güneydoğu duvarlarında birer adet niş bulunmaktadır.

Günümüzde “Bayan WC” olarak kullanılan Z07 no'lu mekânın döşemesi ve duvarları seramiğe (33x33 cm) çevrilmiş olup tavanı sıvalı ve boyalıdır. Z06 no'lu mahalle arasındaki duvarın bir kısmı yıkılarak ulaşım özgününde Z06 no'lu mahalle ait olan kapı boşluğu sayesinde sağlanmaktadır. Z07 no'lu mekânın özgün kapısı Z25 no'lu mekânın genişletilmesi sırasında kapatılmıştır. P30 no'lu tek kanatlı ahşap pencere doğramaları yenilenmiştir. Mekânın Kuzeydoğu duvarındaki pencere ise duvar örülerek kapatılmıştır.

“Bayan Soyunma Odası” olarak kullanılan Z06 no'lu mekânın döşeme ve duvar ve tavan malzemeleri Z07 no'lu mekân ile aynıdır. Z07 no'lu mekânın genişletilmesi sırasında Z06 no'lu mekânın kuzeybatı duvarının bir kısmı yıkılarak, mekânın güneybatısına muhdes duvar örülmüş olup bu mekâna ulaşım bu duvarda bulunan kapıdan sağlanmıştır. P30 no'lu tek kanatlı ve P38 no'lu ahşap pencere doğramaları ve K35 no'lu tek kanatlı kapı ise demir malzemeli olarak yenilenmiştir.

Bu bölümdeki diğer pencere doğramaları da PVC malzemelidir.

4.2.1.6 CD Bölümü

C ve D bölümleri arasındaki bu ara bölüm diğer geçiş bölümlerine benzer şekilde tasarlanmıştır. Kuzeydoğu cephesindeki günümüzde kilitli tutulan ve kullanılmayan özgün giriş kapısından kareye yakın planlı Z09 no'lu mekâna ulaşılır. Z09 no'lu mekândan ise merdiven kovanının bulunduğu Z24 no'lu mekâna geçilmektedir.

Günümüzde bu bölüme ulaşım Z28 ve Z23 no'lu mekânlardan sağlanmaktadır. Bu bölümde de betonarme merdivenin altında Z42 no'lu küçük mekân oluşturulmuştur (bkz. Şekil Ek D.33-D.36).

Günümüzde “Kütüphane” olarak kullanılan Z09 no'lu mekânın döşemesi karo mozaik (30x30 cm), duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Güneybatı-kuzeydoğu yönünde iki adet giriş vardır. P27 no'lu çift kanatlı ahşap pencere doğramaları yenilenmiş ve K13 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı dış kapı ise özgündür.

Bir kısmı “Kütüphane” olarak kullanılan dikdörtgen planlı Z24 no'lu mekân döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z09 no'lu mekân ile aynıdır. Bu mekânda da üst kat döşemesinin kuzeybatı-güneydoğu yönünde uzanan iki adet betonarme giriş görülmektedir. Mekânın güneybatı yönünde muhdes duvar örülerek oluşturulan kısma ulaşım ise başka bir mekândan sökülerek buraya takılan K15 no'lu özgün ahşap kapı aracılığıyla sağlanmaktadır. Mekânın güneydoğu duvarında iki adet niş vardır.

Günümüzde “Depo” olarak kullanılan ve betonarme merdivenin altında duvar örülerek oluşturulan Z42 no'lu mekân döşeme kaplaması karo mozaik (20x20 cm), duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Kapı ve pencere doğramaları özgün değildir. Güneybatı cephesine açılan çift kanatlı ahşap tablalı kapı ise özgündür.

Bu bölümdeki diğer pencere doğramaları da PVC malzemelidir.

4.2.1.7 D Bölümü

Yapının D olarak tanımlanan ve B bölümü ile benzer plan kurgusunda tasarlanan bölüme DE bölümündeki Z21 no'lu mekândan ulaşılır. Güneybatı cephesinde dışarı taşınan bu bölüm bir hol ve servis hacminden oluşan orta çekirdek ile ayrılmış 3 mekândan oluşur. Ortada kalan dikdörtgen planlı dar Z22 no'lu servis hacminin yanında aydınlık boşluğu vardır. Dar koridordan çekirdeğin üstünde güneybatıya bakan küçük boyutlu Z43 ve Z44 no'lu mekânlara geçilir. Orta çekirdeğin altında ise kuzeydoğuya bakan Z10 no'lu olarak belirtilen büyük bir mekân vardır (bkz. Şekil Ek D.37-D.38).

Günümüzde de “Koridor” olarak kullanılan Z23 no'lu mekânın döşemesi mermer (20x20 cm) kaplama, duvarlar ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Mekânın kuzeybatı ve güneydoğu ucundaki kapı üstü açıklıklarının kemerleri izlenebilmektedir.

“WC” olarak kullanılan Z22 no'lu mekânın döşemesi ve duvarları seramik (33x33 cm) kaplamadır, tavanı ise sıvalı ve boyalıdır. Aydınlatma boşluğuna açılan P40 no'lu tek kanatlı ahşap pencere doğraması yenilenmiş ve K24 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın üst örtüsünde güneydoğu-kuzeybatı yönünde uzanan bir kemer mevcuttur.

“Depo” olarak kullanılan Z43 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplı olup, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. K19 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Günümüzde “Kantin Depo” olarak kullanılan Z44 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z43 no'lu mekân ile aynıdır. K24 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı ve güneybatı cephesine açılan çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

“Kütüphane” olarak kullanılan dikdörtgen planlı Z10 no'lu mekânın döşemesi karo mozaik (30x30 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Kuzeybatı-güneydoğu yönünde uzanan üç adet giriş vardır. P27 no'lu çift kanatlı pencereler ahşap malzemeli olarak yenilenmiştir. Mekânın özgün kapısı yok olmuştur. Kuzeybatı duvarında bir niş vardır.

Bu bölümdeki diğer pencere doğramaları da PVC malzemelidir.

4.2.1.8 DE Bölümü

D ve E bölümleri arası geçişi sağlayan bu bölüm kuzeydoğu cephesindeki özgün giriş kapısından Z11 no'lu mekâna ve oradan Z21 no'lu mekâna geçilir. Z11 no'lu mekânda betonarme olarak sonradan yapılan merdivenin altında bulunan Z12 no'lu mekâna ise girilememiştir.

Günümüzde de “Giriş Holü” olarak kullanılan Z11 no'lu mekânın döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. P27 no'lu çift kanatlı ahşap pencere doğamaları yenilenmiş ve K13 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı dış kapı özgündür.

“Kantin” olarak kullanılan Z21 no'lu mekânın döşeme, tavan ve duvar malzemeleri Z11 no'lu mekân ile aynıdır. K36 no'lu çift kanatlı kapısı ise demir olarak yenilenmiştir. Ayrıca Z45 no'lu mekânla arasında küçük bir pencere açılmıştır.

Bu bölümdeki diğer pencere doğramaları da PVC malzemelidir.

4.2.1.9 E Bölümü

Bir giriş mekânı ile bağlantılı dört ana mekândan oluşan ve kendi içinde bağımsız bir bölüm olarak tasarlanan E bölümü kuzeydoğu, güneybatı cephelerinde dışarı taşırılmıştır. Bahçeden iki ayrı girişi vardır. Kuzeybatı cephesinden özgün bir giriş kapısı ile ana giriş mekânı olarak tasarlanan Z18 no'lu ve bu mekânı ortalayan ahşap bir merdivene ulaşılır. Giriş mekânından üst taraf olan güneybatıdaki kare planlı Z46 ve Z21 no'lu mekândan da ulaşılan Z20 no'lu koridor aracılığıyla bitişiğindeki Z45 no'lu mekâna geçilir. Giriş bölümü ile bağlantılı Z14 ve Z15 no'lu ile merdivenin altında ki Z19 no'lu mekânları küçük servis hacimleridir. Kuzeydoğu cephesindeki ikinci ahşap merdiven özgün giriş kapısından tek kollu özgün ahşap merdivene (8 no'lu) ulaşılır. Z13 no'lu ve Z17 no'lu, mekânlar arasında ve Z18 no'lu giriş mekânının alt tarafındadır. Z17 no'lu mekândan merdiven altındaki ise Z16 no'lu mekâna geçilir (bkz. Şekil Ek D.39-D.40).

Günümüzde “Resim Odası” olarak kullanılan Z18 no'lu mekânın döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Mekâna alçıpan tavan yapılarak kat yüksekliği düşürülmüştür. P27 no'lu çift kanatlı ahşap pencere doğramaları ve sürekli kilitli tutulan K30 no'lu tek kanatlı kapı ahşap olarak, K36 no'lu çift kanatlı kapı ise demir malzemeli olarak yenilenmiştir.

“Resim Öğretmen Odası” olarak kullanılan Z46 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z18 no'lu mekân ile aynıdır. P27 no'lu çift kanatlı ahşap pencere doğramaları ve K23 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Günümüzde de “Koridor” olarak kullanılan Z20 no'lu mekânın döşemesi mermer (20x20 cm) kaplama, duvarları ve tavanı sıvalı, boyalıdır. Mekânın kuzeybatı ve güneydoğu ucundaki kapı açıklıklarının özgün kemerleri günümüzde de izlenebilmektedir.

“Kantin Mutfak” olarak kullanılan Z45 no'lu mekânın döşeme ve duvarları seramik (33x33 cm) kaplamalı olup, tavanı sıvalı ve boyalıdır. K24 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Z18 no'lu “Resim Odası”dan Z14 no'lu “WC”ye geçişi sağlayan Z15 no'lu “Koridor” mekânının döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z18 no'lu mekân ile aynıdır.

Günümüzde resim odasına yönelik hizmet veren “WC” olarak kullanılan Z14 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z45 no'lu mekân ile aynıdır. K31 no'lu tek kanatlı ahşap kapı özgündür.

“Depo” olarak kullanılan Z19 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z18 no'lu mekân ile aynıdır. Tek kanatlı ahşap kapı özgündür.

Günümüzde “WC” olarak kullanılan Z13 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z45 no'lu mekân ile aynıdır. K22 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. K37 no'lu çift kanatlı kapı ise demir malzemeli olarak yenilenmiştir.

“Mutfak” olarak kullanılan Z17 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z18 no'lu mekân ile aynıdır. K22 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı ise özgündür.

“Depo” olarak kullanılan Z16 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri Z18 no'lu mekân ile aynıdır. K21 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapıda özgündür.

Bu bölümdeki diğer pencere doğramaları da PVC malzemelidir.

4.2.2 Birinci Kat (+4.60 kotu) Planı

1697 m²'lik bir alana sahip birinci kata ulaşım zemin katta bulunan altı adet merdiven aracılığı ile sağlanmıştır.

4.2.2.1 A Bölümü

Güneydoğu yönünde denize cephesi olan, toplam onbir mekândan oluşan ve her iki yönde dışarı taşırılarak tasarlanan 12,20x23,09 metre boyutlarındaki bu bölüm AB bölümündeki 137 no'lu mekândan Giriş Hol'üne ulaşılır. Buradan 140 no'lu orta sofaya geçilir. Hol mahallinden ise orta sofanın üst tarafında güneybatı yönünde 141 no'lu büyük bir mekân ve bu mekândan ulaşılan bir biri ile bağlantılı küçük hacimler olan 142 ve 143 no'lu mekânlara geçilir. Bu hacimler ile merdiven kovası arasında bir aydınlık boşluğu vardır. Orta sofanın alt tarafında ise 101 no'lu ve ondan geçilen 102 no'lu mekân bulunur. Sofadan ulaşılan 103, 104, 105 ve 106 no'lu mekânlar ise bir biri ile bağlantılı küçük dört hacimdir (bkz. Şekil Ek D.41-D.59).

Günümüzde de “Koridor” olarak kullanılan 138 no'lu mekânın döşeme kaplaması karo mozaik (20x20 cm), duvarı sıva+boya, tavan ise ahşap kaplamadır. Rölövede K04 numaralı çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

Halen “Hol” olarak kullanılan 140 no'lu mekânın döşeme kaplaması karo mozaik (30x30 cm), duvarı sıva+boya, tavan ise ahşap kaplamadır. Mekânın kuzeybatı duvarında K02 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı özgün kapılı duvar nişi bulunmaktadır.

Günümüzde ‘Müdür Odası’ olarak kullanılan 141 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplı olup, duvarları sıva+boyalı, tavanı ise ahşaptır. Mekânın güneybatı duvarındaki bir adet pencere ise duvar örülerek kapatılmıştır. Rölövede K04 numaralı çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür. Ayrıca mekânın kuzeybatı duvarında K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı özgün kapılı duvar nişi bulunmaktadır.

Günümüzde müdür odasına yönelik hizmet veren “Depo” olarak kullanılan 142 no'lu mekânın döşeme kaplaması karo mozaik (20x20 cm), duvarı sıva+boya, tavan ise çitalı desensiz tuval kaplamadır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür. Mekânın

kuzeybatı duvarında bir niş vardır. Ayrıca mekânın kuzeydoğu duvarında tuğlayla duvar örülerek kapatılmış kapılar bulunmaktadır.

Müdür odasına yönelik hizmet veren “WC” olarak kullanılan 143 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplı olup, duvarları sıva+boyalı, tavanı ise boyadır. P37 no'lu çift kanatlı ahşap pencere olarak yenilenmiştir. K11 no'lu tek kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür. Ayrıca güneybatı duvarında tuğla örülerek kapatılmış pencere bulunmaktadır.

“Memur Odası” olarak kullanılan 101 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 140 no'lu mekân ile aynıdır. K05 numaralı çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

Günümüzde memur odasına yönelik hizmet veren “Arşiv Depo” olarak kullanılan 102 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 138 no'lu mekân ile aynıdır. K08 no'lu tek kanatlı ahşap kapısı ve mekânın güneybatı duvarında bir niş vardır.

Halen “Koridor” olarak kullanılan 104 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 1.41 no'lu mekân ile aynıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

Günümüzde de “WC” olarak kullanılan 106 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm), duvarı da seramiğe (20x20 cm) çevrilmiş olup tavan ise ahşap kaplamadır. Tek kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

“Mutfak” olarak kullanılan 105 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 104 ve 141 no'lu mekânlar ile aynıdır.

Günümüzde “Temizlik Odası” olarak kullanılan 103 no'lu mekânın döşeme kaplaması karo mozaik (20x20 cm), duvarı sıva+boya, tavan ise ahşap kaplamadır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür. Ayrıca mekânın güneybatı duvarında niş bulunmaktadır.

Diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.2.2 AB Bölümü

Geçiş mekânı olarak tasarlanan 5,48x18,43 metre boyutlarındaki bu bölüme zemin kattan "Betonarme Merdiven 1" aracılığıyla kareye yakın planlı 137 no'lu hole ulaşılır. Holün döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı ise ahşap kaplıdır. Bu mekândan da 107 no'lu mekâna geçilir (bkz. Şekil Ek D.60-D.65).

Sınıf işlevli 107 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 137 mekân ile aynıdır. K07 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında iki adet niş bulunmaktadır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.2.3 B Bölümü

AB ve BC bölümleri arasındaki 8,29x20,58 metre boyutlarında olan bu bölüme 137 ve 134 no'lu mekânlardan ulaşılır. Güneybatı cephesinde dışarı taşırılan bu bölümde bir koridor ve ıslak hacimden oluşan orta çekirdek ile ayrılmıştır. Dikdörtgen planlı dar 135 no'lu ıslak hacmin yanında aydınlık boşluğu vardır. Dar koridorun üst tarafında güneybatıya bakan küçük boyutlu iki mekândan oluşan 145 no'lu mekânda aradaki duvarda muhdes bir kapı açıklığı yapılmıştır. Bu mekânın güneydoğu yönündeki koridora açılan kapısı ise örülerek kapatılmıştır. Orta çekirdeğin alt tarafında kuzeydoğuya bakan 1.08 no'lu büyük bir mekân vardır (bkz. Şekil Ek D.66-D.76).

136 no'lu koridor mekânın döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır.

“Harita Odası” olarak kullanılan 135 no'lu mekânın döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları sıva+boyalı, tavanı ise tuval kaplıdır. Aydınlatma boşluğuna açılan P20 no'lu çift kanatlı ahşap malzemeli pencere yenilenmiş ve K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür. Mekânın güneydoğu duvarında bir niş vardır.

Günümüzde “Bilgi İşlem Merkezi” olarak kullanılan 145 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 136 no'lu mekân ile aynıdır. K02 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

“9B Sınıfı” olarak kullanılan 108 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 136 no'lu mekân ile aynıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneydoğu duvarında küçük, güneybatı duvarında ise büyük bir niş bulunmaktadır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.2.4 BC Bölümü

B ve C bölümleri arasında geçiş mekânı olarak tasarlanan 5,54x18,40 metre boyutlarındaki bu bölümde zemin kattan "Betonarme Merdiven 2" aracılığıyla kareye yakın planlı 134 no'lu hole ulaşılır. Holün döşemesi dökme mozaik kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. Bu mekândan da kare planlı 109 no'lu mekâna geçilir (bkz. Şekil Ek D.77-D.83).

Sınıf işlevli 109 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 134 no'lu mekân ile aynıdır. K04 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında bir adet niş bulunmaktadır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.2.5 C Bölümü

Yapının orta bölümünde yer alan, diğer bölümlere kıyasla daha büyük bir alana sahip kendi içinde bağımsız bir birim olarak ve her iki cephede dışarı taşkın olarak tasarlanan 17,62x23,02 metre boyutlarındaki C bölümü ortada bir koridor ve servis mekânlarından oluşan orta çekirdek ile ayrılan beş ayrı mekândan oluşmaktadır. C bölümüne 134 ve 127 no'lu mekânlardan ulaşılır. Dar bir koridorla bu bölümün güneybatısındaki dikdörtgen planlı ve bu kattaki en büyük mekân olan 147 no'lu ve küçük boyutlu 148 no'lu mekâna geçilir. 134 no'lu mekândan 131 no'lu koridor ile kuzeydoğuya bakan 110 ve 111 no'lu mekânlara ulaşılır. Yine 131 no'lu koridordan ulaşılan 130 ve 132 no'lu

mekânların yanında aydınlık boşluğu mevcuttur. 127 no'lu mekândan 128 no'lu koridor ile kuzeydoğuya bakan 112 no'lu mekâna ve yanında aydınlık boşluğu bulunan 129 no'lu mekâna ulaşılır (bkz. Şekil Ek D.84-D.108).

133 no'lu koridor mekânının döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır.

Günümüzde “Kimya Laboratuvarı” olarak kullanılan 147 no'lu mekânın döşemesi seramik (60x60 cm) kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise boyalıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın kuzeybatı duvarındaki dört adet pencere ise duvar örülerek kapatılmıştır.

Sınıf işlevli 148 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 133 no'lu mekân ile aynıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın kuzeydoğu duvarında bir niş vardır.

131 no'lu koridor mekânının döşemesi dökme mozaik kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır.

Günümüzde “Okul Aile Birliği Odası” olarak kullanılan 110 no'lu mekânın döşemesi PVC kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında bir adet niş bulunmaktadır.

Sınıf işlevli 111 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 131 no'lu mekân ile aynıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında iki adet niş bulunmaktadır.

“Arşiv Odası” olarak kullanılan 130 no'lu mekânın döşeme kaplaması karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı ise ahşap çıtalı desensiz tuval kaplıdır. Doğrama olarak aydınlatma boşluklarına açılan P22 no'lu çift kanatlı ahşap pencereler ve K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında iki adet niş bulunmaktadır.

“Depo” olarak kullanılan 132 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 133 no'lu mekân ile aynıdır. Aydınlatma boşluğuna açılan P23 no'lu çift kanatlı ahşap pencere, 134 no'lu mekâna açılan P39 no'lu tek kanatlı ahşap gözetleme penceresi yenilenmiştir. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında bir niş vardır.

128 no'lu koridor mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 133 no'lu mekân ile aynıdır.

Sınıf işlevli 112 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 133 no'lu mekân ile aynıdır. K02 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında bir adet niş bulunmaktadır.

Günümüzde “Depo” olarak kullanılan 129 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 133 no'lu mekân ile aynıdır. Aydınlatma boşluğuna açılan P22 no'lu çift kanatlı ahşap pencere yenilenmiş ve K02 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında bir niş vardır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.2.6 CD Bölümü

C ve D bölümleri arasında geçiş mekânı olarak tasarlanan 5,28x18,47 metre boyutlarındaki bu bölümde zemin kattan "Betonarme Merdiven 3" aracılığıyla kareye yakın planlı 127 no'lu hole ulaşılır. Holün döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. Bu mekândan da kare planlı 113 no'lu mekâna geçilir (bkz. Şekil Ek D.109-D.114).

Sınıf işlevli 113 no'lu mekânın döşemesi dökme mozaik kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. K04 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında iki adet niş bulunmaktadır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.2.7 D Bölümü

Planda D olarak tanımlanan ve B bölümü ile benzer şemada tasarlanan 8,41x20,76 metre boyutlarındaki bölüme 127 ve 124 no'lu mekânlardan ulaşılır. Güneybatı cephesinde dışarı taşırılan bu bölüm bir koridor ve ıslak hacimden oluşan orta çekirdek ile ayrılmıştır. Dikdörtgen planlı dar 125 no'lu ıslak hacminin yanında aydınlık boşluğu vardır. Dar koridorun üst tarafında güneybatıya bakan küçük boyutlu 150, 151 no'lu mekânlara geçilir. Orta çekirdeğin alt tarafında kuzeydoğuya bakan 114 no'lu büyük bir mekân vardır (bkz. Şekil Ek D.115-D.125).

126 no'lu koridor mekânının döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır.

Günümüzde de “WC” olarak kullanılan 125 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplama, duvarları sıva+boyalı, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. Aydınlatma boşluğuna açılan P21 no'lu çift kanatlı ahşap malzemeli olarak yenilenmiş pencere ve K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür. Mekân bölme duvarla iki bölüme ayrılmıştır.

“Depo” olarak kullanılan 150 no'lu mekânın döşemesi PVC kaplı olup, duvarları sıva+boyalı, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Günümüzde “Sistem Odası” olarak kullanılan 151 no'lu mekânın döşemesi muhdes ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. K02 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Sınıf işlevli 114 no'lu mekânın döşemesi karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. K05 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneybatı duvarında üç adet niş bulunmaktadır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.2.8 DE Bölümü

D ve E bölümleri arasında geçiş mekânı olarak tasarlanan 5,41x18,68 metre boyutlarındaki bu bölümde zemin kattan özgün "Ahşap Merdiven 4" aracılığıyla kareye yakın planlı 124 no'lu hole ulaşılır. Bu mekândan kare planlı küçük bir koridordan 115 no'lu mekâna geçilir. Ahşap Merdiven 4'ün altı ahşapla kapatılarak 152 no'lu mekân oluşturulmuştur. Ayrıca zemin kattan "Betonarme Merdiven 7" aracılığıyla da 116 no'lu mahalle ulaşılabilir (bkz. Şekil Ek D.126-D.135).

Günümüzde de "Hol" olarak kullanılan 124 no'lu mekânın döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. Mekânın kuzeydoğu duvarında K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı özgün kapılı duvar nişi bulunmaktadır. Ayrıca mekânın güneydoğu ve kuzeybatı duvarlarında örülerek kapatılmış birer adet niş bulunmaktadır.

116 no'lu koridor mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 124 no'lu mekân ile aynıdır.

Günümüzde "KPSS Kayıt Kabul Odası" işlevi olan 115 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 133 no'lu mekân ile aynıdır. K04 ve K01 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneydoğu duvarında bir adet niş bulunmaktadır. Ayrıca Betonarme Merdiven 7'nin üstüne ulaşımı sağlayan ahşap müdahale kapısı vardır.

"Fotokopi Odası" olarak kullanılan ve ahşap merdivenin altı ahşapla kapatılarak oluşturulan 152 no'lu mekânın döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları ahşap kaplı ve sıva+boya, tavanı ise ahşap kaplıdır. Mekâna tek kanatlı ahşap kapı takılmıştır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.2.9 E Bölümü

Kuzeydoğu ve güneybatı cephelerinde dışarı taşkın olarak ve kendi içinde bağımsız bir bölüm olarak tasarlanan 12,26x23,18 metre boyutlarındaki E bölümüne zemin kattan özgün "Ahşap Merdiven 8" aracılığıyla 121 no'lu orta sofa mekânına ulaşılır ayrıca bu

mekânın orta aksındaki Ahşap Merdiven 5 aracılığıyla da zemin kattan 121 no'lu mekâna ulaşılır. Hol mahallinden ise orta sofanın üst tarafında güneybatı yönünde kare planlı 155 no'lu mekân bulunmaktadır. Bu bölümün güneydoğu köşesinde bulunan mekâna ise 123 no'lu ince uzun bir koridor aracılığıyla 154 no'lu mekâna geçilir. Bu bölümün kuzeydoğu cephesindeki köşelerinde ise ahşap merdivenin (8 no'lu) güneydoğusunda 118 no'lu, kuzeybatısında 120 no'lu, mekânlar bulunmaktadır. Ayrıca 118 no'lu mekâna hizmet eden koridor ve wc mekânları vardır (bkz. Şekil Ek D.136-D.160).

Günümüzde de "Hol" olarak kullanılan 121 no'lu mekânın döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır.

Sınıf işlevli 155 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 121 no'lu mekân ile aynıdır. Kuzeybatı duvarındaki bir adet pencere duvar örülerek kapatılmıştır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın güneydoğu duvarında üç adet niş bulunmaktadır. Ayrıca mekânın kuzeydoğu duvarındaki bir adet niş ise örülerek kapatılmıştır.

123 no'lu koridor mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 121 no'lu mekân ile aynıdır. Mekânın kuzeybatı ve güneydoğu ucundaki ahşap kapı doğramalarının kanatları sökülmüştür.

"Boş Sınıf" olarak kullanılan 154 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 121 no'lu mekân ile aynıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Ayrıca mekânın kuzeydoğu duvarındaki bir adet niş ise örülerek kapatılmıştır.

Günümüzde "Müdür Yardımcısı Odası" olarak kullanılan 118 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 121 no'lu mekân ile aynıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Günümüzde bu mekâna yönelik hizmet veren "Koridor" mekânının döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 121 no'lu mekân ile aynıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. "WC" olarak kullanılan mekânının döşemesi seramik (33x33 cm) kaplama, duvarları seramik (33x33 cm) ve sıva+boyalı, tavanı ise

tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. P25 no'lu çift kanatlı ahşap malzemeli pencere ve K09 no'lu tek kanatlı ahşap malzemeli kapı yenilenmiştir.

Sınıf işlevli 120 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 121 no'lu mekân ile aynıdır. Kuzeybatı duvarındaki bir adet pencere duvar örülerek kapatılmıştır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Ayrıca mekânın güneybatı duvarındaki bir adet niş ise örülerek kapatılmıştır. Güneydoğu duvarında ise merdiven üstü mekânına yönelik ahşap müdahale kapağı bulunmaktadır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3 İkinci Kat (+10.00 kotu) Planı

Birinci kat ile benzer plan özellikleri taşıyan 1697 m² alana sahip ikinci kata ulaşım birinci katta bulunan altı adet merdiven aracılığı ile sağlanmıştır.

4.2.3.1 A Bölümü

Güneydoğu yönünde denize cephesi olan, toplam dokuz mekândan oluşan ve her iki yönde dışarı taşırılarak tasarlanan 12,20x23,09 metre boyutlarındaki bu bölüme birinci kattan "Ahşap Merdiven 6" aracılığıyla 238 no'lu orta sofaya geçilir. Hol mahallinden ise orta sofanın üst tarafında güneybatı yönünde 239 no'lu büyük bir mekân ve bu mekânın kuzeybatı yönünde 237 no'lu koridor mekânından ulaşılan 240 no'lu mekân vardır. Bu hacimler ile merdiven kovası arasında bir aydınlık boşluğu vardır. Orta sofanın alt tarafında ise 201 no'lu mekân bulunur. Sofadan ulaşılan 202, 203, 204 ve 205 no'lu mekânlar ise birbiri ile bağlantılı küçük dört hacimdir (bkz. Şekil Ek D.161-D.178).

Halen "Hol" olarak kullanılan 238 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplama, duvarı sıva+boya, tavan ise tuval kaplıdır. Rölövede K05 numaralı çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

Günümüzde “Öğretmenler Odası” olarak kullanılan 239 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 238 no'lu mekân ile aynıdır. Rölövede K06 numaralı çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

237 no'lu koridor mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 238 no'lu mekân ile aynıdır. Özgün ahşap kapısı sökülmüş olmasına rağmen özgün ahşap kapı kasası günümüze kadar korunmuştur.

“Öğretmenler Odası (Sigara İçilen)” olarak kullanılan 240 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplama, duvarı sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. Kapısı akordiyon olarak yenilenmiştir.

203 no'lu koridor mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplama, duvarı sıva+boya, tavan ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplamadır. K05 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

“WC Bayan” olarak kullanılan 204 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm), duvarı da seramiğe (20x20 cm) çevrilmiş olup tavan ise ahşap kaplamadır. K04 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

Günümüzde “WC Bay” olarak kullanılan 205 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm), duvarı da seramiğe (20x20 cm) çevrilmiş olup tavan ise ahşap kaplamadır. K12 no'lu tek kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

Günümüzde “Temizlik Odası” olarak kullanılan 202 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 203 no'lu mekân ile aynıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

“Müdür Başyardımcısı Odası” olarak kullanılan 201 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 2.38 no'lu mekân ile aynıdır. K05 numaralı çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

Bu bölümde diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3.2 AB Bölümü

Geçiş mekânı olarak tasarlanan 5,48x18,43 metre boyutlarındaki bu modülde birinci kattan "Betonarme Merdiven 1" aracılığıyla kareye yakın planlı 235 no'lu hole ulaşılır. Holün döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. Bu mekândan da 206 no'lu mekâna geçilir (bkz. Şekil Ek D.179-D.185).

Sınıf işlevli 206 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 235 no'lu mekân ile aynıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3.3 B Bölümü

AB ve BC bölümleri arasındaki 8,29x20,58 metre boyutlarında olan bu bölüme 235 ve 232 no'lu mekânlardan ulaşılır. Güneybatı cephesinde dışarı taşırılan bu bölümden bir koridor ve ıslak hacimden oluşan orta çekirdek ile ayrılmıştır. Dikdörtgen planlı 233 no'lu ıslak hacmin yanında aydınlık boşluğu vardır. Dar koridorun üst tarafında güneybatıya bakan küçük boyutlu 242 ve 243 no'lu mekânlara geçilir. Orta çekirdeğin alt tarafında kuzeydoğuya bakan 207 no'lu büyük bir mekân vardır (bkz. Şekil Ek D.186-D.196).

234 no'lu koridor mekânın döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. Mekânın kuzeybatı ve güneydoğu ucundaki ahşap kapı doğramalarının kanatları sökülmüştür.

“Depo” olarak kullanılan 233 no'lu mekânın döşemesi özgün ahşap kaplama ve bir kısımda şap kaplıdır, duvarları sıva+boyalı, tavanı ise tuval kaplıdır. Aydınlatma boşluğuna açılan P23 no'lu çift kanatlı ahşap pencere yenilenmiş ve K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapısı özgündür.

Günümüzde “Rehberlik Odası” olarak kullanılan 242 no'lu mekânın döşemesi PVC kaplama olarak yenilenmiş, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

“English Department” olarak kullanılan 243 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplama olarak yenilenmiş, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Sınıf işlevli 207 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 234 no'lu mekân ile aynıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın kuzeybatı duvarında tesisat boruları için şişirilmiş küçük bir kısım bulunmaktadır.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3.4 BC Bölümü

B ve C bölümleri arasında geçiş mekânı olarak tasarlanan 5,54x18,40 metre boyutlarındaki bu bölümde birinci kattan "Betonarme Merdiven 2" aracılığıyla kareye yakın planlı 232 no'lu hole ulaşılır. Holün döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. Bu mekândan da 208 no'lu mekâna geçilir (bkz. Şekil Ek D.197-D.203).

Sınıf işlevli 208 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 232 no'lu mekân ile aynıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3.5 C Bölümü

Yapının orta bölümünde yer alan, diğer bölümlere kıyasla daha büyük bir alana sahip kendi içinde bağımsız bir birim olarak ve her iki cephede dışarı taşkın olarak tasarlanan 17,62x23,02 metre boyutlarındaki C bölümü ortada bir koridor ve servis mekânlarından oluşan orta çekirdek ile ayrılan beş ayrı mekândan oluşmaktadır. C bölümüne 232 ve 225 no'lu mekânlardan ulaşılır. Dar bir koridorla bu bölümün güneybatısındaki dikdörtgen planlı ve bu kattaki en büyük mekân olan 245 no'lu ve küçük boyutlu 246 no'lu mekâna geçilir. 232 no'lu mekândan 229 no'lu koridor ile kuzeydoğuya bakan 209 ve 210 no'lu mekânlara ulaşılır. Yine 229 no'lu koridordan ulaşılan 228 ve 230 no'lu (bu mekâna girilemedi) mekânların yanında aydınlık boşluğu mevcuttur. 225 no'lu

mekândan 226 no'lu koridor ile kuzeydoğuya bakan 211 no'lu mekâna ve yanında aydınlık boşluğu bulunan 227 no'lu mekâna ulaşılır (bkz. Şekil Ek D.204-D.231).

231 no'lu koridor mekânının döşemesi karo mozaik (33x33 cm) kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. Mekânın güneydoğu ucundaki ahşap kapı doğramasının kanatları sökülmüştür.

Günümüzde "Toplantı Salonu" olarak kullanılan 245 no'lu mekânın döşemesi PVC kaplama olarak yenilenmiş, duvarları sıva+boya, tavanı ise boyalıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Mekânın kuzeybatı duvarındaki dört adet pencere ise duvar örülerek kapatılmıştır. Ayrıca mekânın güneydoğu kısmında döşemesi 35 cm yükseltilmiş bir platform bulunmaktadır.

Sınıf işlevli 246 no'lu mekânın döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

229 no'lu koridor mekânının döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. Mekânın güneydoğu ucundaki ahşap kapı doğramasının kanatları sökülmüştür.

Sınıf işlevli 209 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 246 no'lu mekân ile aynıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Sınıf işlevli 210 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 246 no'lu mekân ile aynıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

"Arşiv Odası" olarak kullanılan 228 no'lu mekânın döşeme kaplaması karo mozaik (20x20 cm) kaplama, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. Doğrama olarak aydınlatma boşluklarına açılan P22 ve P23 no'lu çift kanatlı ahşap pencereler yenilenmiş ve K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

226 no'lu koridor mekânının döşeme, duvar ve tavan malzemesi 246 no'lu mekân ile aynıdır. Mekânın kuzeybatı ucundaki ahşap kapı doğramasının kanatları sökülmüştür.

“Müzik Kulübü” olarak kullanılan 211 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 229 no'lu mekân ile aynıdır. K04 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Günümüzde “Depo” olarak kullanılan 227 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 228 no'lu mekân ile aynıdır. Aydınlatma boşluğuna açılan P24 no'lu çift kanatlı ahşap pencere yenilenmiş ve K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3.6 CD Bölümü

C ve D bölümleri arasında geçiş mekânı olarak tasarlanan 5,28x18,47 metre boyutlarındaki bu bölümde birinci kattan "Betonarme Merdiven 3" aracılığıyla kareye yakın planlı 225 no'lu hole ulaşılır. Holün döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. Bu mekândan da kare planlı 212 no'lu mekâna geçilir (bkz. Şekil Ek D.232-D.238).

Sınıf işlevli 212 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 225 no'lu mekân ile aynıdır. K05 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3.7 D Bölümü

Planda D olarak tanımlanan ve B bölümü ile benzer şemada tasarlanan 8,41x20,76 metre boyutlarındaki bölüme 225 ve 222 no'lu mekânlardan ulaşılır. Güneybatı cephesinde dışarı taşırılan bu bölüm bir koridor ve ıslak hacimden oluşan orta çekirdek ile ayrılmıştır. Dikdörtgen planlı dar 223 no'lu (bu mekâna girilememiştir) ıslak hacminin yanında aydınlık boşluğu vardır. Dar koridorun üst tarafında güneybatıya bakan küçük boyutlu 248, 249 no'lu mekânlara geçilir. Orta çekirdeğin alt tarafında kuzeydoğuya bakan 213 no'lu büyük bir mekân vardır (bkz. Şekil Ek D.239-D.247).

224 no'lu koridor mekânının döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. Mekânın kuzeybatı ve güneydoğu ucundaki ahşap kapı doğramalarının kanatları sökülüştür.

“La Classe De Français” olarak kullanılan 248 no'lu mekânın döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boyalı, tavanı ise tuvali sökülüş ahşap kaplıdır. K05 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Sınıf işlevli 249 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 248 no'lu mekân ile aynıdır. K04 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

“Bilgi Teknolojileri Sınıfı” olarak kullanılan 213 no'lu mekânın döşemesi PVC kaplama olarak yenilenmiş, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. K05 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3.8 DE Bölümü

D ve E bölümleri arasında geçiş mekânı olarak tasarlanan 5,41x18,68 metre boyutlarındaki bu bölümde birinci kattan özgün "Ahşap Merdiven 4" aracılığıyla kareye yakın planlı 222 no'lu hole ulaşılır. Holün döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. Mekânın kuzeybatı duvarında bir adet niş bulunmaktadır. Bu mekândan da kare planlı 214 no'lu mekâna geçilir (bkz. Şekil Ek D.248-D.252).

Sınıf işlevli 214 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemesi 222 no'lu mekân ile aynıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.2.3.9 E Bölümü

Kuzeydoğu ve güneybatı cephelerinde dışarı taşkın olarak 12,26x23,18 metre boyutlarında kendi içinde bağımsız bir bölüm olarak tasarlanan E bölümüne birinci

kattan özgün "Ahşap Merdiven 5" aracılığıyla 219 no'lu orta sofa mekânına ulaşılır. Hol mahallinden ise orta sofanın üst tarafında güneybatı yönünde kare planlı 252 no'lu mekân bulunmaktadır. Bu bölümün güneydoğu köşesinde bulunan mekâna ise 221 no'lu ince uzun bir koridor aracılığıyla 251 no'lu mekâna geçilir. Bu bölümün kuzeydoğu cephesindeki köşelerinde ise 215 ve 218 no'lu, mekânlar bulunmaktadır. Ayrıca 215 no'lu mekâna hizmet eden koridor ve wc mekânları vardır (bkz. Şekil Ek D.253-D.273).

Günümüzde de "Hol" olarak kullanılan 219 no'lu mekânın döşemesi özgün ahşap parke kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır.

Sınıf işlevli 252 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 219 no'lu mekân ile aynıdır. Kuzeybatı duvarındaki bir adet pencere duvar örülerek kapatılmıştır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

221 no'lu koridor mekânının döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 219 no'lu mekân ile aynıdır. Mekânın kuzeybatı ucundaki ahşap kapı doğramasının kanatları sökülmüştür.

Sınıf işlevli 251 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 219 no'lu mekân ile aynıdır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Günümüzde "Müdür Yardımcısı Odası" olarak kullanılan 215 no'lu mekânın döşemesi PVC kaplı olup, duvarları sıva+boya, tavanı ise tuval kaplıdır. K03 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Günümüzde 215 no'lu mekâna yönelik hizmet veren "Koridor" olarak kullanılan 217 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 215 no'lu mekân ile aynıdır. K04 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür. Ayrıca mekânın güneybatı duvarındaki bir adet niş bulunmaktadır.

215 no'lu mekâna yönelik hizmet veren "WC" olarak kullanılan 216 no'lu mekânın döşemesi seramik (33x33 cm) kaplama, duvarları seramik (33x33 cm) ve sıva+boyalı, tavanı ise tuvaleri sökülmüş ahşap kaplıdır. K10 no'lu tek kanatlı ahşap kapı yenilenmiştir.

Sınıf işlevli 218 no'lu mekânın döşeme, duvar ve tavan malzemeleri 219 no'lu mekân ile aynıdır. Kuzeybatı duvarındaki bir adet pencere duvar örülerek kapatılmıştır. K06 no'lu çift kanatlı ahşap tablalı kapı özgündür.

Bu bölümde de diğer pencere doğramaları PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

4.3 Cephe Özellikleri

Neoklasik üslubun izlerini taşıyan Çırağan Sarayı Harem Dairesi'nin cephe biçimlenmesinde simetrik düzen belirgindir. Çırağan Caddesi'nden bakıldığında kot farkından dolayı birbuçuk kat olarak görünen yapının tüm cephe yüzeyi sıvalı ve boyalıdır. Kıрма çatılı yapının üstü Marsilya tipi kiremitle kaplıdır.

Cephelerde katlar arasında ve çatı saçağında profilli taş silme, silmelerin altında ahşap konsol şeklinde bezemeler, köşelerde kâgir pilastla, sıvayla yapılmış kartuşlar ve tüm pencerelerde profilli kâgir söveler yapılmıştır.

Zemin, birinci ve ikinci Kat olmak üzere üç kattan oluşan yapının cepheleri, modüler düzenin ritmik hareketleri ve oranları ile şekillenmiştir. Yapının kuzeydoğu cephesinde güneydoğudan kuzeybatıya doğru planda olduğu gibi cephe dokuz bölüme (A, AB, B, BC, C, CD, D, DE, E bölümleri) ayrılabilir. Bu düzen güneybatı cephesinde de gözlenir. Güneydoğu cephesinde kuzeydoğudan güneybatıya doğru ise üç bölümlü (X, Y, Z, bölümleri) düzeni uygulanmıştır. Aynı düzen kuzeybatı cephesinde de izlenir.

4.3.1 Kuzeydoğu Cephesi

Yapının 79,87 m. uzunluğundaki kuzeydoğu cephesi A, AB, B, BC, C, CD, D, DE ve E olmak üzere dokuz bölüme ayrılırken aynı cephe düzenine sahip A, C, E, bölümleri dışarı taşkın, yine kendi içinde aynı biçimlenişe sahip diğer bölümler ise bu bölümlerden daha geride tasarlanmıştır (bkz. Şekil Ek D.274-D.280).

A ve E Bölümleri

11,75 metre uzunluğundaki A ve 11,89 metre uzunluğundaki E bölümleri köşeleri kâgir pilastlarla vurgulanmıştır.

Zemin katta dört adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli dikdörtgen şeklinde pencere ve cephenin ortasında düz atkılı, kâgir profilli söveli dikdörtgen şeklinde bir giriş kapısı bulunmaktadır. Birinci katla zemin kat arasında döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi vardır.

Birinci katta beş adet at nalı kemerli, profilli kâgir söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencereilerin arası sıvayla yapılmış, dikdörtgen şeklinde kartuşlarla bezelidir. İkinci katla birinci kat arasında döşeme kotunda taştan profilli silme ve silmenin altında ahşap konsol şeklinde bezemeler vardır. Kat silmesi ile pencerelerin at nalı kemerlerinin arasında kalan alan kâgir profilli kartuşla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci katınki ile aynıdır.

Cephenin bu bölümünde muhdes eklentiler (hoparlör, kamera, tesisat borusu) ile aşınma ve dökülme, taş malzemelerde kayıplar, yüzeylerde kirlilik tarzında bozulmalar görülmektedir.

AB, B, BC ve CD, D, DE Bölümleri

Kendi içinde üç bölüme ayrılabilen ve cephede girinti yapacak şekilde tasarlanan AB, B, BC bölümlerinin toplam uzunluğu 19,91 metredir. AB ve BC bölümlerinin cepheleri aynı düzendedir.

Zemin katta yedi adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı, profilli kâgir söveli dikdörtgen şeklinde pencere ve düz atkılı, profilli kâgir söveli iki giriş kapısı bulunmaktadır. Birinci katla arasında döşeme kotunda profilli kâgir kat silmesi vardır.

Birinci katta AB bölümünde üç, BC bölümünde üç olmak üzere toplam altı adet düz atkılı profilli kâgir söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencereilerin arası sıvayla yapılmış,

dikdörtgen şeklinde kartuşlarla bezelidir. B ve D bölümlerinde ise diğer bölümlerden farklı olarak basık kemerli, profilli, üç pencere vardır. İkinci katla birinci kat arasında döşeme kotunda taştan profilli silme ve silmenin altında ahşap konsol bezemeler vardır. Silme ile pencere arasında kâgir profil ve kartuşla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci kat ile aynı özelliktedir.

Cephenin bu bölümlerinde de muhdes ekler (çatı yağmur suyu tahliye borusu, elektrik parapet kanalı, kamera) ile aşınma ve dökülme, taş malzemelerde kayıplar, yüzeylerde kirlilikler ve bitkilenme tarzında bozulmalar izlenmiştir.

CD ve DE bölümleri AB ve BC ile, D bölümü ise B bölümü ile aynı özellikleri gösterir.

C Bölümü

Kuzeydoğu cephesinin ortasında yer alan 16,40 metre uzunluğundaki dışarı taşkın bölüm de benzer cephe özelliklerini taşır. Ancak bu bölümde zemin katta giriş kapısı açıklığı yoktur. Bu bölümünde köşeleri kâgir pilastlarla vurgulanmıştır.

Zemin katta yedi adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli, dikdörtgen şeklinde pencere vardır. Birinci katla arasında döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi vardır.

Birinci katta yedi adet at nalı kemerli kâgir profilli söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencerelerin arası sıvayla yapılmış, dikdörtgen şeklinde kartuşlarla bezelidir. İkinci katla arasında döşeme kotunda taştan profilli silme ve silmenin altında ahşap konsol bezemeler vardır. Silme ile pencere arası da kâgir profilli kartuşla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci kat ile aynıdır.

Cephenin bu bölümünde diğer cephelerde olduğu gibi aşınma ve dökülme, taş malzemelerde kayıplar, yüzeylerde kirlilikler ve bitkilenme tarzında tahribat vardır.

4.3.2 Kuzeybatı Cephesi

Yapının 23,18 m. uzunluğundaki bu cephesi X, Y ve Z olmak üzere üç bölüme ayrılırken Y bölümü dışarı taşkın, kendi içinde aynı biçimlenişe sahip X ve Z bölümler ise Y bölümünden daha geride tasarlanmıştır (bkz. Şekil Ek D.281-D.283).

X ve Z Bölümleri

Cephede girinti yapacak şekilde tasarlanan X bölümünün uzunluğu 6,59 Z bölümünün uzunluğu ise 6,76 metredir.

Zemin katta üç adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere bulunmaktadır. Birinci katla arasında döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi vardır.

Birinci katta iki adet düz atkılı profilli kâgir söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencereleri arasına sıvayla yapılmış, dikdörtgen şeklinde kartuşlarla bezelidir. İkinci katla arasında döşeme kotunda taştan profilli silme ve silmenin altında ahşap bezemeler vardır. Silme ile pencere arasında kâgir profil ve kartuşla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci katınki ile aynı özelliktedir.

Bu cephede 1. Ve 2. Katta ortada yer alan bir adet pencere basık kemerlidir.

Cephenin bu bölümünde muhdes ekler (çatı yağmur suyu tahliye borusu) ile aşınma ve dökülme, taş malzemelerde kayıplar, yüzeylerde kirlilikler ve bitkilenme görülmektedir.

Y Bölümü

Kuzeybatı cephesinin ortasında yer alan 9,83 metre uzunluğundaki dışarı taşkın bölüm de benzer özellikler taşır. Bölümün köşeleri kâgir profillerle vurgulanmıştır.

Zemin katta iki adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere ve cephenin kuzeydoğu ucunca düz atkılı kâgir profilli söveli bir giriş kapısı bulunmaktadır. Birinci katla arasında döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi vardır.

Birinci katta üç adet at nalı kemerli kâgir profilli söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencereleri arasına sıvayla yapılmış, dikdörtgen şeklinde kartuşlarla bezelidir. İkinci katla arasında döşeme kotunda taştan profilli silme ve silmenin altında ahşap bezemeler vardır. Silme ile pencere arasında kâgir profil ve kartuşla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci katınki ile aynı özelliktedir.

Cephenin bu bölümünde aşınma ve dökülme, taş malzemelerde kayıplar, yüzeylerde kirlilikler ve bitkilenme görülmektedir.

4.3.3 Güneybatı Cephesi

Yapının 79,71 m. uzunluğundaki bu cephesi A, AB, B, BC, C, CD, D, DE ve E olmak üzere dokuz bölüme ayrıldığında aynı cephe düzenine sahip A, B, C, D, E, bölümlerinin dışarı taşkın, kendi içinde aynı biçimlenişe sahip diğer bölümlerin ise bu bölümlerden daha geride tasarlandığı görülür. Cephede muhdes ekler (klima, kamera, tesisat borusu), sıva ve boyalarda aşınma ve dökülme, taş malzemelerde kayıplar, yüzeylerde kirlilik gibi ortak bozulma ve müdahaleler gözlenmiştir (bkz. Şekil Ek D.284).

A ve E Bölümleri

12,20 metre uzunluğundaki A bölümü ve 12,26 metre uzunluğundaki E bölümünün köşeleri kâgir pilastırlarla vurgulanmıştır.

Zemin katta beş adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere bulunmaktadır. Birinci katla zemin kat arasında döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi vardır. E bölümündeki demir parmaklıklardan bir tanesi muhdestir.

Birinci katta beş adet at nalı kemerli, kâgir profilli söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencerelerin arası sıvayla yapılmış, dikdörtgen şeklinde kartuşlarla bezelidir. İkinci katla birinci kat arasında döşeme kotunda kâgir profilli silme ve silmenin altında ahşap bezemeler vardır. Silme ile pencere araları da kâgir profil ve kartuşla çevrilidir. A bölümünde ise dört adet at nalı kemerli, kâgir profilli söveli pencere açıklığı ve cephenin ortasında düz atkılı kâgir profilli söveli giriş kapısı bulunmaktadır

İkinci katın cephe düzeni birinci kat ile aynıdır.

AB, BC, CD ve DE Bölümleri

Cephede girinti yapacak şekilde tasarlanan AB, BC, CD, DE bölümlerinin uzunlukları 5,21, 5,43, 5,06 ve 5,24 metredir. Bölümlerin cepheleri aynı düzendedir.

Zemin katta iki adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere ve cephenin ortasında basık kemerli kâgir profilli söveli bir giriş kapısı bulunmaktadır. Birinci katla zemin kat arasında döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi vardır.

Birinci katta üç adet düz atkılı profilli kâgir söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencerelerin arası sıvayla yapılmış, dikdörtgen şeklinde kartuşlarla bezelidir. İkinci katın döşeme kotunda taştan profilli silme ve silmenin altında ahşap bezemeler vardır. Silme ile pencereler arası kâgir profil ve kartuşla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci kat ile aynı özellikleri taşımaktadır.

B ve D Bölümleri

8,29 metre uzunluğundaki B bölümü ve 8,41 metre uzunluğundaki D bölümünün köşeleri kâgir pilastırlarla vurgulanmıştır. B ve D bölümlerinin cepheleri aynı düzendedir.

Zemin katta dört adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere bulunmaktadır. Birinci katta döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi döner. D bölümünde ise üç adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere ve cephenin kuzeybatı ucunda düz atkılı kâgir profilli söveli bir giriş kapısı mevcuttur.

Birinci katta dört adet basık kemerli profilli kâgir söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencerelerin arası sıvayla yapılmış, dikdörtgen şeklinde kartuşlarla bezelidir. İkinci katın döşeme kotunda taştan profilli silme ve silmenin altında ahşap bezemeler vardır. Silme ile pencere araları kâgir profil ve kartuşla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci kat ile aynı özelliktedir.

C Bölümü

Güneybatı cephesinin ortasında yer alan 17,62 metre uzunluğunda bölüm dışarı taşkın olup köşeleri kâgir pilastırlarla vurgulanmıştır.

Zemin katta altı adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli ve üç adet muhdes demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere vardır. Birinci kat ile arasında döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi vardır. Cephenin güneydoğu ucunda düz atkılı kâgir profilli söveli bir giriş kapısı bulunmaktadır.

Birinci katta on adet düz atkılı kâgir profilli söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencerelerin arası dikdörtgen şeklinde sıvayla yapılmış kartuşlarla bezelidir. İkinci kat döşeme kotunda kâgir profilli silme ve silmenin altında ahşap bezemeler vardır. Silme ile pencereler arası da kâgir profil ve kartuşlarla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci katınki ile aynı özelliktedir.

4.3.4 Güneydoğu Cephesi

Yapının 23,09 m. uzunluğundaki bu cephesi X, Y ve Z olmak üzere üç bölüme ayrılırken Y bölümü dışarı taşkın, kendi içinde aynı biçimlenişe sahip X ve Z bölümler ise Y bölümünden daha geride tasarlanmıştır. Cephede muhdes ekler (klima, kamera, tesisat borusu), sıva ve boyalarda aşınma ve dökülme, taş malzemelerde kayıplar, yüzeylerde kirlilik gibi ortak bozulma ve müdahaleler gözlenmiştir (bkz. Şekil Ek D.285).

X ve Z Bölümleri

Cephede girinti yapacak şekilde tasarlanan X bölümünün uzunluğu 6,62, Z bölümünün uzunluğu ise 6,70 metredir.

Zemin katta üç adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere bulunmaktadır. Birinci katın döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi dönmektedir.

Birinci katta iki adet düz atkılı profilli kâgir söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencerelerin arası aynı şekilde sıvayla yapılmış, dikdörtgen şeklinde kartuşlarla

bezelidir. İkinci kat döşeme kotunda kâgir profilli silme ve silmenin altında ahşap bezemeler vardır. Silme ile pencere araları kâgir profil ve kartuşlarla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci kat ile aynıdır.

Bu cephede 1. Ve 2. Katta ortada yer alan bir adet pencere basık kemerli tasarlanmıştır.

Y Bölümü

Kuzeybatı cephesinin ortasında yer alan 9,77 metre uzunluğundaki dışarı taşkın bölümün köşeleri ve pencere araları kâgir pilastırlarla vurgulanmıştır.

Zemin katta üç adet özgün demir parmaklıklı, düz atkılı profilli kâgir söveli pencere, birinci kat döşeme kotunda kâgir profilli kat silmesi vardır.

Birinci katta üç adet at nalı kemerli kâgir profilli söveli pencere açıklığı mevcuttur. Pencerelerin arası dikdörtgen şeklinde sıvadan kartuşlarla bezelidir. İkinci kat ile birinci kat arasında döşeme kotunda kâgir profilli silme ve silmenin altında ahşap bezemeler vardır. Silme ile pencere araları da kâgir profil ve kartuşla çevrilidir.

İkinci katın cephe düzeni birinci kat ile aynı özellikte tasarlanmıştır.

4.4 Yapım Tekniği ve Malzeme

Çırağan Sarayı Harem Dairesi, tuğla malzeme ile kâgir yapım tekniğinde inşa edilmiştir (bkz. Şekil 4.3).

Şekil 4. 3 Beşiktaş Kız Lisesi 227 no'lu Mekân.(Turhan, 2011)

Harem Yapısı ve bahçesi, Mabeyn Dairesi ve bahçesinde olduğu gibi ahşap kazıklar üzerine dökülen Horasan harçlı kâgir dolgu bir zemin üzerine oturmaktadır [99]¹.

Zemin katta yapının özgün kâgir dış beden duvarlarının kalınlıkları 85-100 cm, iç duvarlarının kalınlıkları ise 85-125 cm arasında değişmektedir.

Birinci katta özgün dış beden duvarları 60 cm, özgün iç duvar kalınlıkları ise 60-70 cm'dir.

İkinci katta dış beden duvarları 50 cm, özgün iç duvar kalınlıkları 50-60 cm'ye düşerek incelmektedir.

¹ Hadel Mühendislik 2005 yılında zeminin sağlamlığını denetlemek amacıyla (bkz. Ek C.1) derinlikleri 8 ile 16 m.'ler arasında değişen üç adet sondaj yapmıştır. Bu sondajlar sonucunda güneybatı cephesinden kuzeybatı cephesine doğru yerin 1.60 metre ile 2.45 metre arasında değişen derinliklerinde suya rastlanmıştır (bkz. Ek C.2, Ek C.3 ve Ek C.4).

Katlara ulaşımı sağlayan özgün ahşap merdivenlerden sadece A, DE ve E bölümlerindeki merdivenler (4, 5, 6, 8, numaralı) günümüze korunarak ulaşmıştır. Diğer merdivenler (1, 2, 3, 7 numaralı) betonarmeye çevrilmiştir.

Yapıda özgün ahşap kirişlemeli ve ahşap kaplamalı döşemeler ile kalem işi bezemeli tuval kaplı özgün tavanlar 2. kat genelinde ve 1. kat E bölümünde kalmıştır.

Özgün ahşap tablalı iç ve dış kapıların büyük bir bölümü günümüzde de mevcuttur ancak pencere doğramaları çoğunlukla PVC malzemeli olarak değiştirilmiştir.

Ahşap malzeme ile oluşturulan çatı konstrüksiyonun üstü Marsilya tipi kiremitle kaplıdır.

Cephelerdeki profilli söveler, kemer alınlıkları ve kat silmelerinin malzemesi taştır. Birinci ve ikinci kat silmelerinin altında ise ahşap konsol bezemeler vardır.

BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RESTİTÜSYON ÖNERİSİ

Harem Dairesi'nin restitüsyon projesi, binada yerinde yapılan incelemeler, 19. y.y.'da İstanbul'da inşa edilen sarayların harem yapılarından elde edilen bilgiler, yapının Fransız mimar Antoine Perpignani tarafından yapılan 1905 tarihli vaziyet planı çizimleri (EK-B) ve BOA'inde bulunan 1888 tarihli onarım belgeleri esas alınarak çizilmiştir¹. Tüm bu veriler değerlendirildiğinde harem yapısının planında zaman içinde muhtes duvarlarla bazı değişiklikler yapıldığı, mekânların bölündüğü, büyütüldüğü veya kapatıldığı gözlenmiştir. Yapının cephelerinde ise duvar örülerek kapatılan pencereler ve pencereden kapıya dönüştürülen birkaç boşluk dışında özgün cephe biçimlenişini etkileyen temel bir değişiklik yapılmadığı saptanmıştır.

Yapının günümüzde özgün bahçe düzenini ve vaziyet planını koruyamadığı tespit edilmiştir². 1905 tarihli Antoine Perpignani'nin çizimlerinden (EK-B.1) Harem Dairesi ile Mabeyn Dairesi arasında günümüzde var olan yüksek kâgir duvarın olmadığı, rıhtımla ön bahçe arasındaki, bir kısmı halen mevcut yüksek özgün kâgir duvarın ise Harem Dairesi'nden Mabeyn Dairesi'ne kadar uzandığı anlaşılmaktadır. Mabeyn Dairesi ile Harem Dairesi arasındaki bahçe Antoine Perpignani'nin vaziyet planında “Grand Jardin Du Haremlick”, “Harem Bahçesi”, deniz tarafındaki özgün kâgir duvarın önü ise “Quai”, “Rıhtım” olarak tanımlanmıştır.

¹ Prof. Dr. Ethem Eldem ile Aralık 2011 tarihinde yapılan elektronik yazışmada kendisinin bir dönem harem yapısında konaklayan Sultan V. Murad'ın oğlu Mehmed Selahaddin Efendi'nin günlükleri üzerinde çalıştığı ancak günlüklerde Harem Dairesi'nin mimarisi ile ilgili tanımların bulunmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

² Leyla Saz'ın anılarında anlattığı Eski Çırağan Sarayı'nın özgün bahçe düzeni hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. [100].

Ayrıca aynı çizimde Harem Dairesi'nin kuzeybatısındaki kâgir duvara bitişik günümüzde mevcut olmayan “Bain” (Hamam) ve “Depôts Cuisine”, “Matbah” (Mutfak), güneybatısındaki diğer kâgir duvara bitişik “Domestiques”, “Bendegân” (Padişah Hizmetinde Olanlar'ın Koğuşu) adıyla belirtilmiş kâgir olduğu düşünülen bazı ek yapılar bulunduğu görülmektedir. Çizimde bu yapılardan hamamın 28,80x8,90 metre, mutfak 28,80x5,90 metre, mutfakla bitişik birinci koğuş yapısının 26,60x5,90 metre, bundan 17,5 metre uzaktaki ikinci koğuş yapısının ise 26,60x5,90 metre boyutlarında olduğu belirtilmiştir. Harem yapısının kuzeybatı köşesinden birinci koğuş yapısına olan mesafesi 20,40 metre olarak verilmiştir. İkinci koğuş ile Harem Dairesi arasında ise (Harem Dairesi A bölümünün bitimine uzanan) 27 metre uzunluğunda günümüzde mevcut olmayan, kâgir olduğu düşünülen bir duvar çizilmiştir. Bu duvarın servis birimleri ile Harem Dairesi arasında güneybatı yönünde bir iç avlu oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Antoine Perpignani'nin çizimlerinde Harem Dairesi'nin dış boyutları ayrıntılı olarak yazılmıştır. Buna göre yapının kuzeydoğu cephesinde A bölümünün boyu 12,30 metre, AB, B, BC bölümlerinin toplam boyu 20 metre, C bölümünün boyu 16,50 metre, CD, D, DE bölümlerinin toplam boyu 20 metre, E bölümünün boyu ise 12 metre olarak belirtilmiştir. E bölümünün kuzeybatı cephesindeki bahçe duvarına olan mesafesi ise 3x3 olarak ifade edilmiştir. Yapının güneybatı cephesinde A bölümünün boyu 12,5 metre, AB bölümünün boyu 5,15 metre, B bölümünün boyu 8,35 metre, BC bölümünün boyu 5,20 metre, C bölümünün boyu 17,60 metre, CD bölümünün boyu 5,25 metre, D bölümünün boyu 8,35 metre, DE bölümünün boyu 5,35 metre, E bölümünün boyu ise 12,50 metre olarak çizilmiştir. Yapının güneydoğu cephesinde X bölümünün eni 6,85 metre, Y bölümünün eni 9,75 metre, Z bölümünün eni ise 6,80 metre olarak belirtilmiştir. Kuzeybatı cephesinde ise yapının dışarıdan toplam 25 metre eninde olduğu ifade edilmiştir. Bu cephede yapı içinde X bölümünün eni 6,85 metre, Y bölümünün eni 9,70 metre, Z bölümünün eni ise 6,85 metre olarak çizilmiştir. Bu çizimlere göre yapının güneydoğu cephesinin eni 23,40 metre, kuzeydoğu cephesinin boyu ise 80,80 metredir.

Bu bölümde harem dairesinin özgün planı, yapım sistemi ve cephe özellikleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmesine çalışılmıştır. Antoine Perpignani'nin 1905 tarihli çizimlerinden yapının dış boyutlarının ve dış beden duvarlarının günümüze korunarak ulaştığı anlaşılmaktadır. A, AB, B, BC, C, CD, D, DE ve E olmak üzere dokuz bölüme ayrılan yapının iç mekânında B, C ve D bölümlerinde kısmen çift sıra koridor sistemi ile bölündüğü, mekânların genel olarak kuzeydoğu-güneybatı cephelerine açıldığı ve iki koridor arasında kalan bölümde aydınlık boşluğu ile ıslak hacimlere yer verildiği görülmektedir¹. Katlar arası ulaşımın ise mevcut özgün iki merdiven (Merdiven 4, Merdiven 5) kovanından hareketle A, AB, BC, CD, DE ve E bölümlerindeki ahşap taşıyıcı merdivenlerle sağlandığı anlaşılmaktadır.

A ve E olarak tanımlanan bölümlerin bağımsız ve kendi içinde ulaşımı olan özel bölümler olduğu sanılmaktadır. B, C ve D bölümleri de koridor ve orta hollere açılan kapılar kapatıldığında bağımsız birimlere dönüşebilmektedir. Ancak bu birimleri kullanan harem kadınları ile hizmetlileri ve görevlilerin toplam sayısı hakkında bir tahminde bulunmak mümkün olmamıştır².

Yapılan araştırmalar harem dairesinin cephelerinin özgün mimari karakterinin genel hatları ile korunduğunu gösterdiğinden cephe restitüsyonunda büyük değişiklikler önerilmemiştir.

Çırağan Sarayı Harem Dairesi'nin özgün yapım sisteminde de zaman içinde kapsamlı ve kalıcı müdahaleler yapılmıştır. Dış beden duvarları ve iç bölme duvarları, özgün yapım sisteminde yığma kâgir olan yapıda ikinci katta olduğu gibi ahşap kirişlemeli olduğu düşünülen birinci kat döşemesi betonarmeye çevrilmiştir. 1, 2, 3 ve 6 no'lu sonradan betonarme olarak yenilenen merdivenler de Merdiven 4 ve 5'te olduğu gibi ahşap yapım sisteminde ve aynı biçimde inşa edilmiş olmalıdır.

¹ Leyla Saz da anılarında Eski Çırağan Sarayı'nda harem kadınlarına ayrılmış dairelerin bazılarının ortak, öbürlerinin ayrı olarak kullanılan uygun yerlere yerleştirilmiş hamam, tuvalet ve benzeri ek bölmeleri olduğunu ifade etmiştir. [101].

² Kaynaklarda haremde yaşayan hizmetliler ve görevleri hakkında (harem ağaları, baş kalfalar, kalfalar, acemiler, cariyeler, kethüdalar, haznedarlar) bazı bilgiler mevcuttur. Leyla Saz'ın anılarında değindiği harem ağaları, kalfalar, kethüdalar, başkahveci usta hanım, kâtibe kalfa ve haznedarlar hakkında bilgi için bkz. [102].

5.1 Plan Özellikleri

Zemin katın ön ve güneybatıdaki arka bahçeyle olan ilişkisi ve plan düzeni incelendiğinde tamamen hizmetli ve görevliler tarafından servis ve konaklama amaçlı kullanıldığı düşünülmektedir. Birinci ve ikinci katlardaki mekânların ise Hünkâr, Valide Sultan, Valide Sultan'ın kızı (veya hünkâr ile kan bağı olan aile içindeki diğer kadınlar), Kadın Efendi, İkbâl¹, Gözdel, onlara hizmet eden yardımcılar ve görevliler tarafından kullanıldığı tahmin edilmektedir².

5.1.1 Zemin Kat Planı

Bu katta A ve E bölümlerinin üst katlarla olan ilişkileri dikkate alındığında zemin kattaki bu mekânların üst düzey hizmetkâr ve görevlilerce kullanıldığı sanılmaktadır. Tüm bölümlerdeki mekânların özgün işlevleri hakkında kesin tespitlerde bulunulamamıştır. Ancak ıslak hacimler ve yakın ilişkili bazı mekânlar hakkında tahmin yürütülmüştür. Mekânların genel olarak servis amaçlı kullanıldığı düşünülmektedir.

A bölümünde özgün plan düzenini bozan muhdes duvar ve benzeri niteliksiz eklemeler yapılmamıştır. Bu bölümde Z01 no'lu mekândan Z33 no'lu mekâna geçişi sağladığı düşünülen kapı boşluğu ile Z02, Z33 ve Z35 no'lu mekânların günümüzde demir malzeme ile yenilenen kapıları ahşap malzemeli olarak çizilmiş; Z34 ve Z35 no'lu mekânlardaki duvar örülerek kapatılan pencere açıklığı özgün haline getirilmiştir.

Katlar arası ulaşım ve arka bahçe ile ön bahçe arasında geçişi sağlayan bir bölüm olarak düzenlenen AB bölümünde özgün plan düzenini bozan muhdes duvar ve benzeri niteliksiz eklemeler yapılmamıştır.

B bölümü de özgün plan düzenini korumaktadır. Z04 no'lu mekânın muhdes demir kapısı ahşap malzemeli olarak özgün haline getirilmiştir. Bu katta orta çekirdekteki aydınlık boşluğuna bakan Z30 no'lu mekânın yer döşemesinin büyük boyutlu özgün mermerlerle kaplı oluşu ve üst katlarda aynı yere denk düşen diğer mekânların işlevi,

¹ Harem kadınlarının yüzyıllar içerisinde değişen unvanları hakkında bilgi için bkz. [103].

² Leyla Saz'ın anılarında anlattığı Eski Çırağan Sarayı'nın Hareminin döşeniş biçimi hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. [104].

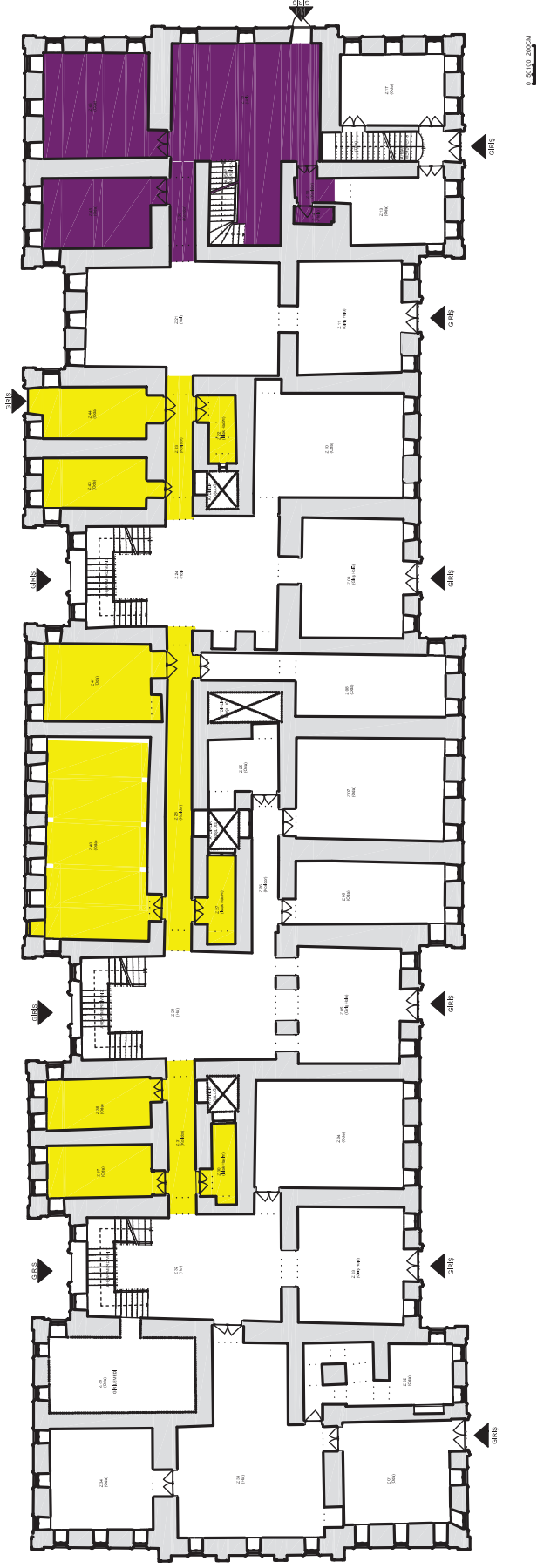
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

	HÜNKAR DAİRESİ
	VALİDE SULTAN DAİRESİ
	VALİDE-İ SULTAN DAİRESİ
	KADIN EFENDİ/ İKBAL DAİRESİ
	GÖZDELER DAİRESİ
	GÖREVLİLER DAİRESİ
	HİZMETLİLER DAİRESİ

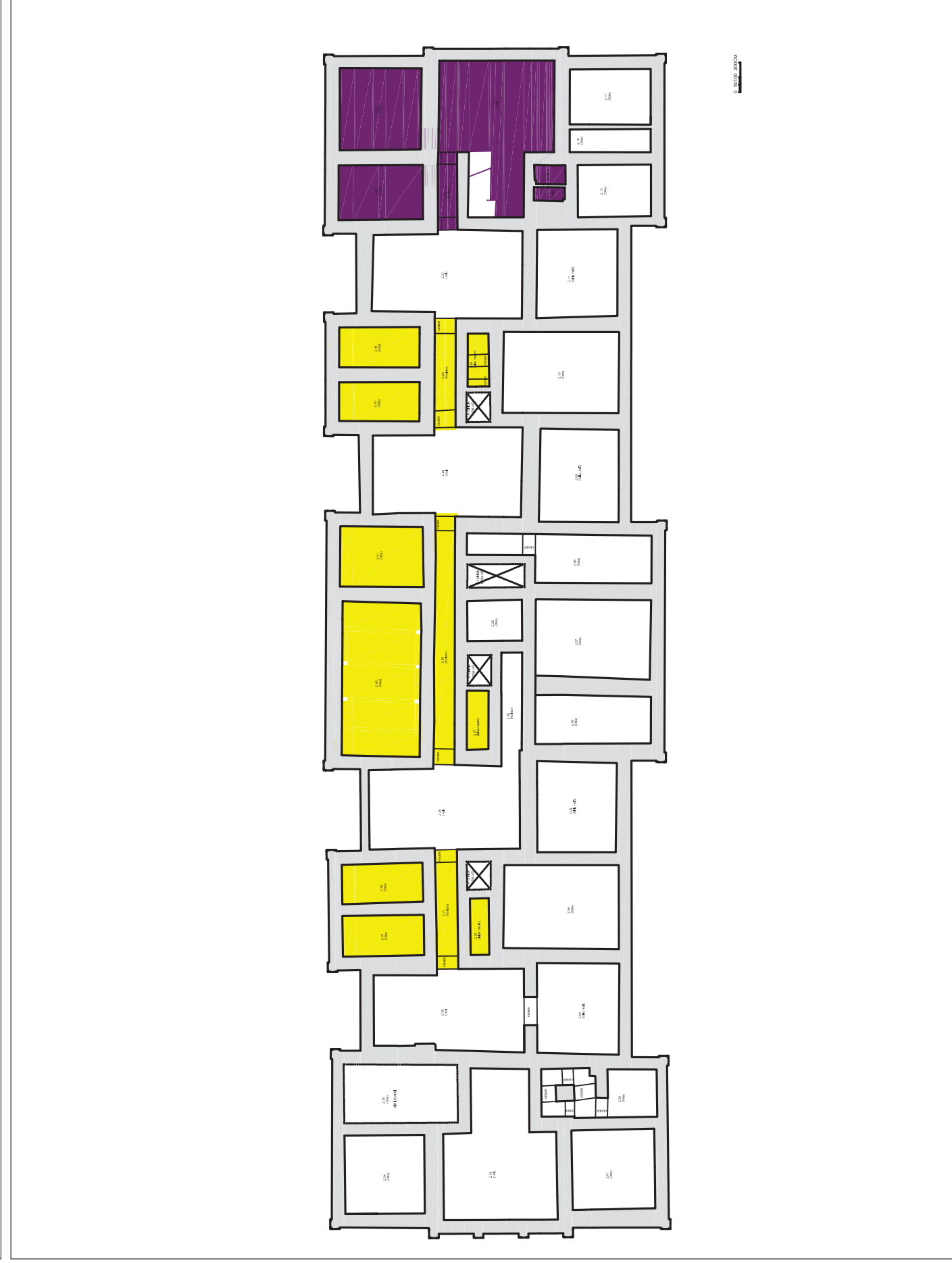
ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) PLANI (ÖZGÜN MEKÂNLARIN İŞLEV ANALİZİ)

1:100

Tek. Donatılar
Yıldırım, Ayar, Çiftçi
Mimar Baki Doğu Turhan

AĞUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

	HÜNKAR DAİRESİ
	VALİDE SULTAN DAİRESİ
	VALİDE-İ SULTAN DAİRESİ
	KADIN EFENDİ/ İKBAL DAİRESİ
	GÖZDELER DAİRESİ
	GÖREVLİLER DAİRESİ
	HİZMETLİLER DAİRESİ

Tan. Dersin
Yıldırım, Ayhan (P.T.)
Mimar BAKUR DOĞU TURHAN

AĞUSTOS 2011

ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) TAVAN PLANI (ÖZGÜN MEKÂNLARIN İŞLEV ANALİZİ)

1:100

Z30 mekânının ıslak hacim olduğunu düşündürmektedir. Bu bölümün karşısındaki Z37 ve Z38 no'lu mekânların da ıslak hacimle ilişkili olarak hizmetliler tarafından konaklama amaçlı kullanılan mekânlar olduğu tahmin edilmektedir.

BC bölümü de AB ve DE bölümlerinde olduğu gibi özgün plan düzenini korumaktadır.

C bölümünde özgün plan düzenini bozan Z06 ve Z25 no'lu mekânlardaki muhdes duvarlar kaldırılmış, Z06, Z07 no'lu mekânlar arasında açılan boşluk kapatılmış mevcut izlerden hareketle, Z25 no'lu mekânın kapısı özgün yerinde çizilmiştir. Z07 no'lu mekândan Z26 no'lu mekâna geçişi sağladığı düşünülen kapı boşluğu ile Z06, Z07 ve Z25 no'lu mekânların kapıları, Z07 ve Z40 no'lu mekânlardaki duvar örülerek kapatılan pencere açıklığı ve Z40 no'lu mekândaki muhdes demir pencere parmaklıkları özgün mimarilerine uygun hale getirilmiştir. Bu katta orta bölümde aydınlık boşluğuna bakan Z27 no'lu mekânın büyük boyutlu özgün döşeme kaplaması mermerler ve üst katlardaki işlevlerden hareketle Z27 no'lu mekânın da ıslak hacim olduğu düşünülmektedir. Bu bölümün karşısındaki Z40 ve Z41 no'lu mekânların ıslak hacimle olan yakınlığı bu mekânların yine hizmetlilerce kullanıldığını düşündürür.

Katlar arası ulaşım ve iki bahçe arasında geçişi sağlayan CD bölümünde özgün plan düzenini bozan Z24 no'lu mekândaki muhdes duvar kaldırılmıştır.

D bölümü özgün plan düzenini korumaktadır. Z23 no'lu mekânın muhdes demir kapısı kaldırılmış Z10 no'lu mekânın kapısı özgün haline getirilmiştir. Bu kattada orta çekirdekte aydınlık boşluğuna bakan Z22 no'lu mekânın Z43 ve Z44 no'lu mekânlar ile ilişkisi olan ve üst katlardaki işlevler Z22 no'lu mekânının ıslak hacim olduğuna işaret eder. Z43 ve Z44 no'lu mekânlar da hizmetlilerin odaları olarak düzenlenmiş olmalıdır.

E bölümü de özgün planını koruyan bir diğer bölümdür. Z13 no'lu mekândan Z15 no'lu mekâna ve Z20 no'lu mekândan Z18 no'lu mekâna geçişi sağlayan muhdes demir kapılar kaldırılmış, Z45 no'lu mekândan Z21 no'lu mekâna açılan muhdes pencere boşluğu ise kapatılmıştır. Bu bölümün bahçedeki hizmetli koğuşlarına ve hamama yakın konumda oluşu ve üst katlarla olan bağlantısından dolayı üst seviyedeki bazı görevlilerce kullanıldığı tahmin edilmektedir.

5.1.2 Birinci Kat Planı

Bu katta A ve E bölümlerinin kendi içindeki merdiven bağlantılarından dolayı özel daireler olarak tasarlandığı düşünülmektedir. Deniz manzaralı olmasından ve gizli merdiveni¹ olmasından dolayı, A bölümünün Hünkâr için haremde düzenlenmiş özel bir daire olduğu tahmin edilmektedir. A bölümüne benzer bir düzene sahip olmasına ancak deniz manzarası olmamasına rağmen, E bölümünün de Valide Sultan'ın kızı veya hünkârın kan bağı olan aile bireyleri tarafından kullanılan özel bir daire olduğu düşünülmektedir. Bu bölümdeki mekânların tavan bezemeleri de yoğundur. Bu kattaki diğer bölümlerin ise Kadınefendiler, ikballer ve gözdeler tarafından kullanıldığı sanılmaktadır².

A bölümü özgün plan düzenine halen sahiptir. 105 no'lu mekânın günümüzde mevcut olmayan kapısı ve 141, 143 no'lu mekânlardaki duvar örülerek kapatılan pencere açıklığı özgün haline getirilmiştir. Bu katta 143 no'lu mekânın büyük boyutlu özgün mermerlerle kaplı yer döşemesi ıslak hacim kullanımına işaret eder. 141 no'lu mekân hünkâr tarafından konaklama amaçlı kullanılmış olabilir. Orta sofadan³ ulaşılan 101, 102, 103 no'lu mekânla 105 ve 106 no'lu ıslak hacimle ilişkili olarak Hünkârın Hizmetliler Odası olarak kullanılmış olabilir.

Katlar arası ulaşımı sağlayan AB, BC ve CD bölümleri özgün plan düzenlerini günümüzde de korumaktadır. Bu bölümlerde orta holden ulaşılan kareye yakın planlı mekânların hizmetliler tarafından servis ve/veya konaklama amaçlı kullanıldıkları düşünülmektedir.

¹ Rölöve çalışmaları sırasında okulun müdürü ile yapılan görüşmede günümüzde kapatıldığı için ulaşılamayan bu bölümde gizli bir merdiven olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Kapı açılmadığı için yerinde tespit yapılamamıştır. Ancak Leyla Saz da anılarında Harem'de asma katlardaki odalar ile alt katlardaki odalar arasında gizli merdivenlerle içerden bağlantı olduğunu yazmaktadır. Saz ayrıca Hükümdar'ın özel dairesine açılan sofanın hemen altındaki sofada hizmet gören kızların 24 saat boyunca nöbet tuttuklarını ifade etmiştir. [105]. Bu durumda birinci kattaki bu gizli merdivenden hünkârın gerektiği durumlarda zemin kattaki sofaya ve oradaki hizmetlilere ulaştığı varsayılmaktadır. Peirce da Topkapı Sarayı'nda Valide Sultan Dairesi'nden üst kattaki odalara çıkan duvar içinde gizli bir merdivenin var olduğunu belirtmiştir. [106].

² Leyla Saz anılarında Eski Çırağan Sarayı'nda Harem dairesinde Sultan eşlerinin her biri için biri denize öbürü bahçeye bakan ikişer oda ayrıldığını yazmaktadır. Bahçe tarafındaki odaların kadın ve ikballerin yatak odaları olduğunu ifade etmektedir. Bu odaların yan yana fakat birbirlerinden ayrı daireler oluşturduğunu eklemektedir [107].

³ Leyla Saz haremde dans dersleri için özel bir salon ayrıldığını, Sultanın özel dairelerinin içinde büyük tören sofasından ayrı bir saz sofası olduğunu belirtmektedir [108]. Ancak bu kattaki orta sofanın özgün işlevi hakkında kesin bir tahminde bulunulmamaktadır. Orta sofa toplanma amaçlı kullanılmış olabilir.

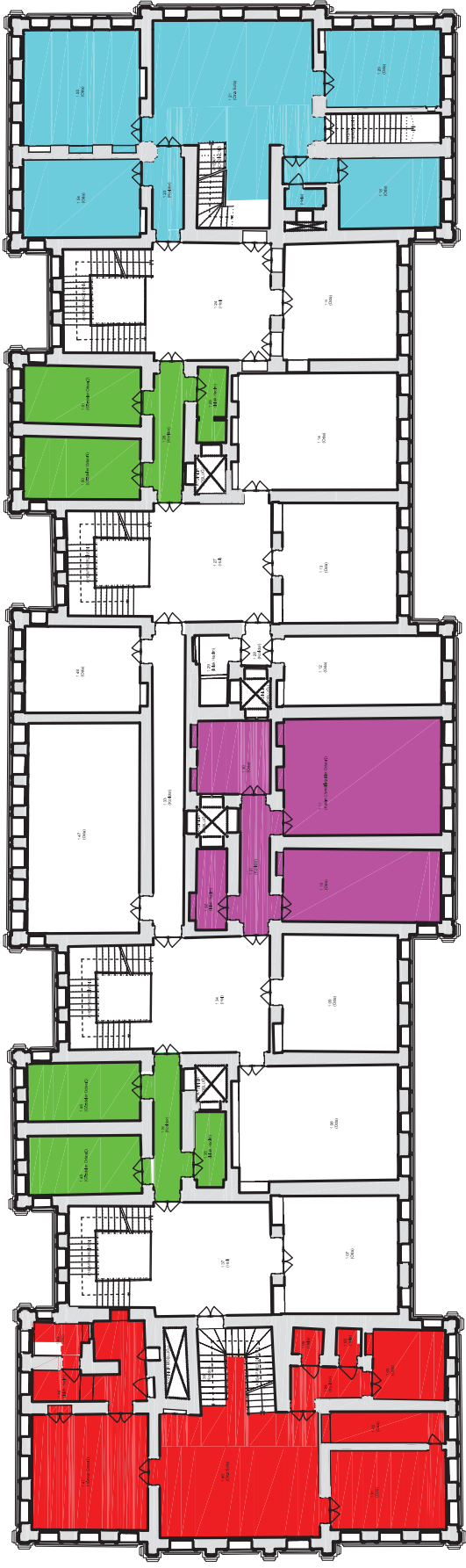
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

■	HÜNKAR DAİRESİ
■	VALİDE SULTAN DAİRESİ
■	VALİDE-İ SULTAN DAİRESİ
■	KADIN EFENDİ/ İKBAL DAİRESİ
■	GÖZDELER DAİRESİ
■	GÖREVLİLER DAİRESİ
■	HİZMETLİLER DAİRESİ

0 5000 20000 cm

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

	HÜNKAR DAİRESİ
	VALİDE SULTAN DAİRESİ
	VALİDE-İ SULTAN DAİRESİ
	KADIN EFENDİ/ İKBAL DAİRESİ
	GÖZDELER DAİRESİ
	GÖREVLİLER DAİRESİ
	HİZMETLİLER DAİRESİ

Tan. Dersim
Yıldırım, AYRILAR (PFT)
Mimar BAKUR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

1. KAT (+1.30 KOTU) TAVAN PLANI (ÖZGÜN MEKÂNLARIN İŞLEV ANALİZİ)

1:100

B bölümünde 145 no'lu mekânda ortadaki duvarda açılan kapı boşluğu kapatılarak, özgün düzendeki gibi ayrı mekânlar oluşturulmuş ve 145 no'lu mekânın kapısı özgün yerinde açılmıştır. 136 no'lu koridorun güneydoğu ve kuzeybatı uçlarındaki yok olan özgün ahşap kapıları çizilmiştir. Bu katta orta bölümde aydınlık boşluğuna bakan 135 no'lu mekân ve alt katlarda olduğu gibi ıslak hacim olmalıdır. 145 no'lu mekânın ıslak hacimle olan ilişkisi ve arka bahçeye bakmasından dolayı üst düzey hizmetliler veya Kadınefendiler ile İkballelere göre daha alt bir grup olan Gözdeler tarafından kullanılan mekânlar olduğu tahmin edilmektedir. 136 no'lu koridorun kapıları kapatıldığı zaman burası küçük bir daire haline gelebilmektedir. BC bölümünden ulaşılan 108 no'lu mekânında 145 no'lu mekâna benzer işlevi olabilir.

C bölümü de özgün plan düzenini halen korumaktadır. Bu bölümde ön bahçeye bakmasından dolayı 110 ve 111 no'lu mekânların Kadınefendiler veya İkballer tarafından kullanıldığı tahmin edilmektedir. 133 no'lu koridorun güneydoğu ve kuzeybatı uçlarındaki yok olmuş ahşap kapılar kapatıldığında 147 ve 148 no'lu mekânlar ayrı bir daire oluşturabilir. Burası da gözdeler tarafından kullanılmış olabilir. 147 no'lu mekândaki duvar örülerek kapatılan pencere açıklığı özgün haline getirilmiştir. Orta çekirdekte aydınlık boşluğuna bakan 132 no'lu mekân ıslak hacim olmalıdır.

D bölümünün özgün plan düzeni B bölümü ile aynı olup günümüze korunarak ulaşabilmiştir. 126 no'lu koridorun güneydoğu ve kuzeybatı uçlarında ki yok olmuş ahşap kapıları kapatıldığında bu bölüm bağımsız bir daire oluşturur.

DE bölümündeki muhdes duvarlar ve merdiven kovanı kaldırıldığında burası da AB, BC ve CD bölümlerindeki gibi özgün plan düzenine sahip olur.

E bölümü büyük ölçüde özgün plan düzenini koruyan ve muhtemelen Valide Sultan'ın kızı veya hünkârın kan bağı olan ailedeki diğer kadınlar tarafından kullanıldığı düşünülen bağımsız bir dairedir. Bu bölümde 1.23 no'lu koridorun günümüzde mevcut olmayan kapıları, 120 ve 155 no'lu mekânlardaki duvar örülerek kapatılan pencere açıklıkları özgün haline getirilmiştir.

5.1.3 İkinci Kat Planı

Bu katta da A ve E bölümleri özel olarak tasarlanmış bağımsız dairelerdir. Deniz manzaralı olmasından ve alt kattaki hünkâr dairesi olduğu tahmin edilen mekânlara ulaşımı sağlayan merdiven bulunmasından dolayı, bu bölümün Valide Sultan Dairesi olarak tasarlandığı düşünülmektedir¹.

A bölümü bu katta da özgün plan düzenine halen sahiptir. 237 ve 240 no'lu mekânın günümüzde mevcut olmayan özgün ahşap kapısı çizilmiştir. Bu katta 239 no'lu mekân Valide Sultan tarafından konaklama amaçlı kullanılmış olabilir. Orta sofadan ulaşılan 201 ve 202 no'lu mekânların 204 ve 205 no'lu ıslak hacim ile ilişkili olarak Valide Sultanın Hizmetliler Odası olarak kullanılmış olması mümkündür.

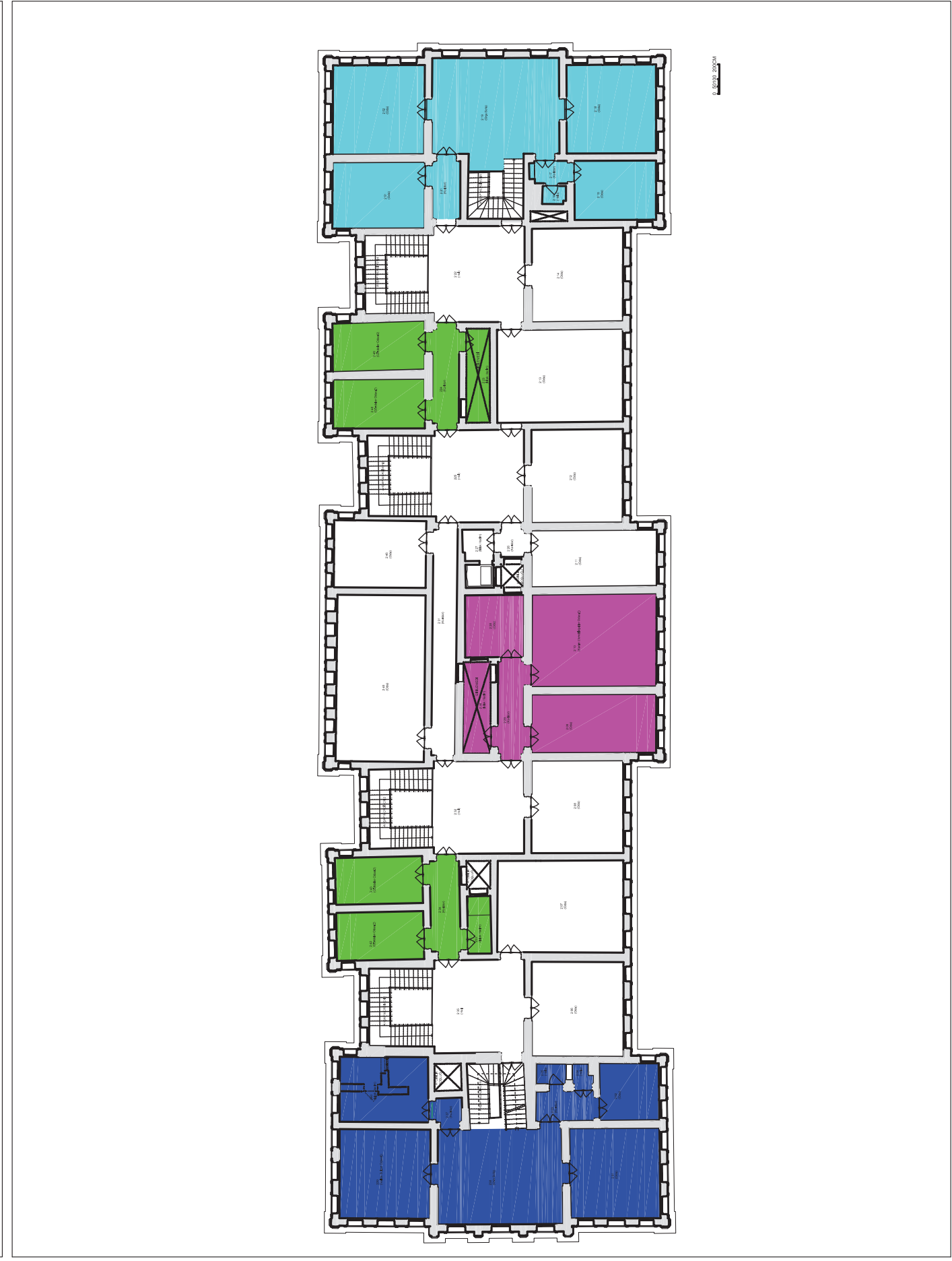
Katlar arası ulaşımı sağlayan AB, BC, CD ve DE bölümleri özgün plan düzenlerini günümüzde de korumaktadır. Bu bölümlerde orta holden ulaşılan kareye yakın planlı mekânların hizmetliler tarafından servis, konaklama amaçlı kullanıldıkları düşünülmektedir.

B bölümünde 234 no'lu koridorun güneydoğu ve kuzeybatı uçlarındaki yok olan özgün ahşap kapıları çizilmiştir. Bu katta orta bölümde aydınlık boşluğuna bakan 233 no'lu mekân ve alt katlarda olduğu gibi ıslak hacim olmalıdır. 242 ve 243 no'lu mekânların ıslak hacimle olan ilişkisi ve arka bahçeye bakmasından dolayı üst düzey hizmetliler veya Kadın Efendi/İkballere göre daha alt bir grup olan Gözdeler tarafından kullanılan mekânlar olduğu tahmin edilmektedir. 234 no'lu koridorun kapıları kapatıldığı zaman burası küçük bir daire haline gelebilmektedir. AB bölümünden ulaşılan 207 no'lu mekânın da 242 ve 243 no'lu mekânlar ile benzer işlevi olabilir.

C bölümü de özgün plan düzenini halen korumaktadır. Bu bölümde ön bahçeye bakmasından dolayı 209 ve 210 no'lu mekânların Kadın Efendi/İkballer tarafından kullanıldığı tahmin edilmektedir. 231 no'lu koridorun güneydoğu ve kuzeybatı uçlarındaki yok olmuş ahşap kapılar kapatıldığında 245 ve 246 no'lu mekânlar ayrı bir

¹ Saz Eski Çırağan Sarayı'nın Harem Dairesi'ni anlattığı anılarında Valide Sultan Dairesi'nin Sultan pavyonunun yanında olduğunu, ikisi bahçeye ikisi denize bakan dört oda ile bir hamamdan oluştuğunu yazmaktadır [109].

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

	HÜNKAR DAİRESİ
	VALİDE SULTAN DAİRESİ
	VALİDE-İ SULTAN DAİRESİ
	KADIN EFENDİ/ İKBAL DAİRESİ
	GÖZDELER DAİRESİ
	GÖREVLİLER DAİRESİ
	HİZMETLİLER DAİRESİ

Tuz Dairesi
Yıldırım, Ayar, Çiftçi
Mimar Baki Döğüş Turhan

AĞUSTOS 2011

2. KAT (+10.00 KOTU) PLANI (ÖZGÜN MEKÂNLARIN İŞLEV ANALİZİ)

1:100

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

	HÜNKAR DAİRESİ
	VALİDE SULTAN DAİRESİ
	VALİDE-İ SULTAN DAİRESİ
	KADIN EFENDİ/İKBAL DAİRESİ
	GÖZDELER DAİRESİ
	GÖREVLİLER DAİRESİ
	HİZMETLİLER DAİRESİ

Tan. Dersim
Yıldırım, AYRILAR (PFT)
Mimar BAKIR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

daire oluşturabilir. Burası da olasılıkla gözdeleler tarafından kullanılmıştır. 245 no'lu mekândaki duvar örölerek kapatılan pencere açıklığı özgün haline getirilmiştir. Orta çekirdekte aydınlık boşluğuna bakan 230 no'lu mekân ıslak hacim olmalıdır.

D bölümünün özgün plan düzeni ve mekânlarının işlevi B bölümü ile aynı olup günümüze korunarak ulaşabilmiştir. 224 no'lu koridorun güneydoğu ve kuzeybatı uçlarında ki yok olmuş ahşap kapıları kapatıldığında bağımsız bir daire oluşur.

E bölümü büyük ölçüde özgün plan düzenini koruyan ve muhtemelen birinci katta olduğu gibi Valide Sultan'ın kızı veya hünkârın yakını kadınlar tarafından kullanıldığı düşünülen bağımsız bir dairedir. Bu bölümde 221 no'lu koridorun günümüzde mevcut olmayan kapıları, 218 ve 252 no'lu mekânlardaki duvar örölerek kapatılan pencere açıklıkları özgün haline getirilmiştir.

5.2 Cephe Özellikleri

Restitüsyon projesinde özgün cephe düzenini günümüzde büyük ölçüde koruyan yapının tüm cephelerindeki giyotin görünümlü (bir bölümü sabit alttan yada üstten açılan) kanatlı PVC pencere doğramaları kaldırılmış, Çırağan Sarayı Mabeyn Dairesi'nin restorasyon projesinde önerilen ahşap doğramalı giyotin pencere tipi örnek alınarak pencere doğramaları çizilmiştir. Yapılan incelemeler doğrultusunda duvar örölerek kapatıldığı tespit edilen pencere boşlukları açılmıştır. Cephelerdeki klima, anten, kamera v.b. niteliksiz ekler kaldırılarak restitüsyon projesi çizilmiştir.

BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ (ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RESTORASYON ÖNERİSİ

1867 yılında inşa edilen yapıda 1888 tarihli BOA belgelerine göre (bkz. Ek-A) bazı onarımlar yapılmıştır¹. Bu onarımlarda yapılan işler çatı onarımı (saçaklarda alın tahtası değişimi, çinko oluk ve boru yenilenmesi, ocak bacalarında sıva tamiri, korkuluk? üzerinde kurşun onarımı, aydınlık bacalarında çinko kaplama, eksik tepe camı tamamlaması, tepe camlarının etrafına sıva yapılması, Marsilya kiremidi döşenmesi, çatı arası duvarının yanına çinko kaplı depo inşası), hamam ve bazı odalarda ahşap giriş ve mermer döşeme tamirati, hamamda badana yapılması cephelerde ve pencere zeminlerinde sıva onarımı olarak sıralanabilir. Yapıda yapılan en büyük müdahaleler okul olarak kullanıldığı dönemde gerçekleşmiştir. Yapının birinci kat döşemesi ve dört merdiven kovası (1, 2, 3 ve 7 no'lu) betonarme olarak yenilenmiştir.

Hazırlanan restorasyon projesinin hedefi, yapının özgün mimari özelliklerinin ortaya çıkarılması ve sağlamlaştırılması, korunarak gelecek nesillere iletilmesi ve periyodik bakımının yapılarak uzun süre geniş kapsamlı onarıma ihtiyaç duymadan varlığını sürdürebilmesini sağlamaktır.

¹ BOA'de bulunan Fi 30 Nisan 1305 (9? Temmuz 1888) tarihli dokuz sayfalık Osmanlıca yazılı keşif defterinin başında bu defterin Çırağan Sahil Sarayı Harem ve Mabeyn Daireleri'nde yapılan tamirata ait olduğu belirtilmiştir. Ancak Harem Dairesi ile Mabeyn Dairesi'nde yapılan onarımlar birbirinden açık bir şekilde ayrılmamıştır. Bu nedenle defterin başında "Harem Dâiresinin ta'mirât masârifî" ibaresi ile yazılan ilk iki sayfanın Harem Dairesine ait olduğu varsayılmıştır. Üçüncü sayfada bulunan "bodrum kat oda döşemeleri" ifadesinin bodrum katı olan Mabeyn Dairesi'ne ait olduğu düşünülmüştür. Bu varsayımdan hareketle üçüncü sayfa ve devamındaki bilgilerin olasılıkla Mabeyn Dairesi'nde yapılan onarımlara işaret ettiği kabul edilmiştir.

Günümüzde Çırağan Sarayı Harem Dairesi'nin güneybatısındaki Atik Ali Paşa Yalısı “Four Seasons Hotel”, kuzeydoğusundaki Çırağan Sarayı Mabeyn Dairesi “Çırağan Sarayı Kempinski Hotel”, tez konusu olan Çırağan Sarayı Harem Dairesi ise günümüzde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı “Beşiktaş Kız Lisesi” olarak kullanılmaktadır.

1924 yılında beri kesintisiz okul olarak kullanılan yapının uzun yıllardır bu işlevini devam ettirmesinden ve binasıyla özdeşleşen bir kurum olmasından dolayı hazırlanan restorasyon projesinde okul olarak işlevine devam etmesi uygun görülmüştür.

Yapının mevcut haliyle eğitim işlevini sürdürürken karşılaşılan eksikliklerini öğrenmek amacıyla okul yöneticileriyle yapılan görüşmede iki ana unsur ön plana çıkmıştır: Kayıtlı 600 öğrencisi bulunan okulun çok amaçlı kullanılabilecek bir salonu ve yabancı dil laboratuvarı bulunmamaktadır.

Bu nedenle restorasyon projesinde, birinci kattaki 154 no'lu kullanılmayan mekânın yabancı dil laboratuvarına dönüştürülmesi ve bahçenin doğusunda rıhtıma paralel olarak uzanan özgün kâgir duvarın arkasında boğazın ön görünüm silüetini ve yapının kütle ve cephe algısını bozmayan asma germe sistemden sonradan kaldırılması mümkün çok amaçlı bir salon yapılması önerilmiştir. Bu ekin yapımı için öncelikle bahçenin bu bölümündeki ağaçların bahçede uygun yerlere taşınması, ekin oturacağı zemine grobeton ve şap atılması ve ekin mevcut özgün kâgir duvarın yüksekliği olan +4.70 kotunu geçmemesi gerekmektedir. Özgün duvardan dört metre geriye çekilerek tasarlanacak ekin boyutlarının 30x30 metre olması öngörülmektedir.

Bu bağlamda çizilen rölöveler, yapının tarihsel gelişimi hakkında yapılan araştırmalar, karşılaştırmalı çalışmalar, restitüsyon projesi ve yapının işleyişi ile ilgili değerlendirmeler dikkate alınarak uygulama kararlarını içeren bir restorasyon projesi hazırlanmıştır.

Özgün kâgir bahçe duvarının korunması, sağlamlaştırılması ve yüzey kirliliklerinin temizlenmesi, rıhtıma paralel uzanan özgün duvar izinin korunması uygun görülmüştür. Ancak bahçedeki asfalt ve betonla yapılan sert zeminlerin prefabrike plak hazır zemin

malzemeleri ile değiştirilmesi önerilmiştir. Bu bağlamda bahçede de uygun bir peyzaj düzenlemesi gerçekleştirilmesi tavsiye edilmektedir. Ayrıca yapının yakın çevresinde büyüyen köklü bitkilerin temellere zarar vermemesi için bahçede uygun yerlere taşınması gerekmektedir.

Restorasyon projesinde yapının işlevine uygun olacağından ve taşıyıcı sisteme zarar vermeyeceğinden özgün plan düzenini bozan muhdes duvar ve benzeri niteliksiz ekler kaldırılmış, açılan boşluklar özgün yapım tekniğı ile duvar örölerek kapatılmıştır. Kapatılan pencere ve kapı boşlukları da özgün haline getirilmiştir.

İç mekânlardaki özgün ahşap kapı kanatları ve pervazlarının üzerindeki yağlı boya katmanları uygun yöntemlerle kazınacak ve ahşap malzeme kayıpları tamamlanarak kapılar onarılacaktır.

Günümüzde PVC malzeme ile yenilenen pencere doğramaları ekonomik ömürlerini tamamladıktan sonra, Çırağan Sarayı Mabeyn Dairesi'nin restorasyon projesindeki¹ ahşap pencere doğrama biçim ve detayları örnek alınarak ahşap malzemeli olarak yenilenecektir.

Betonarme olarak yenilenen birinci kat döşemesi ve merdivenlerin (1, 2, 3, 7 no'lu) özgün ahşap taşıyıcılı sisteme uygun şekilde yeniden yapılmasının yapının statığıne zarar vereceğı düşünöldüğünden günümüzdeki haliyle betonarme olarak bırakılmasının uygun olduğuna karar verilmiştir.

Birinci kat E bölümü ve ikinci kat genelinde özgün ahşap kaplamalı veya tuval kaplı tavanlardaki malzeme kayıplarına ve bozulmalara konu ile ilgili konservasyon uzmanlarının hazırlayacağı ayrıntılı raporlardan sonra öneri getirilecektir. Temel yaklaşım yine özgün malzemenin ve kompozisyonların korunması ve sağlamlaştırılması yönündedir. Özgün olmayan tavan kaplamalarının ise ekonomik ömürlerini tamamlayana kadar olduğu gibi bırakılması önerilmiştir.

¹ Çırağan Sarayı Mabeyn Dairesinin restorasyon projesi için bkz. [58].

Islak hacimler arasında mermerden özgün hela taşının korunduğu tek mekân olan 227 no'lu mekândaki hela taşının üstünün 10 mm temperli camla kapatılarak korunması düşünülmüştür.

Yapının iç bölümlerindeki ahşap taşıyıcı sistemde yapılmış 4, 5 ve 8 no'lu özgün merdivenlerinin korunması gerekmektedir. Ayrıca birinci katta Hünkâr dairesinden zemin kata korunaklı bir şekilde iniş sağladığı düşünülen 142 no'lu mekândaki gizli merdiven de ortaya çıkarılacaktır.

Yakın tarihte yangın yönetmeliğine göre yenilenen ısınma ve elektrik tesisatının mevcut haliyle kullanılması uygundur.

Yapının yağmur suyuna karşı korunması için çatıda su yalıtımına yönelik güncel malzemelerle yalıtım yapılmalıdır.

Restorasyon projesinde cephelerde özgün elemanlardaki ve yüzeylerdeki taş ve demir malzeme kayıplarının özgün malzeme ve teknikle tamamlanması önerilmiştir. Bu bağlamda cephelerdeki yapıya zarar veren bitkiler temizlenecek, kimyasal yöntemlerle kurutulacak, köklerin zarar verdiği kısımlar ise özgün malzeme ile onarılacaktır. Bitkilerin tekrar çıkması uygun kimyasal koruyucular kullanılarak engellenecektir. Projede yapının cephelerindeki niteliksiz eklentiler (klima, kamera, v.b.) kaldırılmıştır.

Cephelerde duvar ve taş malzemeli elemanların yüzeylerinde oluşan kirlilikler, özgün malzemeye en az zarar verecek uygun müdahale yöntemlerinden biri ya da birkaçı (su ile, mekanik ya da kimyasal) seçilerek temizlenecektir.

Yapının cepheleri 2011 yılında bütünüyle beyaz renkte boyanmıştır. Ancak bu renk tercihi cephelerdeki özgün mimari elemanların gerektiği gibi algılanmasını engellemiştir. Bu nedenle cephenin mimari karakterini ve düzenini vurgulayacak uygun boya renklerinin seçilmesi gerekmektedir.

Şekil 6. 1 Tarihi dokuda bir yapının avlusuna asma germe sistemle yapılan çok amaçlı salon örneği (Tallinn, Estonya, Aynur Çiftçi, 2011)

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Bu tezin konusu olan, Sultan Abdülaziz döneminde 1867 yılında inşa edilen Çırağan Sarayı Harem Dairesi; 19. yy. Batılılaşma dönemi mimarisini yansıtan önemli bir yapıdır.

Yapılan saha çalışmalarıyla günümüzde Beşiktaş Kız (Anadolu) Lisesi olarak kullanılan yapının analitik rölöve ve fotoğrafla belgelemesi yapılarak, özgün bir çalışma gerçekleştirmek istenmiştir. Günümüzde MEB'e bağlı olarak kullanılan okul, Beşiktaş'tan Ortaköy'e bağlantıyı sağlayan Çırağan Caddesi ile Marmara Denizi arasında, İstanbul Beşiktaş ilçesine bağlı Yıldız Mahallesi'nde yer almaktadır. Üç katlı okul yapısının mekânları sınıf, idari oda, depo, laboratuvar, spor salonu, kazan dairesi, mutfak, kantin ve wc işlevli kullanılmaktadır.

Rölöve ve tespit çalışmalarında yapının çift sıra koridor ve bu koridorlara açılan odalardan oluşan özgün plan şemasını koruduğu gözlenmektedir. Yapının planında zaman içinde muhdes duvarlarla kısmi bazı değişiklikler yapıldığı, mekânların bölündüğü, büyütüldüğü veya kapatıldığı gözlenmiştir. Yapının cephelerinde ise duvar örülerek kapatılan pencereler ve pencereden kapıya dönüştürülen birkaç boşluk dışında özgün cephe biçimlenişini etkileyen temel bir değişiklik yapılmadığı saptanmıştır.

Çalışma kapsamında, Çırağan Sarayı Harem Dairesi'nin mimari açıdan daha iyi çözümlenebilmesi için aynı dönemde yapılmış olan diğer 19. yy. İstanbul'da saray yapılarının harem daireleri de incelenmiştir. Bu haremelerin mimari özellikleri karşılaştırılarak Çırağan Sarayı Harem Dairesi'nin harem yapıları içindeki yeri analiz edilmiştir.

İncelenen Topkapı Sarayı, Dolmabahçe Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Yıldız Sarayı ve Çırağan Sarayı Harem Daireleri olmak üzere beş yapının hepsinin günümüzde mevcut olduğu ve mimari özellikleri büyük ölçüde korunmuş olduğu gözlenmektedir.

Konum olarak karşılaştırıldığında Dolmabahçe Sarayı Harem yapısının ana kütleyle “L” şeklinde saplandığı, Beylerbeyi Sarayı Valide Sultan Dairesi ana kütleli simetrik olarak yarısını oluşturacak şekilde tasarlandığı ayrıca kadın efendi ve ikballer dairesinden oluşan harem bölümü ise ana saray yapısından ayrı olarak inşa edilmiş olup belirlenemeyen bir tarihte yıkılmıştır, Yıldız Sarayı’nın harem yapısının (Kadınefendiler Dairesi) ayrık nizamda daha küçük boyutlu bir yapı olduğu görülmektedir. Çırağan Sarayı Harem yapısı ise ana saray yapısından ayrık nizamda oluşu ile diğer harem yapılarından farklılaşmaktadır.

Plan biçimlenmesi açısından değerlendirildiğinde Beylerbeyi Sarayı’nın Valide Sultan Dairesi ve Yıldız Sarayı Kadınefendiler Daireleri orta sofaya açılan mekânlardan oluştuğu gözlenmektedir.

Dolmabahçe ve Çırağan Sarayı Harem dairesinde uzun dikdörtgen kütlede çift koridor sistemi ve koridorlara açılan mekânlardan oluştuğu, alt ve üst katların belirli noktalardaki servis merdivenleriyle bağlandığı tespit edilmiştir.

Cephe özellikleri açısından hepsinin batılılaşma dönemini yansıtan neoklasik üslup özelliklerini gösterdiği görülmektedir.

Yapım tekniği açısından değerlendirildiğinde hepsinin yığma kâgir olduğu belirlenmiştir.

Tez çalışmasının hedefi, incelenen yapının özgün mimari özelliklerinin ortaya çıkarılması, korunması için gerekli önlemlerin alınması ve periyodik bakımının yapılarak uzun süre geniş kapsamlı onarıma ihtiyaç duymadan varlığını sürdürebilmesini sağlamaktır.

1924 yılında beri kesintisiz okul olarak kullanılan yapının uzun yıllardır bu işlevini devam ettirmesinden ve binasıyla özdeşleşen bir kurum olmasından dolayı hazırlanan restorasyon projesinde okul olarak işlevine devam etmesi uygun görülmüştür. Yapının

mevcut haliyle eğitim işlevini sürdürürken karşılaşılan eksikler arasında iki ana unsur ön plana çıkmıştır: Kayıtlı 600 öğrencisi bulunan okulun çok amaçlı kullanılabilecek bir salonu ve yabancı dil laboratuvarı bulunmamaktadır.

Bu nedenle restorasyon projesinde, birinci kattaki 154 no'lu kullanılmayan mekânın yabancı dil laboratuvarına dönüştürülmesi ve bahçenin doğusunda rıhtıma paralel olarak uzanan özgün kâgir duvarın arkasında boğazın ön görünüm silüetini ve yapının kütle ve cephe algısını bozmayan asma germe sistemden, sonradan kaldırılması mümkün çok amaçlı bir salon yapılması önerilmiştir.

Mevcut özgün kâgir bahçe duvarının korunması, sağlamlaştırılması ve yüzey kirliliklerinin temizlenmesi, rıhtıma paralel uzanan yıkılmış özgün kâgir duvar izinin korunması uygun görülmüştür.

Restorasyon projesinde yapının işlevine uygun olacağından ve taşıyıcı sisteme zarar vermeyeceğinden özgün plan düzenini bozan muhdes duvar ve benzeri niteliksiz ekler kaldırılmış, açılan boşluklar özgün yapım tekniği ile duvar örülerek kapatılmıştır. Kapatılan pencere ve kapı boşluklarının da özgün haline getirilmesi önerilmiştir.

Günümüzde PVC malzeme ile yenilenen pencere doğramaları ekonomik ömürlerini tamamladıktan sonra, Çırağan Sarayı Mabeyn Dairesi'nin restorasyon projesindeki ahşap pencere doğrama biçim ve detayları örnek alınarak ahşap malzemeli olarak yenilenmesi kararına varılmıştır.

Betonarme olarak yenilenen birinci kat döşemesi ve merdivenlerin (1, 2, 3, 7 no'lu) özgün ahşap taşıyıcılı sisteme uygun şekilde yeniden yapılmasının yapının statikğine zarar vereceği düşünüldüğünden günümüzdeki haliyle betonarme olarak bırakılmasının uygun olduğuna karar verilmiştir.

Birinci kat E bölümü ve ikinci kat genelinde özgün ahşap kaplamalı veya tuval kaplı tavanlardaki malzeme kayıplarına ve bozulmalara konu ile ilgili konservasyon uzmanlarının hazırlayacağı ayrıntılı raporlardan sonra öneri getirilecektir. Temel yaklaşım yine özgün malzemenin ve kompozisyonların korunması ve sağlamlaştırılması

yönündedir. Özgün olmayan tavan kaplamalarının ise ekonomik ömürlerini tamamlayana kadar olduğu gibi bırakılması önerilmiştir. Belgeleri olmadığından bu tavanlara restitüsyon projesinde öneri getirilememiştir.

Islak hacimler arasında mermerden özgün hela taşının korunduğu tek mekân olan 227 no'lu mekândaki hela taşının üstünün 10 mm temperli camla kapatılarak korunması düşünülmüştür.

Yapının iç bölümlerindeki ahşap taşıyıcı sistemde yapılmış 4, 5 ve 8 no'lu özgün merdivenlerinin de korunması gerekmektedir. Ayrıca birinci katta Hünkâr dairesinden zemin kata korunaklı bir şekilde iniş sağladığı düşünülen 142 no'lu mekândaki gizli merdiven de ortaya çıkarılacaktır.

Yakın tarihte yangın yönetmeliğine göre yenilenen ısınma ve elektrik tesisatının mevcut haliyle kullanılması uygun bulunmuştur.

Yapının yağmur suyuna karşı korunması için çatıda su yalıtımına yönelik güncel malzemelerle yalıtım yapılmalıdır.

Restorasyon projesinde cephelerde özgün elemanlardaki ve yüzeylerdeki taş ve demir malzeme kayıplarının özgün malzeme ve teknikle tamamlanması önerilmiştir. Bu bağlamda cephelerdeki yapıya zarar veren bitkiler temizlenecek, kimyasal yöntemlerle kurutulacak, köklerin zarar verdiği kısımlar ise özgün malzeme ile onarılacaktır. Bitkilerin tekrar çıkması uygun kimyasal koruyucular kullanılarak engellenecektir. Projede yapının cephelerindeki niteliksiz eklentiler (klima, kamera, v.b.) kaldırılması uygun görülmüştür.

Cephelerde duvar ve taş malzemeli elemanların yüzeylerinde oluşan kirlilikler, özgün malzemeye en az zarar verecek uygun müdahale yöntemlerinden biri ya da birkaçı (su ile mekanik ya da kimyasal) seçilerek temizlenecektir.

Yapının cepheleri 2011 yılında bütünüyle beyaz renkte boyanmıştır. Ancak bu renk tercihi cephelerdeki özgün mimari elemanların gerektiği gibi algılanmasını

engellemiştir. Bu nedenle cephenin mimari karakterini ve düzenini vurgulayacak uygun boya renklerinin seçilmesi gerekmektedir.

Daha önce üzerinde kapsamlı bir araştırma yapılmamış olan Çırağan Sarayı Harem Dairesi hakkında kaynak teşkil etmesi, koruma sorunları ve çözüm önerilerinin irdelenmesi amacıyla hazırlanan bu tez çalışmasının yapının gelecek nesillere özgünlüğünü koruyarak ulaşabilmesinde önemli bir katkı sağlaması umulmaktadır.

KAYNAKLAR

- [1] Yazıcıoğlu, L., (1980). Boğaziçi Kıyı Yapıları Tarihsel Biçimlenişleri Çağdaş Biçimlenişlerde Temel İlkeler Önerisi, İ.D.M.M.A Mimarlık Bölümü, İstanbul.
- [2] Berger, A., (1995). Antik Dönem ve Ortaçağ'da Beşiktaş, İstanbul Dergisi, 97.
- [3] Kuyucu, Ü., (1966). Boğazın Rumeli Sahili Yalıları, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Yayını, İstanbul, 40.
- [4] İslam Ansiklopedisi, "Boğaziçi", 2. Cilt, Milli Eğitim Yayınları, İstanbul, 674.
- [5] Çelebi E., (1985). Seyahatname, İstanbul, 310.
- [6] Eyice, S., (1976). Bizans Devrinde Boğaziçi, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayını, İstanbul, 19.
- [7] Bozdağ, Ö., (1989). Ortaköy'de Tarihsel Çevre Analizi ve Esmâ Sultan Yalısı, Y.T.Ü.F.B.E. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 6.
- [8] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 5. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 2563.
- [9] Meydan Larousse, (1969). "Beşiktaş", 2. Cilt, Meydan Yayınevi, İstanbul, 327.
- [10] Ayverdi, S., (1968). Boğaziçi'nde Tarih, İstanbul Fetih Cemiyeti İstanbul Enstitüsü Neşriyatı, İstanbul, 56.
- [11] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 2. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 162.
- [12] Koçu, R.E., (1961). "Beşiktaş ", İstanbul Ansiklopedisi, 5. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 2563.
- [13] Çelebi, E., (1985). Seyahatname, İstanbul, 313.
- [14] Kayra C., İkinci Mahmud'un İstanbulu:Bostancıbaşı Sicilleri, 26.
- [15] İşözen, E., (1995). Bir Kültür Mozaiği Ortaköy, İstanbul Dergisi, 90.
- [16] Kültür Envanteri, Beşiktaş Haritaları, www.kulturenvanteri.gov.tr, 22.09.2011
- [17] Kayra C., İkinci Mahmud'un İstanbulu:Bostancıbaşı Sicilleri, 118.
- [18] Kayra C., İkinci Mahmud'un İstanbulu:Bostancıbaşı Sicilleri, 90-91.
- [19] İnciyan, P.G., (1976). 18. Asırda İstanbul, İstanbul Fetih Cemiyeti İstanbul

Enstitüsü Yayınları, İstanbul, 11.

- [20] Ayverdi, S., (1968). Boğaziçi'nde Tarih, İstanbul Fetih Cemiyeti İstanbul Enstitüsü Neşriyatı, İstanbul, 132.
- [21] Türk Ansiklopedisi, (1955). "Beşiktaş", VI. Cilt, Ankara, 174.
- [22] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 5. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 2662.
- [23] Yılmaz, A., (1982). Akaretlerde Yenileme Sorunlarına Bir Yaklaşım, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi basılmamış lisansüstü doktora tezi, İstanbul, 18.
- [24] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). "Beşiktaş İlçesi", 2. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 166.
- [25] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 2. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 2570.
- [26] Gökbilgin, M.T., (1979). "Tarihte Boğaziçi", İslam Ansiklopedisi, 2. Cilt, Milli Eğitim Yayınları, İstanbul, 675.
- [27] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 2. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 164.
- [28] Çırağan Bölgesi Uydu Fotoğrafı, www.maps.google.com, 23.08.2011
- [29] Peirce, L.P., (2011). Harem-i Hümayun, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2.
- [30] Peirce, L.P., (2011). Harem-i Hümayun, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 192.
- [31] Yücel, İ., (2005). Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar, İstanbul, 8.
- [32] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 7. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 280-291.
- [33] Göncü T.C., (2011). Harem ve Cariyelik, TBMM Milli Saraylar, İstanbul, 143-200.
- [34] Seçkin, N., (1998). Topkapı Sarayı'nın biçimlenmesine egemen olan tasarım gelenekleri üzerine bir araştırma (1453-1755), Ankara.
- [35] Eldem S., (1979). Boğaziçi Anılar, Alarko Eğitim Tesisleri Aş., İstanbul.
- [36] Topkapı Sarayı Tanımı, www.wikipedia.org, 05.04.2011.
- [37] Yücel, İ., (2005). Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar, İstanbul, 13-15.
- [38] Yücel, İ., (2005). Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar, İstanbul, 29.
- [39] Batur, A., (1995). Beşiktaş Sarayları, İstanbul Dergisi, 63.
- [40] İstanbul İl Yıllığı, (1973). İstanbul, 200.
- [41] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul
- [42] Yücel, İ., (2005). Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar, İstanbul, 162.
- [43] Göncü T.C., (2011). Harem ve Cariyelik, TBMM Milli Saraylar, İstanbul, 288.
- [44] Sakaoğlu, N., (1996). Milli Saraylar 1994/1995, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul, 54-69.

- [45] Göncü T.C., (2011). Harem ve Cariyelik, TBMM Milli Saraylar, İstanbul, 296-301.
- [46] Gülsün H., (1993). Beylerbeyi Sarayı, TBBM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul, 16.
- [47] Gülsün H., (1993). Beylerbeyi Sarayı, TBBM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul, 17.
- [48] Göncü T.C.,(2010). Milli Saraylar, TBBM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul, 38.
- [49] Göncü T.C., (2006). Beylerbeyi Sarayı'nın İnşa Süreci, Teşkilatı ve Kullanımı, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- [50] Göncü T.C.,(2010). Milli Saraylar, TBBM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul, 39.
- [51] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 7. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 520.
- [52] Batur, A., (1995). "Beşiktaş Sarayları", İstanbul Dergisi, 70.
- [53] Demirel, E., (1998). Yıldız Sarayı Harem Yapıları Kadınefendiler Dairesi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 50.
- [54] Ezgü, F., (1962). "Yıldız Sarayı Tarihçesi", İstanbul Harp Akademileri Yayını, İstanbul, 33.
- [55] Demirel, E., (1998). Yıldız Sarayı Harem Yapıları Kadınefendiler Dairesi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 118.
- [56] Demirel, E., (1998). Yıldız Sarayı Harem Yapıları Kadınefendiler Dairesi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [57] Demirel, E., (1998). Yıldız Sarayı Harem Yapıları Kadınefendiler Dairesi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 99.
- [58] Seçkin, N., (1998). Çırağan Sarayı Tarihçesi, Mimarisi ve Yenilenmesi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [59] Cezar, M., (1991). Sanatta Batıya Açılış Döneminde Mimarlar, 9. Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi, İstanbul, 483.
- [60] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 35.
- [61] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 95.
- [62] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 40.
- [63] Cezar, M., (1991). Sanatta Batıya Açılış Döneminde Mimarlar, 9. Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi, İstanbul, 300.
- [64] Cezar, M., (1991). Sanatta Batıya Açılış Döneminde Mimarlar, 9. Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi, İstanbul, 299.

- [65] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 41.
- [66] Can S., (1999) Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 96.
- [67] Cezar, M., (1991). Sanatta Batıya Açılış Döneminde Mimarlar, 9. Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi, İstanbul, 301.
- [68] Göncü T.C., (2011). Harem ve Cariyelik, TBMM Milli Saraylar, İstanbul, 271-301.
- [69] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 48.
- [70] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 54-55.
- [71] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 2. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 504.
- [72] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 60.
- [73] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 131-132.
- [74] Gülersoy, Ç., (1992). Çırağan Sarayları, İstanbul, 123.
- [75] Eldem, S.H., (1954). Türk Evi Plan Tipleri, İstanbul, 162.
- [76] Eldem, S.H., (1954). Türk Evi Plan Tipleri, İstanbul, 170.
- [77] Küçük, C., (1981). Abdülhamid II, DİA, 216.
- [78] Gülersoy, Ç., (1992). Çırağan Sarayları, İstanbul, 73.
- [79] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 7. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 3934
- [80] Tuğlacı, P., (1993). Osmanlı Mimarlığında Balyan Ailesinin Rolü, Yeni Çığır Kitabevi, İstanbul, 339.
- [81] Gülersoy, Ç., (1992). Çırağan Sarayları, İstanbul, 186.
- [82] Gülersoy, Ç., (1992). Çırağan Sarayları, İstanbul, 190.
- [83] Çırağan Sarayı Yangın Fotoğrafı, www.wikimedia.org, 05.04.2011.
- [84] Şehsuvaroğlu, H., (1986). Boğaziçi'ne Dair, T.T.O.K Yayını, İstanbul, 135.
- [85] Tuğlacı, P., (1993). Osmanlı Mimarlığında Balyan Ailesinin Rolü, Yeni Çığır Kitabevi, İstanbul, 334.
- [86] Gülersoy, Ç., (1992). Çırağan Sarayları, İstanbul.
- [87] Tuğlacı, P., (1993). "Osmanlı Mimarlığında Balyan Ailesinin Rolü", Yeni Çığır Kitabevi, İstanbul, 336.
- [88] Gülersoy, Ç., (1992). Çırağan Sarayları, İstanbul, 193.
- [89] Batur, A., (1995). Beşiktaş Sarayları, İstanbul Dergisi, 162.

- [90] Batur, A., (1992). Osmanlı Mimarlığında Oryantalizm, Arredamento Dekorasyon, İstanbul, 85.
- [91] Can S., (1999). Belgelerle Çırağan Sarayı, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 97.
- [92] Batur, A., (1995). Beşiktaş Sarayları, İstanbul Dergisi, 68.
- [93] Eldem, S.H., (1954). Türk Evi Plan Tipleri, İstanbul, 211.
- [94] Eldem, S.H., (1979). Boğaziçi Anıları, Aletaş Alarko Eğitim Tesisleri Yayını İstanbul, 56.
- [95] İstanbul Ansiklopedisi, (1994). 5. Cilt, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul, 2566.
- [96] Kuyucu, Ü., (1966). Boğazın Rumeli Sahili Yalıları, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Yayını, İstanbul, 43.
- [97] Cezar, M., (1991). Sanatta Batıya Açılış Döneminde Mimarlar, 9. Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi, İstanbul, 303.
- [98] Beşiktaş Kız Lisesi Tarihi, www.besiktaslisesi.k12.tr, 14.10.2009
- [99] Seçkin, N., (1998). Çırağan Sarayı Tarihçesi, Mimarisi ve Yenilenmesi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 63.
- [100] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 27-30.
- [101] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 21.
- [102] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 18, 40, 87-93.
- [103] Peirce, L.P., (2011). Harem-i Hümayun, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 19, 188, 189.
- [104] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 23-26.
- [105] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 19, 38.
- [106] Peirce, L.P., (2011). Harem-i Hümayun, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 192.
- [107] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 19, 21, 33.
- [108] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 44.
- [109] Saz, L., (2000). Anılar 19. Yüzyılda Saray Haremi, Cumhuriyet Kitapları, İstanbul, 19.

EK-A

BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİV BELGELERİ

Çırağan Sarayı'nda Harem ve Mabeyin dairelerinde icra olunan tamirat ve masarifatına mebeyin keşif defteri. Y..PRK.HH.. 00021/000019

این کار به حساب ارسنی با جریزینده تا مسیور به اطمینان رسیده و ساقه ایستاده و درین روزی
 هم دیوارهای اوسنیه مفروضه مالطه درختان است و اینها به کسب بوطه و شمشیر قلم اوله رسیده
 به خود مالطه درخت جریزینده رسیده

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

این کار به حساب جریزینده ایستاده و ساقه ایستاده و درین روزی
 مالطه درخت جریزینده رسیده و ساقه ایستاده و درین روزی

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

این کار به حساب ارسنی با جریزینده تا مسیور به اطمینان رسیده و ساقه ایستاده و درین روزی
 هم دیوارهای اوسنیه مفروضه مالطه درختان است و اینها به کسب بوطه و شمشیر قلم اوله رسیده

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

این کار به حساب ارسنی با جریزینده تا مسیور به اطمینان رسیده و ساقه ایستاده و درین روزی
 هم دیوارهای اوسنیه مفروضه مالطه درختان است و اینها به کسب بوطه و شمشیر قلم اوله رسیده

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

این کار به حساب ارسنی با جریزینده تا مسیور به اطمینان رسیده و ساقه ایستاده و درین روزی
 هم دیوارهای اوسنیه مفروضه مالطه درختان است و اینها به کسب بوطه و شمشیر قلم اوله رسیده

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

حاصل
 ۱۶
 ۱۶
 ۱۶

<p>Aydınlık mahallerinde çatı arası bacalarının kapatması için latadan kuşak ile on bir numrolu çinkodan kaplama inşâsı Aded 8 Tûlen 1 zirâ' Arzan 1 zirâ' Terbî'ân 8 zirâ', fî 15 guruş 120 guruş</p>	<p>Hamam duvarları üzerinde mefrûş Malta döşemelerin ihrâcıyla tahtında bulunan lağımları tahliye olunarak mevcûd Maltaların harcla mahallerine vaz'ı Devren 16 zirâ', fî 10 guruş 160 guruş</p>
<p>Ebniye-i mezkûre cihetine cüz'î çimento ile siva tecdîd olunarak bir kat beyaz ve reng-âmîz badana tılâsı Devren 240 zirâ' Kadden 15 zirâ' Terbî'an 3600 zirâ', fî 1,25 guruş 4500 guruş</p>	<p>Mezkûr ebniyelerin pencere zemînlerine çimentodan döşeme siva inşâsı Terbî'an 75 zirâ', fî 7 guruş 525 guruş <i>Muvazzaf amele ma'rifetiyle</i></p>
<p>Noksân tepe camı ikmâli 15 aded, fî 2,5 guruş 37, 5 guruş</p>	<p>Tepe camları etrâfına çimento ile kîd siva tecdîdi 45 aded, fî 4 guruş 180 guruş <i>Muvazzaf amele ma'rifetiyle</i></p>
<p>Hamam üzerinde düşürme olarak hâlis harcla siva tecdîdi Terbî'ân 5 zirâ', fî 6 guruş 30 guruş</p>	<p>Hamam üzerinde badana tılâsı Terbî'an 50 zirâ', fî 0,50 guruş 25 guruş</p>
<p>On bir numrolu çinkodan oluk ve boru tecdîdi Devren 11,5 zirâ', fî 5 guruş Kutren 0,10 zirâ' 57,5 guruş</p>	<p><i>Dikran Kalfa'nın ihbârıyla</i> Çatı arası duvarı derûnuna ceydânen kaplama ve derûnun çinko kaplı olarak depo inşâsı 3 aded, fî 45 guruş Tûlen 0,9 zirâ', Arzan 0,70 zirâ' 135 guruş</p>
<p><i>İşbu çatılardan ihrâc olunan atîk çinkolar fûrûht olunup esmânı icmâle dâhil olmamıştır.</i> Harem dâiresinde bir kat ebniyelerin üzerine mücedded kezâlik latadan mertek ve mâhiyye ve mevcûd tahtadan kaplı üzerinde mücedded Marsilya kiremidi pûşîdeli ve duvar tarafı çimento derzli ve ma'a çitât çinkodan olur ve burulu çatı inşâsı AdedTûlen zirâ'Arzan zirâ' 29,103,80 28,205,80 29,503,80</p>	<p>Çatı tahtında Bağdadî tavanının cüz'î siva ta'mîriyle badana tılâsı Aded 4 Tûlen 7,10 zirâ' Arzan 3 zirâ' Terbî'an 85,20 zirâ', fî 1 guruş 85 guruş 20 para</p>

1246,20 Terbî'an 385,28 zirâ', fî 20 guruş 7705 guruş 60 para	
---	--

Çırağan sâhilsarâyı harem ve mâbeyn dâirelerinde icrâ olunan ta'mîrâtın mesâhaları bi'l-icrâ fiât vaz'ıyla hesâb olunarak vukû' bulan masârîfâtını mübeyyin keşf-i sâni defteridir.

Harem dâiresinin ta'mîrât masârıfı

Mezkûr dâirede münhedim hamam mahallinin meşe kirişinden taban ve filyoz biçmesinden mertek ve bütün kalasdan bir sıra mâhiyeli ve üzeri çap koğuşundan kaplı sakf inşâsı Tûlen 6,80 zirâ' Arzan 4,30 zirâ' Terbî'an 29,24 zirâ', fî 22 guruş 643 guruş 28 para	<i>Ber-mûceb-i ihbâr mesâha olmuş</i> Kezâlik biçme latadan kiri üzeri üç cerebli kalasdan basma şişe ve yağlı boyalı kaplı mücedded tavan inşâsı Tûlen 8 zirâ' Arzan 4 zirâ' Terbî'an 32 zirâ', fî 18 guruş 576 guruş
<i>Ber-mûceb-i ihbâr mesâha olmuşdur.</i> Mezkûr odanın mermer döşemeleriyle kârgîr bölmelerinin feshiyle molozları pencereden aşağı atılarak kezâlik biçme latadan kiriş ve bir cerebli kalasdan kaplı döşeme inşâsı Tûlen 8 zirâ' Arzan 4 zirâ' Terbî'an 32 zirâ', fî 25 guruş 800 guruş	Sakf üzeri ocak bacalarının zîrinde harâb sıvaların İngiliz çimentosundan tecdîdiyle bi'l-cümle badana tılâ olunarak üzeri başlıkların ta'mîri Aded 2 Devren 2,65 zirâ' Kadden 1,80 zirâ' Terbî'an 9,24 zirâ', fî 10 guruş 93 guru 40 para <i>Muvazzafeleme ma'rifetiyle</i>
<i>Dikran Kalfa ihbârıyla</i> Mezkûr sakfda bazen basmış olan mahallerin ma'a çamur düşürme olarak kaplama tecdîdi Terbî'an 100 zirâ', fî 8 guruş 800 guruş	Mezkûr sakfda on bir numrolu çinkodan oluk ve boru tecdîdi Sandık 2 aded, fî 15 guruş 30 guruş Boruları, kutren 0,20 zirâ' Devren 18 zirâ', fî 8 guruş 144 guruş
Saçak üzerinde mevcûd kurşunların otları ayıklanarak ön ağızlarına Ayancık latası mihlanarak zahı tarafına çamurla akındı verilerek korkuluk etrâfına sülyanlı macunla derz tecdîdi ve üzerine yağlı boya tılâsı Devren 240 zirâ', fî 5 guruş Arzan Zirâ' 0,70Derzi 0,50Kurşunu 1200 guruş	Korkuluk üzerinde mevcûd kurşunların bir metre otuz beş santimda bir elli santim lehim ta'mîri Devren 240 zirâ', fî 1,5 guruş 360 guruş

<p>Mezkûr dâirenin derûnuna ma'a tesviye bütün döşeme inşâsı KaddenTûlen Arzan Umkan Zirâ'Zirâ' Zirâ' Zirâ' 47,10 7 6 27 5,30 0,20</p> <p>Terbî'an 16,46 zirâ', fî 14 2246 guruş 44 akçe</p>	<p>Duvar vechine cüz'î siva ta'mîriyle badana tılâsı ArzanDevrenKadden Zirâ'Zirâ'Zirâ' 4203 4123</p> <p>Terbî'an 372 zirâ' fî 1 372 guruş</p>
<p>Mezkûr dâirelerin cüz'î siva ta'mîriyle badana tılâ olunarak pencerelere çimento döşeme inşâsı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 86,804 486</p> <p>Terbî'an 635 zirâ', fî 1,25 793 guruş, 75 akçe</p>	<p>Dâire zahrında mevcûd duvar üzerinde mevcûd kum ve tuğladan hâlis harcla üzeri Marsilya kiremidi pûşîdeli duvar ilâvesi Duvarı TûlenArzanKadden Zirâ'Zirâ'Zirâ' 210,360,25</p> <p>Terbî'an 2,64 zirâ', fî 20 79 guruş</p> <p>Üzerinin kiremidi TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 210,36</p> <p>Fî 4 84 guruş</p>
<p>Mevcûd muhâfaza duvarı üzerinin atîk kurşunları bi'l-ihrac tesviyesiyle cedîd mâhya ve Marsilya kiremidi ferşi TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 581,50</p> <p>Terbî'an 87 zirâ', fî 13 1131 guruş</p>	<p>Bir kat matbah ve cameşûyluk derûnunda cüz'ünü siva ta'mîriyle badana tılâsı</p> <p>Terbî'an 400 zirâ', fî 0,75 300 guruş</p>
<p><i>Ser-musâhib-i hazret-i şehriyârî ihbâriyla</i> Bodrum kat oda döşemeleri harâb olduğundan biçme latadan vasatı tabanlı kiremit üzeri bir ceribli kalâsdan kaplı döşeme inşâsı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 56,40 5,502,60 5,604 7,805,80</p>	<p><i>Ser-musâhib-i hazret-i şehriyârî ihbâriyla</i> Hamam-ı uzun yoluna kezâlik latadan taban ve kiremit üzeri bir ceribli kalasdan kaplı döşeme inşâsı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 17,602</p> <p>Terbî'an 37,20 zirâ', fî 17,5 616 guruş</p>

<p>4,051,15</p> <p>Terbî'an 135,17 zirâ', fî18 2433 guruş 6 akçe</p>	
<p><i>Dikran Kalfa'nın ihbârıyla vaz' olunup ihrâc olunan atîk muslukları yedlerinde mahfûzdur.</i></p> <p>İki kat' hamamın pişkûn kupa? ve duvar sıvalarının ta'mîr ve tecdîdiyle mermerlerin ağartması ve su hazînelerin sıva ve lokmaların tecdîdiyle cehennemliklerin tahlîyesi</p> <p>TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 8,708,70</p> <p>3000 guruş</p>	<p>Noksân tepe camı ikmâli 154 aded, fî 3 462 guruş</p>
<p><i>Dikran Kalfa'nın ihbârıyla ta'dâd olunup ihrâc olunan atîk muslukları yedlerinde mahfûzdur.</i></p> <p>Tahtânî ve fevkânî âbdesthâneleri îcâbı üzere ta'mîri</p> <p>12 kît'a, fî 45 540 guruş</p>	<p>Saçakların emsâli misillü ferş ve takozlarının Malta taşından tecdîdi</p> <p>Terbî'an 50 zirâ', fî 20 1000 guruş</p>

[illegible]

<p><i>Dikran Kalfa'nın ihbârıyla</i> Bodrum kat odanın duvarı delinerek sıva ve döşeme tecdîdi 400 guruş</p>	<p><i>Bu dahi</i> Bodrum kat' duvarlarında cüz'î sıva tecdîdiyle badana tılâsı Terbî'an 300 zirâ', fî 0,75 245 guruş</p>	<p><i>Bu dahi</i> Mevcûd giriş üzerine bir ceribbli kalasdan devşirme döşeme tecdîdi Terbî'an 40 zirâ', fî 12 480 guruş</p>
<p>Bir kat dâire hamamının îcâbı üzere harâb mahallerinin ta'mîr ve tecdîdi TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 25,204,60 1500 guruş</p>	<p>Kafes tecdîdi Terbî'an 12 zirâ', fî 25 300 guruş</p>	<p>Kapı aralığıyla etrâf süpürgeliklerin bir ceribbli kalasdan döşeme tecdîdi TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 2,401,85 Terbî'an 4,44 zirâ', fî 12 53 guruş 28 akçe</p>
<p>Ma'a Bağdadî müceddeden sıva inşâsı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 2,401,85 Terbî'an 4,44 zirâ', fî 10 44 guruş 40 akçe</p>	<p>Büyük nerdübân samanlığında ba'zen oynamış mermer döşemelerin ihrâcıyla taraklanarak çimento ile vaz'ı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 18,603,50 Terbî'an 65,1 zirâ', fî 8 520 guruş 80 akçe</p>	<p>Mezkûr nerdübânda câ-be-câ derz tecdîdi 200 guruş</p>
<p>On beş numrolu kurşun boru tecdîdi Devren 32 zirâ', fî 15 480 guruş</p>	<p><i>Dikran Kalfa ihbârıyla</i> Helâlara altı numrolu Marsilya künkü vaz'ı 24 aded, fî 8 192 guruş</p>	<p><i>Bu dahi</i> Ayaklı mermer tekne vaz'ı 1 aded 90 guruş</p>
<p>Yüzde beş hesâbıyla nakliye ve hammâliyyesi 1788 guruş</p>	<p>Yekûn 37559 guruş</p>	

Yatak dâiresinin ta'mîrâtı masârıfı

<p>Mezkûr dâirede biçme latadan kiriş üzeri bir ceribli kalasdan kaplı döşeme inşâsı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 3,502,15 Terbî'an 8,57 zirâ', fî 17 145 guruş 69 akçe</p>	<p>Bodrum kat'da âbdesthânenin îcâbı üzere ta'mîri 2 aded, fî 45 90 guruş</p>	<p>Havlu zemîninde mevcûd mermerin harcla mahallerine vaz'ı 10 aded, fî 5 50 guruş</p>
--	---	--

نقطه چهارم از امارت			مجموع چهارم از امارت		مجموع کرسیه اورنگ بر جلی نعل و ده دوشه قیدیه
مطلوبه	مطلوبه	مطلوبه	مطلوبه	مطلوبه	مطلوبه
۹	۹	۹	۹	۹	۹
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶
۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹
۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
۳۱	۳۱	۳۱	۳۱	۳۱	۳۱
۳۲	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲
۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳
۳۴	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵
۳۶	۳۶	۳۶	۳۶	۳۶	۳۶
۳۷	۳۷	۳۷	۳۷	۳۷	۳۷
۳۸	۳۸	۳۸	۳۸	۳۸	۳۸
۳۹	۳۹	۳۹	۳۹	۳۹	۳۹
۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
۴۱	۴۱	۴۱	۴۱	۴۱	۴۱
۴۲	۴۲	۴۲	۴۲	۴۲	۴۲
۴۳	۴۳	۴۳	۴۳	۴۳	۴۳
۴۴	۴۴	۴۴	۴۴	۴۴	۴۴
۴۵	۴۵	۴۵	۴۵	۴۵	۴۵
۴۶	۴۶	۴۶	۴۶	۴۶	۴۶
۴۷	۴۷	۴۷	۴۷	۴۷	۴۷
۴۸	۴۸	۴۸	۴۸	۴۸	۴۸
۴۹	۴۹	۴۹	۴۹	۴۹	۴۹
۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰
۵۱	۵۱	۵۱	۵۱	۵۱	۵۱
۵۲	۵۲	۵۲	۵۲	۵۲	۵۲
۵۳	۵۳	۵۳	۵۳	۵۳	۵۳
۵۴	۵۴	۵۴	۵۴	۵۴	۵۴
۵۵	۵۵	۵۵	۵۵	۵۵	۵۵
۵۶	۵۶	۵۶	۵۶	۵۶	۵۶
۵۷	۵۷	۵۷	۵۷	۵۷	۵۷
۵۸	۵۸	۵۸	۵۸	۵۸	۵۸
۵۹	۵۹	۵۹	۵۹	۵۹	۵۹
۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰
۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱
۶۲	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲
۶۳	۶۳	۶۳	۶۳	۶۳	۶۳
۶۴	۶۴	۶۴	۶۴	۶۴	۶۴
۶۵	۶۵	۶۵	۶۵	۶۵	۶۵
۶۶	۶۶	۶۶	۶۶	۶۶	۶۶
۶۷	۶۷	۶۷	۶۷	۶۷	۶۷
۶۸	۶۸	۶۸	۶۸	۶۸	۶۸
۶۹	۶۹	۶۹	۶۹	۶۹	۶۹
۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰
۷۱	۷۱	۷۱	۷۱	۷۱	۷۱
۷۲	۷۲	۷۲	۷۲	۷۲	۷۲
۷۳	۷۳	۷۳	۷۳	۷۳	۷۳
۷۴	۷۴	۷۴	۷۴	۷۴	۷۴
۷۵	۷۵	۷۵	۷۵	۷۵	۷۵
۷۶	۷۶	۷۶	۷۶	۷۶	۷۶
۷۷	۷۷	۷۷	۷۷	۷۷	۷۷
۷۸	۷۸	۷۸	۷۸	۷۸	۷۸
۷۹	۷۹	۷۹	۷۹	۷۹	۷۹
۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰
۸۱	۸۱	۸۱	۸۱	۸۱	۸۱
۸۲	۸۲	۸۲	۸۲	۸۲	۸۲
۸۳	۸۳	۸۳	۸۳	۸۳	۸۳
۸۴	۸۴	۸۴	۸۴	۸۴	۸۴
۸۵	۸۵	۸۵	۸۵	۸۵	۸۵
۸۶	۸۶	۸۶	۸۶	۸۶	۸۶
۸۷	۸۷	۸۷	۸۷	۸۷	۸۷
۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸
۸۹	۸۹	۸۹	۸۹	۸۹	۸۹
۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰
۹۱	۹۱	۹۱	۹۱	۹۱	۹۱
۹۲	۹۲	۹۲	۹۲	۹۲	۹۲
۹۳	۹۳	۹۳	۹۳	۹۳	۹۳
۹۴	۹۴	۹۴	۹۴	۹۴	۹۴
۹۵	۹۵	۹۵	۹۵	۹۵	۹۵
۹۶	۹۶	۹۶	۹۶	۹۶	۹۶
۹۷	۹۷	۹۷	۹۷	۹۷	۹۷
۹۸	۹۸	۹۸	۹۸	۹۸	۹۸
۹۹	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

<p>Mevcûd kiriş üzerine bir ceribli kalasdan nısf derece döşeme tecdîdi</p> <p>Terbî'an 1,40 zirâ', fî 6 8 guruş 40 akçe</p>	<p>Müceddeden çarçûbe inşâsı</p> <p>TûlenArzan 0,680,83 0,800,80 44</p> <p>Terbî'an 5,20 zirâ', fî 25 130 guruş</p>	<p>Noksân camların ikmâli</p> <p>ArzanKadden AdedZirâ'Zirâ' 90,650,62 <u>60,650,20</u> 15,fi 3</p> <p>45 guruş</p>
<p>Dolab derûnunda mev'ûd tahdadan döşeme inşâsı</p> <p>TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 20,80</p> <p>20 guruş</p>	<p>Kezâlik biçme latadan kiriş üzeri bir ceribli kalasdan kaplı bodrum katın oda ve girintisine döşeme inşâsı</p> <p>TûlenArzan 3,201,70 1,801 2,601,30</p> <p>Terbî'an 10,62 zirâ', fî 17 180 guruş 54 akçe</p>	<p>Bodrum kat' deniz cihetinde odanın süpürgelik tecdîdi</p> <p>Devren 4 zirâ', fî 4 16 guruş</p>
<p>Âbdesthânenin îcâb-ı iktizâsına göre ta'mîr ve tecdîdi</p> <p>30 guruş</p>	<p>Aydınlık mahallinde çinkodan boru tecdîdi</p> <p>Tûlen 8 zirâ', fî 8 64 guruş</p>	<p>Noksân cam ikmâli</p> <p>9 aded, fî 3 27 guruş</p>
<p>Âbdesthâne deniz beynlerinde mermer zarların mahallerine vaz'ı</p> <p>Tûlen 15 zirâ', fî 2 30 guruş</p>	<p>Kafes inşâsı</p> <p>Terbî'an 2,08 zirâ', fî 25 52 guruş</p>	<p>Deniz cihetinde küçük oda köşesinde borunun tahliyesiyle vaz'ı</p> <p>20 guruş</p>
<p>Mezkûr odanın pencere kemer sıvasının tecdîdi</p> <p>TûlenArzan 10,40</p> <p>Terbî'an 0,40 zirâ' 10 guruş</p>	<p>Kiler derûnuna mücedded latadan kiriş üzeri mevcûd tahtadan kaplı döşeme inşâsı</p> <p>TûlenArsa Zirâ'Zirâ' 102,80</p> <p>Terbî'an 28 zirâ', fî 7 196 guruş</p>	<p>Kezâlik latadan kiriş ve kalasdan kaplı döşeme inşâsı</p> <p>TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 2,301,20</p> <p>Terbî'an 2,76 zirâ', fî 17 46 guruş 92 akçe</p>

On bir numrolu çinkodan boru tecdîdi Devren 23 zirâ', fî 10 guruş Kutran 0,60 zirâ' 230 guruş	Noksân cam ikmâli 20 aded, fî 3 60 guruş	Çârçûbe tecdîdi Terbî'an 1 zirâ' 25 guruş
Devşirme siva tecdîdi Terbî'an 5 zirâ', fî 6 30 guruş	Noksân raht vaz'ı 30 takım, fî 2,5 75 guruş	Câmeşûyluk kapısı aralığına bütün döşeme inşâsı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 2,502,10 Terbî'an 5,25 zirâ', fî 15 78 guruş 75 akçe
Mahall-i mezkûr derûnunda kırınıp çimentosundan siva tecdîdi Terbî'an 2 zirâ', fî 7 14 guruş	Mahall-i mezkûr zemîninde derz tecdîdi 10 aded, fî 5 50 guruş	Oda derûnunda kalasdan süpürgelik inşâsı Devren 4 zirâ', fî 4 16 guruş
Mahall-i mezkûrda helanın îcâbı üzere ta'mîri 45 guruş	Aydınlıkda oynamış mermerlerin mahallerine vaz'ı 1 aded 5 guruş	Noksân cam ikmâli 5 aded, fî 3 15 guruş
Ba'zı odalarda süpürgelik üzeri derzlerinin tecdîdi 50 guruş	Bağçe duvarlarında çinko üzerleri derzlerinin tecdîdi DevrenArzan Zirâ'Zirâ' 180,40 Fî 3 54 guruş	Deniz tarafında odaya mevcûd masalık mermerden süpürgelik tecdîdi Terbî'an 4 zirâ', fî 10 40 guruş

Diğer odada tahtadan süpürgelik ve pervâz tecdîdi 50 guruş	Noksân cam ikmâli 4 aded, fî 3 12 guruş	Mermer nerdübân samanlığı derzlerinin tecdîdi 350 guruş
Nısf derece mertek ve cedîd mahya ve cedîd fenerlik tahtasından kaplama ve duvar kenarı çimento sıvalı ve sekizde bir cedîd Marsilya kiremidi pûşîdeli olarak gazino sakfının tecdîdi TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 16,8010 Terbî'an 168 zirâ', fî 25 4200 guruş		Mezkûr kasrın derûnunda parke döşeme üzerine bir ceribli kalasdan döşeme inşâsı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 8,106,60 2,202,20 11 Terbî'ân 59,08 zirâ', fî 15 886 guruş 20 akçe
Mezkûr yatak dâiresinde hamamın îcâbı üzere ta'mîri 1000 guruş	Bir aded pencerenin çap koğuş tahtasından sedd ü bendi Tahta 6 aded 25 guruş	Mücedded gaz fenerleri vaz'ı 33 aded, fî 50 1650 guruş
Bakır âbdesthâne ibriği vaz'ı 12 aded, fi () 260 guruş	Çatı üzerinde ocak bacaları sıvasının çimento ile tecdîdi TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 2,403,50Sıva 200,25Derz Terbî'an 13,40 zirâ', fî 6 74 guruş 40 akçe	Küçük aydınlıkda çinkodan boru tecdîdi Devren 10 zirâ', fî 8 80 guruş
Lehim ta'mîri 50 guruş	Çinkodan hamam etrâfında oluk tecdîdi Devren 14 zirâ', fî 8 112 guruş	Kebîr boru tecdîdi Devren 7 zirâ', fî 8 56 guruş

Tepe camı vaz'ı 3 aded, fi 2,5 7 guruş 50 akçe	Dört aded balkon döşemelerinin mermerleri ihrac olarak çimento ile vaz'ı. 4 aded TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 112,50 Terbî'an 110 zirâ', fi 12 1320 guruş	Mezkûr balkonlar hâricine çinkodan sandık ve boru tecdîdi Sandık 4 aded, fi 15 60 guruş Devren 33,50 zirâ', fi 8 268 guruş
Hamam üzerinde çimentodan derz tecdîdi Devren 8 zirâ', fi 3 24 guruş	Köprü üzerinde mevcûd mermerlerin çimento ile vaz'ı TûlenArzan Zirâ'Zirâ' 139 Terbî'an 117 zirâ', fi 12 1404 guruş	Köprü duvarları kenarına çimentodan sıva tecdîdi Terbî'an 42 zirâ', fi 6 252 guruş
Mâbeynde havlu mermerlerinin çimento ile mahallerine vaz'ı 4 aded, fi 5 20 guruş	Yüzde beş hesâbıyla nakliye ve hammâliyyesi 702 guruş 60 akçe	<i>İşbu kurşun esmânı Dikran Kalfa'nın ifâdesine nazaran tahrîr olunmuş ise de hamam ve duvarlardan fazla kurşun ihrac olunarak kurşunculara fûrûht olunduğu istihbâr olunmuştur.</i> Kurşun elvâhlarının ihracıyla .. olunarak mahallerine vaz'ı Cedîd 23297 kıyye Elvah 824 aded 8821 guruş
Yekûn 23574 guruş		
Yekûn-ı umûmî 61133 guruş		

İşbu keşf-i sâni defteri nâtik olduğu üzere icrâ olunan ta'mîrâtın ser-musâhib-i hazret-i şehriyârî ve Dikran Kalfa ve bekcibaşı taraflarından olunan istihbâr üzerine zirâ' i'tibârıyla mesâhaları icrâ kılınarak fiât vaz'ıyla bi'l-hesâb Mecidiye yirmi guruş hesâbıyla altmış bir bin yüz otuz üç guruş masârıfa bâliğ olmuş olmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 30 Nisan sene [1]305.

Mühendis Bende-i Es-Seyyid Safvet bin Salih	Ebniye-i seniyye anbârı mühendisi Bende-i Es-Seyyid Mehmed bin Rifat	Ebniye-i seniyye kalfası Bende-i Nikolaki ..	Ebniye-i seniyye anbârı müdüğü Bende-i Osman bin Mahmud
--	--	--	--

ANTOİNE PERPIGNANI’NİN ÇİZİMLERİ

EK B.1 Çırağan Sarayı Planı

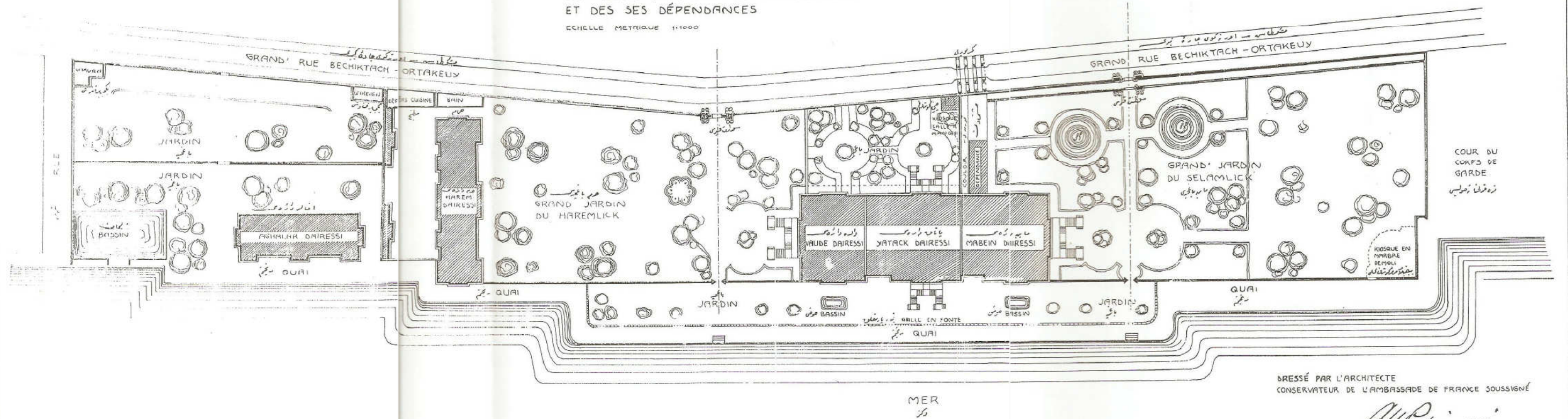
EK B.2 Valide, Yatak ve Mabeyn Dairesinden oluşan asıl saray kısmı detayı

EK B.3 Harem Dairesi detayı

EK B.4 Ağalar Dairesi detayı

RELEVÉ TOPOGRAPHIQUE
DU PALAIS IMPERIAL DE TCHERAGAN
ET DES SES DÉPENDANCES

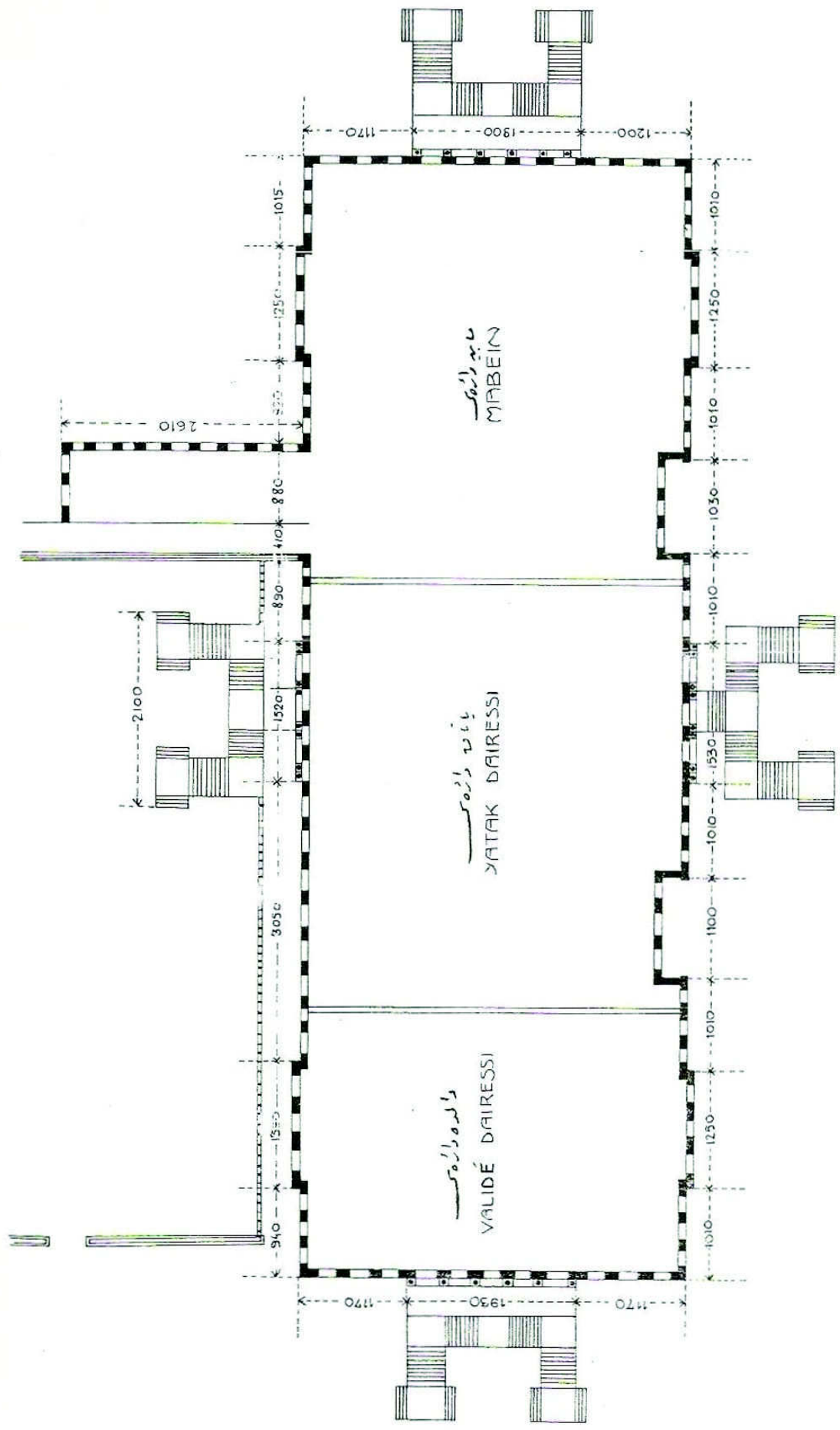
ECHELLE METRIQUE 1:1000

DRESSÉ PAR L'ARCHITECTE
CONSERVATEUR DE L'AMBAassade DE FRANCE SOUSSIGNÉ

Antoine Perpignani

Plan 1 : Antoine Perpignani'nin çizdiği Çırağan Sarayı Planı

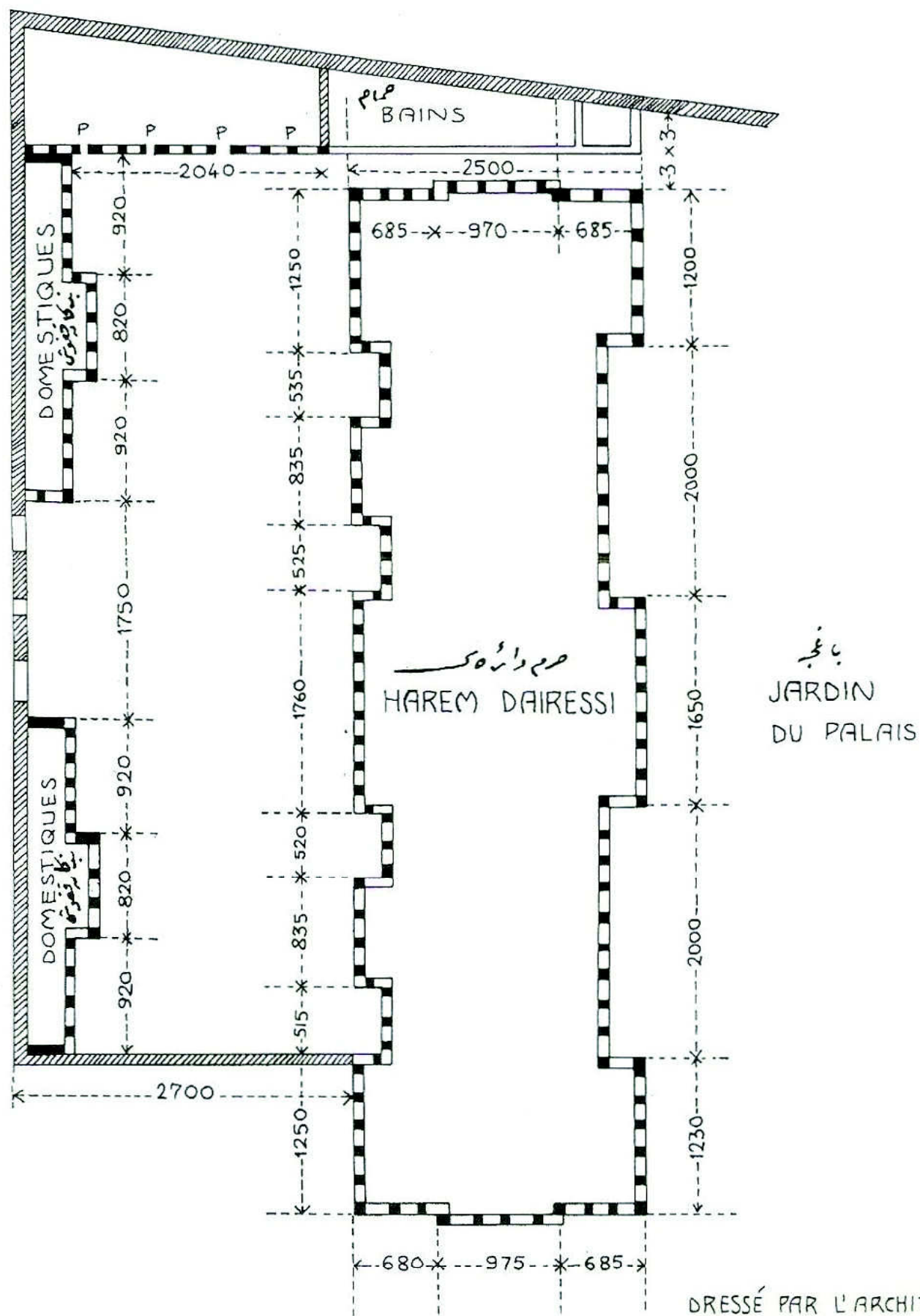
FACADE SUR LA MER

ساحه نادر میر

DRESSÉ PAR L'ARCHITECTE
CONSERVATEUR DE L'AMASSADE DE FRANCE SOUSSIGNÉ

M. Perrier

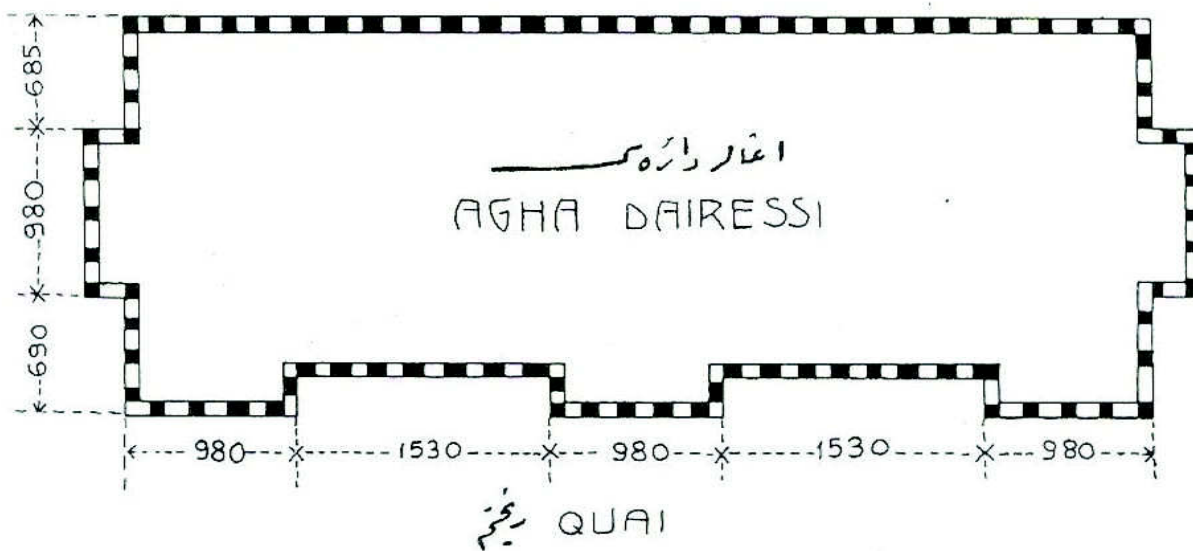
ECHELLE DE 2:1000

DRESSÉ PAR L'ARCHITECTE
CONSERVATEUR DE

(PALAIS DE TCHERAGAN)

ECHELLE DE 2:1000

JARDIN POSTERIEUR HAREM DAIRESSI
صحنه داره س

**HADEL MÜHENDİSLİK BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ YERALTI SU DÜZEYLERİ
HAKKINDA TEKNİK RAPOR**

EK C.1 Sondaj Yerleşim Planı
EK C.2 Sondaj No: EBL 1
EK C.3 Sondaj No: EBL 2
EK C.4 Sondaj No: EBL 3

duvar dış sınırı

duvar dış sınırı

EBL.2

EBL.1

Beşiktaş Lisesi

EBL.3

SONDAJ YERLEŞİM PLANI

SONDAJ MAKİNASI VE YÖNTEMİ :

CRAELIUS
RotariİŞ : ATIKPASA FOUR SEASONS OTELİ
ZEMİN İNCELEMELERİKOT (m) :
0.70

KOORDİNATLAR :

BAŞLAMA TARİHİ :
31.12.2005EĞİM :
DüşeyX: 221.195
Y: 56.014BİTİŞ TARİHİ :
31.12.2005

DERİNLİK (KALINLIK) (m)	TANIM	PROFİL	KOT (m)	YERALTI SUYU	NUMUNE VE DENEYLER (DERİNLİK:m)	KAROT YÜZDESİ	R.Q.D.
	YAPAY DOLGU			2.20			
3.50			-2.80				
	Kahverengi gri, Killi Siltli KUM, gevşek						
6.50			-5.80				
	Yeşil - gri, kavrık, çakıllı, Siltli KUM						
8.00	SONDAJ BİTİMİ		-7.30				

AÇIKLAMALAR :

: gözlem kuyusu teşkil edildi.

01.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 2.20m

02.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 2.00m

07.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 2.05m.

17.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 2.05m.

ÖLÇEK :
1/100LOGLAYAN :
H.YUCELSONDÖR :
A.YANIK

SONDAJ MAKİNASI VE YÖNTEMİ :

CRAELIUS
RotariİŞ : ATIKPASA FOUR SEASONS OTELI
ZEMİN İNCELEMELERİ

SAYFA : 1 / 1

KOT (m) :
0.65EĞİM :
Düşey

KOORDİNATLAR :

X: 174.573
Y: 69.213BAŞLAMA TARİHİ :
31.12.2005BİTİŞ TARİHİ :
31.12.2005DERİNLİK
(KALINLIK)
(m)

TANIM

PROFİL

KOT
(m)

YERALTI SUYU

NUMUNE VE DENEYLER
(DERİNLİK:m)KAROT
YÜZDESİ

R.Q.D.

S.P.T.

DARBE/15cm

YAPAY DOLGU

3.80

Gri - Yeşil, kavrık, siltli Çakıllı KUM

8.00

SONDAJ BİTİMİ

-3.15

-7.35

2.45

AÇIKLAMALAR :

- gözlem kuyusu teşkil edildi.
- 01.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 2.45m
- 02.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 2.40m.
- 07.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 2.40m.
- 17.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 2.40m.

ÖLÇEK :
1/100LOGLAYAN :
H.YUCEL

SONDÖR :

SONDAJ MAKİNASI VE YÖNTEMİ :

CRAELIUS
RotariİŞ : ATIKPASA FOUR SEASONS OTELİ
ZEMİN İNCELEMELERİKOT (m) :
0.45EĞİM :
Düşey

KOORDİNATLAR :

X: 173.54
Y: 12.32BAŞLAMA TARİHİ :
01.01.2006BİTİŞ TARİHİ :
01.01.2006

DERİNLİK (KALINLIK) (m)	TANIM	PROFİL	KOT (m)	YERALTI SUYU	NUMUNE VE DENEYLER (DERİNLİK:m)	KAROT YÜZDESİ	R.Q.D.
3.50	YAPAY DOLGU			1.60			
	Yeşilimsi gri, yoğun kavkılı, siltli Çakıllı KUM		-3.05				
16.00	SONDAJ BİTİMİ		-15.55				

AÇIKLAMALAR :

gözlem kuyusu teşkil edildi.
01.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 1.60m.
02.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 1.43m.
07.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 1.45m.
17.01.2006 Yeraltısı Seviyesi: 1.45m.

ÖLÇEK :
1/100LOGLAYAN :
H.YUCELSONDÖR :
A.YANIK

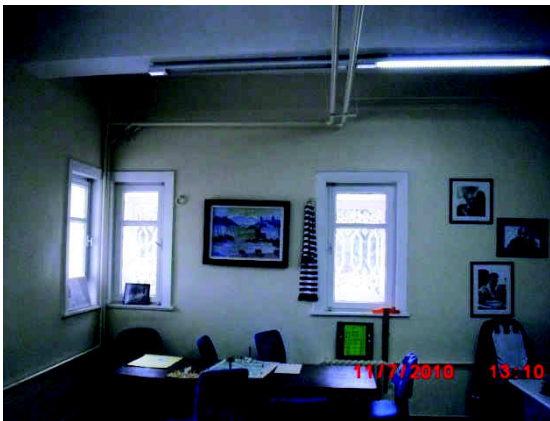
BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ(ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) FOTOĞRAF
ALBÜMÜ

Şekil EK D.1 Z33 no'lu mekânda
betonarme kirişlerin görünüşü

Şekil EK D.2 Z33 no'lu mekândan
kapatılmış özgün kapı ve niş görünüşü

Şekil EK D.3 Z34 no'lu mekândan genel
görünüş

Şekil EK D.4 Z34 no'lu mekândan özgün
ahşap tablalı kapı

Şekil EK D.5 Z02 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.6 Z03 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.7 Z32 no'lu mekândan betonarme merdiven ve genel görünüş

Şekil EK D.8 Z31 no'lu koridordan genel görünüş

Şekil EK D.9 Z30 no'lu mekândaki aydınlık boşluğa bakan pencerenin

Şekil EK D.10 Z30 no'lu mekândaki nişin görünüşü

Şekil EK D.11 Z30 no'lu mekândan
özgün mermer kaplama

Şekil EK D.12 Z37 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.13 Z38 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.14 Z04 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.15 Z05 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.16 Z29 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.17 Z29 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.18 Z28 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.19 Z27 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.20 Z27 no'lu mekândan özgün mermer kaplama

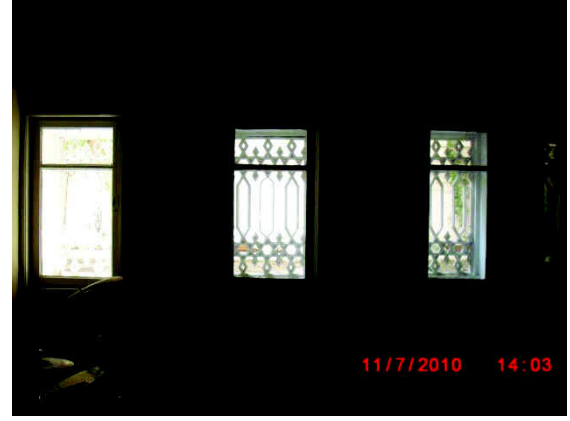
Şekil EK D.21 Z40 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.22 Z40 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.23 Z40 no'lu mekânda betonarme kolon ve kirişlerin görünüşü

Şekil EK D.24 Z41 no'lu mekândan genel görünüş

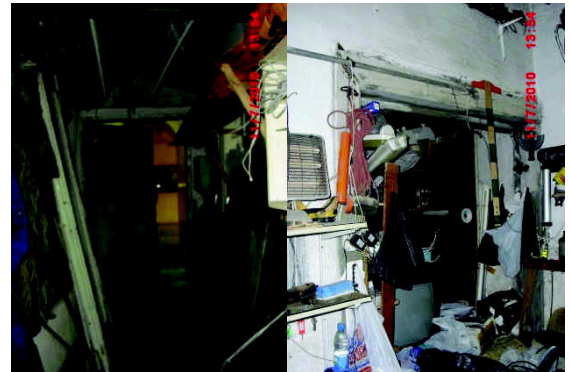
Şekil EK D.25 Z41 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.26 Z08 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.27 Z26 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.28 Z25 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.29 Z07 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.30 Z07 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.31 Z06 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.32 Z06 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.33 Z09 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.34 Z09 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.35 Z24 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.36 Z24 no'lu mekândan niş görünüşü

Şekil EK D.37 Z43 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.38 Z10 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.39 Z18 no'lu mekândan ahşap merdiven görünüşü

Şekil EK D.40 Z16 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.41 140 no'lu mekândan
ahşap merdiven görünüşü

Şekil EK D.42 140 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.43 140 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.44 140 no'lu mekândan
özgün ahşap tablalı çift kanatlı kapı
görünüşü

Şekil EK D.45 141 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.46 141 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.47 142 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.48 142 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.49 142 no'lu mekândan
kemer görünüşü

Şekil EK D.50 143 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.51 101 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.52 101 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.53 102 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.54 102 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.55 103 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.56 103 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.57 104 no'lu mekândan
genel görünüş

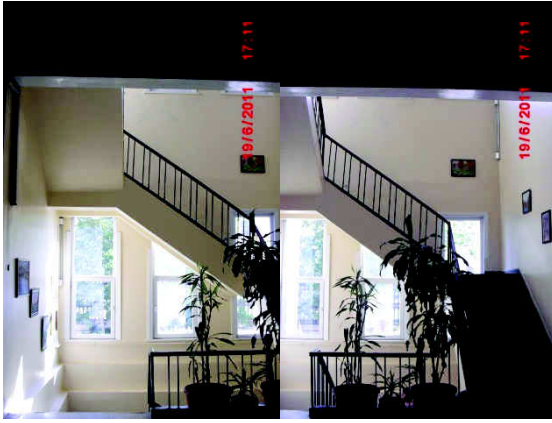
Şekil EK D.58 105 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.59 106 no'lu mekândan
genel görünüş

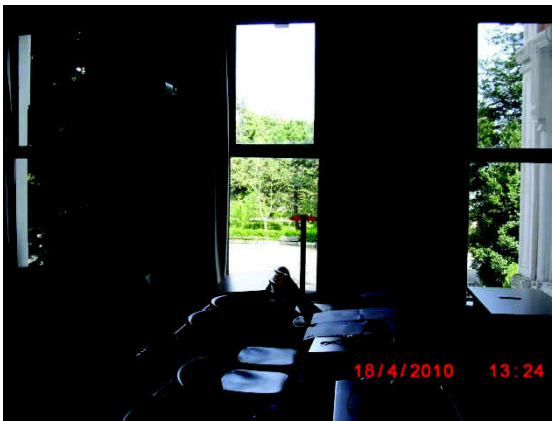
Şekil EK D.60 137 no'lu mekândan
genel görünüş

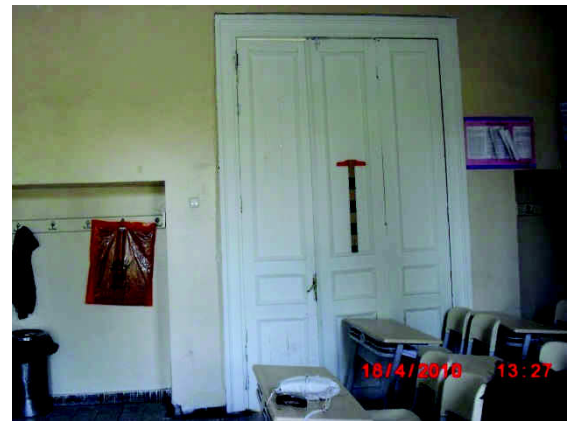
Şekil EK D.61 137 no'lu mekândan
betonarme merdiven görünüşü

Şekil EK D.62 137 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.63 107 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.64 107 no'lu mekândan
özgün ahşap tablalı üç kanatlı kapı
görünüşü

Şekil EK D.65 107 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.66 136 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.67 135 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.68 135 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.69 145 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.70 145 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.71 145 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.72 145 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.73 145 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.74 108 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.75 108 no'lu mekândan
özgün ahşap tablalı çift kanatlı kapı
görünüşü

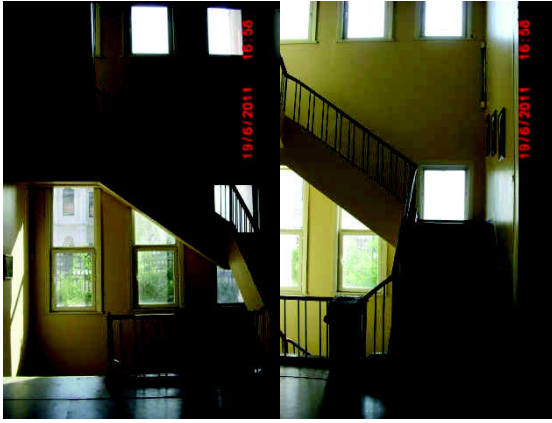
Şekil EK D.76 108 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.77 134 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.78 134 no'lu mekândan
genel görünüş

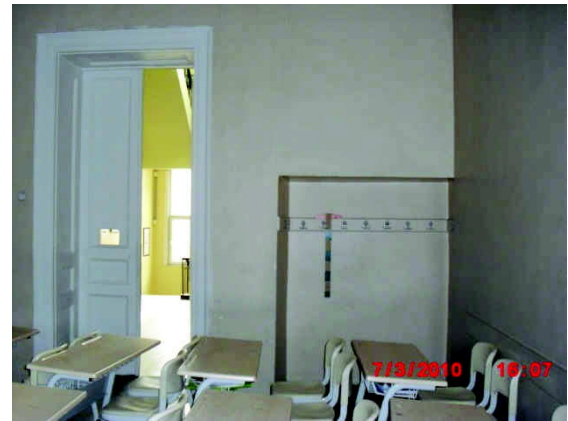
Şekil EK D.79 134 no'lu mekândan
betonarme merdiven görünüşü

Şekil EK D.80 134 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

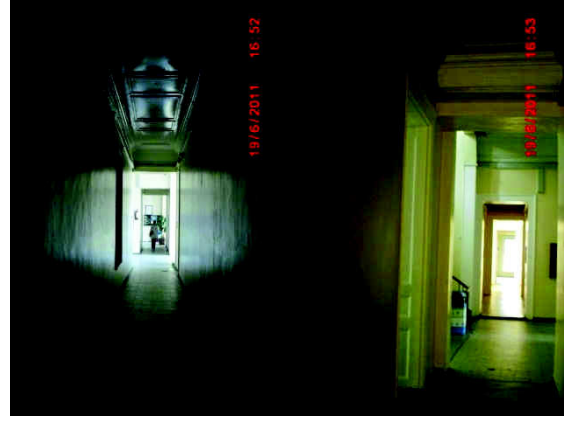
Şekil EK D.81 109 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.82 109 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.83 109 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.84 133 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.85 133 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.86 147 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.87 147 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.88 148 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.89 148 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.90 148 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.91 131 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.92 131 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.93 110 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.94 110 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.95 110 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.96 111 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.97 111 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.98 111 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

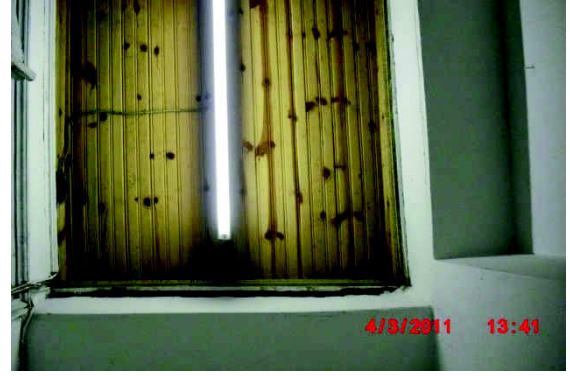
Şekil EK D.99 130 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.100 130 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.101 132 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.102 132 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.103 128 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.104 112 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.105 112 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.106 112 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.107 129 no'lu mekândan
genel görünüş

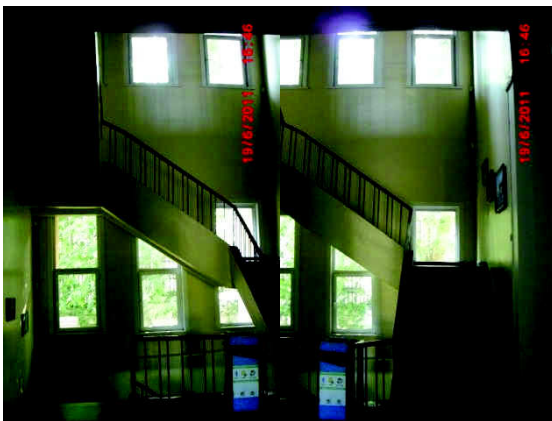
Şekil EK D.108 129 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

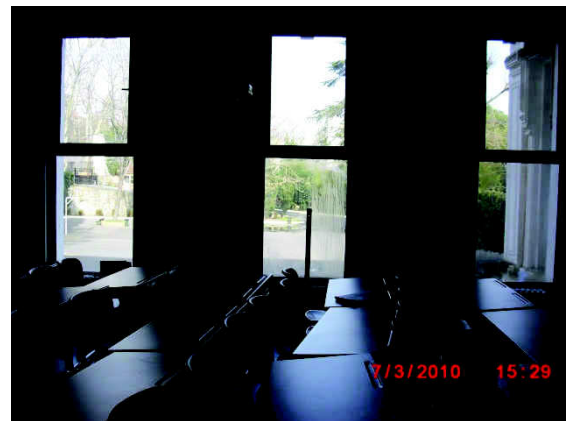
Şekil EK D.109 127 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.110 127 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.111 127 no'lu mekândan
betonarme merdiven görünüşü

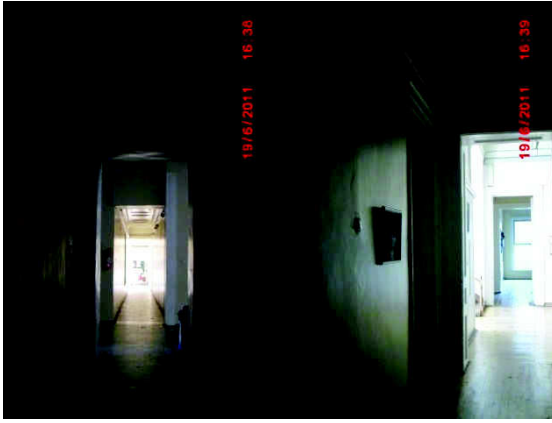
Şekil EK D.112 113 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.113 113 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.114 113 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.115 126 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.116 126 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.117 126 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.118 150 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.119 150 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.120 151 no'lu mekândan
genel görünüş

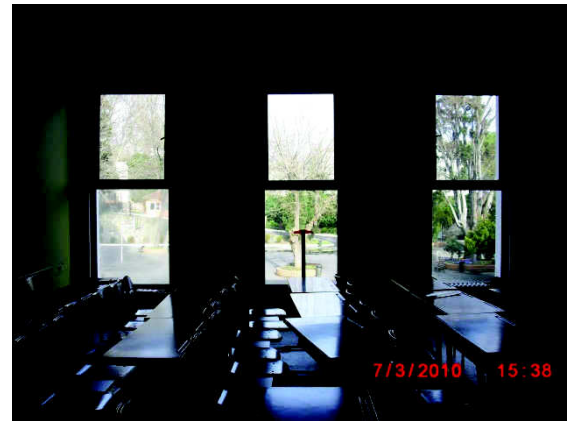
Şekil EK D.121 151 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.122 151 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.123 114 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.124 114 no'lu mekândan
genel görünüş

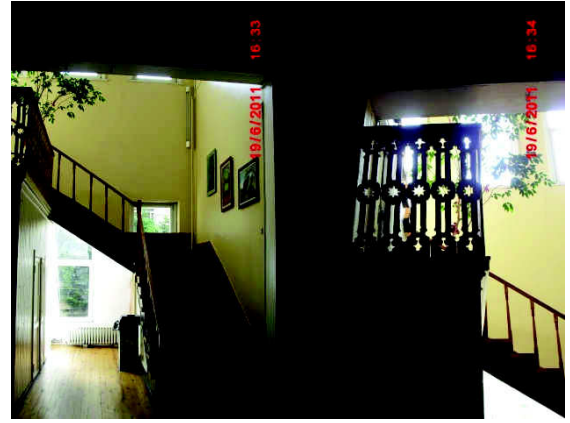
Şekil EK D.125 114 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.126 124 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.127 124 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.128 124 no'lu mekândan
ahşap merdiven görünüşü

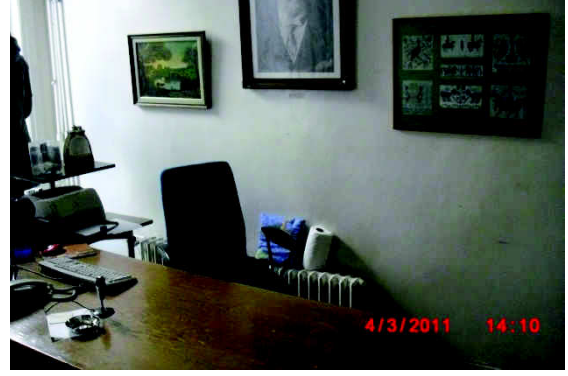
Şekil EK D.129 124 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.130 116 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.131 116 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.132 115 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.133 115 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.134 115 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.135 115 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.136 121 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.137 121 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.138 121 no'lu mekândan
ahşap merdiven görünüşü

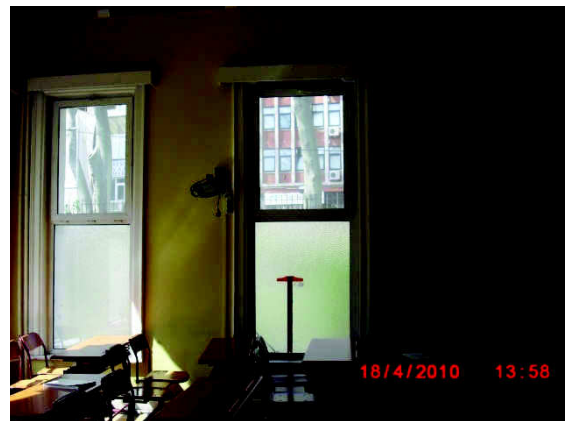
Şekil EK D.139 121 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

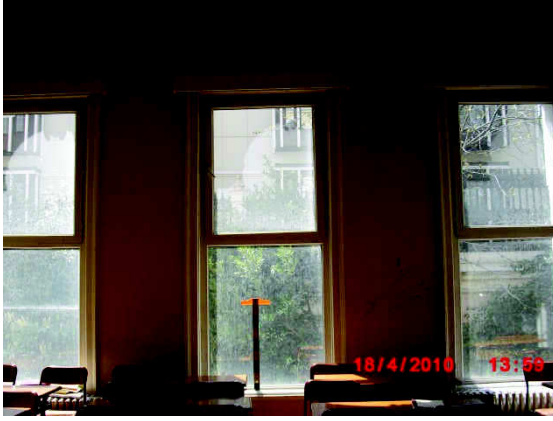
Şekil EK D.140 121 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.141 155 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.142 155 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.143 155 no'lu mekândan genel görünüş

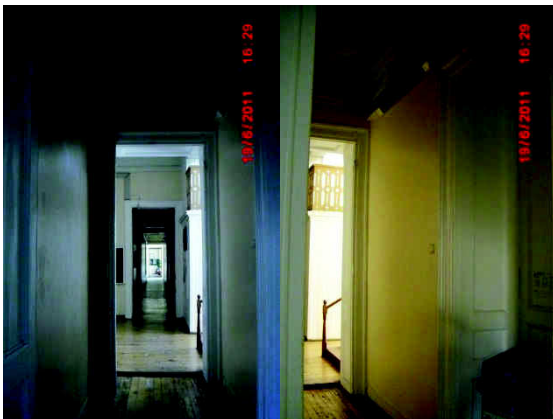
Şekil EK D.144 155 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.145 155 no'lu mekândan tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.146 155 no'lu mekândan özgün ahşap kaplama görünüşü

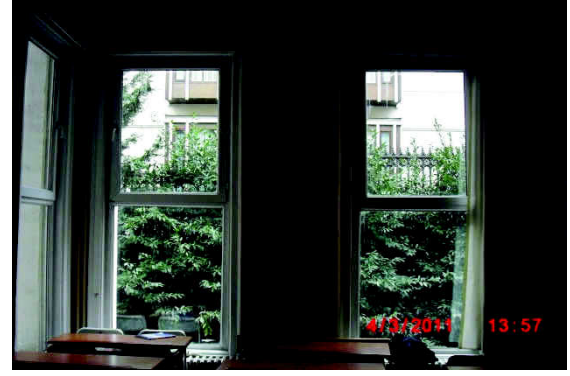
Şekil EK D.147 123 no'lu mekândan genel görünüş

Şekil EK D.148 123 no'lu mekândan tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.149 123 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.150 154 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.151 154 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.152 154 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.153 154 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.154 118 no'lu mekândan
genel görünüş

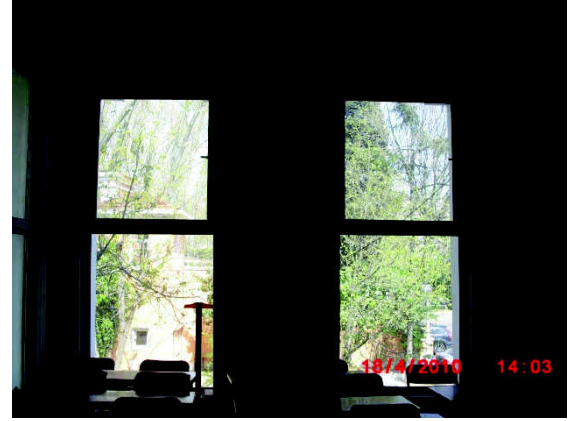
Şekil EK D.155 118 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.156 118 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

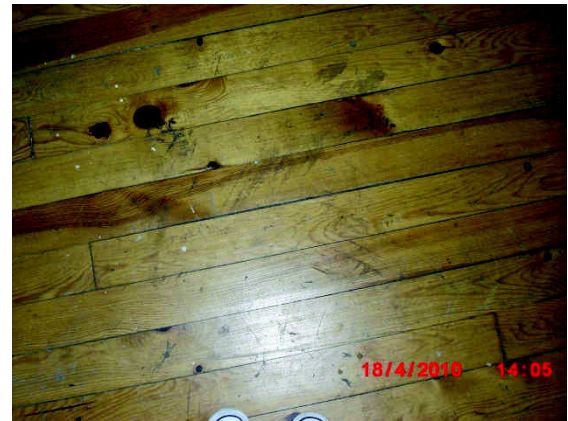
Şekil EK D.157 120 no'lu mekândan
genel görünüş

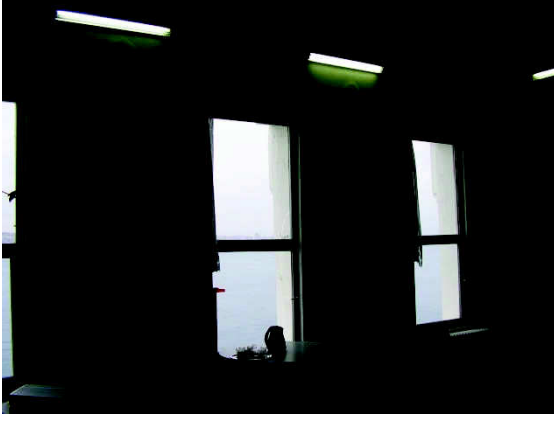
Şekil EK D.158 120 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.159 120 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.160 120 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.161 238 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.162 238 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.163 238 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.164 238 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.165 239 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.166 239 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.167 239 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.168 237 no'lu mekândan
genel görünüş

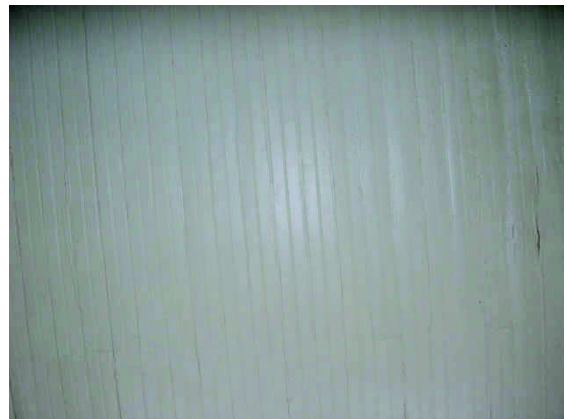
Şekil EK D.169 237 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

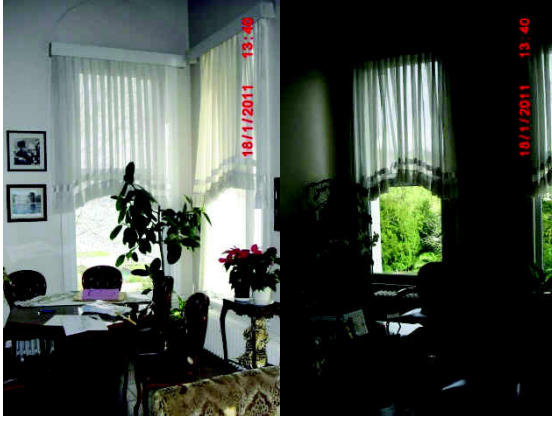
Şekil EK D.170 240 no'lu mekândan
genel görünüş

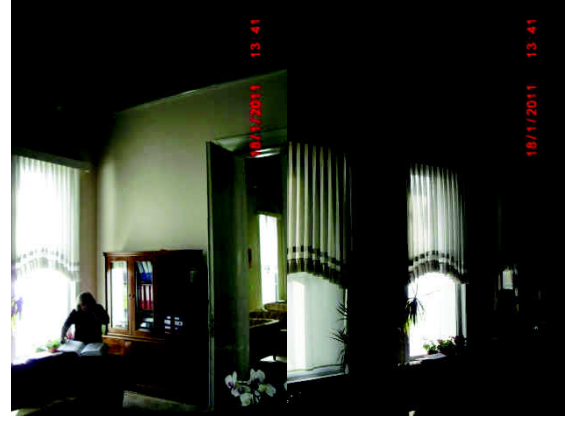
Şekil EK D.171 240 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.172 240 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.173 201 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.174 201 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.175 201 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

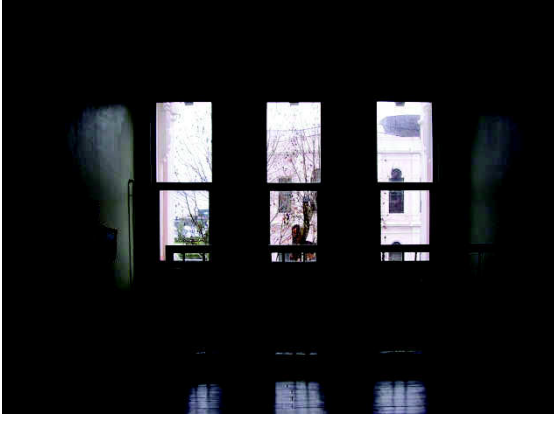
Şekil EK D.176 202 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.177 202 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.178 202 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

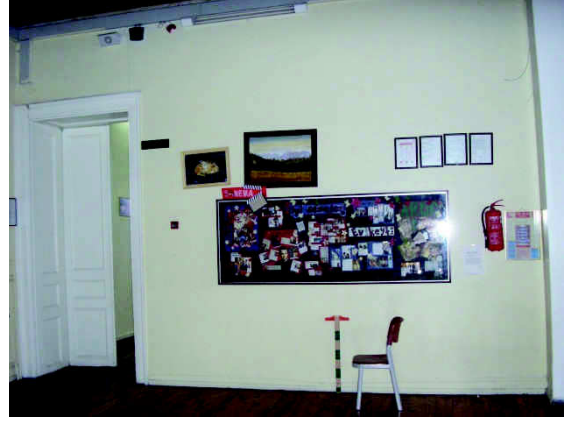
Şekil EK D.179 235 no'lu mekândan
genel görünüş

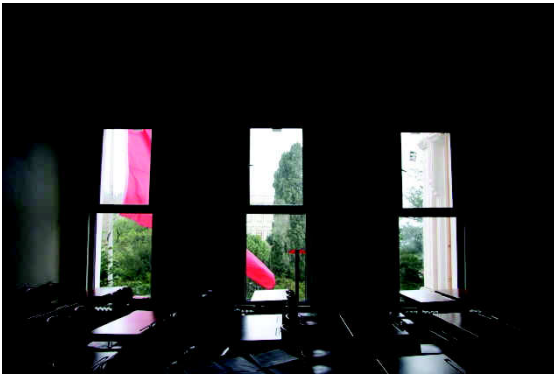
Şekil EK D.180 235 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.181 235 no'lu mekândan
genel görünüş

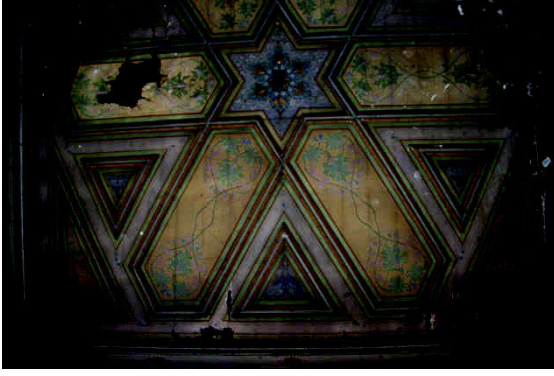
Şekil EK D.182 235 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.183 206 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.184 206 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.185 206 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.186 233 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.187 233 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.188 242 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.189 242 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.190 242 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

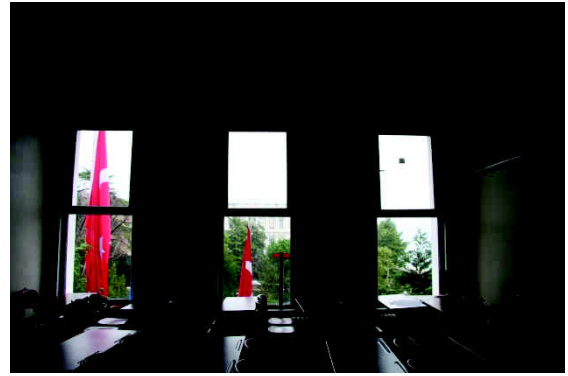
Şekil EK D.191 243 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.192 243 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.193 243 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.194 207 no'lu mekândan
genel görünüş

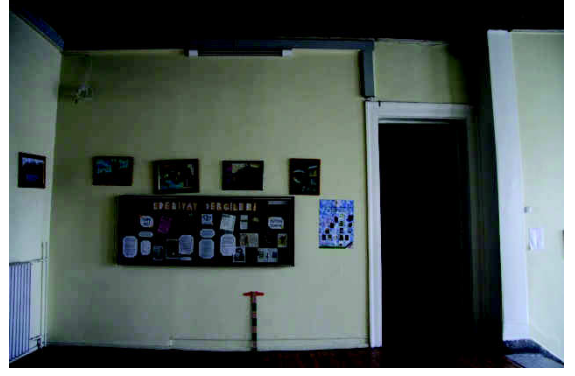
Şekil EK D.195 207 no'lu mekândan
genel görünüş

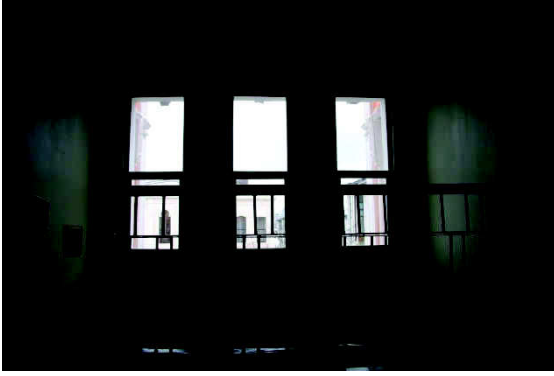
Şekil EK D.196 207 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

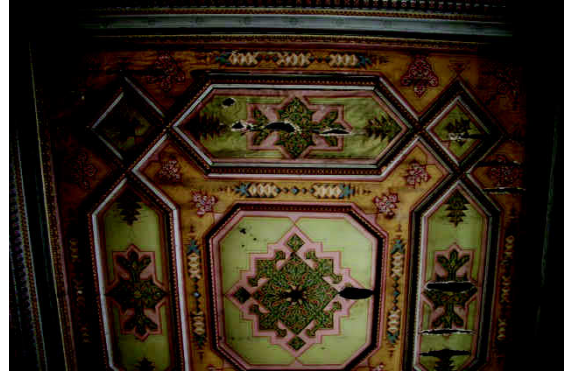
Şekil EK D.197 232 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.198 232 no'lu mekândan
genel görünüş

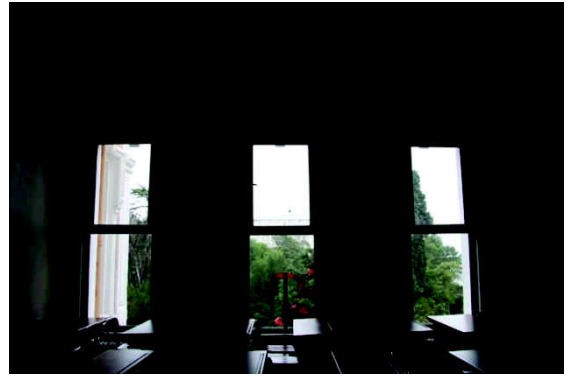
Şekil EK D.199 232 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.200 232 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

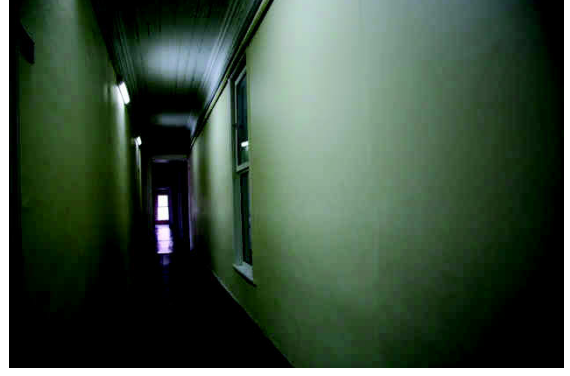
Şekil EK D.201 208 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.202 208 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.203 208 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.204 231 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.205 231 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.206 245 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.207 245 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.208 246 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.209 246 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.210 246 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

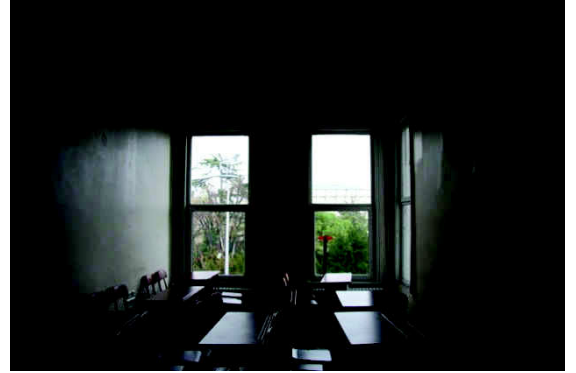
Şekil EK D.211 229 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.212 229 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.213 229 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

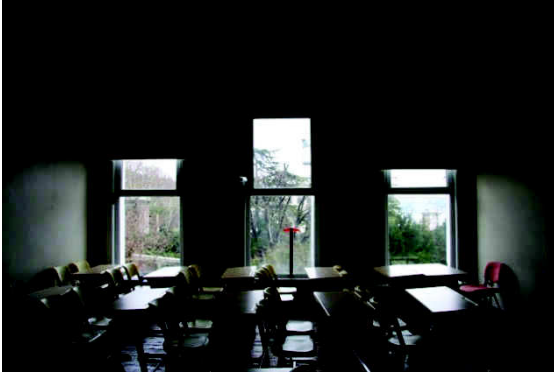
Şekil EK D.214 209 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.215 209 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.216 209 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.217 210 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.218 210 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.219 210 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.220 228 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.221 228 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.222 211 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.223 211 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.224 211 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.225 211 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.226 227 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.227 227 no'lu mekândan
özgün hela taşı görünüşü

Şekil EK D.228 227 no'lu mekândan
özgün hela taşı görünüşü

Şekil EK D.229 227 no'lu mekândan
özgün hela taşı görünüşü

Şekil EK D.230 227 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.231 227 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

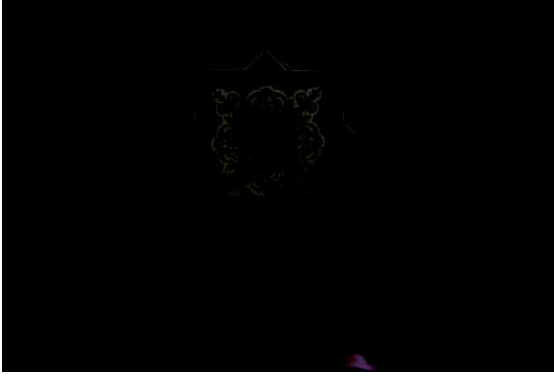
Şekil EK D.232 225 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.233 225 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.234 225 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.235 225 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

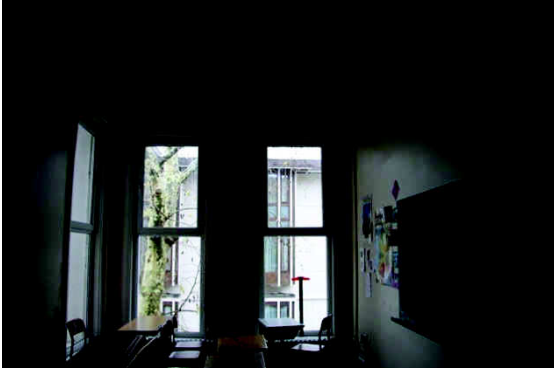
Şekil EK D.236 212 no'lu mekândan
genel görünüş

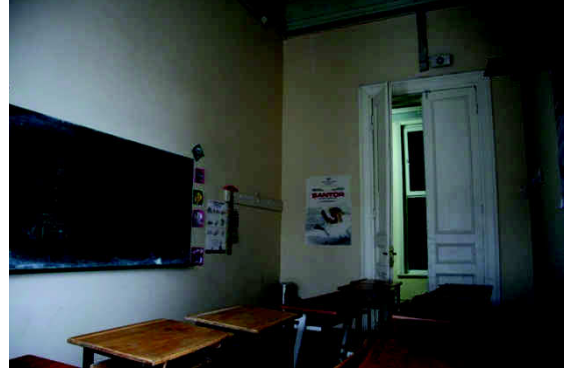
Şekil EK D.237 212 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.238 212 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

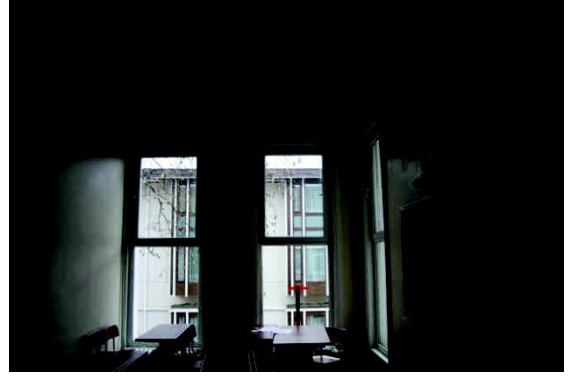
Şekil EK D.239 248 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.240 248 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.241 248 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

Şekil EK D.242 249 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.243 249 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.244 249 no'lu mekândan
tuvali yok olmuş ahşap tavan görünüşü

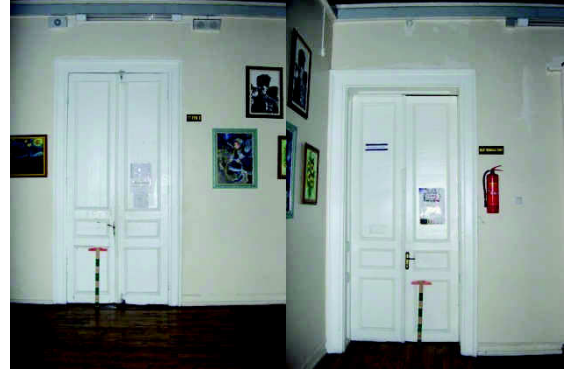
Şekil EK D.245 213 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.246 213 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.247 213 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.248 222 no'lu mekândan
genel görünüş

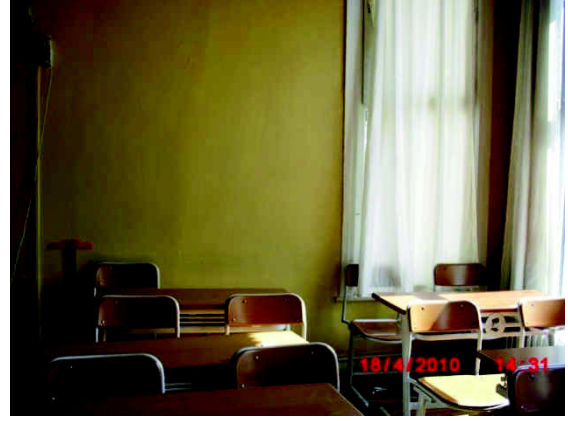
Şekil EK D.249 222 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.250 222 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.251 214 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.252 214 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.253 219 no'lu mekândan
genel görünüş

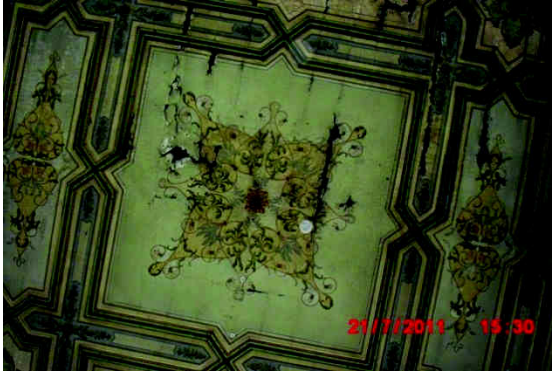
Şekil EK D.254 219 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.255 219 no'lu mekândan
genel görünüş

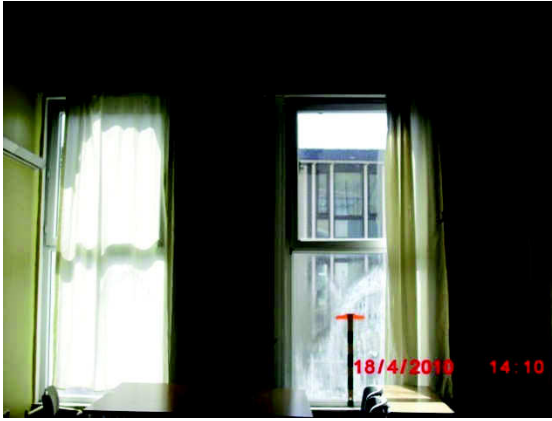
Şekil EK D.256 219 no'lu mekândan
genel görünüş

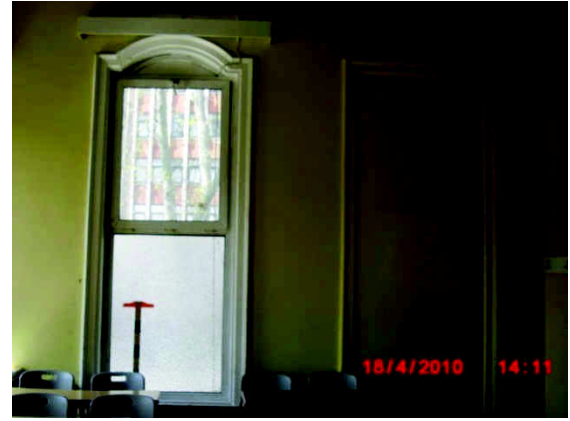
Şekil EK D.257 219 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.258 219 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.259 252 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.260 252 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.261 252 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.262 252 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.263 252 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.264 221 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.265 221 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.266 221 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

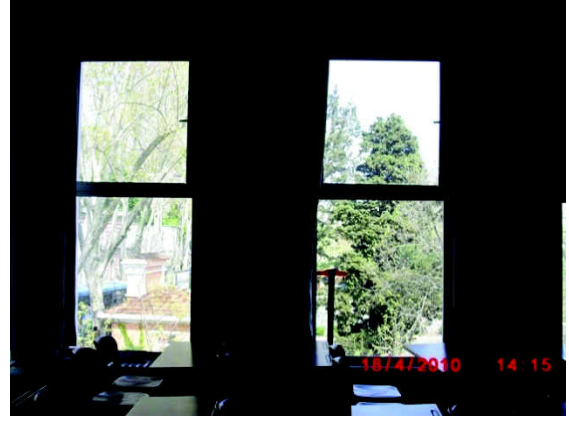
Şekil EK D.267 215 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.268 215 no'lu mekândan
genel görünüş

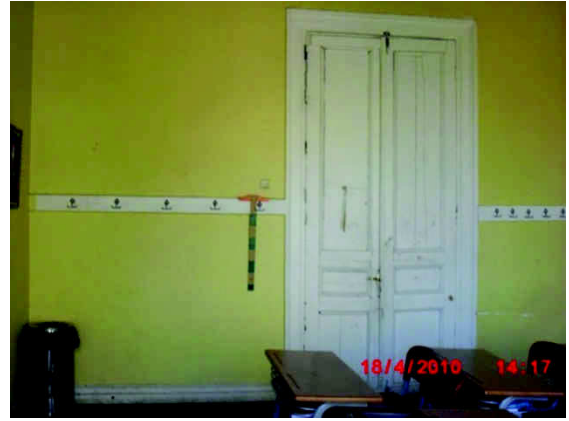
Şekil EK D.269 215 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.270 218 no'lu mekândan
genel görünüş

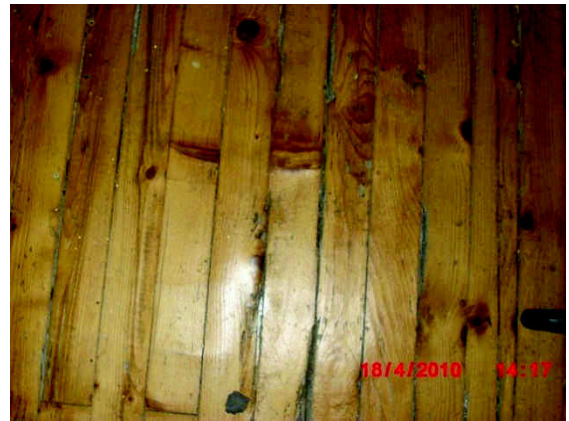
Şekil EK D.271 218 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.272 218 no'lu mekândan
genel görünüş

Şekil EK D.272 218 no'lu mekândan
tuval kaplı tavan görünüşü

Şekil EK D.273 218 no'lu mekândan
özgün ahşap kaplama görünüşü

Şekil EK D.274 Kuzeydoğu cephesi genel görünüş

Şekil EK D.275 Kuzeydoğu cephesi genel görünüş

Şekil EK D.276 Kuzeydoğu cephesi A bölümü görünüşü

Şekil EK D.277 Kuzeydoğu cephesi AB-B-BC bölümleri görünüşü

Şekil EK D.278 Kuzeydoğu cephesi C bölümü görünüşü

Şekil EK D.279 Kuzeydoğu cephesi CD-D-DE bölümleri görünüşü

Şekil EK D.280 Kuzeydoğu cephesi E bölümü görünüşü

Şekil EK D.281 Kuzeybatı cephesi genel görünüş

Şekil EK D.282 Kuzeybatı cephesi X-Y bölümleri görünüşü

Şekil EK D.283 Kuzeybatı cephesi Y-Z bölümleri görünüşü

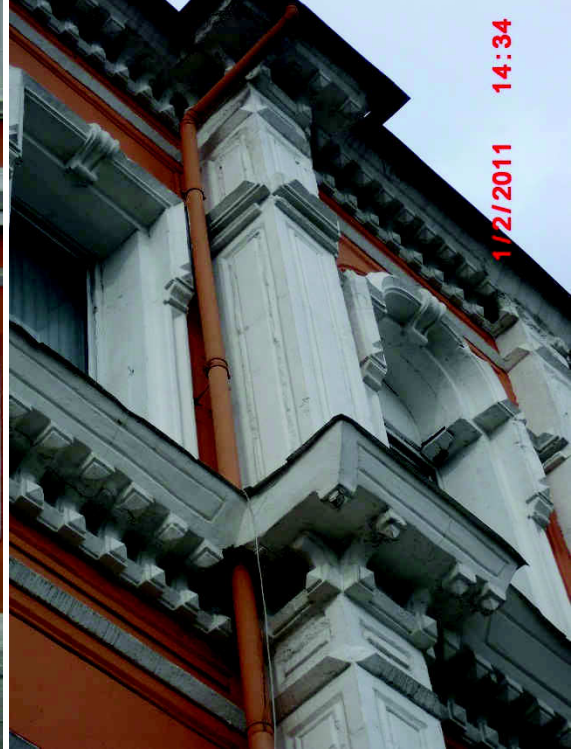
Şekil EK D.284 Güneybatı cephesi genel görünüş

Şekil EK D.285 Güneydoğu cephesi genel görünüş

Şekil EK D.286 Köşe plastırı görünüşü

Şekil EK D.287 Kâgir profilli kat silmesi (taş) görünüşü

Şekil EK D.288 Profilli kâgir alınlık (taş) ve demir parmaklık görünüşü

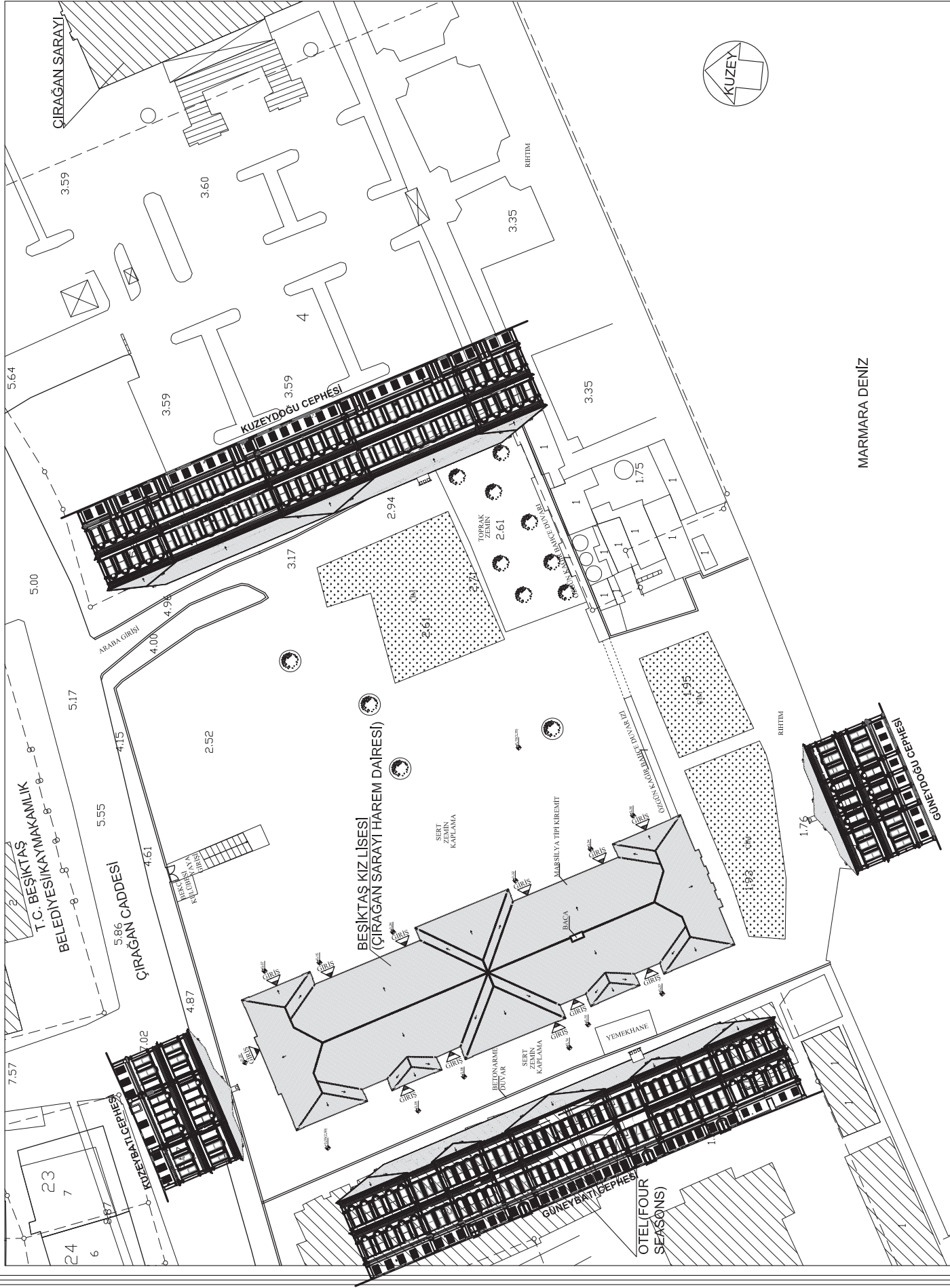

Şekil EK D.289 Kilit taşı ve kartuş (sıvayla) görünüşü

BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ(ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RÖLÖVE PROJESİ

- EK E.1 Vaziyet Planı
- EK E.2 Zemin Kat +1.30 Kotu Planı
- EK E.3 Zemin Kat +1.30 Kotu Tavan Planı
- EK E.4 1. Kat +4.60 Kotu Planı
- EK E.5 1. Kat +4.60 Kotu Tavan Planı
- EK E.6 2. Kat +10.00 Kotu Planı
- EK E.7 2. Kat +10.00 Kotu Tavan Planı
- EK E.8 Kesitler
- EK E.9 Cepheler (Kuzeydoğu-Güneydoğu Cepheleri)
- EK E.10 Cepheler (Güneybatı-Kuzeybatı Cepheleri)
- EK E.11 Detay 1
- EK E.12 Detay 2
- EK E.13 Detay 3
- EK E.14 Zemin Kat +1.30 Kotu Planı (Bozulma Analizi)
- EK E.15 1. Kat +4.60 Kotu Planı (Bozulma Analizi)
- EK E.16 2. Kat +10.00 Kotu Planı (Bozulma Analizi)
- EK E.17 Kesitler (Bozulma Analizi)
- EK E.18 Cepheler (Kuzeydoğu-Güneydoğu Cepheleri)(Bozulma Analizi)
- EK E.19 Cepheler (Güneybatı-Kuzeybatı Cepheleri)(Bozulma Analizi)
- EK E.20 Zemin Kat +1.30 Kotu Planı (Malzeme Analizi)
- EK E.21 1. Kat +4.60 Kotu Planı (Malzeme Analizi)
- EK E.22 2. Kat +10.00 Kotu Planı (Malzeme Analizi)
- EK E.23 Kesitler (Malzeme Analizi)
- EK E.24 Zemin Kat +1.30 Kotu Planı (Dönem Analizi)
- EK E.25 1. Kat +4.60 Kotu Planı (Dönem Analizi)
- EK E.26 2. Kat +10.00 Kotu Planı (Dönem Analizi)
- EK E.27 Kesitler (Dönem Analizi)

ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

E - 1

VAZİYET PLANI

1:250

ÇIRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

HALIHSR HAYATİSİNDE 2.30 KOTU PROJEDE - 0.05 KOTUNA
GİRİŞ GELİNTİ EDİLMİŞTİR.

Tek. Disiplinler
Yıldırım, Ayhan, Çiftçi
Mimar BAKUR DOĞUS TURHAN

AĞUSTOS 2011

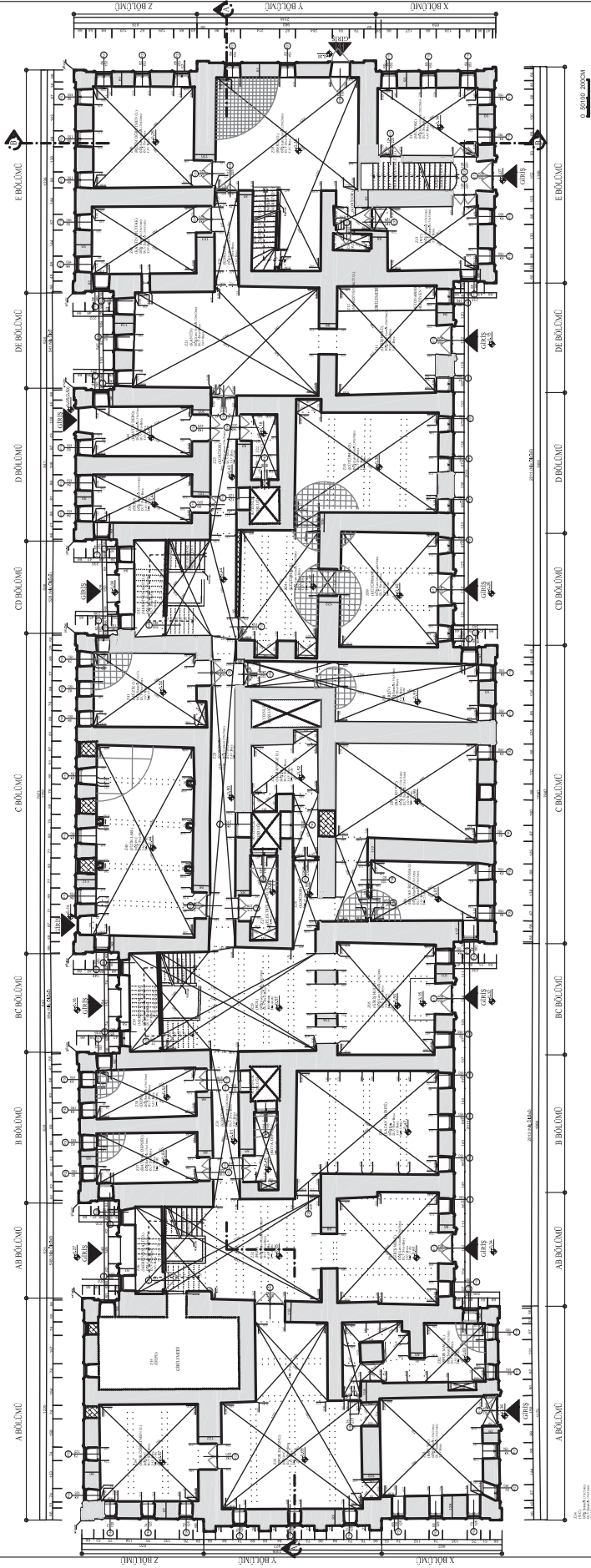
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

MUHDES
DUVAR

1/100
0, 50, 100, 200 CM

HAUHAIR HANFASINDA 2.00 KOTU PROJEDE 0.00 KOTUNA
DENEY GELİNTİLERİ.

Tan. Dıştanış
Yıldırım, AYRILAR 01/11
Mimar BAKUR DOĞUŞ TURHAN

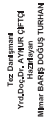
AĞUSTOS 2011

E - 2 ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) PLANI

1:100

ÇIRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

LEJAND

0 50100 200CM

ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) TAVAN PLANI

1:100

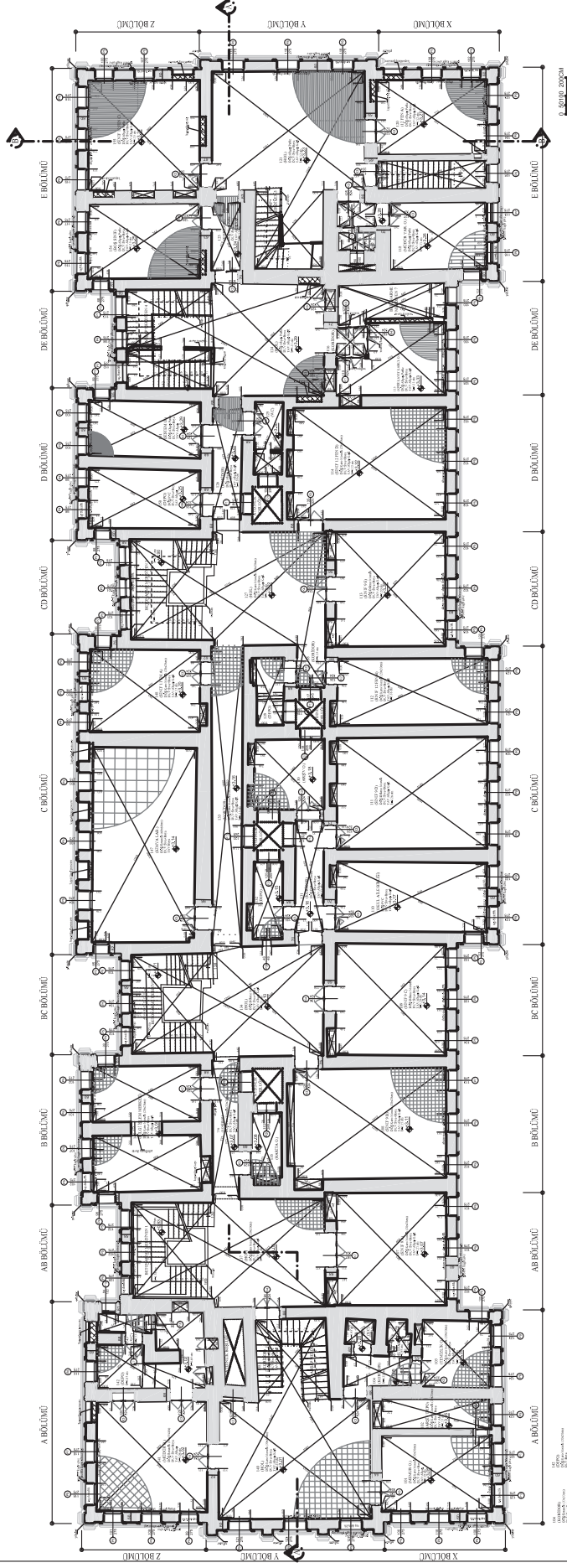
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

MUHDES
DUVAR

1. KAT (+ 4.60 KOTU) PLANI

E - 4

1:100

Tuz Dönüşümü
Yıldırım, Ayar (P.T.)
Mimar Baki Dönüş Tuz

AĞUSTOS 2011

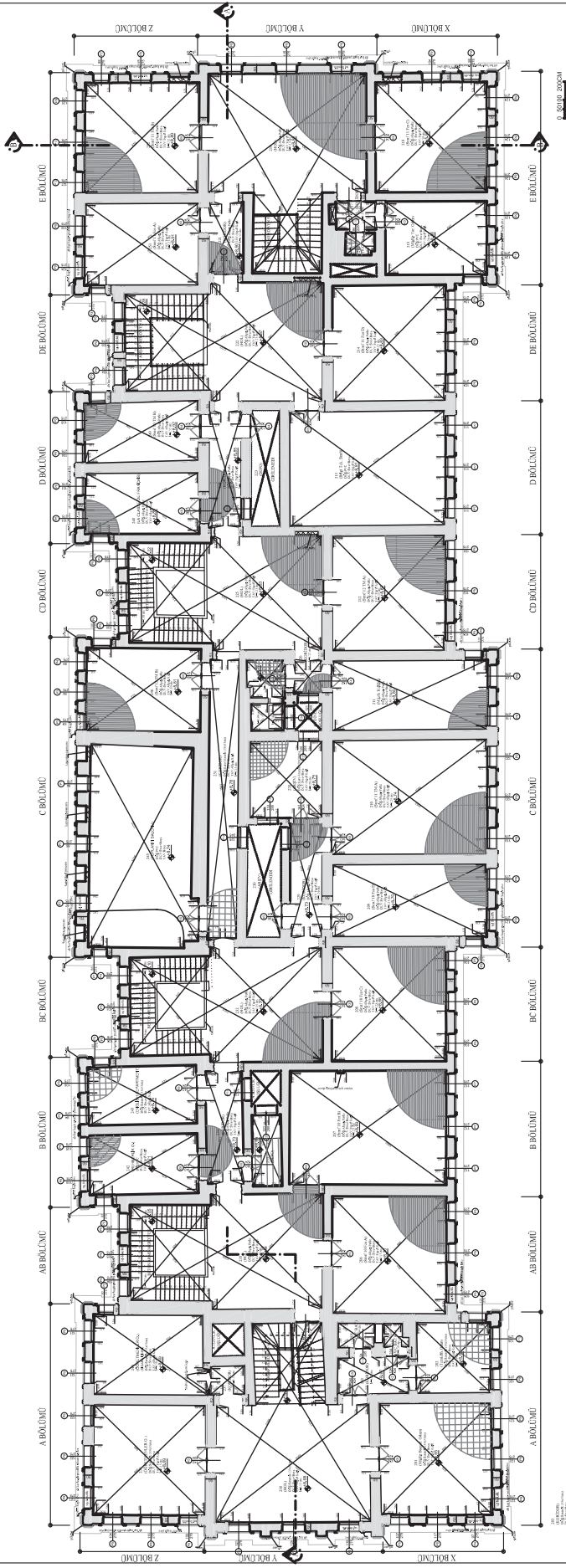
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

MUHDES
DUVAR

1. ÇİRAĞAN SARAYI
2. HAREM DAİRESİ
3. RÖLÖVE
4. MÜHÜR
5. MÜHÜR
6. MÜHÜR
7. MÜHÜR
8. MÜHÜR
9. MÜHÜR
10. MÜHÜR
11. MÜHÜR
12. MÜHÜR
13. MÜHÜR
14. MÜHÜR
15. MÜHÜR
16. MÜHÜR
17. MÜHÜR
18. MÜHÜR
19. MÜHÜR
20. MÜHÜR
21. MÜHÜR
22. MÜHÜR
23. MÜHÜR
24. MÜHÜR
25. MÜHÜR
26. MÜHÜR
27. MÜHÜR
28. MÜHÜR
29. MÜHÜR
30. MÜHÜR
31. MÜHÜR
32. MÜHÜR
33. MÜHÜR
34. MÜHÜR
35. MÜHÜR
36. MÜHÜR
37. MÜHÜR
38. MÜHÜR
39. MÜHÜR
40. MÜHÜR
41. MÜHÜR
42. MÜHÜR
43. MÜHÜR
44. MÜHÜR
45. MÜHÜR
46. MÜHÜR
47. MÜHÜR
48. MÜHÜR
49. MÜHÜR
50. MÜHÜR
51. MÜHÜR
52. MÜHÜR
53. MÜHÜR
54. MÜHÜR
55. MÜHÜR
56. MÜHÜR
57. MÜHÜR
58. MÜHÜR
59. MÜHÜR
60. MÜHÜR
61. MÜHÜR
62. MÜHÜR
63. MÜHÜR
64. MÜHÜR
65. MÜHÜR
66. MÜHÜR
67. MÜHÜR
68. MÜHÜR
69. MÜHÜR
70. MÜHÜR
71. MÜHÜR
72. MÜHÜR
73. MÜHÜR
74. MÜHÜR
75. MÜHÜR
76. MÜHÜR
77. MÜHÜR
78. MÜHÜR
79. MÜHÜR
80. MÜHÜR
81. MÜHÜR
82. MÜHÜR
83. MÜHÜR
84. MÜHÜR
85. MÜHÜR
86. MÜHÜR
87. MÜHÜR
88. MÜHÜR
89. MÜHÜR
90. MÜHÜR
91. MÜHÜR
92. MÜHÜR
93. MÜHÜR
94. MÜHÜR
95. MÜHÜR
96. MÜHÜR
97. MÜHÜR
98. MÜHÜR
99. MÜHÜR
100. MÜHÜR

Tan. Dönüşüm
Yıldırım, Ayhan (P.T.)
Mimar BAKUR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

E-6 2. KAT (+ 10.00 KOTU) PLANI

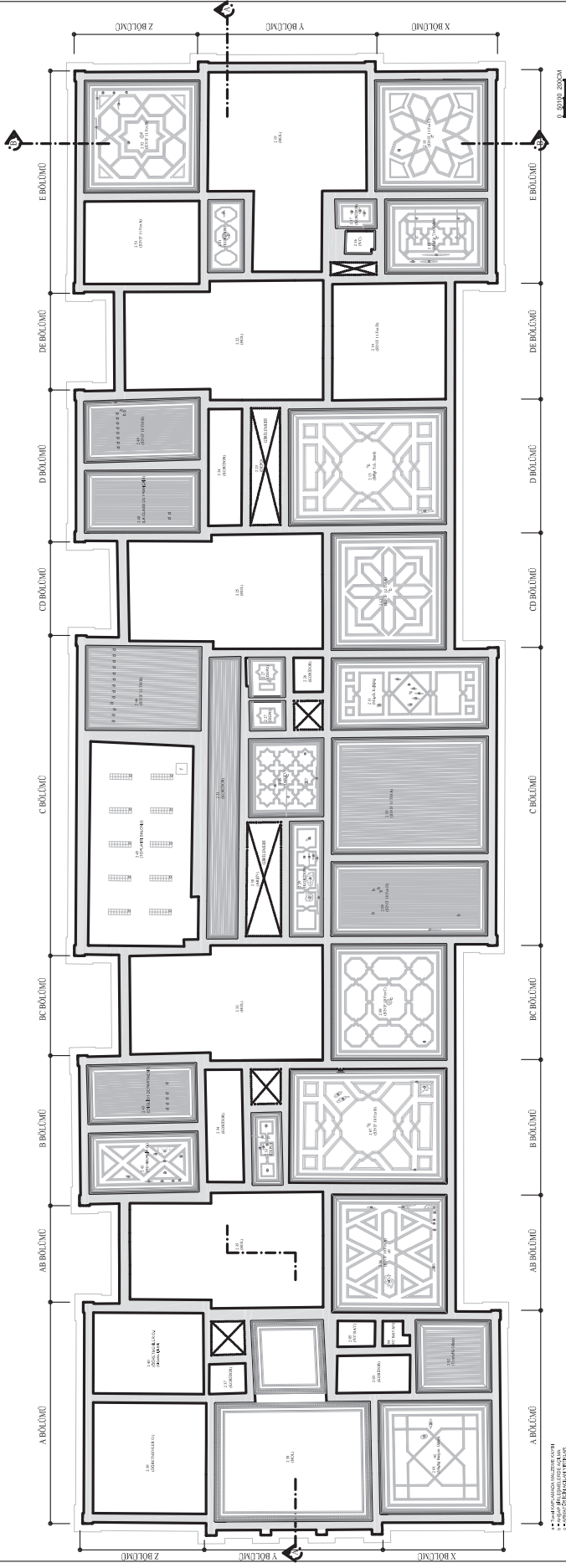
1:100

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

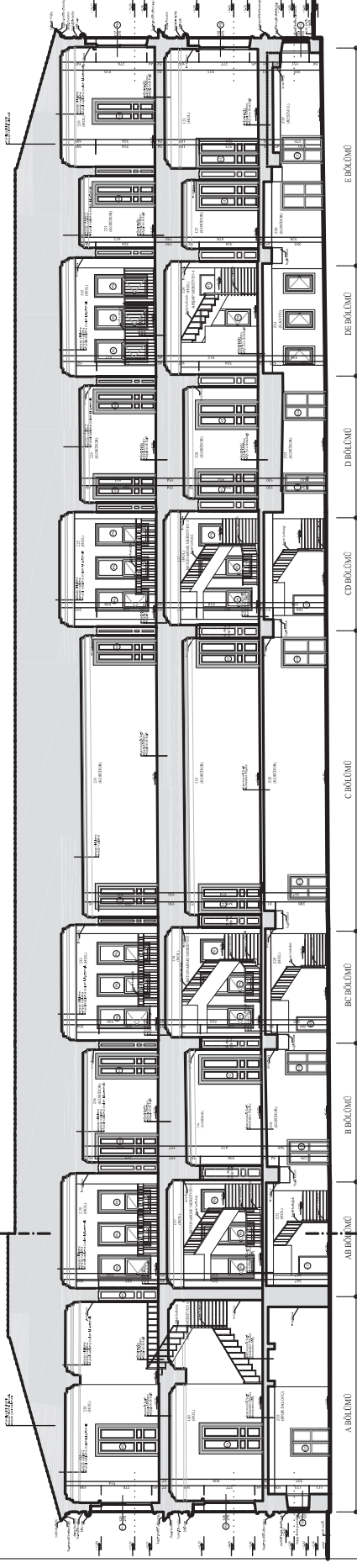
ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

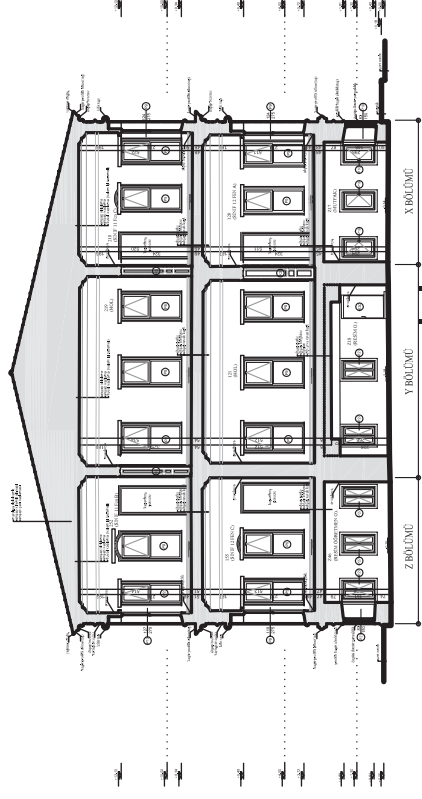
LEJAND

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

A-A KESİTİ

B-B KESİTİ

0 50 M 100 M

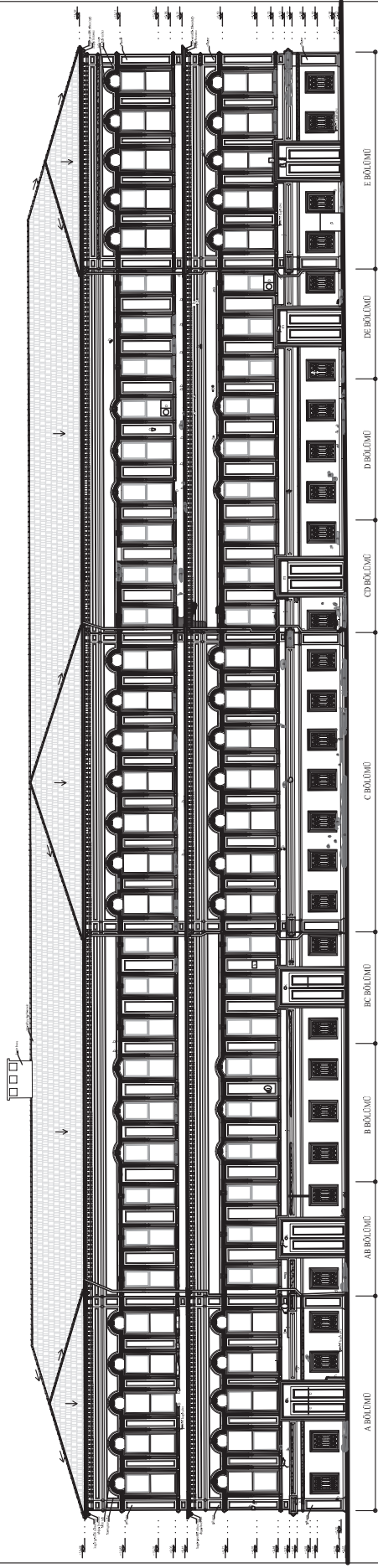
LEJAND

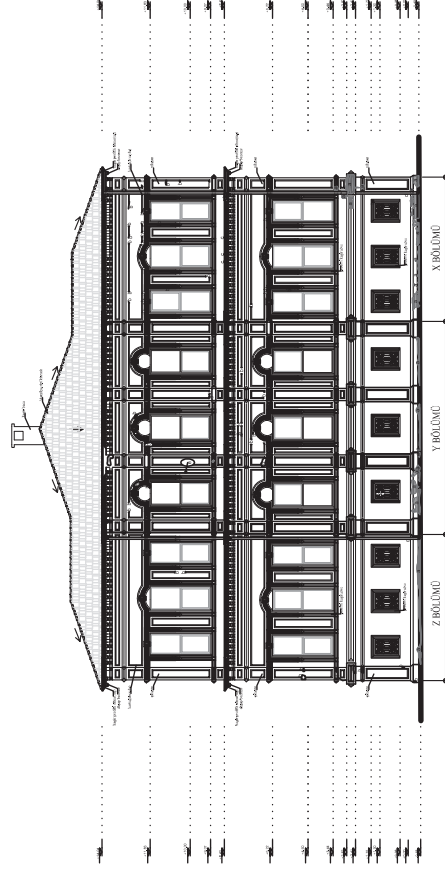
RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

NOTLAR:
1. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
2. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
3. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
4. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
5. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
6. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
7. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
8. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
9. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
10. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE

KUZEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

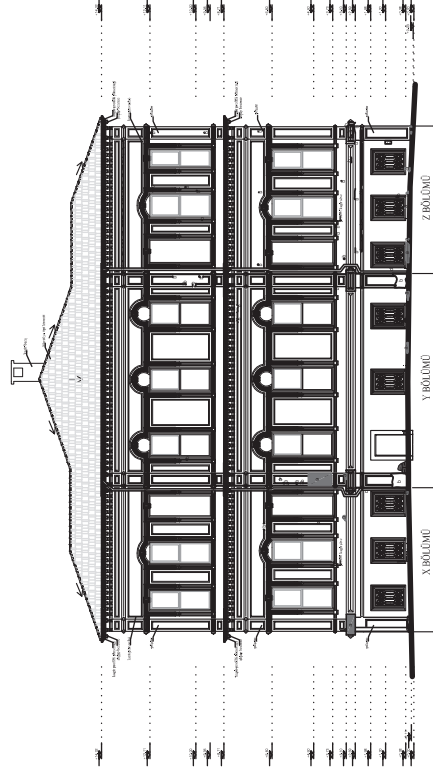
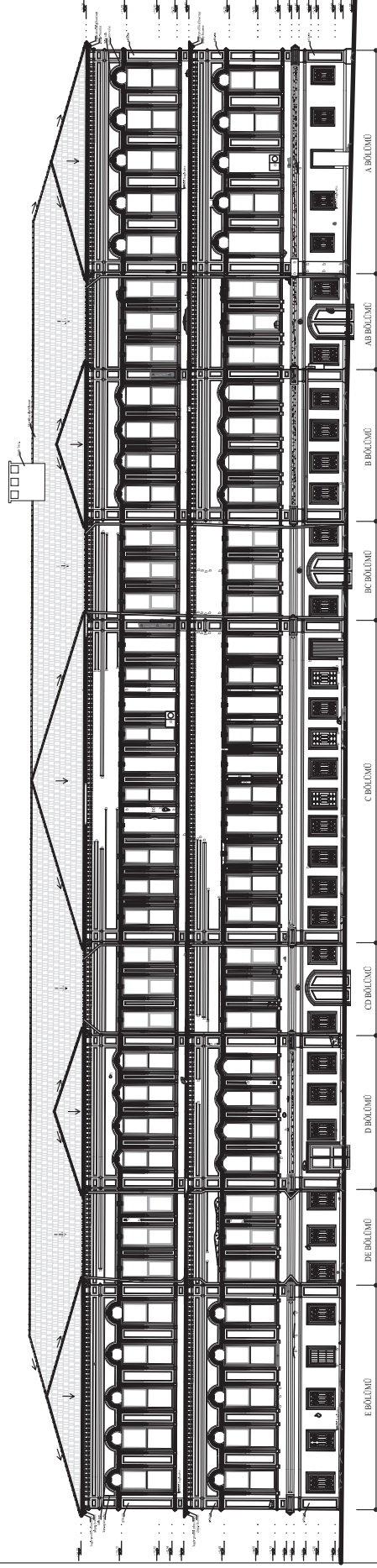
NOTLAR:
1. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
2. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
3. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
4. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
5. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
6. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
7. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
8. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
9. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE
10. ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ RÖLÖVE

0 50 M 100 M

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

BOOTHILLAR

a - EVLAĞI VE MALZEME DE AĞIŞIHA VE DÖKÜLMESİ
 b - TAŞ MALZEME KAYBI
 c - ÇATI YAGUR SUYU TAHLİYE BORUSU
 d - ÇATI YAGUR SUYU TAHLİYE BORUSU
 e - ÇATI YAGUR SUYU TAHLİYE BORUSU

c = NIKOLAI ZEM
 i = KAMERA
 h = TESTEAT BORISU

I = 01761122400
 J = ELEMENTS PARAFET NOMBRI
 K = AYONLATMA

I ■ HOPKINSON
87 ■ TABELLA
90 ■ L'AVVISO

■ KJMA
● PCL/PAA/PLGA

Abstract

KUZEYBATI UCU İLE GÜNEYDOĞU UCU ARASINDA
+28 CM FARK VAR

Yüz Dörtmüsl

Yrd.Doç.Dr. AYMER ÇİFTÇİ

Minar BAKIS DOĞUS TIRHAM
Hoşniyati

Introduction: Research Focus

AUGUSTOS 2014

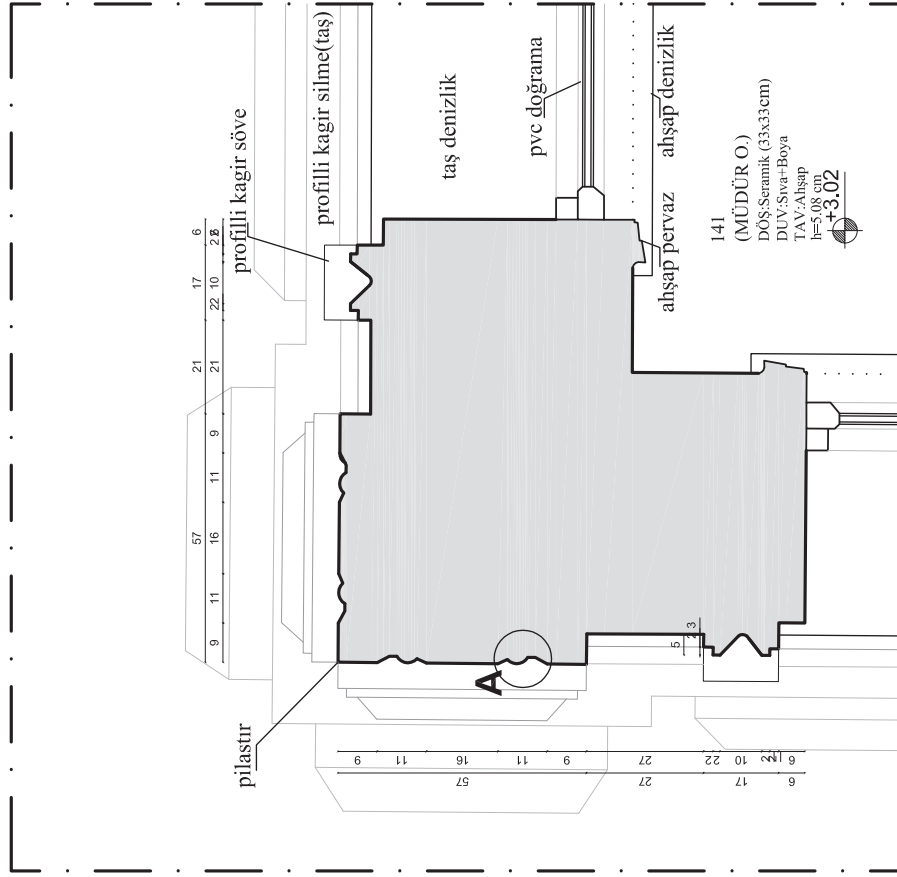
1102010000

Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. AYMUR ÇİFTÇİ
Hastahane
Mimar BARIŞ DOĞUŞ TURHAN

AGUSTOS 2011

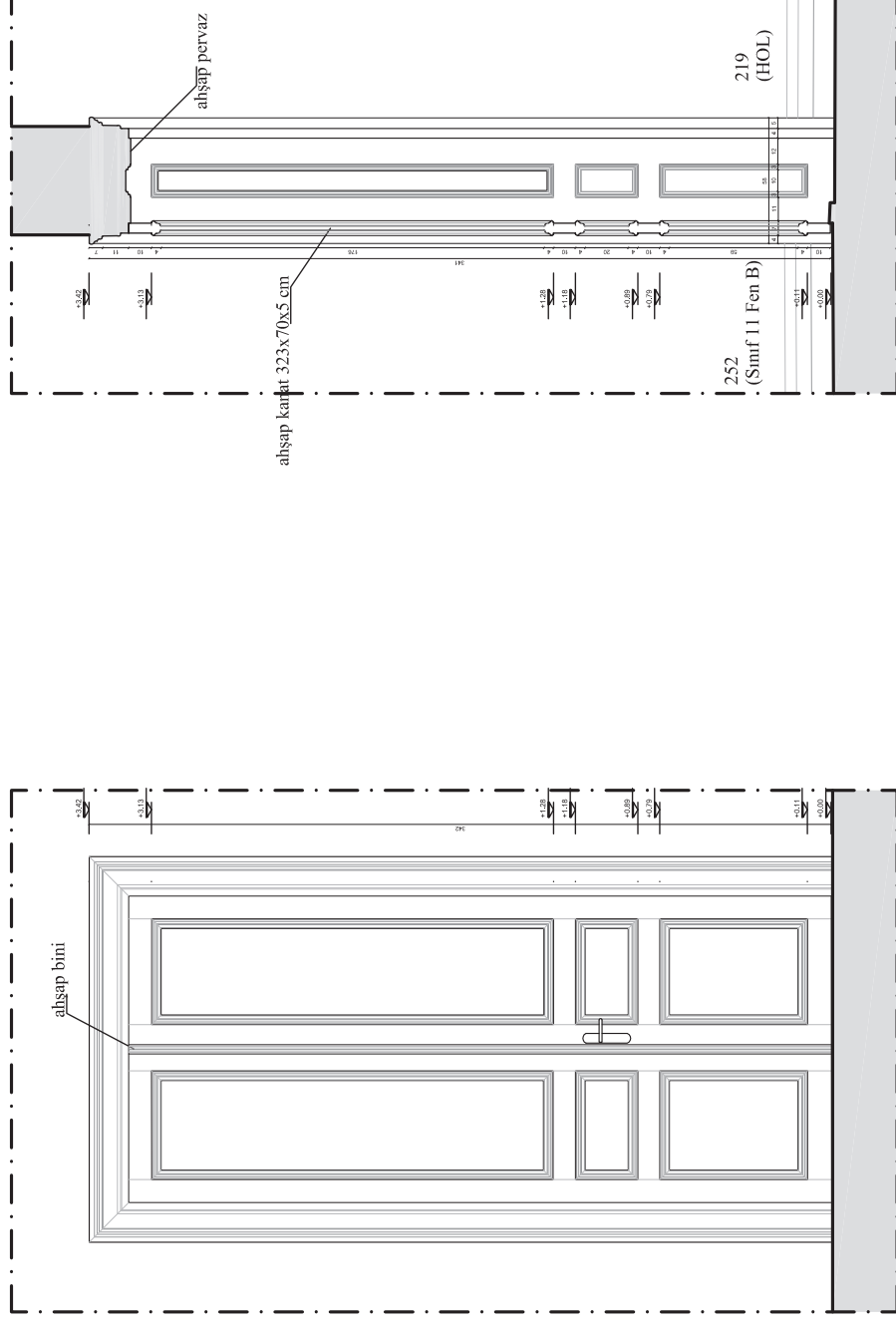
ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. AYIUR ÇİFTÇİ
Hastalayan
Mimar BARIŞ DOĞUŞ TURHAN

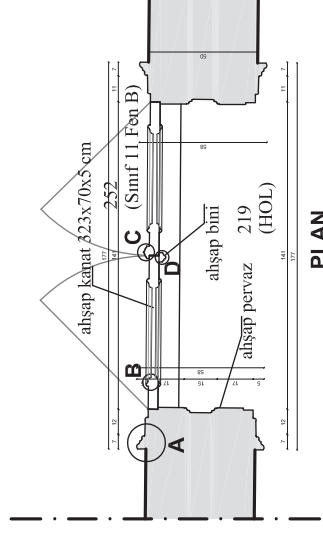

E-11	DETAY 1
------	---------

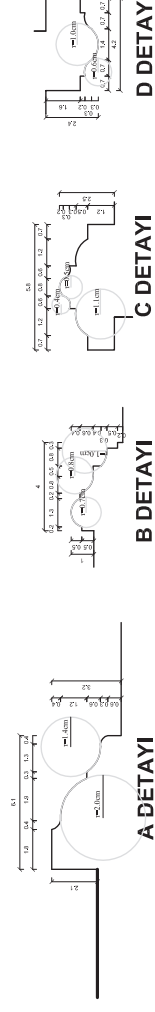
AGUSTOS 2011

GÖRÜNÜŞ

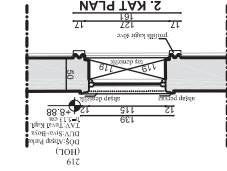
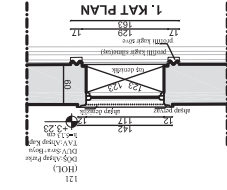
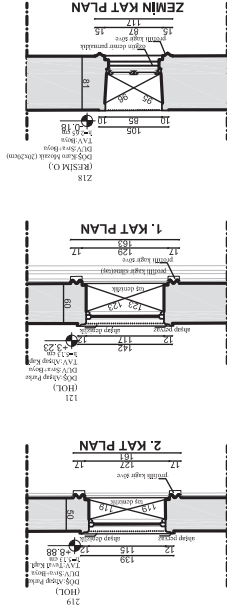
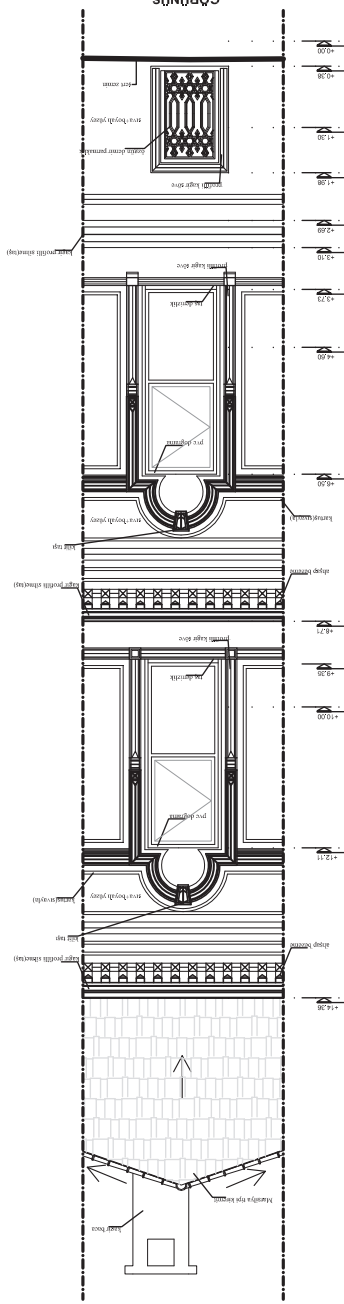
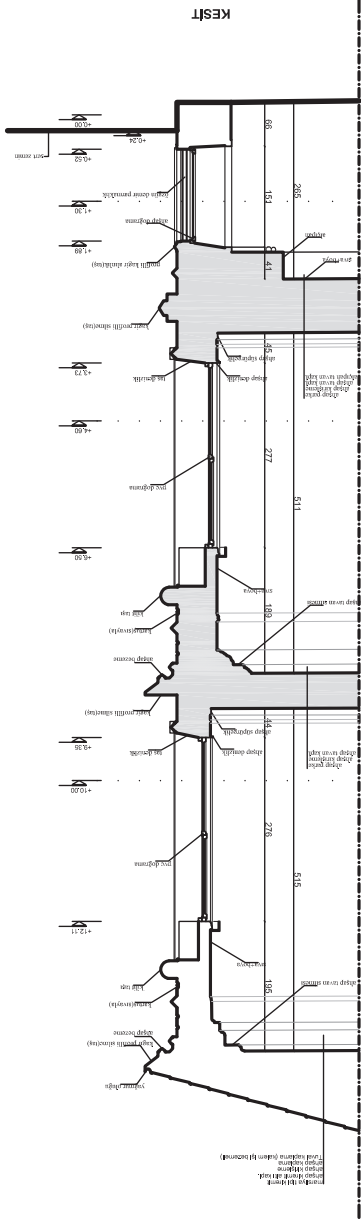
KESIT

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

E - 14 ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) PLANI (BOZULMA ANALİZİ)

1:100

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

- MUHDES
DUVAR
- MUHDES DÖŞEME
KAPLAMALARI
- MUHDES
MERDİVEN

Tek. Donatılar
Yıldırım, Ayar, Çiftçi
Mimar Baniş Doğuş Turhan

AĞUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

- MUHDES
DUVAR
- MUHDES DÖŞEME
KAPLAMALARI
- MUHDES
MERDİVEN

1. KİTAPHANE
2. KİTAPHANE
3. KİTAPHANE
4. KİTAPHANE
5. KİTAPHANE
6. KİTAPHANE
7. KİTAPHANE
8. KİTAPHANE
9. KİTAPHANE
10. KİTAPHANE
11. KİTAPHANE
12. KİTAPHANE
13. KİTAPHANE
14. KİTAPHANE
15. KİTAPHANE
16. KİTAPHANE
17. KİTAPHANE
18. KİTAPHANE
19. KİTAPHANE
20. KİTAPHANE
21. KİTAPHANE
22. KİTAPHANE
23. KİTAPHANE
24. KİTAPHANE
25. KİTAPHANE
26. KİTAPHANE
27. KİTAPHANE
28. KİTAPHANE
29. KİTAPHANE
30. KİTAPHANE
31. KİTAPHANE
32. KİTAPHANE
33. KİTAPHANE
34. KİTAPHANE
35. KİTAPHANE
36. KİTAPHANE
37. KİTAPHANE
38. KİTAPHANE
39. KİTAPHANE
40. KİTAPHANE
41. KİTAPHANE
42. KİTAPHANE
43. KİTAPHANE
44. KİTAPHANE
45. KİTAPHANE
46. KİTAPHANE
47. KİTAPHANE
48. KİTAPHANE
49. KİTAPHANE
50. KİTAPHANE
51. KİTAPHANE
52. KİTAPHANE
53. KİTAPHANE
54. KİTAPHANE
55. KİTAPHANE
56. KİTAPHANE
57. KİTAPHANE
58. KİTAPHANE
59. KİTAPHANE
60. KİTAPHANE
61. KİTAPHANE
62. KİTAPHANE
63. KİTAPHANE
64. KİTAPHANE
65. KİTAPHANE
66. KİTAPHANE
67. KİTAPHANE
68. KİTAPHANE
69. KİTAPHANE
70. KİTAPHANE
71. KİTAPHANE
72. KİTAPHANE
73. KİTAPHANE
74. KİTAPHANE
75. KİTAPHANE
76. KİTAPHANE
77. KİTAPHANE
78. KİTAPHANE
79. KİTAPHANE
80. KİTAPHANE
81. KİTAPHANE
82. KİTAPHANE
83. KİTAPHANE
84. KİTAPHANE
85. KİTAPHANE
86. KİTAPHANE
87. KİTAPHANE
88. KİTAPHANE
89. KİTAPHANE
90. KİTAPHANE
91. KİTAPHANE
92. KİTAPHANE
93. KİTAPHANE
94. KİTAPHANE
95. KİTAPHANE
96. KİTAPHANE
97. KİTAPHANE
98. KİTAPHANE
99. KİTAPHANE
100. KİTAPHANE

Tek. Disiplinler
Yıldırım, Ayar, Çiftçi
Mimar Baki Doğu Turhan

E - 15

1. KAT (+4.60 KOTU) PLANI (BOZULMA ANALİZİ)

1:100

TEMMUZ 2010

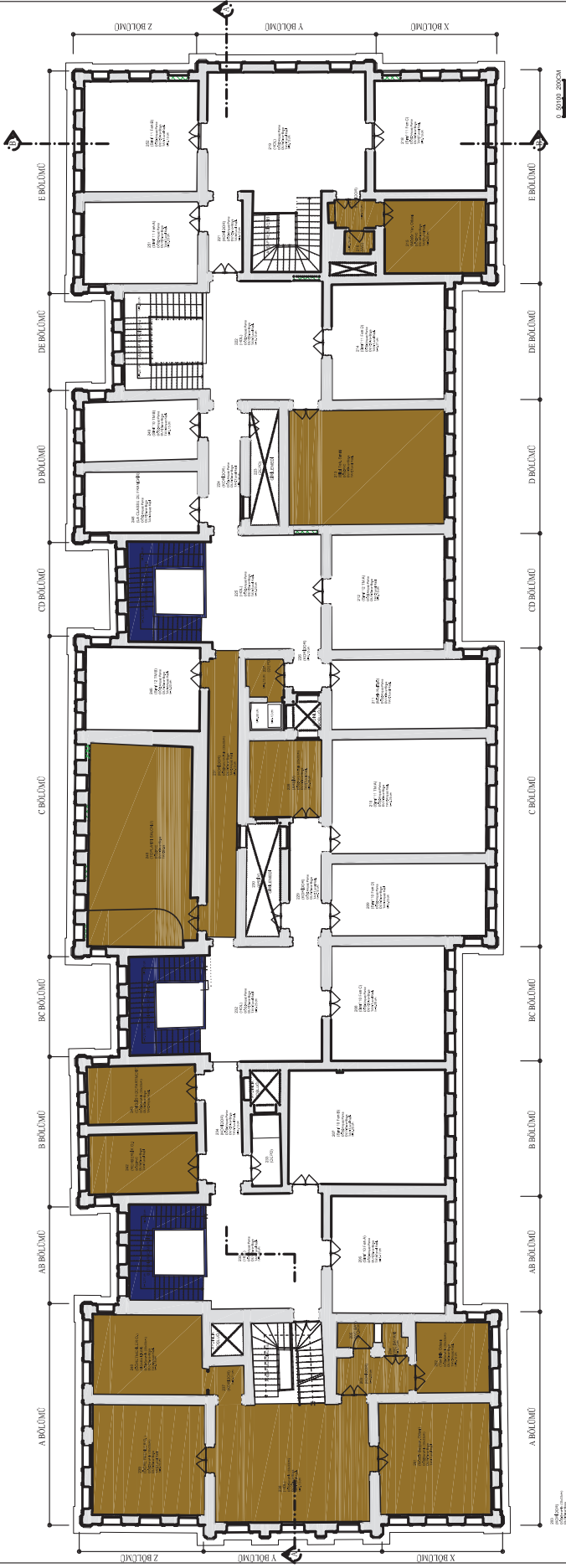
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

- MUHDES
DUVAR
- MUHDES DÖŞEME
KAPLAMALARI
- MUHDES
MERDİVEN

1. Odası
2. Odası
3. Odası
4. Odası
5. Odası
6. Odası
7. Odası
8. Odası
9. Odası
10. Odası
11. Odası
12. Odası
13. Odası
14. Odası
15. Odası
16. Odası
17. Odası
18. Odası
19. Odası
20. Odası
21. Odası
22. Odası
23. Odası
24. Odası
25. Odası
26. Odası
27. Odası
28. Odası
29. Odası
30. Odası
31. Odası
32. Odası
33. Odası
34. Odası
35. Odası
36. Odası
37. Odası
38. Odası
39. Odası
40. Odası
41. Odası
42. Odası
43. Odası
44. Odası
45. Odası
46. Odası
47. Odası
48. Odası
49. Odası
50. Odası
51. Odası
52. Odası
53. Odası
54. Odası
55. Odası
56. Odası
57. Odası
58. Odası
59. Odası
60. Odası
61. Odası
62. Odası
63. Odası
64. Odası
65. Odası
66. Odası
67. Odası
68. Odası
69. Odası
70. Odası
71. Odası
72. Odası
73. Odası
74. Odası
75. Odası
76. Odası
77. Odası
78. Odası
79. Odası
80. Odası
81. Odası
82. Odası
83. Odası
84. Odası
85. Odası
86. Odası
87. Odası
88. Odası
89. Odası
90. Odası
91. Odası
92. Odası
93. Odası
94. Odası
95. Odası
96. Odası
97. Odası
98. Odası
99. Odası
100. Odası

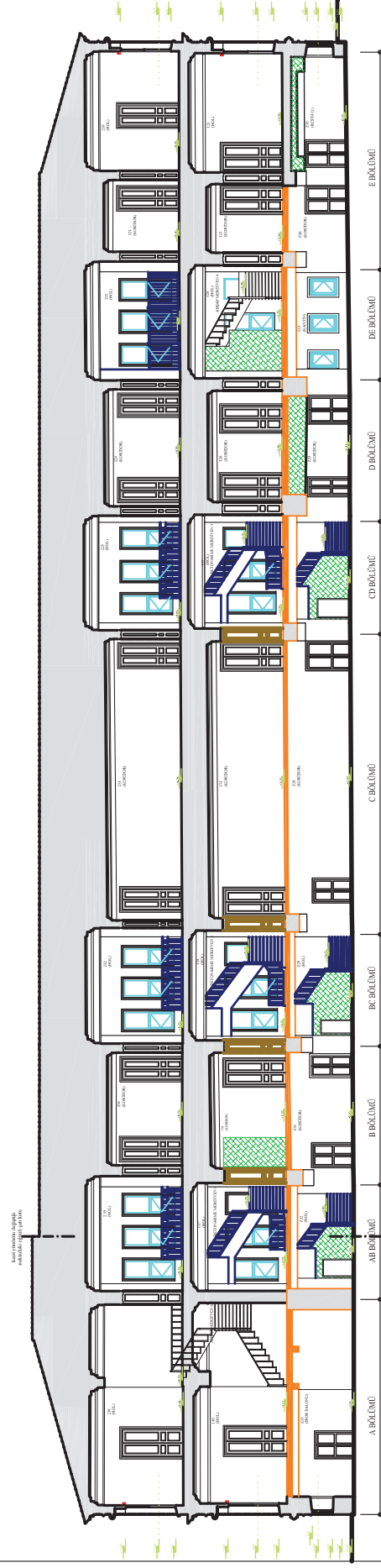
Tan. Dönüşüm
Yıldırım, Ayhan (P.T.)
Mimar Baki Doğan TURHAN

AĞUSTOS 2011

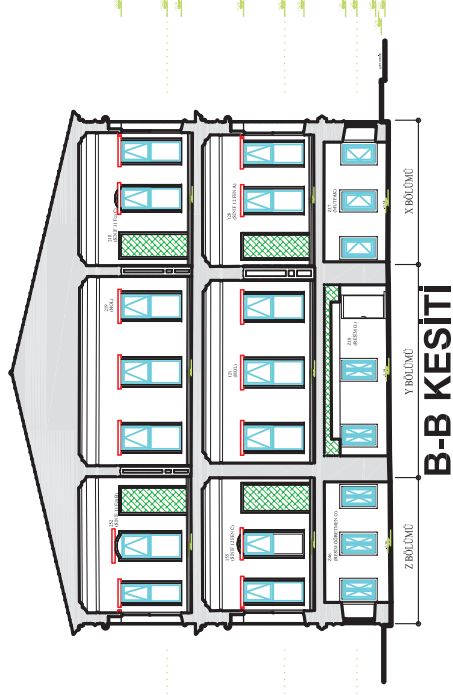
E - 16 2. KAT (+10.00 KOTU) PLANI (BOZULMA ANALİZİ)

1:100

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

A-A KESİTİ

B-B KESİTİ

0 50 CM 100 CM

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

- BETONARME
- DOŞEME/KIRIŞ
- MUHİDES
- DOĞRAMA
- MUHİDES
- MERDİVEN
- MUHİDES
- DUVAR
- ELEMAN KAYBI
(TABLALI KAPI)
- NİTELİKSİZ
- EKLİNTİLER

İNÜZİYATİ LÜCİ İLE GÖRÜYÖLÜ LÜCİ ARASINDA
+28 CM FARK VARDI

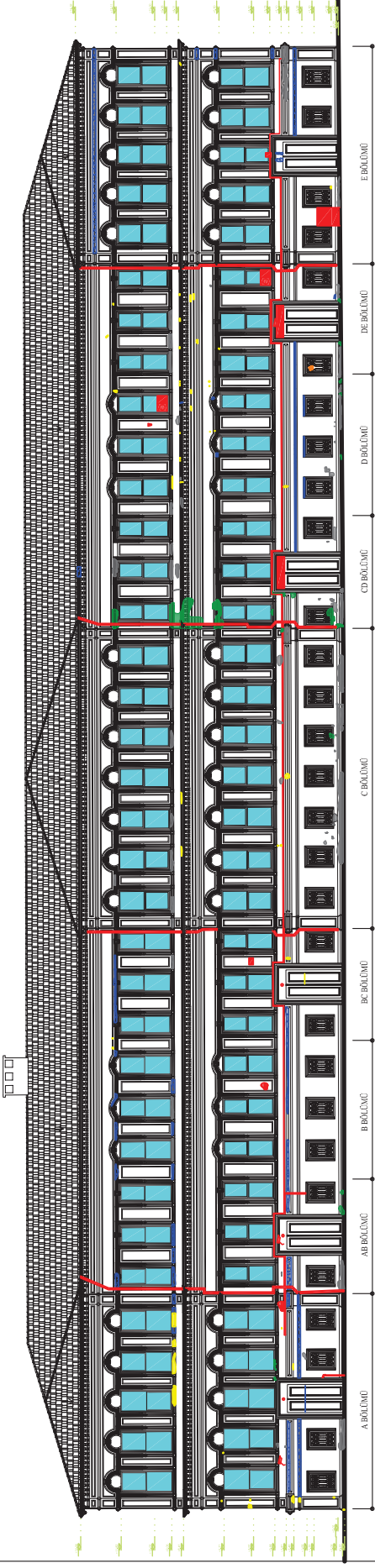
Tuz Döşemeli
Yıldırım, AYRILAR ÇFTİÇ
Mimar BAKUR DOĞUS TURHAN

AĞUSTOS 2011

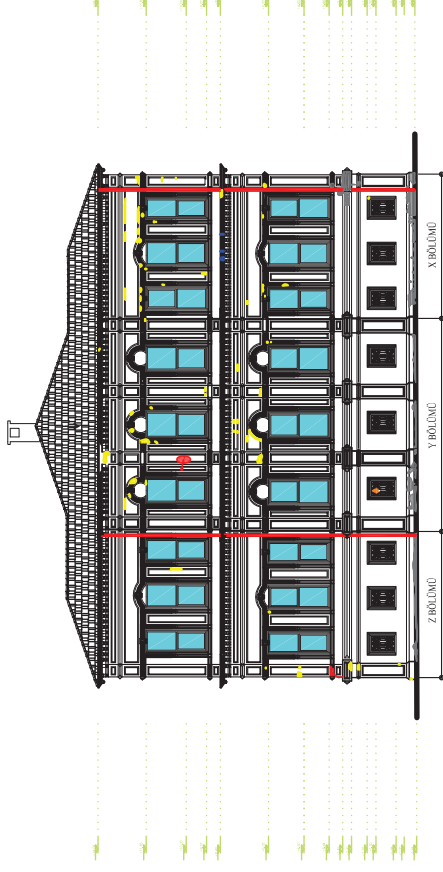
RÖLÖVE

LEJAND

	YÜZEY KIRILILIĞI
	BİTKİLENME
	SIVA DÖKÜLMESİ
	TAŞ MALZEME KAYBI
	DEMİR MALZEME KAYBI
	MUHDES DUVAR
	MUHDES DOĞRAMA
	MUHDES DEMİR PARMAKLIK
	NİTELİKSİZ EKLENTİLER

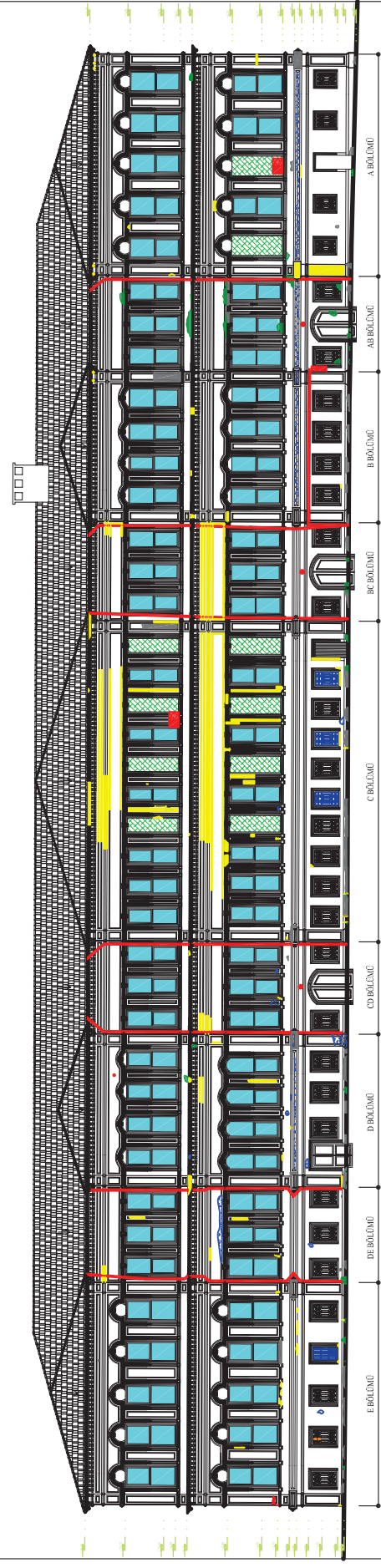

KUZEYDOĞU CEPHESİ

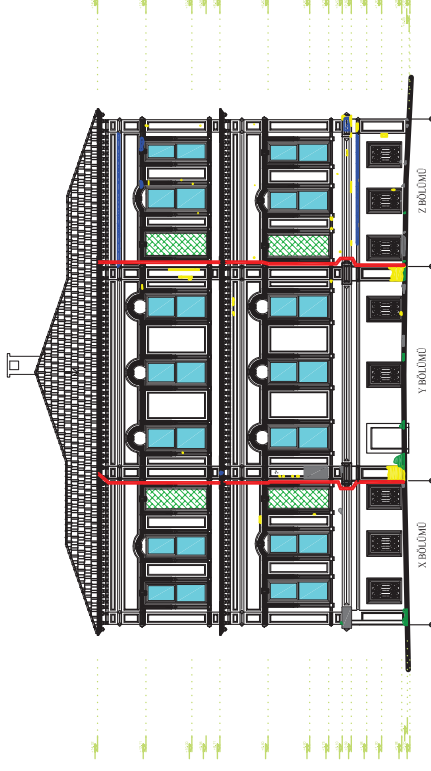

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

GÜNEYBATI CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

0 50 M 100 M

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

	YÜZEY KIRILILIĞI
	BİTKİLENME
	SIVA DÖKÜLMESİ
	TAŞ MALZEME KAYBI
	DEMİR MALZEME KAYBI
	MUHDES DUVAR
	MUHDES DOĞRAMA
	MUHDES DEMİR PARMAKLIK
	NİTELİKSİZ EKLENTİLER

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

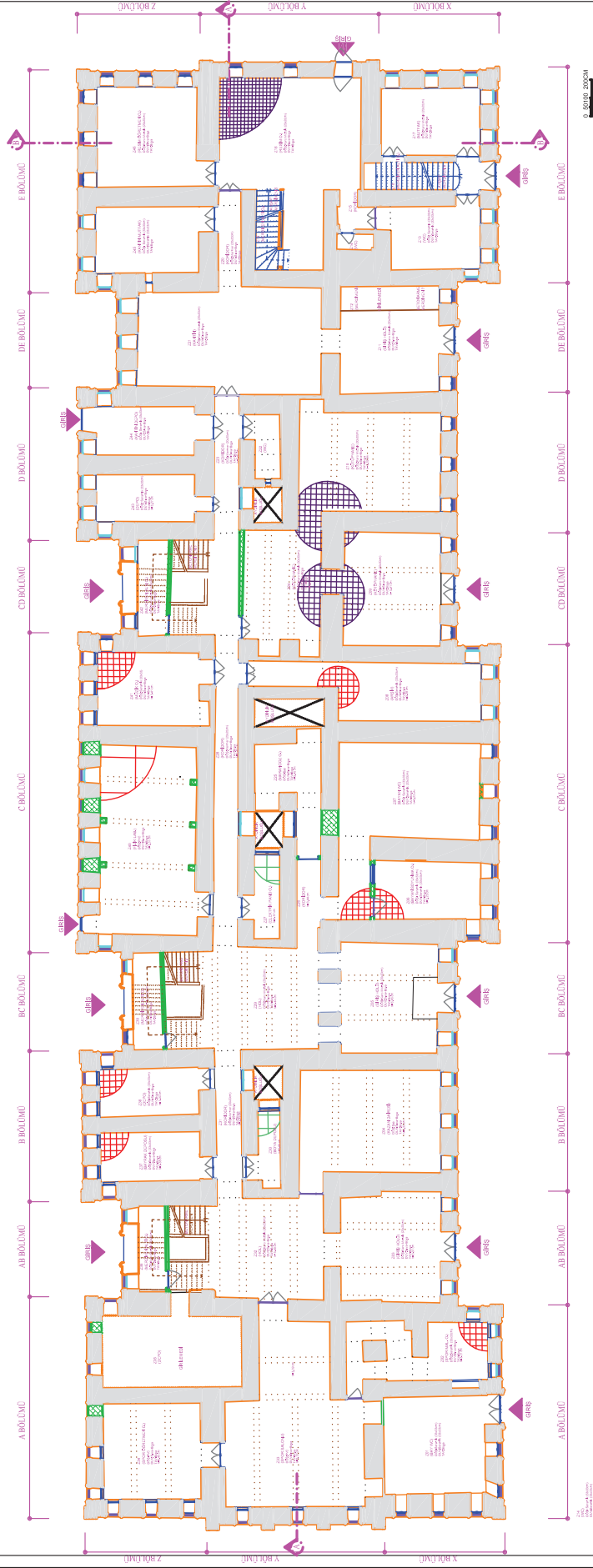
LEJAND

SERAMİK	KARO MOZAIK	AHŞAP	PVC KAPLAMA	MERMER	PVC DOĞRAMA	BETONARME	ÖZGÜN TUĞLA (SIVA+BOYA)	TAŞ	MUHİDES TUĞLA (SIVA+BOYA)	DEMİR
---------	-------------	-------	-------------	--------	-------------	-----------	----------------------------	-----	------------------------------	-------

HAZIRLANAN: HARBİYE 2.29 KOTU PROJEDE -405 KOTU
DİŞİNE GELİNTİRİLMİŞ

Tan. Dıştanın
Yıldırım, AYRILAR 08/14
Mimar BAKUR DOĞUS TURHAN

AĞUSTOS 2011

E - 20 ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) PLANI (MALZEME ANALİZİ)

1:100

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

SERAMİK

KARO MOZA|K

AHSAP

PVC KAPLAMA

MERMER

PVC DOĞRAMA

BETONARME
ÖZGÜN TUĞLA
(SIVA+BOYA)

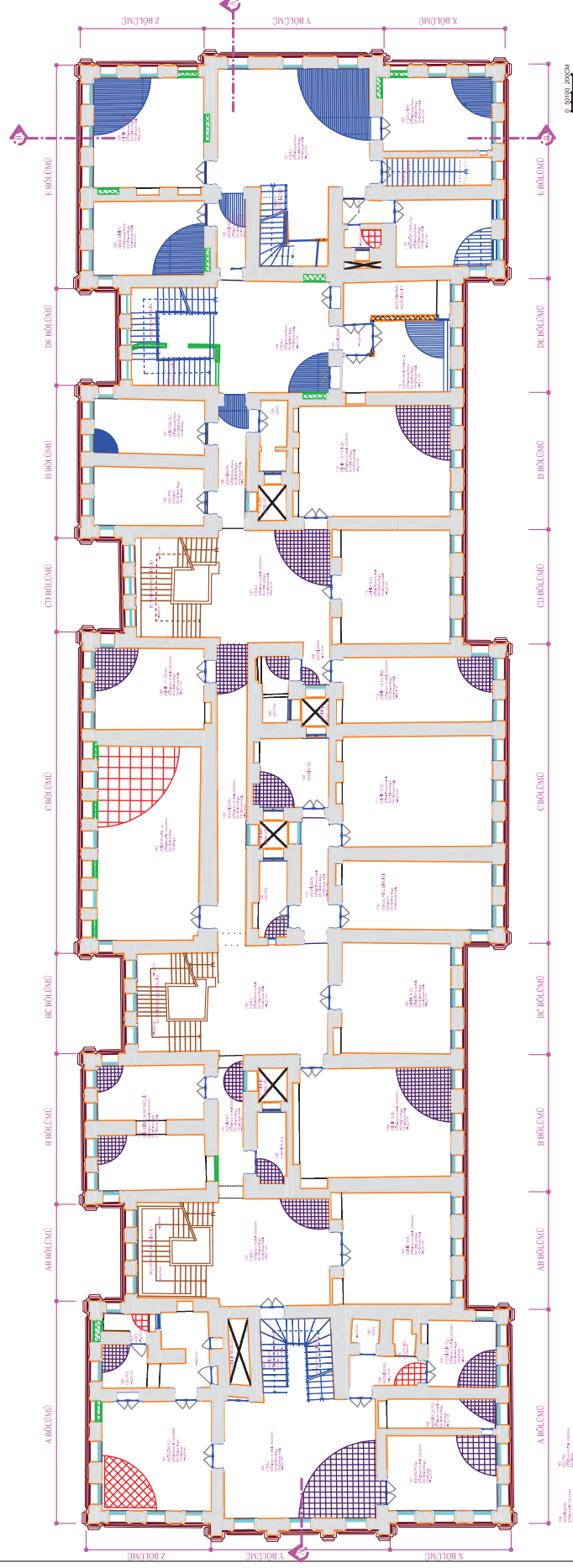
TAS

MUHDES TUĞLA
(SIVA+BOYA)

DENIR

[illegible]

11.848
(AFC)
Co₂ Temp: 20.33
(4.14) 100.00000000000000
→ 100.00000000000000

[illegible]

© 2004 Blackwell Publishing Ltd
Journal of Internal Medicine 255: 105–112

129
(12900)

© 2011
Wiley Periodicals, Inc.

DOI: 10.1002/for

Call 1-800-848-8888
for more info.

Copyright © 2004
 Cengage Learning
 All Rights Reserved.

[illegible]

100

AGUSTOS 2011

1147015000

E-21	1. KAT (+ 4.60 KOTU) PLANI (MALZEME ANALİZİ)
------	--

E - 21

103

AGUSTOS 2011

1147015000

1:100

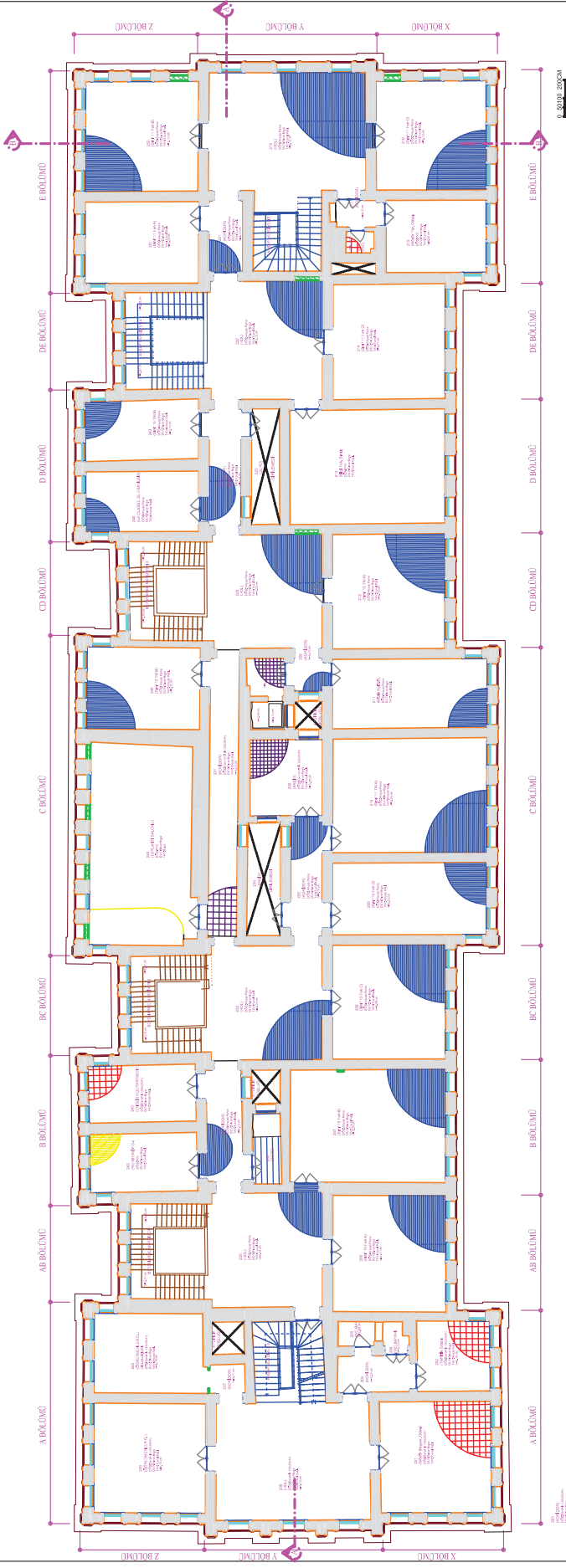
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

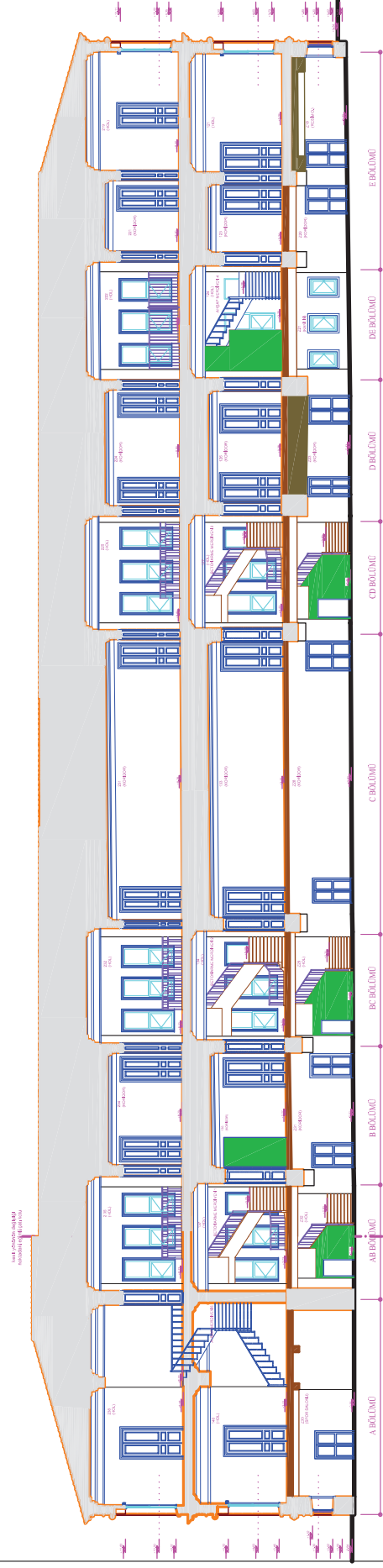
LEJAND

SERAMİK	KARO MOZAIK	AHŞAP	PVC KAPLAMA	MERMER	PVC DOĞRAMA	BETONARME	ÖZGÜN TUĞLA (SIVA+BOYA)	TAŞ	MUHDES TUĞLA (SIVA+BOYA)	DEMİR
---------	-------------	-------	-------------	--------	-------------	-----------	----------------------------	-----	-----------------------------	-------

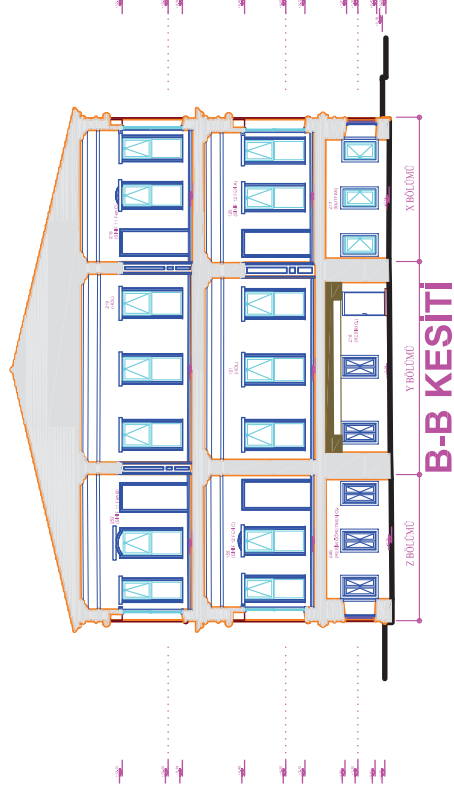

1. Odası
2. Odası
3. Odası
4. Odası
5. Odası
6. Odası
7. Odası
8. Odası
9. Odası
10. Odası
11. Odası
12. Odası
13. Odası
14. Odası
15. Odası
16. Odası
17. Odası
18. Odası
19. Odası
20. Odası
21. Odası
22. Odası
23. Odası
24. Odası
25. Odası
26. Odası
27. Odası
28. Odası
29. Odası
30. Odası
31. Odası
32. Odası
33. Odası
34. Odası
35. Odası
36. Odası
37. Odası
38. Odası
39. Odası
40. Odası
41. Odası
42. Odası
43. Odası
44. Odası
45. Odası
46. Odası
47. Odası
48. Odası
49. Odası
50. Odası
51. Odası
52. Odası
53. Odası
54. Odası
55. Odası
56. Odası
57. Odası
58. Odası
59. Odası
60. Odası
61. Odası
62. Odası
63. Odası
64. Odası
65. Odası
66. Odası
67. Odası
68. Odası
69. Odası
70. Odası
71. Odası
72. Odası
73. Odası
74. Odası
75. Odası
76. Odası
77. Odası
78. Odası
79. Odası
80. Odası
81. Odası
82. Odası
83. Odası
84. Odası
85. Odası
86. Odası
87. Odası
88. Odası
89. Odası
90. Odası
91. Odası
92. Odası
93. Odası
94. Odası
95. Odası
96. Odası
97. Odası
98. Odası
99. Odası
100. Odası

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

A-A KESİTİ

0 50 CM 100 CM

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

SERAMİK	KARO MOZAIK	AHŞAP	PVC KAPLAMA	MERMER	PVC DOĞRAMA	BETONARME	ÖZGÜN TUĞLA (SIVA+BOYA)	TAŞ	MUHDES TUĞLA (SIVA+BOYA)	DEMİR	ALÇIPAN

KUZEYBATILI VE GÜNEYDOĞULU ARABERİA
+28 CM PARK YANI

Tan. Dönem
Yıldırım, AYRILAR (PFT)
Mimar BAKIR DOĞUS TURHAN

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

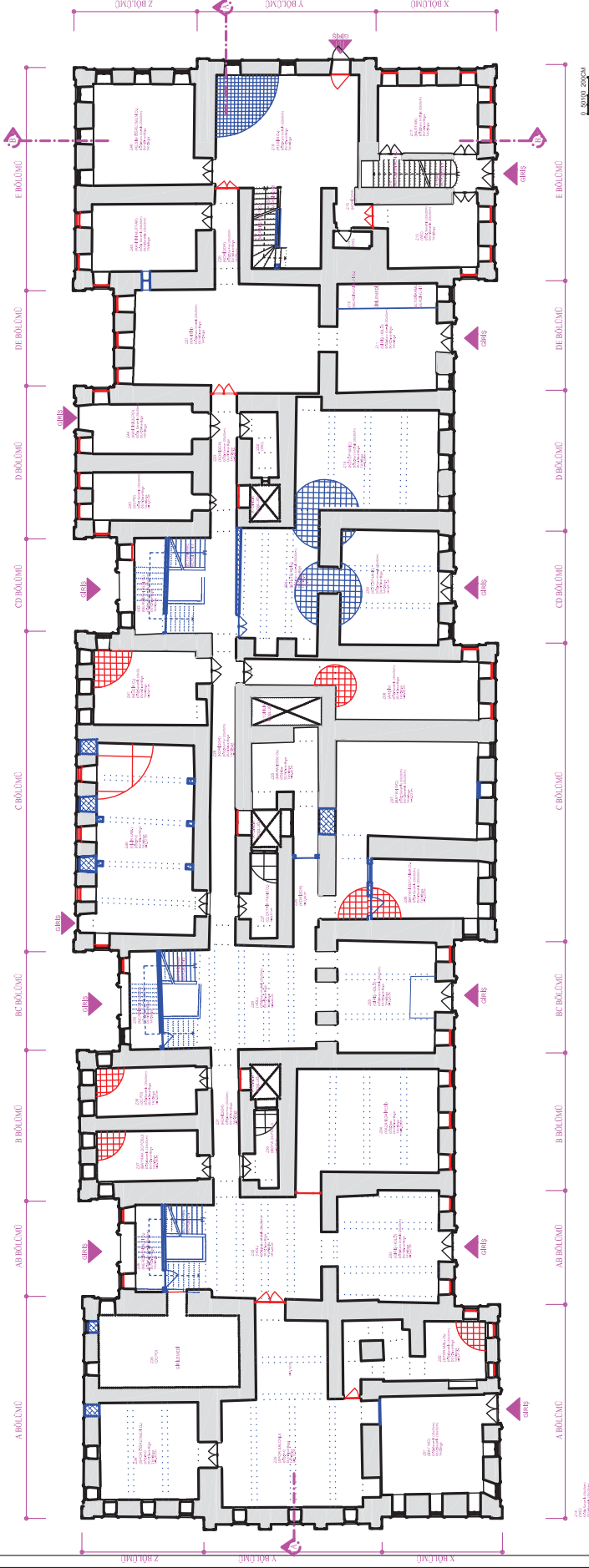
RÖLÖVE

LEJAND

1. DÖNEM
(19 yy. sonu)

2. DÖNEM

3. DÖNEM

1. Dönem (19. yy. sonu)
2. Dönem
3. Dönem
Giriş
Merdiven
Kuzey

HAZIRLANAN: MİMARİ ÇİZİM
YERİ: ÇİRAĞAN SARAYI
TARİHİ: 2011

Tan. Dönem
Yıldırım, Ayar, Çiftçi
Mimar Bireşim Düşünce

2011

E - 24 ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) PLANI (DÖNEM ANALİZİ)

1:100

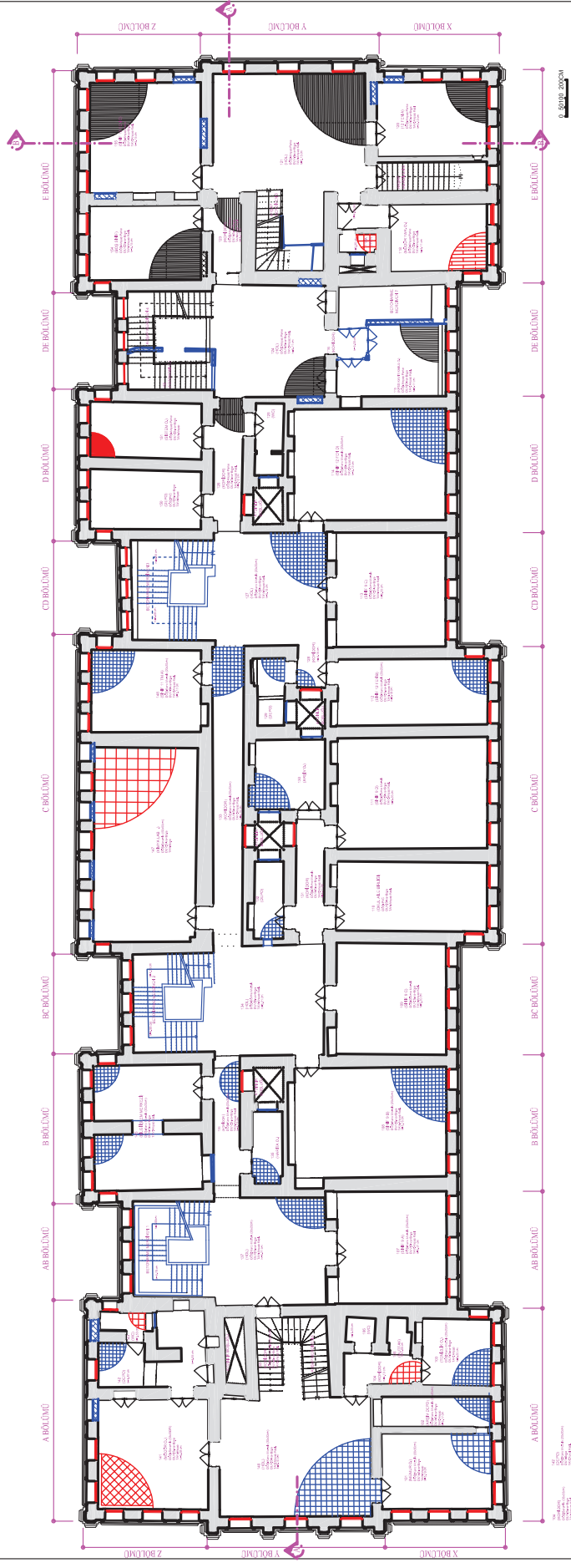
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

- 1. DÖNEM
(19 yy. sonu)
- 2. DÖNEM
- 3. DÖNEM

1. DÖNEM (19 yy. sonu)
2. DÖNEM
3. DÖNEM

Tuz Dönerme
Yıldırım, Ayar (PTT)
Mimar Baki Dönerme

AĞUSTOS 2011

E - 25 1. KAT (+ 4.60 KOTU) PLANI (DÖNEM ANALİZİ)

1:100

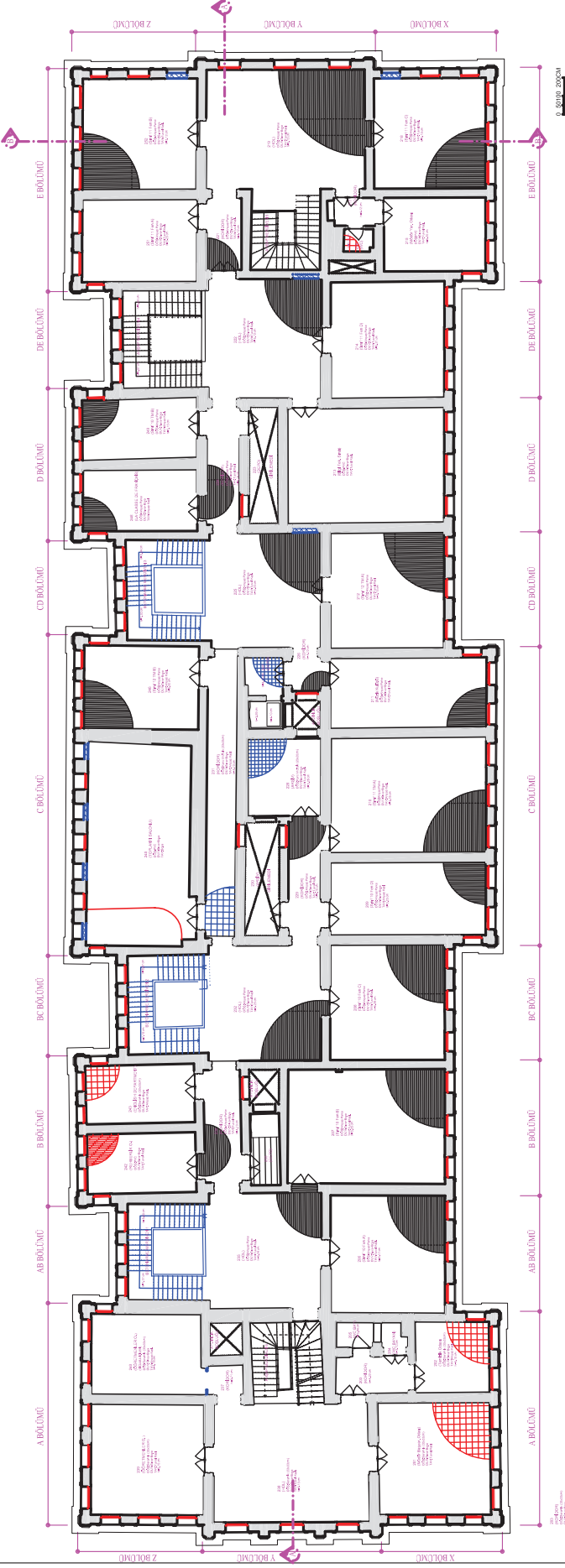
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

LEJAND

- 1. DÖNEM
(19 yy. sonu)
- 2. DÖNEM
- 3. DÖNEM

1. Dönem (19 yy. sonu)
2. Dönem
3. Dönem
4. Dönem
5. Dönem
6. Dönem
7. Dönem
8. Dönem
9. Dönem
10. Dönem
11. Dönem
12. Dönem
13. Dönem
14. Dönem
15. Dönem
16. Dönem
17. Dönem
18. Dönem
19. Dönem
20. Dönem
21. Dönem
22. Dönem
23. Dönem
24. Dönem
25. Dönem
26. Dönem
27. Dönem
28. Dönem
29. Dönem
30. Dönem
31. Dönem
32. Dönem
33. Dönem
34. Dönem
35. Dönem
36. Dönem
37. Dönem
38. Dönem
39. Dönem
40. Dönem
41. Dönem
42. Dönem
43. Dönem
44. Dönem
45. Dönem
46. Dönem
47. Dönem
48. Dönem
49. Dönem
50. Dönem
51. Dönem
52. Dönem
53. Dönem
54. Dönem
55. Dönem
56. Dönem
57. Dönem
58. Dönem
59. Dönem
60. Dönem
61. Dönem
62. Dönem
63. Dönem
64. Dönem
65. Dönem
66. Dönem
67. Dönem
68. Dönem
69. Dönem
70. Dönem
71. Dönem
72. Dönem
73. Dönem
74. Dönem
75. Dönem
76. Dönem
77. Dönem
78. Dönem
79. Dönem
80. Dönem
81. Dönem
82. Dönem
83. Dönem
84. Dönem
85. Dönem
86. Dönem
87. Dönem
88. Dönem
89. Dönem
90. Dönem
91. Dönem
92. Dönem
93. Dönem
94. Dönem
95. Dönem
96. Dönem
97. Dönem
98. Dönem
99. Dönem
100. Dönem

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RÖLÖVE

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

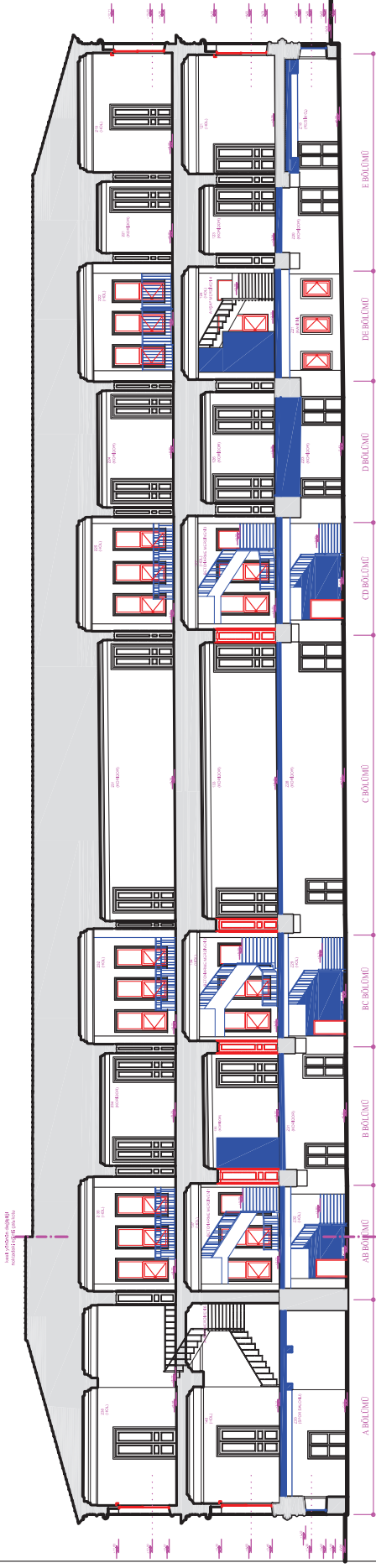
RÖLÖVE

LEJAND

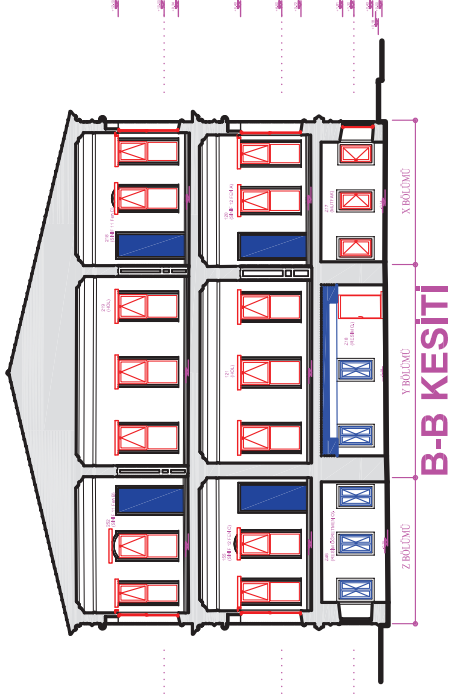
1. DÖNEM
(19 yy. sonu)

2. DÖNEM

3. DÖNEM

A-A KESİTİ

B-B KESİTİ

KUZİYBATI UCU İLE GÖRÜNTÜDÜ UCU ARASINDA
+28 CM PARK YARI

Tuz Derinleşti
Yıldırım, AYRILAR ÇETİÇ
Mimar BAŞAR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

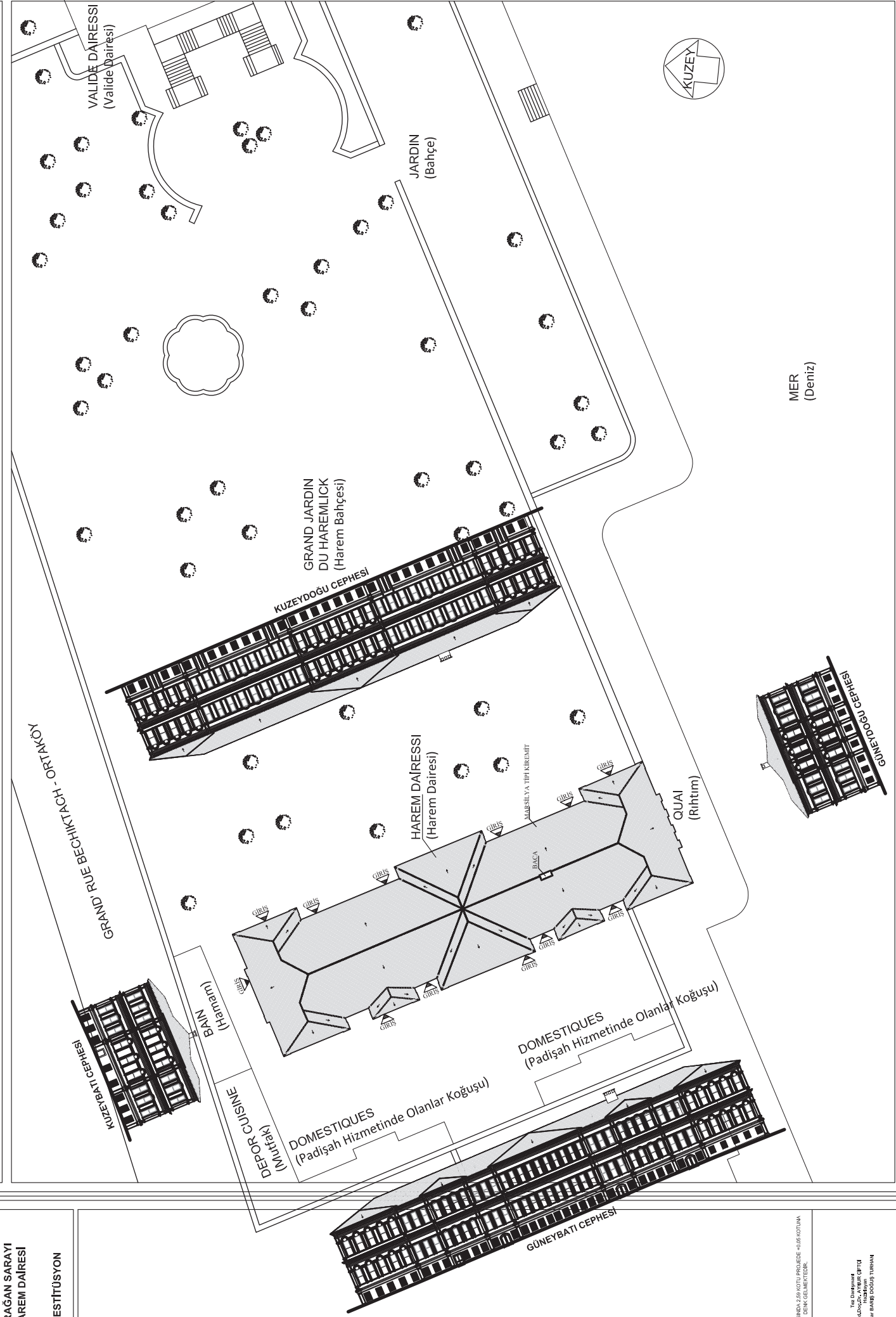
E - 27 KESİTLER (DÖNEM ANALİZİ)

1:100

**BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ(ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RESTİTÜSYON
PROJESİ**

- EK F.1 Vaziyet Planı
- EK F.2 Zemin Kat +1.30 Kotu Planı
- EK F.3 Zemin Kat +1.30 Kotu Tavan Planı
- Ek F.4 1. Kat +4.60 Kotu Planı
- EK F.5 1. Kat +4.60 Kotu Tavan Planı
- Ek F.6 2. Kat +10.00 Kotu Planı
- EK F.7 2. Kat +10.00 Kotu Tavan Planı
- EK F.8 Kesitler
- EK F.9 Cepheler (Kuzeydoğu-Güneydoğu Cepheleri)
- EK F.10 Cepheler (Güneybatı-Kuzeybatı Cepheleri)

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RESTİTÜSYON

HALI-HOR HAYATISINDA 2.50 KOTU PROJESİDE 10.05 KOTUNA
GİRİŞ GELİNTİ EDİLMİŞTİR.

Tuz Dairesi
Yıldırım, AYRILAR (PFT)
Mimar BAKI DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

F - 1

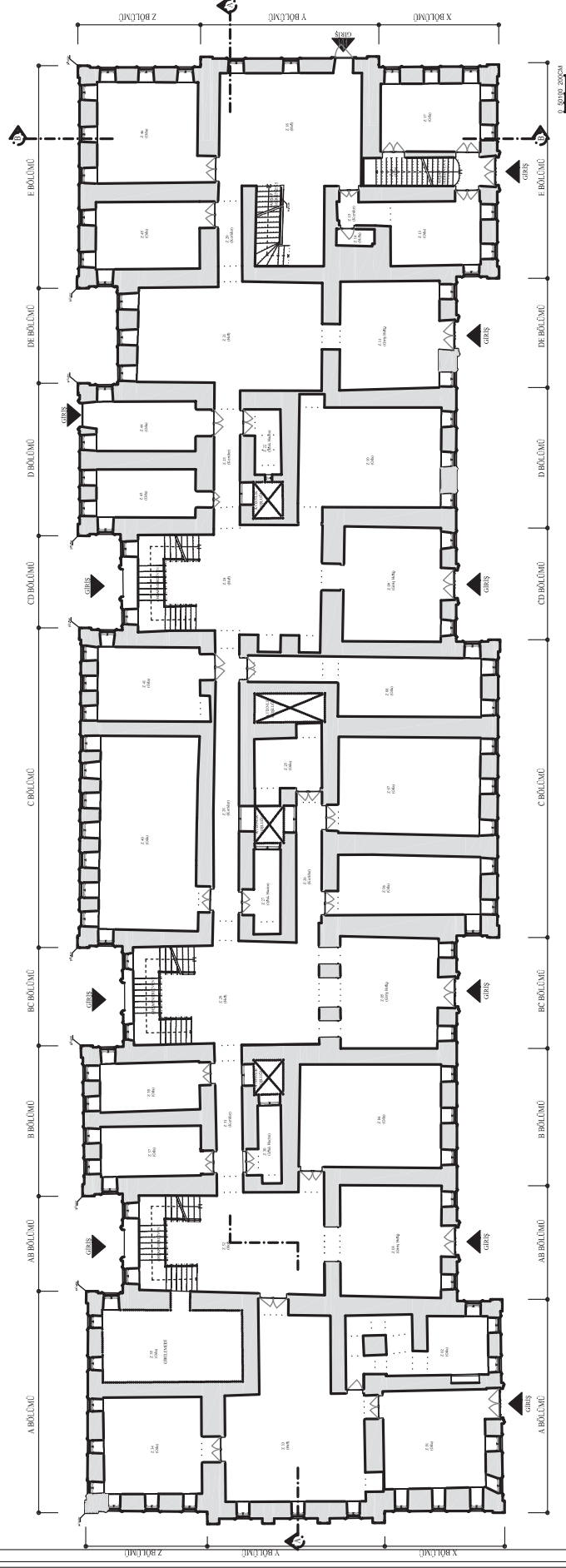
VAZİYET PLANI

1:250

ÇIĞAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

**ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ**

RESTİTÜSYON

Not: Koridorlarda kapı olup olmadığı referans ve belge olmadığı için çizilememiştir.

Not: Geçiş Hollerinde kamu olup olmadığı referans ve belge olmadığı için çizilememiştir.

Yazı Dairesi
Yrd.Doç.Dr. AYMER ÇİFTÇİ
Hacettepe
Mimar BARIŞ DOĞUŞ TURHAN

AGUSTOS 2011

F-2	ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) PLANI
-----	------------------------------

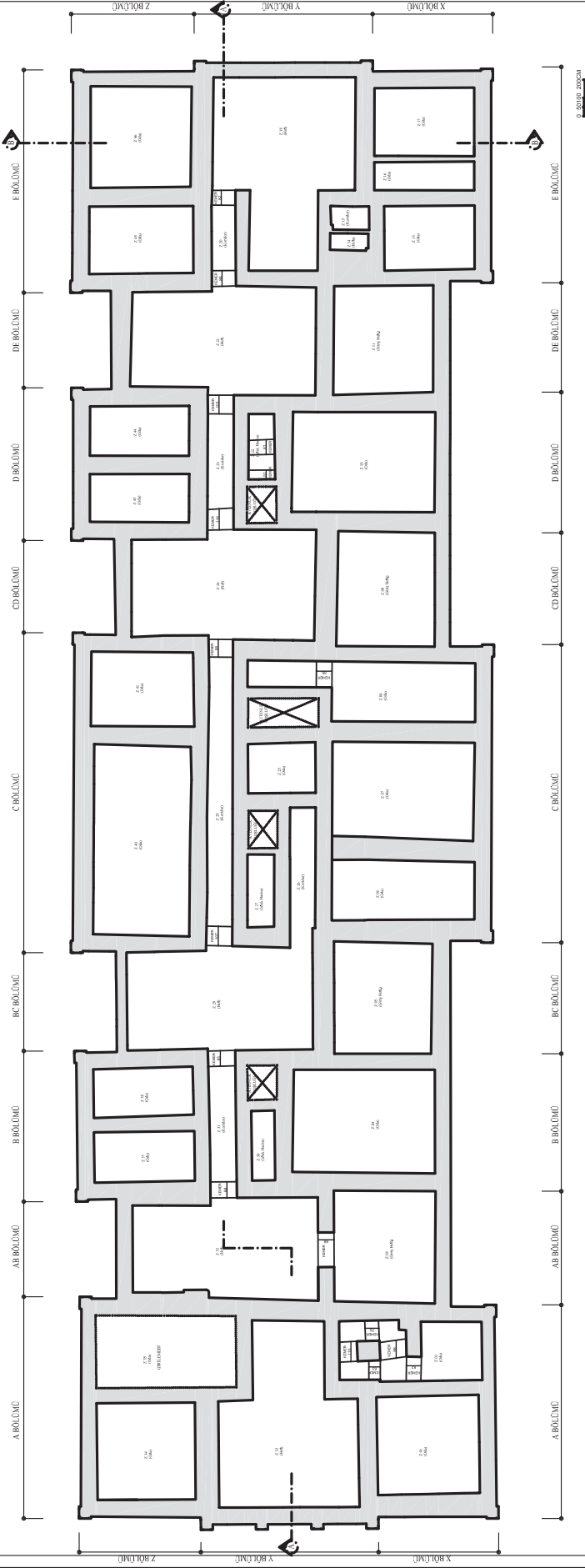
F-2

1:100

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RESTİTÜSYON

AHSAP KIRISLEMELI VE AHSAP KAPLAMALI OLDUGU TAHMIN EDILEN
ZEMİN KAT TAVAN PLANLARININ RESTİTÜSYONU GÖRSEL YADA YAZILI
BELGEYE ULAŞILAMADIGINDAN ÇİZİLEMİŞTİR.

F - 3

ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) TAVAN PLANI

1:100

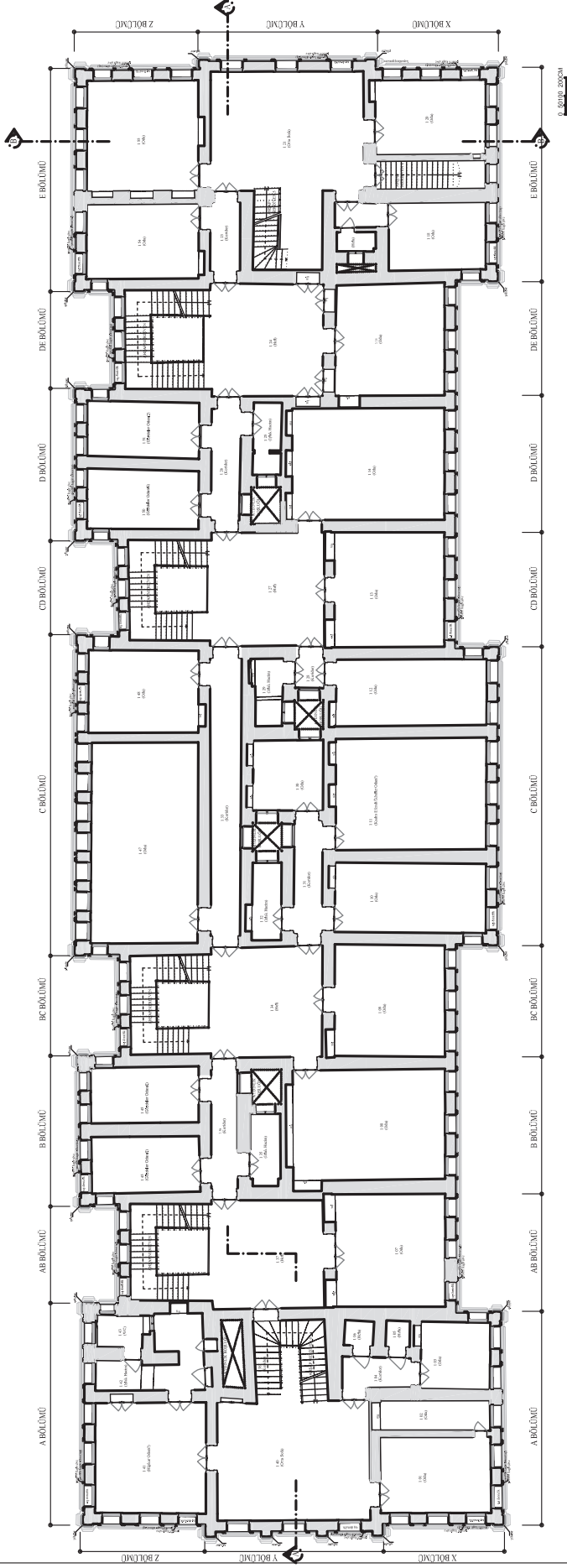
Tuz Döşemeli
Yıldırım, Ayhan, Çiftçi
Mimar Bani Doğuş Turhan

AĞUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RESTİTÜSYON

Not: Pencerelerin tümü görünür olup değildir.

Not: Tüm kapılar dışarıya açılmaktadır.

Not: Merdivenler 1, 2 ve 3. katta 4. wüfa ile dışarıya açılmaktadır.

F - 4

1. KAT (+ 4.60 KOTU) PLANI

1:100

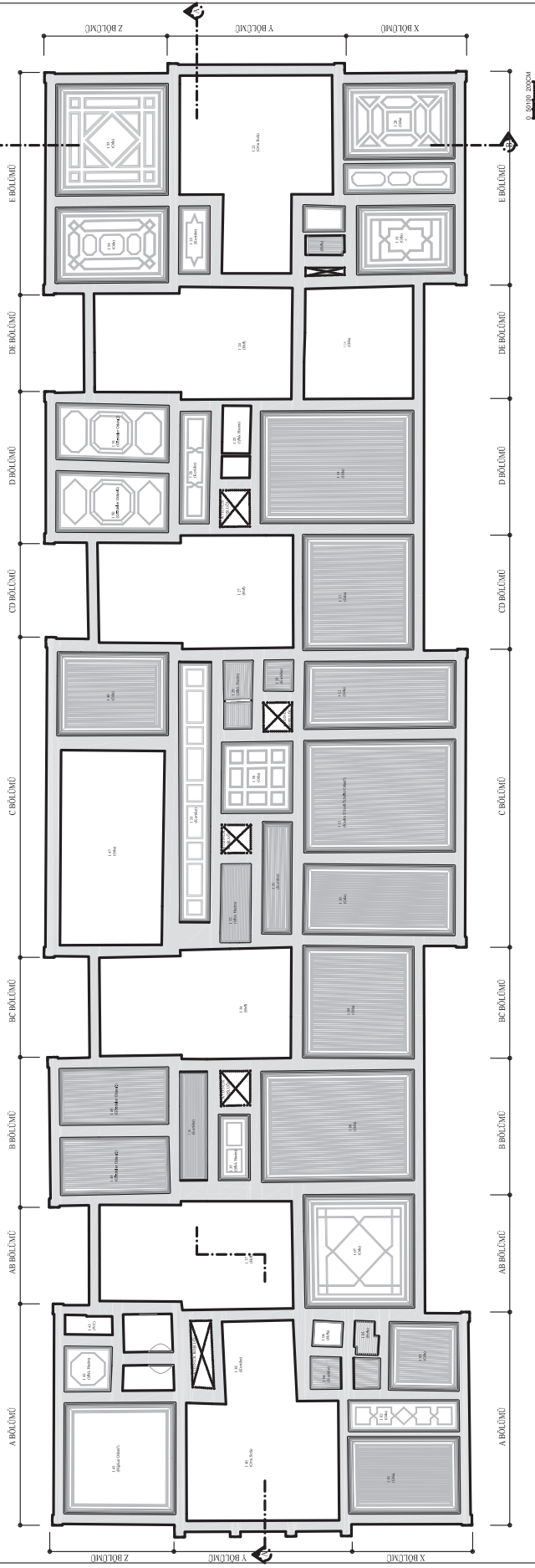
Tek. Disiplinler
Yıldırım, Ayhan, Çiftçi
Mimar BAKUR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RESTİTÜSYON

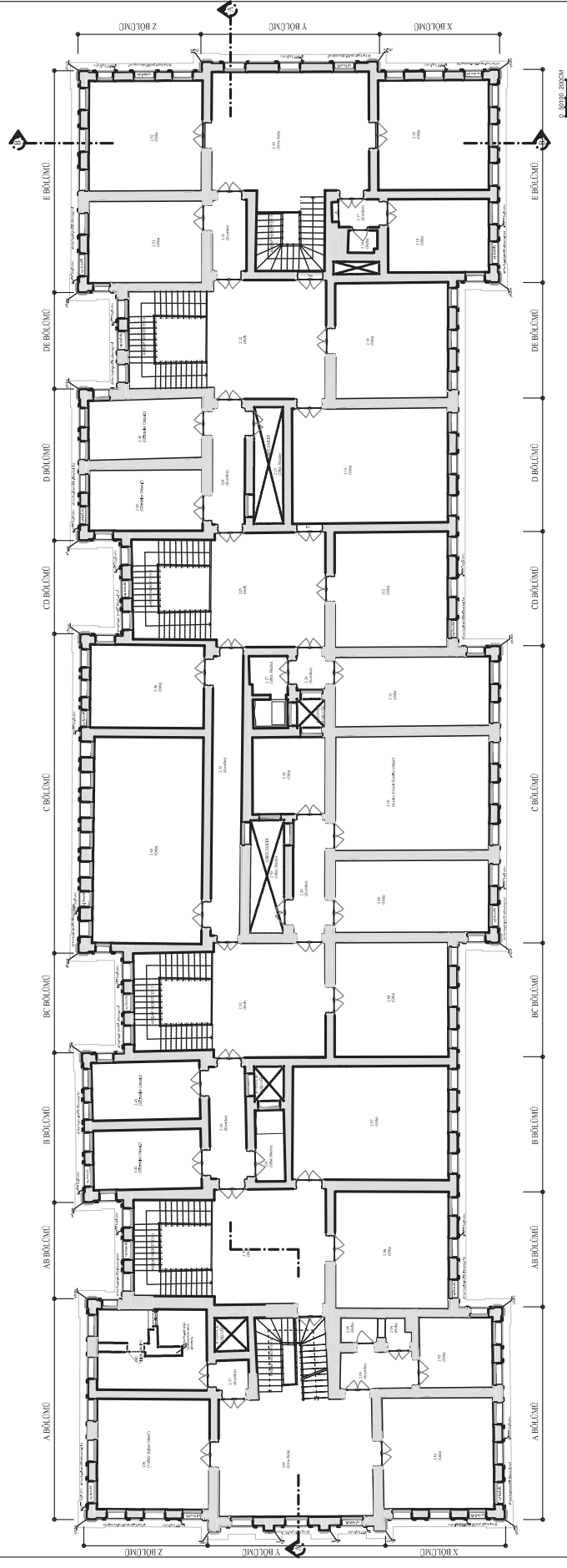
ASİĞİDAKİ MAHALLERİN RESTİTÜSYON PROJESİ TAVAN PLANLARI İLE İLGİLİ
GÖRSEL YADA YAZILI BELGEYE ULAŞILAMADIGINDAN ÇİZİLEMİŞTİR.

- 101
- 102
- 103
- 104
- 105
- 106
- 108
- 109
- 110
- 111
- 112
- 113
- 114
- 128
- 129
- 130
- 131
- 132
- 136
- 143

ÇIĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİÜSYON

**ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ**

RESTİTÜSYON

Not: Pencerelemin tümü gıyotini olup alıştıdır.

Not: Tüm kapılar ahşap doğramalıdır.

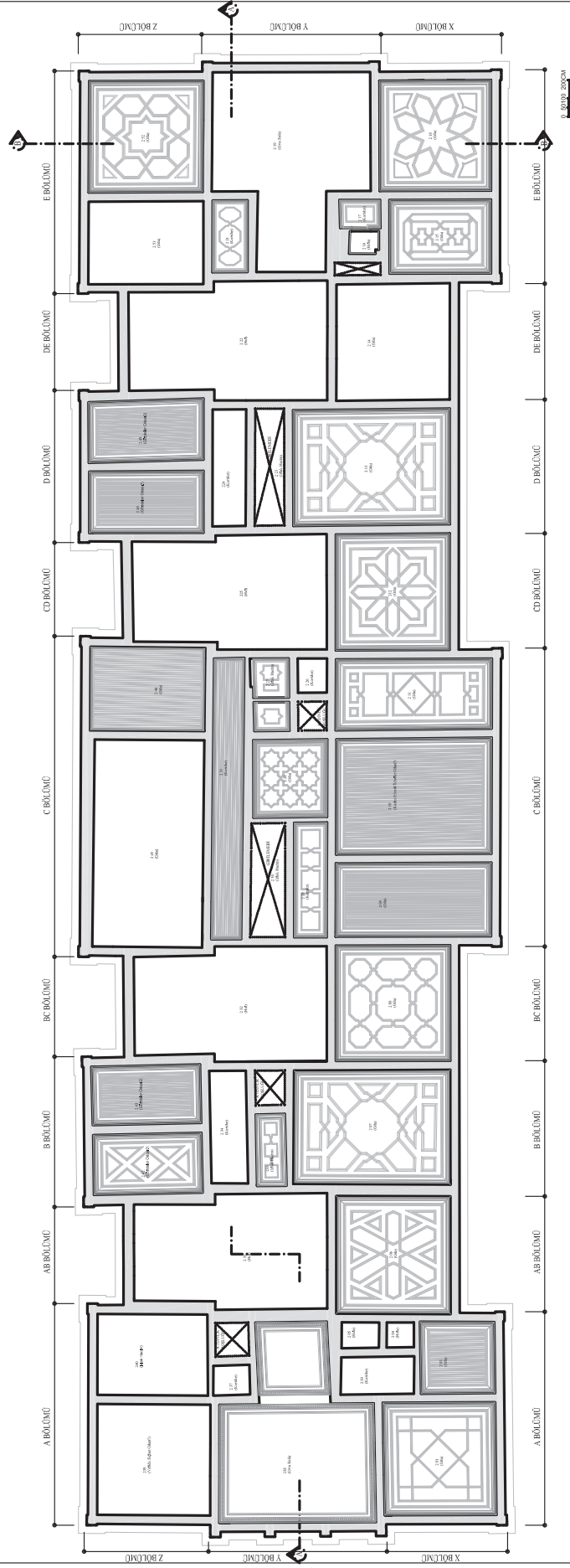
Not: Merdiven 1, 2 ve 3 özgün 4 no'lu ahşap merdiven esas alınarak ahşap taşıyıcılı olarak çizilmiştir.

Yez Dargımanı
Yrd.Doç.Dr. AYRUR ÇİFTÇİ
Hacettepe
Mimar BARIŞ DOĞUŞ TURHAN

AUGUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

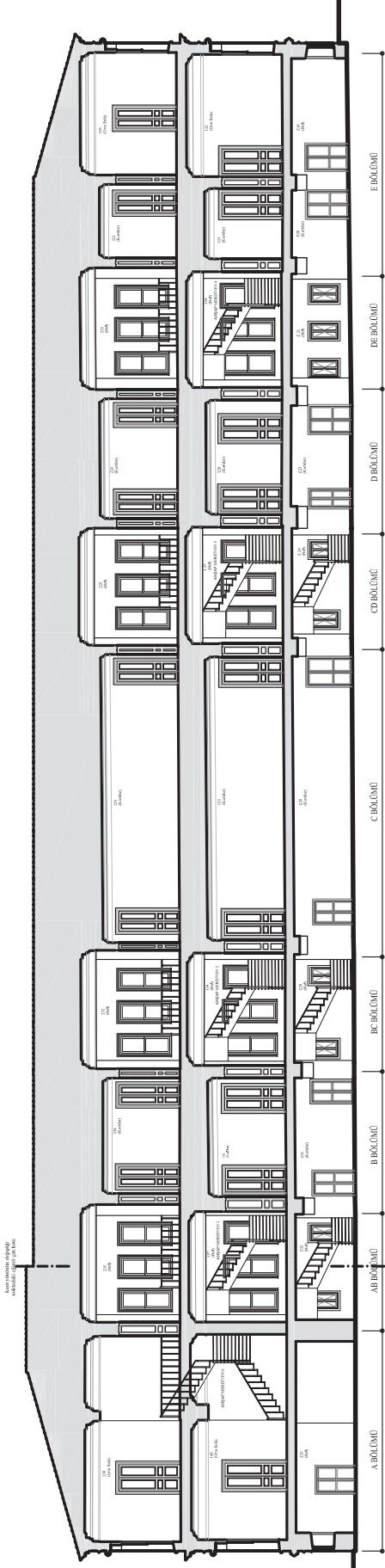
ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ
RESTİTÜSYON

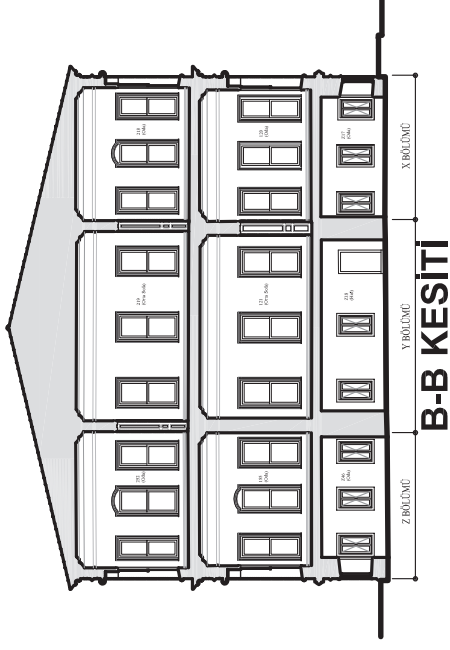
ASİĞİDAKİ MAHALLERİN RESTİTÜSYON PROJESİ TAVAN PLANLARI İLE İLGİLİ
GÖRSEL YADA YAZILI BELGEYE ULAŞILAMADIGINDAN ÇİZİLEMİŞTİR.

- 202
- 203
- 204
- 205
- 209
- 210
- 216
- 226
- 231
- 240
- 243
- 245
- 246
- 248
- 249

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

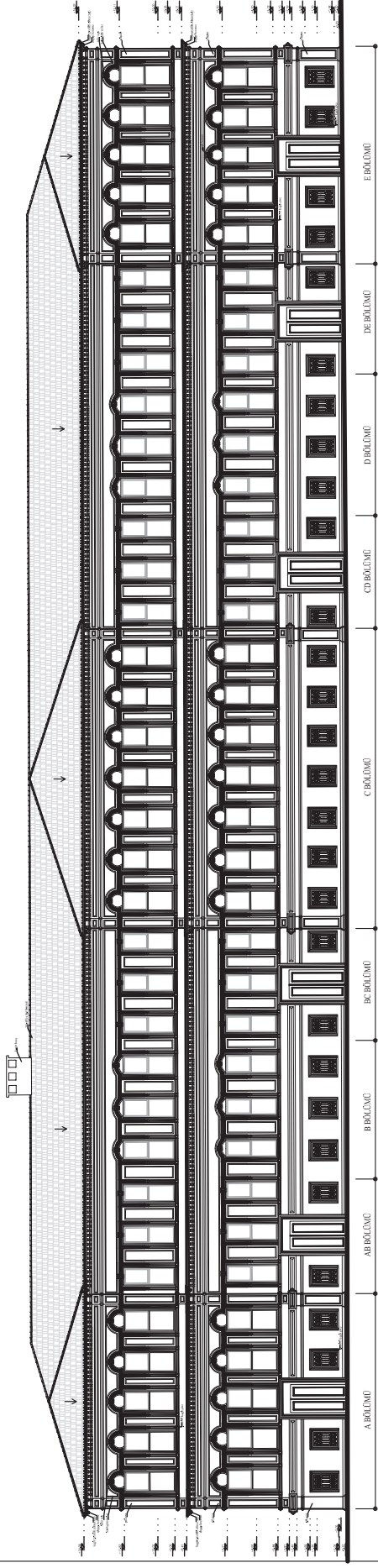
A-A KESİTİ

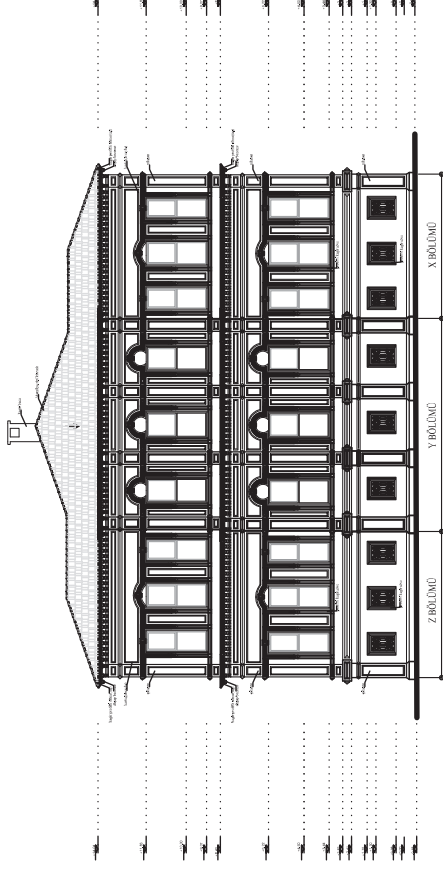
B-B KESİTİ

0 50 M 100 M

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

KUZEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

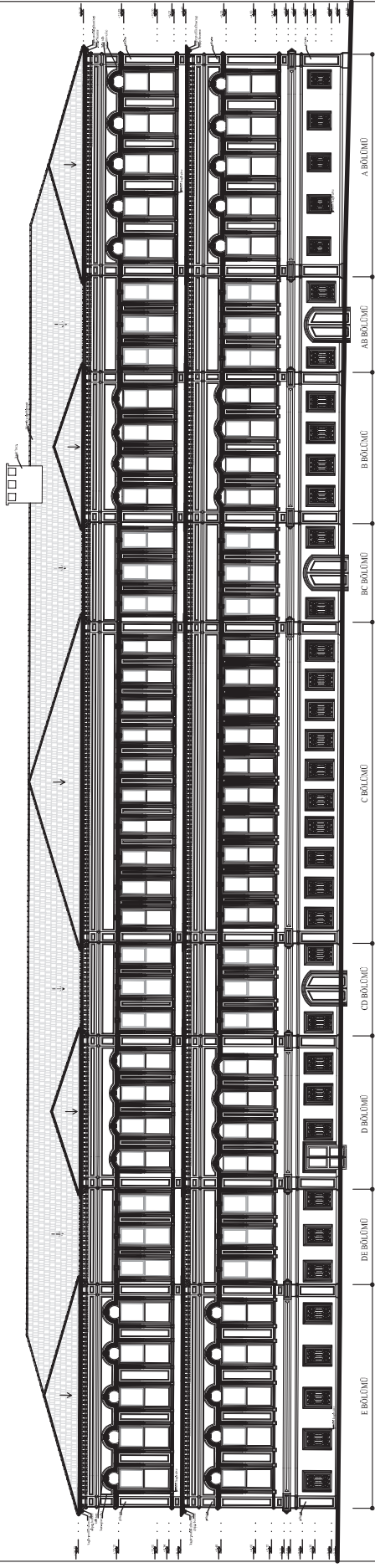
-Not: Pencerelerin tümü giyotin olup alüminyum.

-Not: Tüm kapılar alüminyum doğramalıdır.

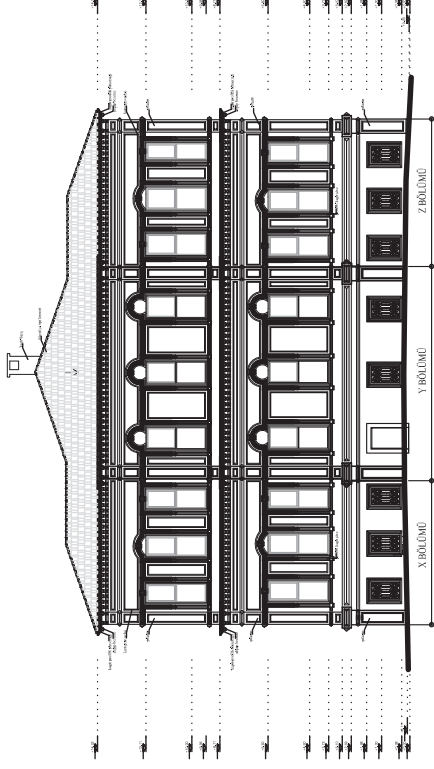
-Not: Mühürler demir parmaklık yerine özgün demir parmaklık çizilmiştir.

0 50 M 100 M

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTİTÜSYON

GÜNEYBATI CEPHESİ

KUZEYBATI CEPHESİ

-Not: Pencerelerin tümü giyotin olup alüminyum.

-Not: Tüm kapılar alüminyum doğramalıdır.

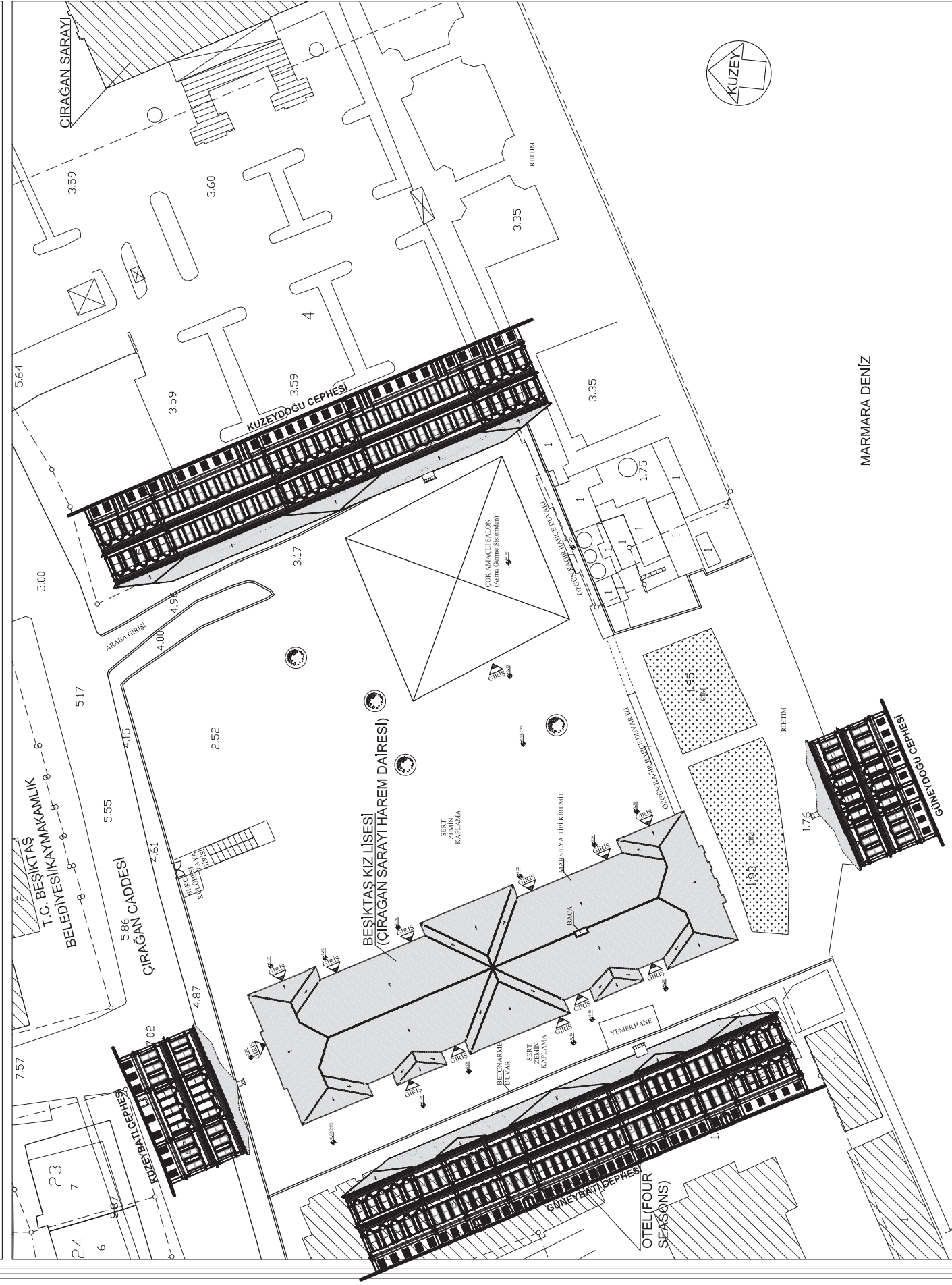
-Not: Mühürler demir parmaklık yerine özgün demir parmaklık çizilmiştir.

0 5000 10000

**BEŞİKTAŞ KIZ LİSESİ(ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ) RESTORASYON
PROJESİ**

- EK G.1 Vaziyet Planı
- EK G.2 Zemin Kat +1.30 Kotu Planı
- EK G.3 Zemin Kat +1.30 Kotu Tavan Planı
- Ek G.4 1. Kat +4.60 Kotu Planı
- EK G.5 1. Kat +4.60 Kotu Tavan Planı
- Ek G.6 2. Kat +10.00 Kotu Planı
- EK G.7 2. Kat +10.00 Kotu Tavan Planı
- EK G.8 Kesitler
- EK G.9 Cepheler (Kuzeydoğu-Güneydoğu Cepheleri)
- EK G.10 Cepheler (Güneybatı-Kuzeybatı Cepheleri)

ÇIRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

G - 1

VAZİYET PLANI

1:250

ÇIRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RÖLÖVE

HALI-HOR HAYATISINDA 2.30 KOTU PROJEDE 10.05 KOTUNA
GİRİŞ GELİNTİLERİ.

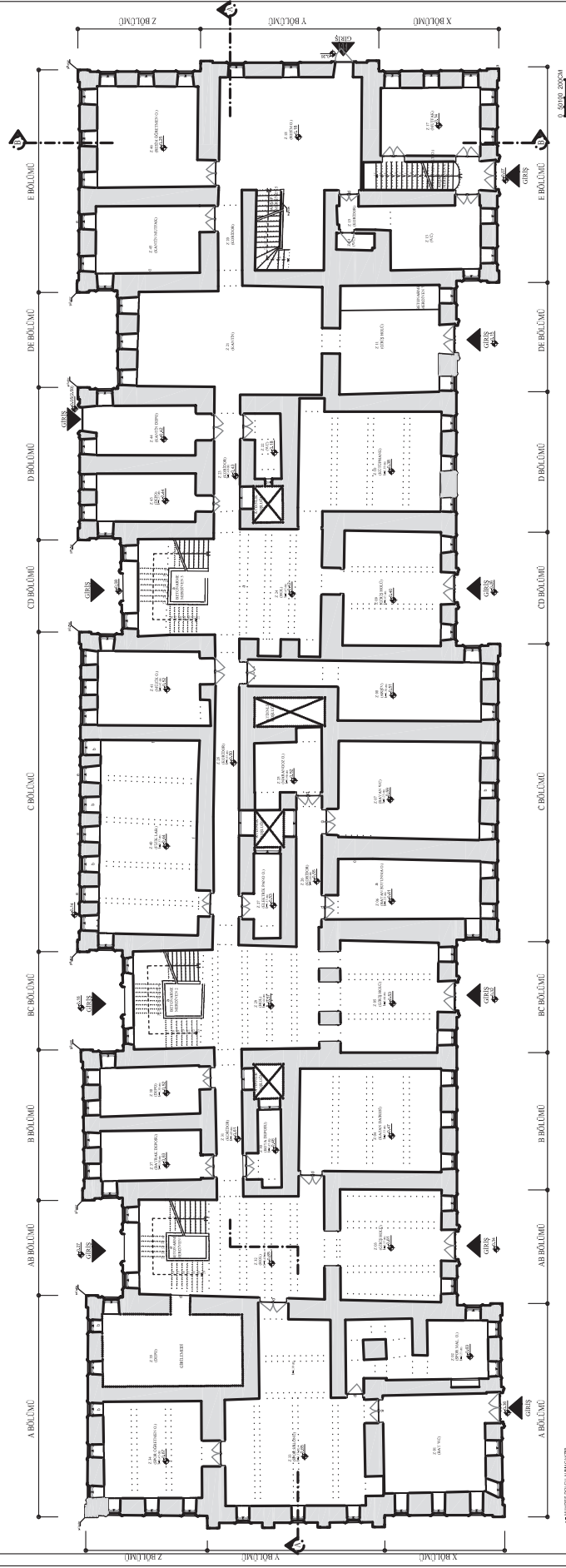
Tek. Değerlendirme
Yıldırım, Ayar, Çiftçi
Mimar BAKUR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

ÇIRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RESTORASYON

NOT: BETONARME MERDİVEN 1, 2, 3, 7 KAGIR TAŞIYICI SİSTEME HERHANGİ BİR ZARAR VERMEMESİ İÇİN KALDIRILMAMASINA KARAR VERİLMİŞTİR.

NOT: PVC DOĞRAMALAR EKONOMİK ÖMÜRLERİNİ TAMAMLADIKTAN SONRA PENCERELERİN TÜM ÇİFT KANATLI AHŞAP MALZEMELİ OLARAK YENİLENECEKTİR.

NOT: GİRİLEMEYEN MEKANLARIN GİRİŞ PROBLEMLERİ (KAPILARIN ÇİVİ ÇAKILARAK SABİTLENMESİ VE BENZERİ NEDENLER) ÇÖZÜLDÜKTEN SONRA BU BÖLÜMLER RESTORASYON PROJESİNDE REVİZE EDİLECEKTİR.

Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. AYRUR ÇİFTÇİ
Hastalığın
Mimar BARIŞ DOĞUŞ TURHAN

AGUSTOS 2011

G-2	ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) PLANI
-----	------------------------------

G-2

1:100

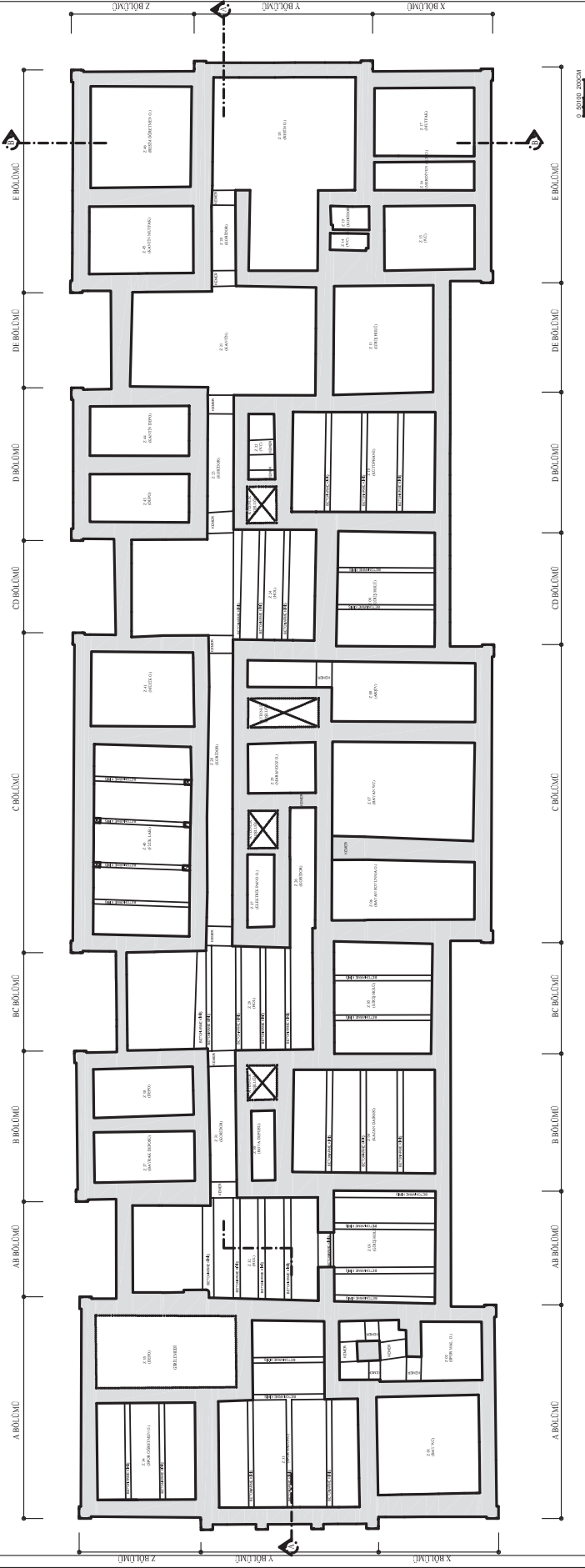
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RESTORASYON

Tec. Disiplinler
Yıldırım, Ayhan, Çiftçi
Mimar BAKUR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

NOT: ZEMİN KATIN BETONARME TAVAN DÖŞEMESİNİN KAGIR TAŞIYICI
SİSTEME HERRIANGİ BİR ZARAR VERMEMESİ İÇİN
KALDIRILMAMASINA KARAR VERİLMİŞTİR.

NOT: Z18 VE Z20 NOLU MEKANLARDAKİ ASMA TAVAN SÖKÜLDÜKTEN
SONRA ORTAYA ÇIKACAK KAT DÖŞEMESİNİN NİTELİĞİNE GÖRE
RESTORASYON PROJESİ REVİZE EDİLECEKTİR.

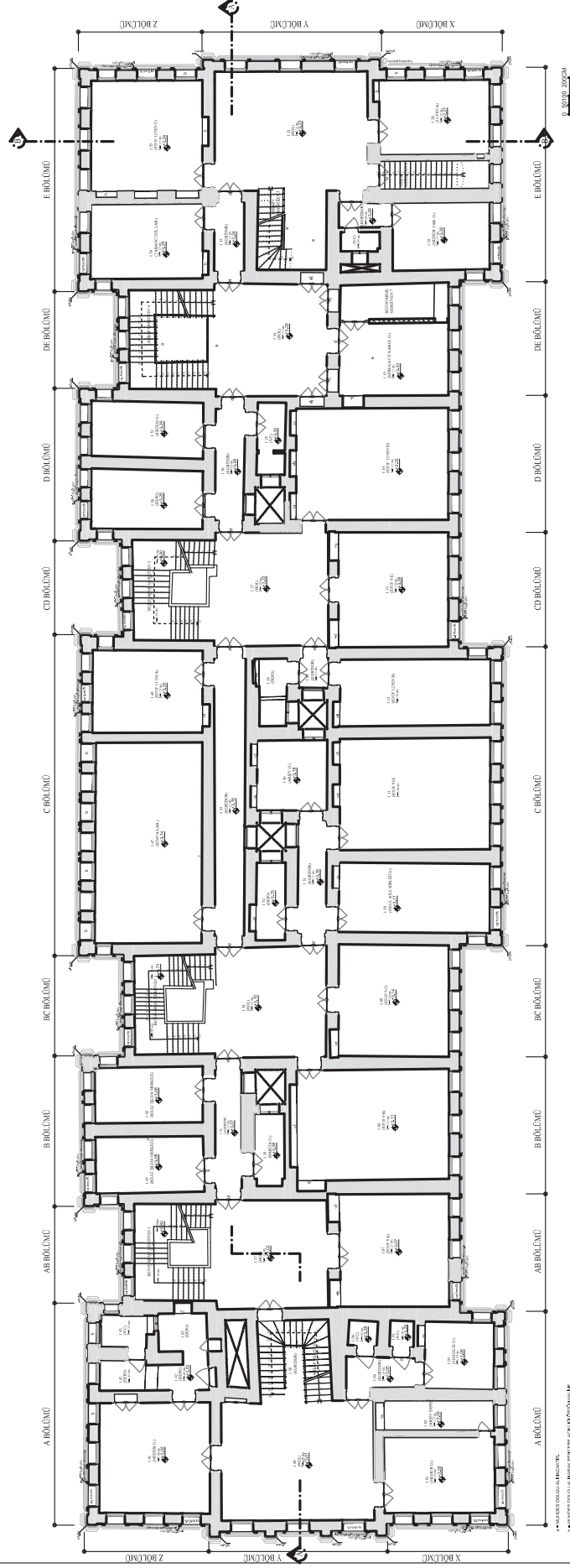
NOT: GİRİLEMEYEN MEKANLARIN GİRİŞ PROBLEMLERİ (KAPILARIN CİVİ
ÇAKILARAK SABİTLENMESİ VE BENZERİ NEDENLER) ÇÖZÜLDÜKTEN
SONRA BU BÖLÜMLER RESTORASYON PROJESİNDE REVİZE
EDİLECEKTİR.

G - 3 ZEMİN KAT (+1.30 KOTU) TAVAN PLANI

1:100

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ
RESTORASYON

- 1. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 2. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 3. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 4. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 5. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 6. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 7. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 8. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 9. KATININ DOĞU ALAKESİ
- 10. KATININ DOĞU ALAKESİ

NOT: BETONARME MERDİVEN 1, 2, 3, 7 KATIR TASIYICI SİSTEME HERHANGİ BİR ZARAR VERMEMESİ İÇİN KALDIRILMAMASINA KARAR VERİLMİŞTİR.

NOT: PVC DOĞRAMALAR EKONOMİK ÖMÜRLERİNİ TAMAMLADIKTAN SONRA PENCERELERİN TÜMÜ GİYOTİN AHSAP MALZEMELİ OLARAK YENİLENECEKTİR.

G-4 1. KAT (+ 4.60 KOTU) PLANI

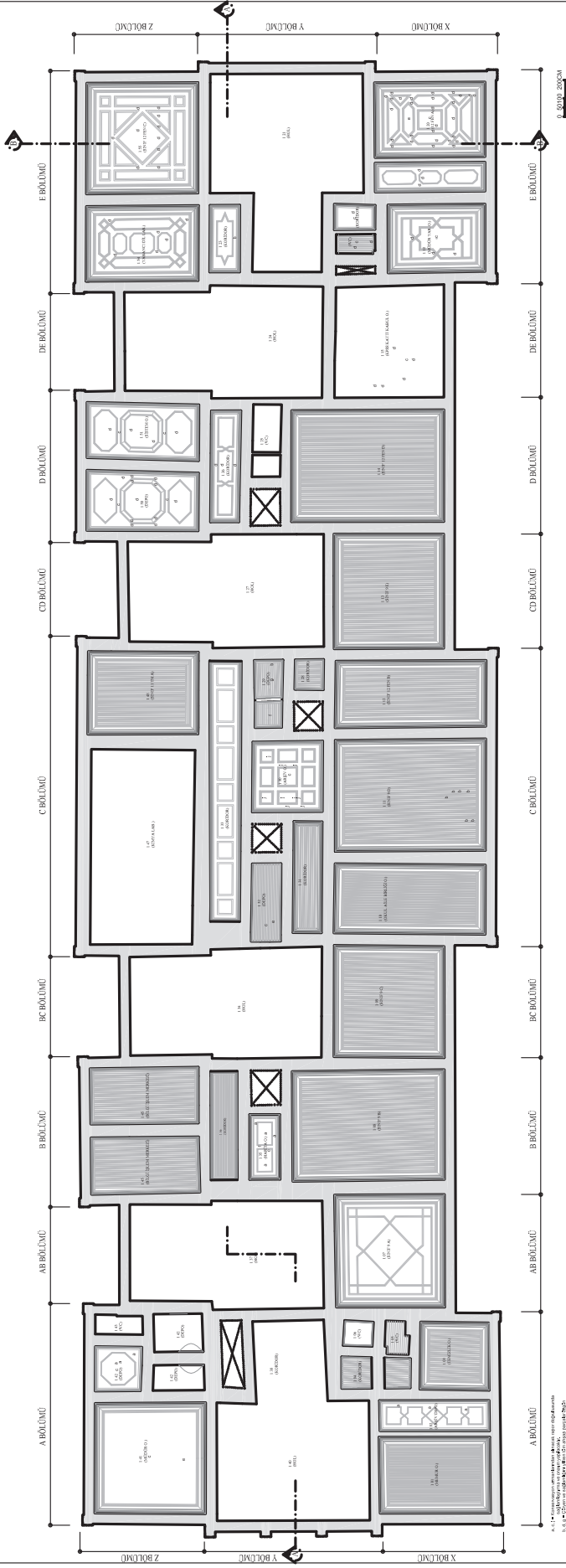
1:100

Tec. Development
YILDIZCI, AYRILAR ÇFTİÇ
Mimar BAHAR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ
RESTORASYON

1. KAT (+1.30 KOTU) TAVAN PLANI

G-5 1. KAT (+1.30 KOTU) TAVAN PLANI

1:100

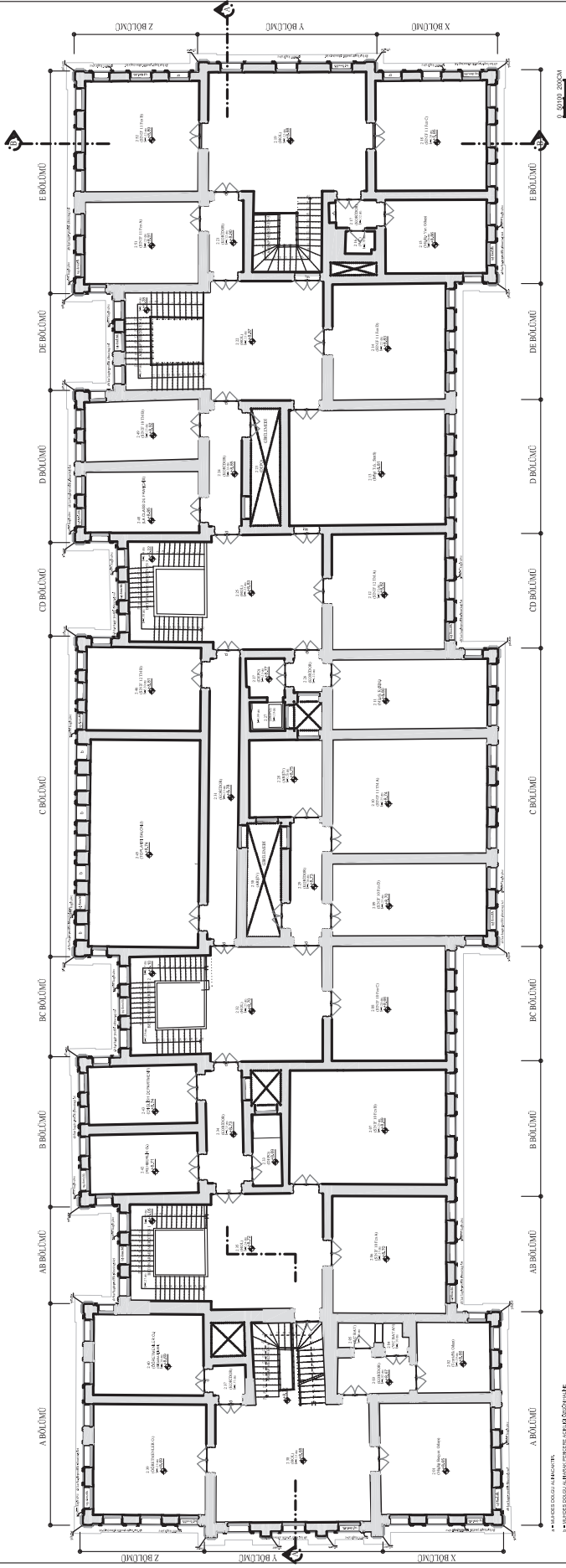
Tec. Developer
YILDIZCI, AYBER (P.T.T.)
Mimar BAKUR DOĞUŞ TURHAN

AĞUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RESTORASYON

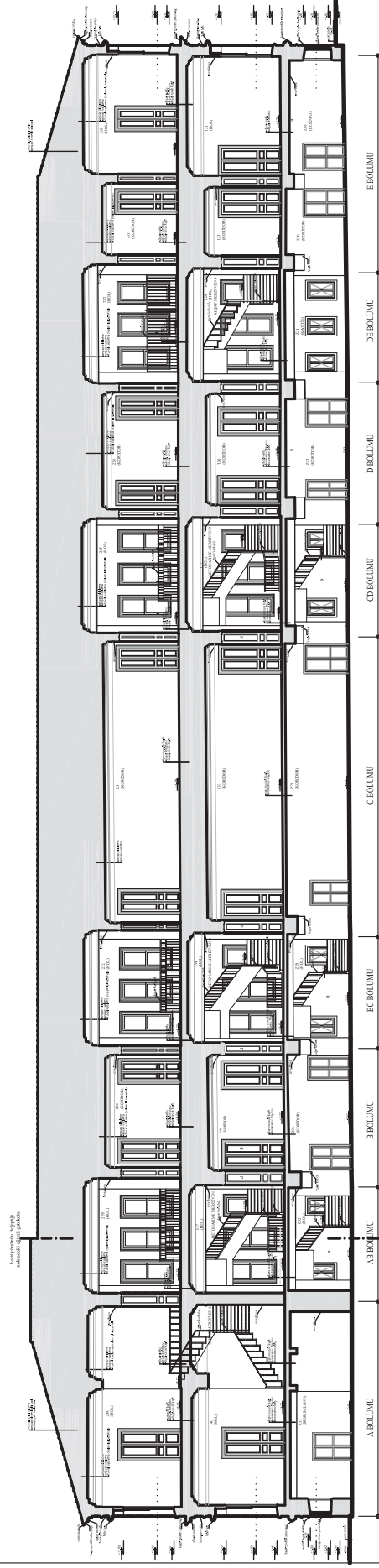
ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

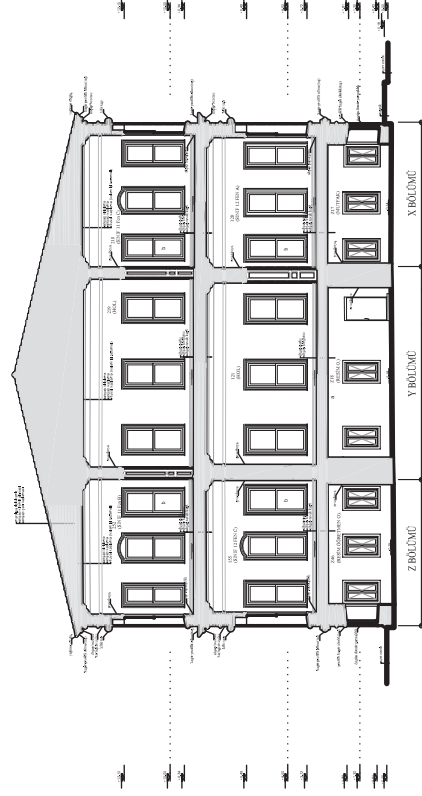
RESTORASYON

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

A-A KESİTİ

[illegible]

B-B KESİTİ

9. BİRİNCİ DÖĞRÜ ALGACIKTIR.
10. BİRİNCİ DÖĞRÜ ALGACIKTIR. PİNGERİ ALTI, DÜĞRÜ HALE
GİTİRİR. DÖĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
11. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
12. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
13. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
14. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
15. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
16. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
17. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
18. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
19. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.
20. DÜĞRÜ ALGACIKTIR. DÜĞRÜ YERİ DOĞRULAMAYI TAMAMLADIR.

NOT: BETONARME MERDİVEN 1, 2, 3 KAGIR TAŞIYICI SİSTEME HERHANGİ BİR ZARAR VERMEMESİ İÇİN KALDIRILMAMASINA KARAR VERİLMİŞTİR.

NOT: PVC DOĞRAMALAR EKONOMİK ÖMÜRLERİNİ TAMAMLAĞIKTAN SONRA PENCERELERİN TÖMÜ GİYÖTİN AĞŞAP MALZEMELİ OLARAK YENİLENECEKTİR.

0 50100 200CM

G - 8	KESİTLER
-------	----------

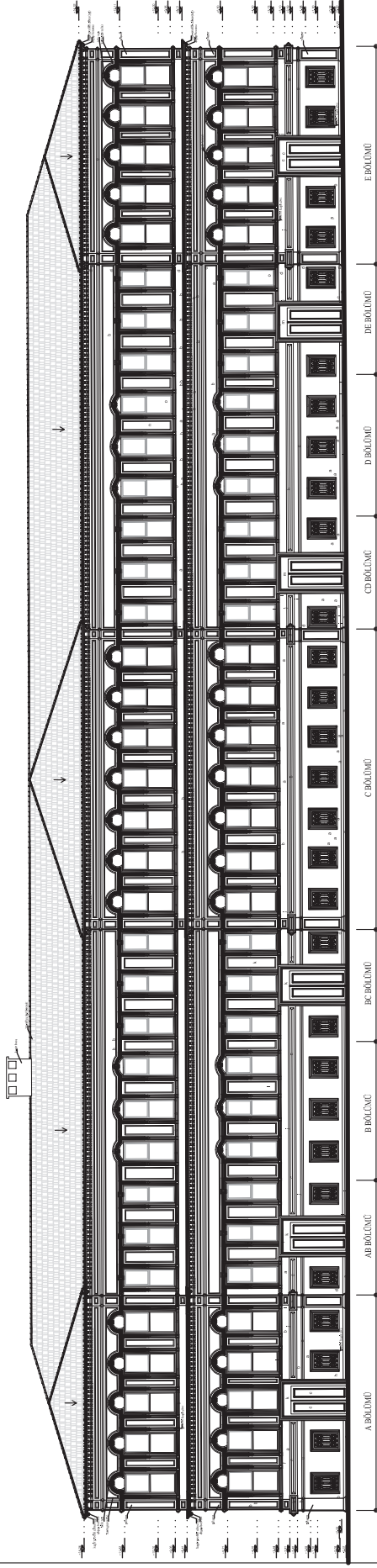
1:100

KUZEYBATI UCU İLE GÜNEYDOĞU UCU ARASINDA
+28 CM FARK VAR

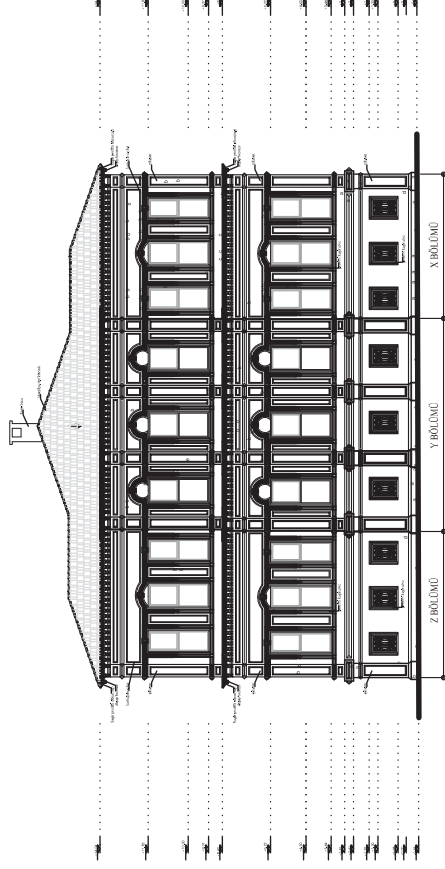
Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. AYIUR ÇİFTÇİ
Haziran
Mimar BARIŞ DOĞUŞ TURHAN

AGUSTOS 2011

ÇİRAĞAN SARAYI HAREM DAİRESİ - RESTORASYON

KUZEYDOĞU CEPHESİ

GÜNEYDOĞU CEPHESİ

- 1. Kuvvetli rüzgar ve yağmur suyunun çatıya zarar vermesini önlemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 2. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 3. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 4. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 5. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 6. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 7. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 8. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 9. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.
- 10. Çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanırken çatıya zarar vermemek için çatıya su geçirmezlik malzemesi uygulanacaktır.

NOT: PVC DOĞRAMALAR EKONOMİK ÖMÜRLERİNİ TAMAMLADIKTAN SONRA PENCERELERİN TÜMÜ GİYÖTİN AHIŞAP MALZEMELİ OLARAK YENİLENECEKTİR.

0.50 M 200 CM

G - 9 GÖRÜNÜŞLER

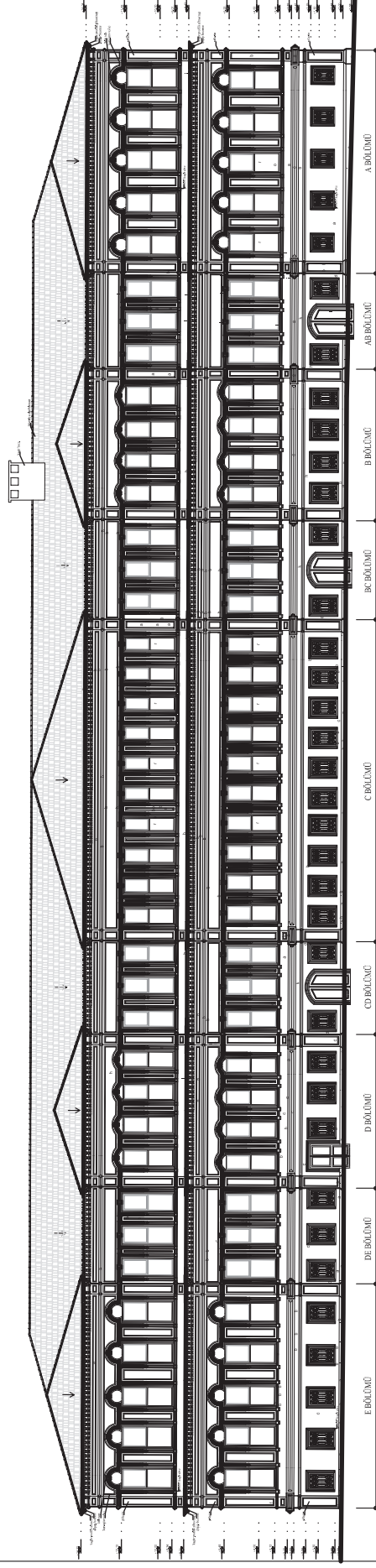
1:100

ÇİRAĞAN SARAYI
HAREM DAİRESİ

RESTORASYON

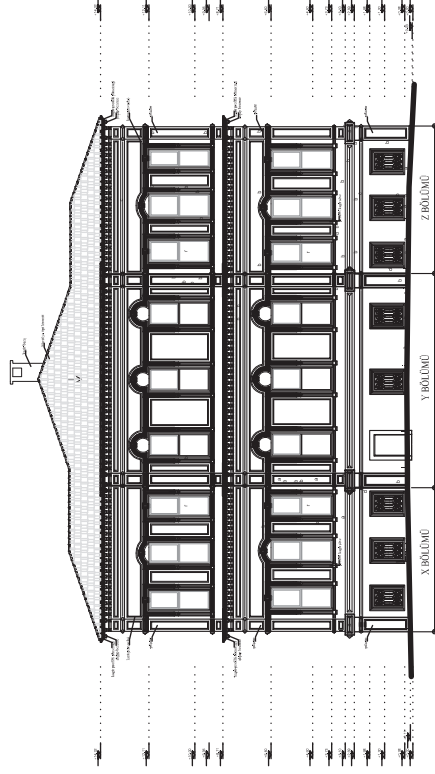
Tuz Dışarımd
Yıldırım, AYRILAR 1974
Mimar BAKIR DOĞU TURKAY

AĞUSTOS 2011

GÜNEYBATI CEPHESİ

- [illegible]

KUZEYBATI CEPHESİ

- [illegible]

NOT: PVC DOĞRAMALAR EKONOMİK ÖMÜRLERİNİ TAMAMLANDIKTAN SONRA PENCERELERİN TÜMÜ GİYOTİN AHAŞAP MALZEMELİ OLARAK YENİLENECEKTİR.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Barış Doğuş TURHAN
Doğum Tarihi ve Yeri : 01.01.1984 Adana
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : bd_turhan@hotmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	Rölöve-Restorasyon	Yıldız Teknik Üniversitesi	2012
Lisans	Mimarlık	TC Maltepe Üniversitesi	2007
Lise		Adana Anadolu Lisesi	2002

İŞ TECRÜBESİ

Yıl	Firma/Kurum	Görevi
2008-2009	Mimari Araştırmalar	Mimar
2009-2011	Optim Obermeyer	Proje Müdürü
2011	Komşu Fırın	Proje Müdürü